

LATVIJAS ŪNIVERSITĀTES

darbības pārskats

1928/29 akad. gads

LATVIJAS ŪNIVERSITĀTES IZDEVUMS

RĪGĀ, 1929.

VALTERA un RAPAS
akc. sab. grāmatspiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133

S a t u r s.

	Lapp.
I. Vispārējās ziņas	4
A. Universitātes goda biedri	4
B. Administratīvie amati	5
C. Mācības spēku un zinātniski pedagogiskā papildu personāla sastāvs	6
D. Pārmaiņas mācības spēku sastāvā un zinātniski pedagogiskā papildu personālā	8
E. Universitātes kursu beiguši	10
F. No kursu beigušiem pie Latv. Universit. atstātas personas	11
G. Latvijas Universitātes studējošo personu skaits	12
H. Studentu skaits, kas pārgājuši no vienas fakultātes resp. nodaļas otrā	14
II. Universitātes padomes darbības ziņas	15
III. Atsevišķu fakultāšu ziņas	21
A. Arhitektūras fakultāte	21
B. Inženierzinātņu fakultāte	26
C. Mēchanikas fakultāte	36
D. Chemijas fakultāte	40
E. Lauksaimniecības fakultāte	53
F. Medicīnas fakultāte	62
G. Veterinār-medicīnas fakultāte	85
H. Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte	118
I. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte	142
J. Filoloģijas un filosofijas fakultāte	163
K. Teoloģijas fakultāte	176
IV. Centrālās bibliotēkas ziņas	181
V. Saimnieciskās un administratīvās iestādes ziņas	182
A. Saimniecības padome	182
B. Sekretāriāts	183
VI. Godalgoto darbu saraksts	189
VII. Pielikumi.	
A. Viņa Mājestātes Zviedrijas Karaļa Gustava V. suminājuma akts	193
B. Latvijas Universitātes desmit gadu pastāvēšanas svinības.	197

I. Vispārējās ziņas.

A. Universitātes goda biedri.

- 1) Rainis (Jānis Pliekšans), dzejnieks — adr.: Rīgā, Baznīcas ielā 30.
- 2) Prof. Emīls Dumergs (Emile Doumergue), prōtestantiskās teoloģijas fakultātes dekāns Montobanā — adr.: Montauban, France.
- 3) Prof. Šarls Seņobus (Charles Seignobos), ievērojams vēsturnieks darbojas Parizē, Sorbonnas ūniv. — adr.: Sorbonne, France.
- 4) Prof. Oģists Forelis (Augusts Forel), psīchiatrijas profesors un psīchiatriskās klinikas vadītājs Cīriches ūniversitātē — adr.: Yverne, Suisse.
- 5) Prof. Jāzepts Mikola (Josephe Mikkola), slavu filoloģijas profesors Helsingforsas ūniversitātē un Somijas Zinātņu Akadēmijas prēsidents — adr.: Helsingfors Universitē.
- 6) Prof. Anrijs Ozējs (Henry Hauser), ievērojams franču vēsturnieks, profesors Parizē, Sorbonnas ūniv. — adr.: Sorbonne, Paris.
- 7) Prof. A. Meijējs (A. Meillet), ievērojams franču valodnieks, profesors Parizē, Sorbonnas ūniv. — adr.: Paris, Sorbonne.
- 8) Prof. Džordžs Ģilberts Marejs (George Gilbert Murray) Oksfordas ūniversitātes profesors un Britu Akadēmijas loceklis — adr.: 82, Woodstock Road, Oxford.
- 9) Sērs Elfreds Dēvijs (Sir Alfreds Davies), viens no Anglijas Izglītības ministrijas pirmajiem darbiniekiem un vairāku ievērojamu jūridisku un paidagoģisku rakstu autors — adr.: Board of Education, King Charles St., S. W. T., London.
- 10) Dr. Š. Hegbergs Raitis (Dr. Ch. Hagberg Wright), Londonas lielās grāmatu krātuves bibliotēkārs un vairāku zinātnisku rakstu autors — adr.: London Library, 14, St. James's Square, S. W. T., London.

11) Dr. Pjers Rūs (Dr. Pierre Roux), Pastēra Institūta direktors —
adr.: Paris, Institut Pasteur.

12) Dr. med. Kārlis Kasparsons, privātzinātnieks — adr.: Rīgā,
Elizabetes ielā 59.

13) Profesors Dr. med. Heinrichs Kopelis (Heinrich Koppel), Tērbatas
ūniversitātes rektors — adr: Tartu, Universitāt.

B. Administratīvie amati.

Rektors, profesors M. Zile.

Prōrektors studentu lietās, profesors A. Speke (Speķis).

Prōrektors saimn. lietās, docents P. Zilite.

Dekāni:

Architektūras fak. docents A. Malvesis.

Inženierzinātņu fak. docents E. Ziemelis.

Mēchanikas fak. profesors K. Rezevskis.

Chēmijas fak. docents M. Prīmanis, vēlāk profesors E. Zariņš.

Lauksaimniecības fak. docents P. Kulitāns.

Medicīnas fak. profesors R. Krimbergs.

Veterinār-medicīnas fak. docents V. Brencēns.

Matēmātikas un dabas zinātņu fak. profesors N. Malta.

Tautsaimniecības un ties. zin. fak. docents K. Dišlēris.

Filoloģijas un filosofijas fak. profesors J. Plāķis.

Teoloģijas fak. docents L. Ādamovičs.

C. Mācības spēku un zinātniski pedagogiskā papildu personāla sastāvs.

1. 1928. gada rudens sēmeštri.

Fakultātes	Mācības personāls													Zinātn. pedagog. papildu personāls										Piezīmes						
	Amatu nosaukumi													Amatu nosaukumi																
	Profesori			Docenti				Asistenti						Pavisam māc. spēku	Amatu nosaukumi															
	Štata	Arštata	Kopa	Jaunākie	Docenti	Vecākie	Arštata	Kopā	Privātdocenti	Lektori	Prosektori	Jaunākie	Asistenti		Vecākie	Kopā	Subasistenti	Preparatori	Labošanas	Mehaniķi	Instruktori	Techniķi	Techn. p.māc.		Demonstratori	Fototechniķi	Mechan. palīgi	Techn.-mēch.	Pav. papild. personāls	Asistenti-priv.doc.
Architektūras ..	1	2	3	—	—	8	—	8	1	—	—	1	1	5	7	19	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Filol. un filos..	13	2	15	1	—	4	2	7	6	10	—	2	—	—	2	40	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	
Inž. zin.	4	—	4	—	—	9	4	13	1	—	—	1	1	3	5	23	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1	
Chērijas	8	—	8	—	—	9	—	9	1	—	—	3	6	13	22	40	23	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	25	2	
Lauksaimn. ...	2	1	3	—	10	4	2	16	2	3	—	2	6	7	15	39	13	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	16	2	
Matēm. un dab. zin.	10	—	10	—	3	2	—	5	2	—	—	4	1	5	10	27	13	1	3	1	—	1	—	—	—	—	—	19	3	
Mēchanikas ...	8	—	8	—	4	5	1	10	—	—	—	3	7	10	28	6	—	7	—	—	2	1	—	1	1	—	18	1		
Medicīnas.....	12	1	13	—	2	2	—	4	9	—	3	24	11	4	39	68	14	5	4	—	4	—	2	—	—	—	—	29	4	
Tauts. un ties. zin.	4	1	5	—	—	11	2	13	4	4	—	2	2	—	4	30	2	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	10	1	
Teoloģijas.....	3	1	4	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Veter.-med. ...	1	1	2	—	—	2	—	2	—	—	—	3	1	4	8	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	
Kopā	66	9	75	1	20	57	11	89	28	17	3	39	34	45	118	330	88	10	18	1	10	7	1	2	1	1	—	139	15	

2. 1929. gada pavasara sēmeštri.

Fakultātes	Mācības personāls												Pavisam māc. spēku	Zinātn. paidag. papildu personāls								Piezīmes						
	Amatu nosaukumi													Amatu nosaukumi														
	Profesori			Docenti				Privātdocenti	Lektori	Prōsektori	Asistenti			Subasistenti	Preparātori	Laboranti	Mēchanikā	Instruktori	Techniķi	Techn. p.-māc.	Dēmonstratori		Fototechniķi	Mēchan. palīgi	Techn.-mēchl.	Pav. papil. personāla	Asistenti-priv.-doc.	
	Stata	Arstata	Kopā	Jaunākie	Docenti	Vecākie	Arstata				Kopā	Jaunākie																Asistenti
Architektūras ..	1	2	3	—	—	8	—	8	1	—	—	1	6	7	19	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6	—	
Filol. un filos..	13	2	15	1	1	4	2	8	6	10	—	1	1	—	2	41	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	
Inž. zin.	3	—	3	—	—	9	4	13	3	—	—	1	—	4	5	24	6	—	2	—	—	—	—	—	—	8	1	
Chērijas	8	—	8	—	—	9	—	9	1	—	—	1	7	16	24	42	22	—	2	—	—	—	—	—	—	24	3	
Lauksaimniec. . Matēm. un dab. zin.	2	1	3	—	10	5	2	17	1	3	—	4	4	10	18	42	9	3	—	1	—	—	—	—	—	13	4	
Mēchanikas ...	10	—	10	—	3	2	—	5	2	—	—	4	3	6	13	30	10	1	3	1	—	1	—	—	—	16	4	
Mēchanikas ...	8	—	8	—	5	5	1	11	1	1	—	1	3	5	9	30	5	—	7	—	2	1	—	1	1	17	—	
Medicīnas ... Tauts. un ties. zin.	13	1	14	—	—	3	—	3	9	—	3	14	24	5	43	72	12	4	4	—	4	—	2	—	—	26	4	
Teoloģijas	4	1	5	—	—	11	2	13	6	3	—	2	3	—	5	32	2	—	—	8	—	—	—	—	—	10	1	
Veter.-med. ...	3	1	4	—	1	1	—	2	2	1	—	—	—	—	9	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Kopā	1	1	2	—	—	2	—	2	—	—	—	1	1	3	5	9	4	2	—	—	—	—	—	—	—	6	—	
Kopā	66	9	75	1	20	59	11	91	32	18	3	29	47	55	131	350	78	10	18	1	10	7	1	2	1	1	129	18

D. Pārmaiņas mācības spēku sastāvā un zinātniski paidagōgiskā papildu personālā.

Architektūras fakultāte. Šīni akadēmiskā gadā mācības spēku sastāvā pārmaiņas nav notikušas.

Inženierzinātņu fakultāte. Miruši: profesors Dr. ing. h. c. G. Švarcs un docents E. Ansons. No jauna nākuši klāt: privātdocents P. Konrāds pie kultūrtechnikas katedras, ievēlēts 1928. g. decembra mēneša 1.-mā d., privātdocents E. Ramāns pie ceļu būvniecības katedras, ievēlēts 1929. g. maija mēn. 29. d.

Mēchanikas fakultāte. Fakultātes stipendiāts inž.-techn. N. Reinfelds ievēlēts par lektora vietas izpildītāju tekstilrūpniecības katedrai 1928. g. septembra mēn. Vecākie asistenti Jānis Pestmalis un O. Mitenbergs ievēlēti par privātdocentiem pie mašīnu elementu katedras 1920. g. maija mēn. Tad pat ievēlēts subasistents E. Freimanis par jaunāko asistentu pie kuģbūvniecības katedras.

Chēmijas fakultāte. Jaunākās asistentes Olga Lāce un Milda Labsvīra ievēlētas par asistentēm no 1928. g. septembra mēn. 1. d. Jaunākais asistents Viktors Šķilters ievēlēts par asistentu arī no tā paša laika. Par jaunākiem asistentiem ievēlēti fakultāti beigušie Fricis Kronbergs un Brūno Jirģensons arī no 1928. g. sept. mēn. 1. d. Atstāts pie fizikālās chēmijas katedras sagatavošanai zinātniskam darbam inž.-chēm. V. Vitands.

Lauksaimnieku fakultāte. Par vecākiem docentiem avansējuši docenti A. Teikmanis, A. Kalniņš un A. Raisteris. Par docentiem avansējuši privātdocenti M. Eglītis un R. Markus. Asistents K. Bambergs ievēlēts par vecāko asistentu un subasistents P. Kadils par jaunāko asistentu. No jauna ievēlēti: par docentu P. Kreišmanis, jaunākais asistents V. Eiche un jaunākais asistents E. Gailītis. Aizgājuši no fakultātes asistenti E. Gailītis un P. Kadils.

Medicīnas fakultāte. Docents Dr. med. E. Kalniņš ievēlēts par profesoru. Par jaunākiem asistentiem ievēlēti: J. Koceris, M. Vīgante un E. Helde-Andersone. Aizgājis no fakultātes asistents Jēģermanis.

Veterinār-medicīnas fakultāte. Par jaunāko asistentu ievēlēts vet. ārsts M. Rolle no 1928. g. okt. mēn. 1. d.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte. Profesors E. Krauss apstiprināts arī turpmāk par profesoru ģeōlōģijā un palaiontolōģijā uz 5 gadiem. Vecākais asistents E. Ģēliņš habilitējies un apstipri-

nāts par privātdocentu pie teorētiskās un analītiskās mēchanikas katedras. No jauna ievēlēts par subasistentu stud. rer. mat. O. Grotāns. Subasistents V. Melderis uz paša vēlēšanos atsvabināts no pienākumu izpildīšanas salīdzināmās anatomijas institūtā, skaitot ar 1929. g. 1. jānvāri. Par jaunākiem asistentiem ievēlēti līdzšinējie subasistenti cand. rer. nat. A. Vegis un cand. rer. nat. H. Skuja.

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte. No jauna ievēlēts par profesoru V. Kosinskis. Par jaunākiem asistentiem ievēlēti K. Čakste un A. Aizsilnieks. Lektors E. Balodis un asistents P. Mucinieks ievēlēti par privātdocentiem.

Filoloģijas un filosofijas fakultāte. Miruši profesori E. Felsbergs un J. Lautenbachs. Par profesoriem avansējuši docents K. Straubergs un par štata docentiem privātdocents R. Jirģens un ārštata docents E. Dīls. Par privātdocentu vēsturē ievēlēts lektors J. Bērziņš. No jauna ievēlēts par privātdocentu zviedru vēsturē un par lektoru zviedru valodā H. Vallins. Par lektoriem ievēlēti: M. Rācenis chēmijas metodikai, K. Kundziņš reliģijas metodikai un A. Bumbieris fizikas metodikai.

Teoloģijas fakultāte. Šinī akadēmiskā gadā mācības spēku sastāvā pārmaiņas nav notikušas.

E. Universitātes kursu beiguši
no 1928. gada 1. jūlija līdz 1929. g. 1 jūlijam.

Fakultāte resp. nodaļa	Vīrieši			Sievietes			Kopā		Pavisam nodaļā	Pavisam fakultātē
	I. šķ.	II. šķ.	Kopā	I. šķ.	II. šķ.	Kopā	I. šķ.	II. šķ.		
Architektūras	2	—	2	1	—	1	3	—		3
Filoloģijas un filosofijas:										
filol.	—	—	—	7	1	8	7	1	8	14
filos.	1	—	1	2	—	2	3	—	3	
vēstures	—	—	—	2	1	3	2	1	3	
paidag.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Inženierzinātņu:										
inž.-zin.	5	14	19	—	—	—	5	14	19	24
kult.-techn.	2	3	5	—	—	—	2	3	5	
Chēmijas:										
chēm.	11	7	18	—	7	7	11	14	25	42
farmac.	2	4	6	4	7	11	6	11	17	
Lauksaimniecības:										
lauks.	14	3	17	4	3	7	18	6	24	44
mežkop.	10	10	20	—	—	—	10	10	20	
Matēmatikas un dabasz:										
matēm.	1	1	2	—	1	1	1	2	3	14
dabaszin.	5	—	5	5	1	6	10	1	11	
Mēchanikas	21	6	27	—	—	—	21	6	—	27
Medicīnas:										
medic.	23	36	59	18	19	37	41	55	96	109
zobārstn.	—	—	—	8	5	13	8	5	13	
Tautsaimn. un ties.-zin.:										
tauts.	10	4	14	1	1	2	11	5	16	67
ties.-zin.	8	34	42	3	6	9	11	40	51	
Teoloģijas	1	6	7	—	2	2	1	8	—	9
Veterinār-medicīnas ...	4	2	6	2	2	4	6	4	—	10
Kopā...	120	130	250	57	56	113	177	186		363

G. Latvijas Universitātes studējošo personu skaits
1928. gada rudens semestrī.

Fakultātes un nodaļas	Studenti	Brīvkl.	Kopā nod.	Pavisam fakultāte	Dzimums		Pavalstniecība						
					vīr.	siev.	Latv.	Liet.	Igaun.	Kriev.	Čehoslov.	Dānijas	Pavisam āršērn.
Arhitektūras	190	—	—	190	163	27	187	—	2	—	1	—	3
Filol. un filosofijas...	696	41	—	736	203	534	735	—	2	—	—	—	2
filos.	69	4	73	—	41	32	—	—	—	—	—	—	—
vēst.	215	7	222	—	56	166	—	—	—	—	—	—	—
paidagōģ.	90	11	101	—	24	77	—	—	—	—	—	—	—
baltu filol.	124	7	131	—	31	100	—	—	—	—	—	—	—
klas. „	48	1	49	—	25	24	—	—	—	—	—	—	—
rom. „	44	4	48	—	8	40	—	—	—	—	—	—	—
ģerm. „	106	7	113	—	18	95	—	—	—	—	—	—	—
Inženierzin.	519	4	—	523	518	5	515	1	2	5	—	—	8
inž. zin.	444	4	448	—	444	4	—	—	—	—	—	—	—
kult.-techn.	75	—	75	—	74	1	—	—	—	—	—	—	—
Chēmijas	580	12	—	592	375	217	587	3	—	2	—	—	5
chēmijas	300	5	305	—	263	42	—	—	—	—	—	—	—
farmac.	280	7	287	—	112	175	—	—	—	—	—	—	—
Lauksaimn.	1 001	5	—	1 006	873	133	1 004	1	1	—	—	—	2
lauksaimn.	638	4	642	—	513	129	—	—	—	—	—	—	—
mežkop.	363	1	364	—	360	3	—	—	—	—	—	—	—
Matēm.-dab. zin.	826	18	—	844	447	397	840	3	—	1	—	—	4
matēm.	352	9	361	—	240	121	—	—	—	—	—	—	—
dab. zin.	474	9	483	—	207	276	—	—	—	—	—	—	—
Mēchanikas	575	6	—	581	578	3	572	3	2	3	—	1	9
Medicīnas	796	—	—	796	434	362	793	2	—	—	1	—	3
medic.	617	—	617	—	420	197	—	—	—	—	—	—	—
zobārstn.	179	—	179	—	14	175	—	—	—	—	—	—	—
Tauts.-ties. zin.	2 289	74	—	2 363	2 017	346	2 354	5	2	2	—	—	9
tautsaimn.	1 129	21	1 150	—	954	196	—	—	—	—	—	—	—
tiesību zin.	1 160	53	1 213	—	1 063	150	—	—	—	—	—	—	—
Teoloģijas	172	11	—	183	153	30	182	—	1	—	—	—	1
Veter.-medic.	159	—	—	159	133	26	144	15	—	—	—	—	15
Kopā ...	7 803	171	—	7 974	5 894	2 080	7 913	33	12	13	2	1	61

1929. gada pavasara sēmeštri.

Fakultātes un nodaļas	Studenti	Brīvkl.	Kopā nod.	Pavisam fakultāte	Dzimums		Pavalstniecība						
					vīr.	siev.	Latv.	Liet.	Igaun.	Kriev.	Cečoslov.	Dānijas	Pavisam ārzem.
Arhitektūras	191	1	—	192	165	27	191	—	—	—	1	—	1
Filol. un filosofijas ...	681	37	—	720	207	513	718	—	2	—	—	—	2
filos.	71	3	74	—	44	30	—	—	—	—	—	—	—
vēst.	207	5	212	—	53	159	—	—	—	—	—	—	—
paidagōg.	88	10	98	—	26	72	—	—	—	—	—	—	—
baltu filol.	120	7	127	—	31	96	—	—	—	—	—	—	—
klas.	49	1	50	—	25	25	—	—	—	—	—	—	—
rom.	47	5	52	—	10	42	—	—	—	—	—	—	—
ģerm.	101	6	107	—	18	89	—	—	—	—	—	—	—
Inženierzin.	502	1	—	503	498	5	495	1	2	5	—	—	8
inž. zin.	426	1	427	—	423	4	—	—	—	—	—	—	—
kult.-techn.	76	—	76	—	75	1	—	—	—	—	—	—	—
Chēmijas	544	8	—	552	351	201	549	1	—	2	—	—	3
chēm.	277	3	280	—	243	37	—	—	—	—	—	—	—
farmac.	267	5	272	—	108	164	—	—	—	—	—	—	—
Lauksaimn.	968	4	—	972	847	125	970	1	1	—	—	—	2
lauksaimn.	612	3	615	—	494	121	—	—	—	—	—	—	—
mežkop.	356	1	357	—	353	4	—	—	—	—	—	—	—
Matēm.-dab. zin.	801	13	—	814	430	384	811	3	—	—	—	—	3
matēm.	346	6	352	—	230	122	—	—	—	—	—	—	—
dab. zin.	455	7	462	—	200	262	—	—	—	—	—	—	—
Mēchanikas	554	5	—	559	556	3	552	3	1	2	—	1	7
Medicinas	701	—	—	701	382	319	698	2	—	—	1	—	3
medic.	526	—	526	—	363	163	—	—	—	—	—	—	—
zobārstn.	175	—	175	—	19	156	—	—	—	—	—	—	—
Tauts.-ties. zin.	2 227	59	—	2 286	1 951	335	2 281	4	—	1	—	—	5
tautsaimn.	1 095	13	1 108	—	928	180	—	—	—	—	—	—	—
tiesību zin.	1 132	46	1 178	—	1 023	155	—	—	—	—	—	—	—
Teoloģijas	163	5	—	168	142	26	167	—	1	—	—	—	—
Veter.-medic.	155	—	—	155	130	25	140	15	—	—	—	—	—
Kopā ...	7 489	133	—	7 622	5 659	1 963	7 572	30	7	10	2	1	50

**H. Studentu skaits, kas pārgājuši no vienas fakultātes
resp. nodaļas otrā no 1928. g. 1. jūlija līdz 1929. g. 1. jūlijam**

No ↓	Uz →													Ar pāriešanu studentu skaits pavaļņojies (+) samazināļies (-)					
	Architektūras	Filolog. un filos.	Inžen.-zin.	kultūr.-techn.	Chēmijas	farmac.	Lauksaimn.	mežkop.	Matēmatikas	dabaszin.	Mēchanikas	Medicīnas	zobārstn.		Tautsaimniec.	tiesību.-zin.	Teoloģijas	Veterinār.-med.	Aizgājuši
Architektūras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	+ 1
Filol. un filos.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	5	+ 3
Inžen.-zin.	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	6	+ 4
kult.-techn.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	+ 2
Chēmijas	—	—	—	—	—	8	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	11	- 8
farmac.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	3	+11
Lauksaimn.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	1	6	—
mežkop.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	5	- 2
Matēmatikas	—	1	—	1	—	4	2	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	12	- 9
dabaszin.	—	1	—	1	2	2	—	—	1	—	—	3	2	1	1	—	2	16	-11
Mēchanikas	1	—	7	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	4	1	—	—	16	-13
Medicīnas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	3	+ 5
zobārstn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 4
Tautsaimniecīb.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	1	—	—	29	-11
ties.-zin.	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	9	+26
Teoloģijas	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	- 1
Veter.-med.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	4	- 1
Pārņakuši uz	2	8	10	4	3	14	6	3	3	5	3	8	4	18	35	2	3	131	

II. Universitātes Padomes darbības ziņas.

1. Universitātes Padomes sastāvs:

Rektors prof. M. Zile,

Prōrektors studentu lietās prof. A. Speķis (Speke),

Prōrektors saimniecības lietas doc. P. Zilīte,

Universitātes Padomes sēkrētārs doc. R. Akmentiņš.

Dēlēgāti:

Arhitektūras fak. — dek. doc. A. Malvesis, doc. A. Lamze.

Filol. un filosof. fak. — dek. prof. J. Plāķis, prof. A. Speķis (Speke),
prof. A. Tentelis, (viņa prombūtnē doc. J. Kauliņš), doc. K. Straubergs.

Inženierzinātņu fak. — dek. doc. E. Ziemeļis, prof. M. Bīmanis,
doc. J. Cizarevičs.

Chēmijas fak. — dek. doc. M. Pīmanis, prof. E. Zariņš, doc. J. Auš-
kāpis.

Lauksaimniecības fak. — dek. doc. P. Kulitāns, doc. P. Nomalis,
doc. P. Lejiņš.

Matēmatikas un dabaszinātņu fak. — dek. prof. N. Malta, prof.
E. Lejnieks.

Mēchanikas fak. — dek. prof. K. Rezevskis, prof. A. Vītols, doc
K. Tormanis, doc. P. Zilīte.

Medicīnas fak. — dek. prof. R. Krimbergs, prof. J. Ruberts, doc.
K. Barons.

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fak. — dek. doc. K. Dišlēris,
doc. R. Akmentiņš, doc. J. Kārkliņš.

Teoloģijas fak. — dek. doc. L. Ādamovičs, prof. V. Maldonis.

Veterinār-medicīnas fak. — dek. doc. K. Brencēns, doc. R. Grapmanis.

Ārstata profesoru docentu, privātdocentu un lektoru dēlēgāts priv.
doc. G. Reinhards.

Asistentu, prōrektoru un instruktoru dēlēgāti asistents J. Galējs
(vēlāk viņa vietā asist. M. Veidemanis), asist. M. Gūtmanis.

Studentu pārstāvji: A. Puscepure, J. Jansons un A. Restbergs, vēlāk
viņu vietā: A. Raudseps, O. Ozoliņš un J. Grīns.

2. 1928./29. m. g. Ūniversitātes Padome noturējusi 1 vēlēšanu sēdi, 1 ārkārtēju un 15 kārtējas sēdes. Vēlēšanas sēdē piedalījušies 29 pilntiesīgi padomes locekļi. Kārtējās sēdes apmeklējuši caurmērā 32 pilntiesīgi padomes locekļi, (88,8⁰/o) un 1 studentu pārstāvis. Ārkārtēja sēde noturēta sakarā ar Kr. Morberga lietu. Sēžu ilgums caurmērā 3 st. 40 min.

Ūniversitātes Padome ievēlējusi Saimniecības Padomi tekošam gadam sekoša sastāvā: prōrektors saimniecības lietās doc. P. Zilīte, locekļi — doc. G. Klaustiņš, doc. J. Kārklīš un doc. A. Raisteris.

3. Darbojušās sekošas permanentas komisijas un organi:

- a) L. Ū. Goda tiesa: prof. K. Balodis, prof. A. Kirchenšteins, prof. R. Krimbergs, prof. L. Kundziņš, prof. J. Plāķis, doc. R. Akmentiņš un doc. Fr. Gulbis.
- b) L. Ū. Studentu tiesa: Priekšsēdētājs doc. R. Akmentiņš, (vēlāk viņa vietā doc. K. Puriņš), prof. K. Kundziņš, doc. R. Lejiņš, E. Ziemeļis.
- c) L. Ū. Revīzijas komisija: prof. K. Balodis, doc. R. Lejiņš un L. Ausējs.
- d) L. Ū. Stipendiju komisija: prof. J. Plāķis, doc. L. Ādamovičs, asist. P. Galenieks.
- e) L. Ū. Statūtu komisija: prof. A. Speķis (Speke), prof. J. Plāķis.
- f) L. Ū. Bibliotēkas komisijā pārvēlēšana nav notikusi.
- g) L. Ū. Ārstniecības komisijā pārvēlēšana nav notikusi.

4. Darbojušās komisijas īpašam gadījumam:

- a) Latviešu valodas pārbaudīšanas komisija — prof. J. Plāķis, prof. Blese, lekt. Zeiferts.
- b) Kr. Morberga testamentā lietas komisija — prōrekt. saimniecības lietās doc. P. Zilīte, doc. R. Akmentiņš un doc. J. Kārklīš.
- c) Komisija skolotāju pensiju likuma pārgrozījumos un papildinājumos — doc. R. Akmentiņš, doc. K. Dišlēris un doc. A. Lēbers.
- d) Komisija sakarā ar L. Ū. Rakstu reorganizācijas principu pieņemšanu: prōrekt. saimn. l. doc. P. Zilīte, kā priekšsēd. doc. P. Lejiņš, P. Nomalis, L. Ādamovičs, prof. N. Malta.
- e) Komisija sakarā at L. Ūniversitātes 10 g. pastāvēšanu — prof. M. Zile, Fr. Balodis, E. Laube, doc. H. Albats, prof. A. Tentelis, doc. L. Ādamovičs, R. Akmentiņš, G. Klaustiņš.

- f) Komisija sakarā ar Zviedrijas karaļa uzņemšanu — prof. M. Zīle, A. Speķis, doc. R. Akmentiņš, doc P. Zīlīte, prof. Fr. Balodis, prof. E. Laube un doc. H. Albats.
- g) Komisija likumprojekta izstrādāšanai par L. Ū. satversmes 110 panta papildināšanu — doc. R. Akmentiņš, V. Bukovskis, K. Dišlēris un A. Lēbers.

5. Par Ūniversitātes pārstāvjiem:

- a) Saeimas izglītības komisijā ievēlēti: docenti A. Gulbis un K. Straubergs.
- b) Kr. Barona prēmiju komisijā: prof. J. Plāķis, prof. R. Krimbergs un prof. R. Putniņš.
- c) Pie pensiju likuma apspriešanas Saeimā: doc. K. Dišlēris.
- d) L. Ū. sūtīja uz vēsturnieku kongresu Barselonā prof. A. Speķi.
- e) Ū. Padome uzdevusi prof. K. Kundziņam uzrakstīt L. Ūniversitātes vēsturi par pirmiem 5 gadiem, un prof. A. Tentelim par beidzamiem 5 gadiem.

6. Ū. Padome piešķirusi komandējumus zinātniskā nolūkā uz ārzemēm 136 mācības spēkiem. Piešķirtie komandējumi sadalās sekošā kārtā: profesoriem — 51, docentiem — 29, privātdocentiem un ārštata docentiem — 19, asistentiem — 23, citiem mācības spēkiem — 14.

Pēc atsevišķām zemēm komandējumi sastādās sekošā kārtā: uz Vāciju — 32, uz Franciju — 10, uz Lietuvu — 6, uz Austriju — 7, uz Poliju — 6, uz Zviedriju — 6, uz Igauniju — 4, uz Itāliju — 2, uz Šveici — 2, uz Ļeningradu — 1, uz Angliju — 1, uz A. S. V. — 1, visparīgi uz ārzemēm — 65, uz Čehoslovākiju — 3.

Kultūras fonda pabalsti piespriesti 16 ūniversitātes mācības spēkiem un 8 personām ārpus ūniversitātes Ls 20.000, apmērā.

Kultūras fonds pabalstījis 7 personas (jaunu zinātnieku sagatavošanai).

Ū. Padome ir pabalstījusi dažu personu komandējumus zinātniskā nolūkā pie Kultūras fonda domes.

Pieņemti un nodoti L. Ū. c. bibliotēkai 4 māc. spēku iesniegtie pārskati par zinātniskiem komandējumiem ar Kultūras fonda pabalstu.

Padome izdarījusi vēlēšanas (pārvēlēšanas un ievēlēšanas pirmo reizi) 144 gadījumos, pie kam šis skaits sastādījies sek. kārtā: profesori — 7, ārštata profesori — 4, vec. docenti — 3, docenti — 8, priv. docenti — 12, ārštata docenti — 1, lektori — 8, asistenti (jau-

- nākie asistenti, asistenti un vec. asistenti) — 86, citi palīga mācības spēki — 6. Uz paša vēlēšanos atsvabināti no mācības pasniegšanas pie ūniversitātes 2 mac. spēki; atstātas pie ūniversitātes 15 personas.
- II. zinātnisko gradu Ū. Padome apstiprinājusi 8 māc. spēkiem, bet Dr. honoris causa — vienai personai.
7. Padome izstrādājusi un piejēmusi sekošus noteikumus:
- Noteikumus par L. Ūniversitātes rakstiem.
  - Minimuma noteikumus.
  - Lauksaimn. fak-tes pārstrādātus parbaudījumu noteikumus.
  - Noteikumus speciālo līdzekļu izlietošanai.
  - Uzņemšanas noteikumus.
  - Noteikumus par lektoru, instruktoru un citu apstiprināšanu.
8. Bez tam Ū. Padome griezusies:
- Pie Izglītības ministŗa ar lūgumu par pensijas likuma ātrāko piemēšanu.
  - Pie Ministŗu kabineta ar lūgumu dzēst uzrēķinu (Ls 6787) sniegtu no Senāta administratīva departāmenta.
9. L. Ūniversitātes Padome:
- Apspriedusi un piejēmusi ūniversitātes 1928./29. g. kārtējo budžetu.
  - Apspriedusi un apstiprinājusi atsevišķu fakultāšu palīga iestāžu iekšējos budžetus (Lauksaimn. fak-tes kontroles izmēģinājumu un tūrkultūru stacijas, veter.-med. fak-tes klīnikas un smēdes, chēmijas fak-tes izmēģinājumu un pētījumu laborātorijas, mēch. fakultātes elektriskas pārbaudes un graduēšanas laborātorijas).
  - Izsniegti Ls 1700 centrālai bibliotēkai fakultāšu katalogisācijas darbiem.
  - Izmaksāti Ls 1669,90 aulas remontam.
  - Izmaksāti Ls 2000 mirušo māc. spēku bibliotēku iegādāšanai centr. bibliotēkai.
  - Izsniegts pabalsts (Ls 600) studentu padomei komandēšanai uz Londonas starptautisko studentu konfēderācijas plēnārsēdi.
10. Ū. Padome apsveikusi: a) ar telegrammu Dancigas tehnisko augstskolu ar 25 g. jūbilēju. b) Dienvīd-Afrikas koledžu ar 100 g. jūbilēju. c) Tartu ūniversitātes svinības, d) Rēriha mūseija atklāšanu Ņūjorkā, e) Štutgartes tehnisko augstskolu ar 100 g. pastāvēšanas jūbilēju, f) ar adresi Tuluzas ūniversitātes 700 g. pastāvēšanas jūbilēju, ko nodeva speciāli L. Ū. sūtīts dēlēgats.

11. Ū. Padome apstiprinājusi: a) stipendiju komisijas prōjektu, b) zviedru valodas lektūru pie L. Ūn-tes, c) sarakstu par stipendijām, d) virsstundu sarakstu, e) uzņemamo studentu skaitu (1090), f) Dekānu padomes lēmumus: 1) par 6. panta 5. un 6. punktu, 2) par balsošanu personām, kas ieņem štata un ārštata vietu, g) paliginstitūtu pārziņu nosaukumus, h) jaunas anketas un lūgumu prōjektu, i) gruntsgabala un ēku iznomāšanas līguma prōjektu L. Ū. spēka mašīnu labōrātōrijai un izmēģinājumu stacijas ierīkošanai, j) diploma prōjektu, par kand. grada piešķiršanu tiem, kas beiguši pēc agrāko krievu ūn-šu programmas.
12. Ū. Padome: a) atļāvusi L. Ū. māc. spēkiem nodarboties arī ārpus ūn-tes, b) iesniegusi lūgumu Kultūras fondam pēc pabalsta (Ls 10000) Rakstu XX sējuma izdošanai, c) izšķīrusi jautājumu par „pilntiesīgiem locekļiem” un par goda doktōra ievēlēšanas kārtību.
13. Ūniversitātei ziedojuši E. L. Eskells (no Londonas) 475 grieķu un romiešu monētas mākslas kabinetam.
14. Piešķirtas 2 Humbolta stipendijas, 1 — Viksnes un 1 — Bļodnieka stipendija.
Bez tam Ū. Padome piešķīrusi stipendijas 48 personām, Kultūras fonds — 20 personām.
15. Ū. Padome: a) atsvabinājusi 42 studentus no lekciju maksas, un 22 no lekciju pusmaksas, b) apstiprinājusi Kleista un Rāmavas muižu korroborēšanu, ka arī Vecauces mācības un izmēģinājumu mežniecības, c) atļāvusi pieņemt vet.-med. fak-tē studentus no Lietuvas ūn-tes bez pārbaudījumiem latviešu valodā, d) apstiprinājusi termiņus studentu atsvabināšanai no mācības maksas, e) piejēmusi vairāk lēmumu sakarā ar Kr. Morberga testamentu lietu, f) izsacījusi pateicību Latvijas pilsoņu biedrībai Vācijā par stipendijas piedāvājumu 1 agronomam katru gadu.
16. L. Ū. sūtījusi: a) ekskursiju apmeklēt Leipcīgas mesu un lielākurpniecības uzņēmumus, b) stud. ekskursiju uz Zviedriju ar prof. Fr. Balodi un doc. Vallīnu priekšgalā; c) uzjēmusi Tartu ūniversitātes mācības spēku un stud. ekskursiju.
17. Ū. Padome piekritusi I zinātniska grada piešķiršanai 340 personām.
18. Ū. Padome veikusi sīkākus kārtējos darbus, kā: apstiprinājusi: a) fakultāšu pārbaudījumu un revisijas komisijas, b) mācības spēku virsstundas, c) fak-šu palīga ieslāžu vāditājus un taml.

19. Ū. Padome apstiprinājusi pie ūniversitātes sekošas studentu biedrības resp. apstiprinājusi statūtu grozījumus un papildinājumus:
- 1) „Fraternitas Livonica“,
  - 2) „Fraternitas Lataviensis“,
  - 3) „Patria“,
  - 4) „Selgu“,
  - 5) „Gaujmalietī“,
  - 6) „Austrumu“,
  - 7) „Ziemeļi“,
  - 8) „Lidumu“,
  - 9) „Dzimteni“,
  - 10) L. Ū. lauks. fak-tes stud. biedrību,
  - 11) L. Ū. dabas zinātņu fak-tes stud. biedrību.
20. Ū. Padome piejēmusi filol. un filos. ziņojumu par Zviedrijas karaļa Gustava ievēlēšanu par Dr. honoris causā.
21. Padome izteikusi vēlējumu, lai sekoši ārzemju zinātnieki nolasītu lekcijas: prof. Arne, prof. Nērmanis, prof. Bisings, prof. Limenezs, prof. Rēmeris, prof. Junkers, Birģeris, Cīzemers.
-

III. Atsevišķu fakultāšu ziņas.

A. Architektūras fakultāte.

1) *Fakultātes mācības spēku sastāvs.*

1928./29. māc. gadā fakultātē skaitās:

Štatā: prof. E. Laube, doc. R. Ādamsons, doc. P. Kampe, doc. A. Krūmiņš,
doc. P. Kundziņš, doc. A. Lamze, doc. A. Malvess, doc. Štālbergs,
doc. J. Vītols, asist. E. Ādams, asist. S. Antonovs, asist.
K. Bikše, asist. A. Birzenieks, asist. V. Rimers, asist. F. Skujiņš,
asist. E. Vīdemanis.

Ārpus štata: prof. V. Purvītis, prof. K. Rončevskis, privātdocents
B. Vipers un instruktors J. Ansons.

2) *Mācības gaita.*

Architektūras fakultātes mācības plāns 1928./29. māc. gadam.

Priekšmeti un darbnīcas	Stundas nedēļā				Kas lasa vai vada
	I. semestrī		II. semestrī		
	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	
I. studiju gads.					
Augstākā matemātika (A. K.).....	4	2	2	2	Prof. R. Meijeris
Tēlotāja ģeometrija (A. I. Mch.).....	4	4	4	4	Doc. J. Vītols
Fisika (A. Md. V.).....	4	—	4	—	Doc. A. Liberts
Neorganiskā ķīmija (A. I. Mch.Tts.)...	4	—	—	2	Doc. A. Janeks
Techniskā mēchanika I. (A. K.).....	—	—	4	2*	Doc. R. Ādamsons
Būvkonstrukcijas I. (A. I.).....	—	—	4	—	Doc. A. Malvess
Vispārīgā mākslas vēsture (A.).....	4	—	4	—	Pr. Doc. B. Vipers
Vispārīgā mākslas darbnīca I. (A.).....	—	6	—	6	Prof. E. Laube
Architektūras darbnīcas I. (A.).....	—	12	—	12	Doc. P. Kundziņš Doc. E. Štālbergs
	20	24	22	28	
	44		50		

*) Sēminārs.

Priekšmeti un darbnīcas	Stundas nedēļā				Kas lasa vai vada
	I. sēmeštri		II. sēmeštri		
	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	
II. studiju gads.					
Techniskā mēchanika II. (A.)	2	2*)	—	—	Doc. R. Ādamsons
Būvkonstrukcijas II. (A. I.)	4	7	4	5	„ A. Malvess
Būvvielu mācība (A. I.)	4	—	—	—	„ A. Malvess
Sanitārā būvniecība (A.)	—	—	4	—	„ R. Pāvels
Mērniecība (A. I. L. Mch.)	2	—	—	2	„ J. Balodis
Būvkonstrukciju statika I. (A.)	—	—	4	—	„ R. Ādamsons
Ēku iekārta I. (A.)	—	—	2	—	„ A. Lamze
Būvformas I. (A.)	2	—	2	—	„ P. Kampe
Piemērotā perspektīve un ēnu teoģrija (A.)	—	—	2	—	„ A. Krūmiņš
Dekorātivās mākslas elementi (A.)	2	—	—	—	„ A. Krūmiņš
Latvijas tēlotāja māksla (A.)	2	—	2	—	„ P. Kundziņš
Vispārīgā mākslas darbnīca II. (A.)	—	6	—	6	Prof. V. Purvītis
Architektūras darbnīcas II. (A.)	—	14	—	14	Prof. E. Laube
					Doc. P. Kundziņš
					„ E. Štālbergs
	18	29	20	27	
	47		47		
III. studiju gads.					
Būvkonstrukcijas III. (A.)	—	—	2	—	Doc. A. Malvess
Būvkonstrukciju statika II. (A.)	4	2	—	2	„ R. Ādamsons
Apkurināšana un vēdināšana (A.)	4	2	—	—	„ A. Bankins
Inženieru zinības (A.)	4	—	—	1	„ A. Siksne
Būvniecības elektrotehnika (A.)	—	—	4	—	„ L. Hūnchens
Būvmašīnas (A.)	—	—	2	—	„ E. Ziemelis
Ēku iekārta II. (A.)	4	—	—	—	„ A. Lamze
Ēku iekārta III. (A.)	—	—	4	—	„ A. Lamze
Būvformas II. (A.)	2	—	2	—	„ P. Kampe
Dārzu formas (A.)	—	—	2	—	„ P. Kampe
Vispārīgā mākslas darbnīca III. (A.)	—	6	—	6	Prof. V. Purvītis
Architektūras darbnīcas III. (A.)	—	18	—	18	Prof. E. Laube
					Doc. P. Kundziņš
					„ E. Štālbergs
	18	28	16	27	
	46		43		

*) sēminārs.

Priekšmeti un darbnīcas	Stundas nedēļā				Kas lasa vai vada
	I. sēmeštri		II. sēmeštri		
	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	Lekc.	Pr. d. vai sēm.	
IV. studiju gads.					
Austrumu arhitektūra un pieliet. māksla	2	—	2	—	Pr. doc. B. Vipers
Būvvielu pārbaudīšana (A. I.)	—	—	4	2	Prof. G. Taube
Pilsētu iekārta (A. I.)	4	—	—	4	Doc. A. Lamze
Būvformas III. (A.)	4	—	—	—	„ P. Kampe
Arhitektūras vēsture	6	—	6	—	„ A. Krūmiņš
Klasiskā arhitektūra (A.)	2	—	2	—	Prof. K. Rončevskis
Betons un dzelzsbet. būvniecība (A. I.)	4	—	—	2	Doc. A. Tramdachs
Būvaprēķini un būvvadība (A.)	2	—	—	—	„ E. Veiss
Būvlikumi (A. I.)	2	—	—	—	„ E. Ziemeļis
Inženieru zinības (A.)	—	—	—	1	„ A. Siksne
Architektūras darbnīcas IV. (A.)	—	24	—	24	Prof. E. Laube Doc. P. Kundziņš „ E. Štālbergs
	26	24	14	33	
	50		47		

V. studiju gads.

Architektūras darbnīcas (gala darbs).

Piezīme: Ārpus minētiem kārtējiem priekšmetiem fakultāte ieteica saviem studentiem klausīties dažādus neobligātiskus priekšmetus, kuŗu saraksts katra sēmeštra sākumā bija izkārtis pie fakultātes melnās tabulas.

3) Mācības spēku komandējumi.

- Prof. K. Rončevskis . . . uz: Vāciju, Franciju, Ītāliju.
 Doc. P. Kundziņš . . . „ Čehoslovāķiju, Austriju, Poliju.
 „ E. Štālbergs . . . „ Franciju, Ītāliju.
 „ J. Vītols . . . „ Vāciju, Austriju, Franciju, Šveici.
 Asist. E. Ādams . . . „ Somiju.

4) Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi, māc. spēku zinātniskā darbība ārpus universitātes.

Prof. E. Laube. a) Publicējis darbus: „Mūsu tagadējā celtniecība“ — Latvī Nr. 2144. 7./XII 1928. „Nākamā monumentālā Rīga“ — Jaunākās

Ziņās Nr. 286. 15./XII 1928. „Mākslas iespaids uz reliģiskās un ētiskās dzīves izveidošanu“ — Jaunatnes ceļā Nr. 4. 1929.

b) Nolasījis lekciju: „Ko sagaidām no mākslas reliģiskās un ētiskās dzīves izveidošanas?“ — L. Ū. Kristīgo studentu biedrības X. konferencē 17./VI. 1928. g. Koknesē.

Prof. K. Rončevskis. Pūblicējis darbus: „Kapitelle aus Tarent im Museum zu Bari“ — Jahrbuch des Archäolog. Instituts des Deutschen Reiches Band 43. „Seltene Kapitellformen“ — Jahrbuch des Archäolog. Instituts des Deutschen Reiches Band 43.

Doc. P. Kampe. a) Pūblicējis darbus: „Baznīcas architektūra Latvijā“ — Latviešu konversācijas vārdnīcas 8. burtnīcā. „Aleksandrs Vanags kā cilvēks un kā celtnieks“ — Izglīt. Min. Mēnešrakstā Nr. 5./6. 1929.

b) Nolasījis lekcijas Latv. arhitektu biedrībā un Rīgas archit. biedrībā: „Aleksandrs Vanags kā cilvēks un kā celtnieks“.

Doc. A. Krūmiņš. Nolasījis lekciju L. Ū. Kristīgo studentu biedrībā Koknesē: „Māksla un kristietība“.

Doc. P. Kundziņš. a) Pūblicējis darbus: „Tanīsa kalna atraktās celtnes“ — Piemin. valdes arhαιoloģijas raksti IV. sēj. I. daļa. „Rūjienas baznīca“ — Illūstr. Žurnāls Nr. 8. 1928.

b) Nolasījis lekcijas: „The Latvian House in the Research Work on Houses“ — Tautas mākslas kongresā Pragā. „Somu tautas celtniecība“ — Latviešu senatnes pētītāju biedrībā Rīgā.

Doc. A. Lamze. Nolasījis 3 lekcijas „Par pilsētu izbūvi“ — Latv. pašvaldības darbiniekuursos Rīgā.

Doc. E. Štalbergs. Nolasījis lekciju „Kapitola laukums Romā“ — Latv. arhitektu biedrībā Rīgā.

Doc. J. Vītols. Nolasījis lekcijas: „Matēmatiskās loģikas robežas“ — L. Ū. Matēmat. fak-tes stud. pulciņā. „Ķīnēmatiskā ģeometrija“ kā fakulātīvu priekšmetu kādai grupai studentu.

Pr. doc. B. Vipērs. Pūblicējis darbu „Die Altersstufen der Kunst“ — Filologu biedrības raksti 1929. IX.

Asist. E. Ādams. Nolasījis lekciju par „Lauku būvniecību jaunsaimniekiem“ Rundāles pilī.

Redakcijas kommisijā fakultātes izdevumam „Māteriāli par Latvijas būvniecību“ darbojies: doc. P. Kampe, doc. A. Krūmiņš, doc. P. Kundziņš un doc. E. Štalbergs. Māteriālus šim izdevumam 1928. g. vasarā vākuši un

uzmērojumus izdarijuši 18 studenti doc. P. Kampes, asist. K. Bikšes un asist. A. Birznieka vadībā. Par universitātes pārstāvi Pieminekļu valdē darbojas doc. P. Kundziņš.

5) *Fakultātes palīga iestādes un viņu darbība.*

a) *bibliotēka.*

Pagājušā māc. gadā bibliotēka pieaugusi par 496 sējumiem. Bibliotēkā 1./VII. 1929. g. bija 4168 sējumi. Bibliotēkas komisijā, kas saziņā ar māc. spēkiem noskaidro atsevišķu katedru nepieciešamākās vajadzības un noteic grāmatu iepirkumus, no fak-tes padomes bija ievēlēti doc. A. Malvess, doc. R. Ādamsons un doc. E. Štālbergs.

b) *kabineti (kollekcijas).*

Pie fakultātes ir „kabinets materiāliem par Latvijas būvniecību un būvniecības pieminekļiem“ un sek. kollekcijas: ģipsa modeļi, tēlotājas ģeometrijas modeļi un paraugzīmējumi, būvvielu kollekcija, būvkonstrukciju un tautas amatniecības paraugi.

c) *laborātōrijas.*

Uzskatāmo mācības līdzekļu pagatavošanai pie fak-tes ir fotogrāfiskā laborātōrija doc. A. Lamzes vadībā.

d) *praktiski darbi ārpus universitātes un ekskursijas.*

Fak-tes padome 1928. g. vasaras brīvlaikā sagādājusi 17 vecāko kursu studentiem būvpraksi pie Latvijas dzelzceļu cīvilbūvēm.

Ekskursijas ar studentiem sarīkojuši: *doc. P. Kampe* — 2 sakarā ar lekcijām „būvformas“ uz vecpilsētu un uz veciem kapiem, 1 sakarā ar lekcijām „dārzu formas“ uz Viesturņa dārzu. *Doc. P. Kundziņš*, — 1 uz Valsts vēsturisko un mākslas mūseiju, 1 uz Rīgas vēsturiskām celtnēm. *Doc. A. Malvess* — 1 uz Rīgas pilsētas blokmāju un 1 uz Rīgas pilsētas centrāltirgus jaunbūvi. *Asist. E. Ādams* — 3 uz Rīgas jaunbūvēm. *Instructors J. Ansons* — 1 uz zviedru mākslas izstādi Rīgas pilsētas mākslas mūseijā.

B. Inženierzinātņu fakultāte.

1. *Fakultātes mācības spēku sastāvs.*

1928./29. mācības gadā fakultātē skaitās:

Statā: 1) prof. Dr. ing. h. c. M. Bīmanis pie sanitārās tehnikas katedras; 2) prof. A. Buchholcs pie ģeodaisijas katedras; 3) prof. E. Jakobijs pie ūdensbūvniecības katedras; 4) doc. J. Balodis pie kultūrtehnikas katedras; 5) doc. J. Cizarevičs pie augstākās matemātikas katedras; 6) doc. G. Klauštiņš pie ceļu būvniecības katedras; 7) doc. P. Pāvulāns pie tiltu katedras; 8) doc. A. Razums pie būvsaimniecības katedras; 9) doc. A. Tramdachs pie dzelzsbetona katedras; 10) doc. M. Vegners pie kultūrtehnikas katedras; 11) doc. E. Veiss pie būvmēchanikas katedras; 12) doc. E. Ziemelis pie ūdensbūvniecības katedras; 13) privātdoc. un vec. asist. K. Zaltis pie augstākās matemātikas katedras; 14) vec. asist. N. Bomovskis pie augstākās matemātikas katedras; 15) vec. asist. V. Skārds pie sanitārās tehnikas katedras; 16) asist. E. Jākobsons pie tiltu katedras; 17) jaun. asistente A. Baumannē pie ceļu būvniecības katedras.

Ārpus štata: 1) privātdoc. P. Konrāds pie kultūrtehnikas katedras no 1928. g. 1. decembra; 2) doc. A. Labutiņš pie augstākās matemātikas katedras; 3) doc. E. Laimiņš pie ģeodaisijas katedras; 4) privātdoc. J. Leimanis pie ceļu būvniecības katedras; 5) doc. R. Pāvels pie sanitārās tehnikas katedras; 6) privātdoc. E. Ramāns pie ceļu būvniecības katedras no 1929. g. 29. maija; 7) doc. A. Siksne pie ceļu būvniecības katedras.

Inženierzinātņu fakultātes vadība uzticēta no 1. VII. 28 dekānam doc. E. Ziemelim.

Fakultātes darbvedība kā arī bibliotēkas pārziņāšana uzticēta sēkrētāram doc. M. Vegneram.

Fakultātes ģeodaisijas institūta pārziņāšana uzticēta prof. A. Buchholcam. Kultūrtehnikas nodaļas pārziņāšana uzticēta doc. M. Vegneram.

Bez tam sekoši mācības spēki izpildījuši zemāk minētos universitātes amatus:

- a) doc. G. Klauštiņš no 1. VII. 28. Saimniecības Padomes loceklis;
- b) prof. M. Bīmanis Universitātes Padomes loceklis no 1. VII. 1928. g. līdz 1. VII. 1929. g.
- c) doc. J. Cizarevičs Universitātes Padomes loceklis no 1. VII. 1928. g. līdz 1. VII. 1929. g.
- d) doc. E. Ziemelis studentu tiesas loceklis.

2. Mācības gaita.

a) Nobeidzamā mācības gadā fakultāte centusies sekmēt un pildīt agrāk nospraustos uzdevumus un mērķus: kopt tehniskās zināšanas un sagatavot zinātniski izglītotus inženieŗus praktiskai dzīvei.

Piemērojoties tiešām vajadzībām, darītas sīkas pārgrozības mācības plānā. Pilsētu un ūdensbūvju nozarēm lasāmais priekšmets „dzelzceļu darbība“ savienots ar „dzelzceļu ekspluatāciju“ ceļu būvniecības nozarē sadalīts vispārējā daļā — visām trim nozarēm un speciālā daļā, kas obligātōriska vienīgi dzelzceļu būvniecības nozarei. Hidraulikā II ievests sēminārs, kas noskaidro un vingrina teōrētiskā kursa zināšanas. Betona un dzelzsbetona būvniecības katedrai ievērojami atvieglināts studentiem dzelzsbetona sēminārs — atbalstīts subasistents J. Ātrēns pāmatuzdevumu krājuma izdošanā.

Atsvabinātais laiks sekmīgi izmantots betontechniskiem darbiem inžēnierkonstrukciju pētišanas institūtā, kuŗus noslēdza uzdevums: „raksturot betona kvalitāti ar kontrolsijīņas palīdzību“; sijīņu slodzījot izdarīti mikro-mērījumi.

Sēminārā izlietotas dažādas smiltis, dažādi cementi, kārsētava, saldētava ar automatiskiem reģistrātoriem apgādātā Amslera sist. spiede un apretūra. Sēminārā strādāja 40—60 studenti.

Kultūrtechnikās nozarē savienoti priekšmeti „kūdrāju vērtēšana un sagatavošana“ un „purvu zemes mācība un pētišana“ vienā „purvu mācībā“, bet paturēts līdzšinējo lekciju un praktisko darbu skaits. Priekšmeta lasīšana uzticēta doc. Nomalim.

Prīvātdoc. J. Leimanis, sākot ar 1928. g. rudeni, lasa atsevišķu kursu mežkopjiem — „mežu inženieŗu zinības“.

Ar noteikumu pieņemšanu, ka sekmes censējamas ar trim pozitīvām atzīmēm, fakultāte piemēroti pārstrādājusi noteikumus par „ļoti sekmīgi“ iegūšanu būv- un kultūrinženieŗa diplomā. Vidējais censējuma koeficients, salīdzinot ar līdzšinējo, palielināts par piecpadsmit simts daļām un sevišķi uzsvērtā atzīmē „ļoti sekmīgi“ attiecīgo nozaŗu speciālos priekšmetos.

b) Lielu interesi radīja divu ārzemju profesoru viesu lekcijas. Uz fakultātes uzaicinājumu Cīriches tehniskās augstskolas māteriālu pārbau-dīšanas institūta direktors prof. Dr. ing. h. c. Rošs noturēja lekciju ciklu no 7. līdz 14. novembrim: 1) „Bruchgefahr zäher und spröder Körper“, 2) „Prüfungsmethoden an ausgeführten Bauwerken und die dabei zur Verwendung gelangenden Messinstrumente“, 3) „Knicksicherheit von Stäben

aus Konstruktionsstahl, Kraftangriff zentrisch und exzentrisch“, 4) Der heutige Stand von Festigkeitsprüfungen von Zementen und deren Bedeutung für die Praxis der massiven Bauweise“, 5) „Der heutige Stand der wissenschaftlichen Forschung an ausgeführten Bauwerken in der Schweiz“, 6) „Festigkeitsuntersuchungen von Bauhölzern als Grundlage für die neuen schweizerischen Holznormen“. Uz fakultātes ierosinājumu Drezenes tehniskās augstskolas profesors Ģēlers nolasīja starp 19. un 23. martu 1929. g: 1) „Die Sicherheit der Eisenbauten bei statischer und dynamischer Belastung“, 2) „Wesen, Bedeutung und Anwendung der hochwertigen Baustähle“, 3) „Neuere Versuchsergebnisse über Nietung und Schweissung im Eisenbau“, 4) „Über Festigkeiten, Sicherheiten und Bruchhypothesen des Betons und Eisenbetons“, 5) „Eisenbetonplatten und Schalen“, 6) „Die Ausbildung und Bedeutung des hochwertigen Zementes“.

c) Teicami veicās studijas. Beiguši un pirmo akadēmisko gradu ieguvuši 24 studenti: 19 būvinženieri un 5 kultūrinženieri, aizstāvēdami savus diploma darbus:

Apinis, Jānis 697 — Dzelzs tilta prōjektu pār Gauju Siguldā.

Berkolds, Artūrs 4170 — Minchenes fōtoplāna sastādīšanu.

Brants, Haralds 2381 — Spēka staciju uz Aiviekstes pie Vēzenēm.

Gailis, Kārlis 4866 — Prōjekts dzelzsbetona tiltam pār Gauju pie Siguldas.

Grāmatnieks, Vilis 2801 — Dzelzs tilta prōjekts pār Gauju pie Carnikavas.

Krauklls, Jānis 4938 — Dzelzs tilts pār Gauju Valmierā.

Lūsis, Edvards 5000 — Dzelzs tilta prōjekts pār Daugavu Rīgā.

Michelsons, Ģeorgs 2173 — Dzelzs tilts pār Daugavu Rīgā.

Nomālis, Kārlis 2335 — Turkalnes muižas meliōrācijas prōjekts.

Nātiņš, Jēkabs 3186 — Tallinas ostas izbūves prōjekts.

Ozols, Arnolds 4939 — Jelgavas ostas izbūve.

Parts, Pauls-Edgars 1605 — Rīgas pilsētas ganību meliōrācijas prōjekts.

Ritmanis, Edvards 4940 — L. Ū. observātōrijas ģeōgrafisko koordinātu noteikšana un saistīšana ar valsts trigōnometrisko tīklu.

Sirmais, Kūno 1048 — Jelgavas tramvaja prōjekts.

Stengrevics, Ernests 1720 — Jēkabpils-Krustpils pilsētu šoseju dzelzs tilta prōjekts pār Daugavu.

Strautmanis, Ādolfs 5837 — Ventas upes rēgulēšanas prōjekts.

Šers, Leons 493 — Dzelzs tilta prōjeks pār Ņemunas upi Kauņā.

Šifers, Arnolds 3498 — Dzelzs tilta prōjeks pār Gauju Siguldā.

Šmūdze, Jānis 1942 — Spēka stacijas prōjeks uz Mūsas pie Bauskas.

Tenčs, Jānis 4840 — L. U. observātōrijas ģeōgrafisko koordinātu noteikšana un saistišana ar valsts trigōnometrisko tīklu.

Upmanis, Roberts 5840 — Dzelzsbetona tilts pār Gauju Valmierā.

Vācietis, Arnolds 6270 — Dzelzsbetona tilts pār Lielupi pie Kalnciema.

Vasilis, Jānis 4093 — Dzelzs tilta prōjeks pār Lielupi pie Buļļiem.

Viksniņš, Erasts 7241 — Dzelzsbetona tilts pār Ventu pie Skrundas.

d) Sarīkotas 9 ekskursijas. Prof. Jakobija vadībā apskatīti Zaķu salas uzbēruma nostiprināšanas un fašinu darbi; doc. Pavulāna vadībā studenti piedalījušies jauncelto dzelzs tiltu pārbaudēs Skrundā, Jelgavā un Bulduros (periodiska pārbaude); doc. Pāvels iepazīstinājis studentus ar pilsētas sanitāram būvēm, apmeklējams pilsetas kanālisācijas ierīces, saldētavu un jauno konsuma eksportkautuvi; doc. Tramdacha vadībā izdarītas ekskursijas sakarā ar jaunceltas fabrikas, saldētavas un tilta pārbaudi.

e) Lielu vērību fakultāte piegriež studentu praksei, tādēļ ka nevien svarīgs ir praksē pavadītais laiks, bet arī iegūtās zināšanas. Fakultāte piejēmusi noteikumus par obligātōriskās prakses pārskata iesniegšanu, kurā praktikantam jāapgaismo padarītie darbi no tehniskā un saimnieciskā viedokļa, papildinot vēl darbu rasējumiem, interesantām konstrukciju detaļam un tamlīdzīgi.

Būvniecības praksē pagājušā vasarā nodarbināti 79 studenti.

Asistentu zinātniskā darbība norit rosīgi. Asist. Skārdam piešķirta ārzemju stipendija 3 mēnešiem.

Subasistenti turpina risināt viņu disciplinās ietilpstošus jautājumus.

3. Ārzemju komandējumā no mācības spēkiem pagājušā gadā bijuši:

Starptautisko tilta būvniecības kongresu Vinē no 20. IX. līdz 5. X.

1928. g. apmeklējuši doc. Pāvulāns, doc. Tramdachs un doc. Veiss.

Prof. Buchholcs apmeklējis starptaut. gaisa satiksmes izstādi Berlinē un

Starpt. fotōgrammetrijas biedrības konferenci 1929. g. no 17. X.—25. X.

Doc. Siksne — Somijā un Igaunijā.

Doc. Vegners — Vācijā, Austrijā un Čehoslovāķijā.

Asist. Skārds — Vācijā, sevišķi Rūras apgabalā iepazīties ar plašiem sanitārbūvniecības darbiem, Austrijā un Čehoslovāķijā.

Asist. A. Baumane — Vācijā, Austrijā, Čehoslovāķijā.

4. Inženierkonstrukciju pētīšanas institūta darbības pārskats.

Jau agrāk atvērto un vairāk vai mazāk iekārtoto laboratoriju, kā a) ūdensbūvju lab., b) betontechnikas lab., c) konstrukciju pārbaudes lab., d) sanitārtechnikas lab., e) fīto lab. skaits pieaudzis ar to, ka atvērtas un sāktas iekārtot vēl 3 laboratorijas; a) konstrukciju siltuma caurlaidības lab., b) pamatu lab un c) šosēju segu laboratorija.

Minētās laboratorijas ir autonomas savās darbības programmās, bet kā viena institūta sastāvdaļas lieto kopīgu apretūru, lai samazinātu institūta izdevumus līdz minimumam.

Laboratorijas visumā pieslejas atsevišķām katedrām, bet vienas katedras mācības spēki bieži strādā citai katedrai tuvāk stāvošā laboratorijā.

Apgādājot institūtu ar nepieciešamu apretūru pirmā vietā arvien iegādā vairākām laboratorijām vajadzīgo un kopīgi lietojamo apretūru, ja fakultāte nav izteikusies par kādas vienas laboratorijas pilnīgāku sastādīšanu (pirmā vietā).

Dažas inženierkonstrukciju pētīšanas institūta laboratorijas apgādātas jau tiktāl, ka izlietojamas nevien kvalitatīvām demonstrācijām sakarā ar programmu iziešanu, bet arī zinātniskiem darbiem.

Sevišķi uzsverami šādi darbi:

Darbu apzīmējums	Laborāt.	Vadītājs	Piestāvis
1. Zaķu salas nostiprināšana	ūd. b.	prof. Jakobijs	sbas. Kainašs
2. Valsts saldētavas jaunbūves pārbaude Rīgā	konstr. pār.	doc. Tramdachs	sbas. Ātrēns
3. Lielupes dzelzeļa tilta kontrolpārbaude	konstr. pār.	doc. Pāvilāns	as. Jakobsons
4. Kolektoru lietus pārgāzes	ūd. b.	prof. Bīmanis	as. Skārds
5. Ruļļakalna grants analīze	bet. t.	doc. Tramdachs	sbas. Ātrēns
6. Smiltis caurlaidība	ūd. b.	as. Skārds	—
7. Majoru cilpas regulēšana	ūd. b.	prof. Jakobijs	sbas. Kainašs
8. Sarkandaugavas tilta pārb.	konstr. pār.	doc. Tramdachs	sbas. Ātrēns
9. Daugavas veca tilta kontrolpārbaude Rīgā	konstr. pār.	doc. Pāvilāns	as. Jakobsons
10. Griestu elementu sadarbība dz. b. konstrukc. (Grēbnera fabr., Jelgavā)	konstr. pār.	doc. Tramdachs	sbas. Ātrēns sbas. Gailis
11. Lielupes tilta pārbaude pie Bulduņiem	konstr. pār.	doc. Pāvilāns	as. Jakobsons

Padarīto zinātnisko darbu rezultāti pa lielai daļai jau apstrādāti, bet nav vēl publicēti līdzekļu trūkuma dēļ.

Tomēr institūtam trūkst vēl ļoti daudz aparātu dziļākām studijām. Vēl arvien nav uzstādīta iegādātā 500 t spiede (no fakultātes neatkarīgu šķēršļu dēļ).

Nav ķīno uzņēmēja aparāta nav arī dēmonstratora; nav termoreģistrātoru; nav laika signālu; nav ūdens atdzelzotāja, nav lielas saldētavas.

Visu šo trūkumu novēršanai vajadzīgi galvenā kārtā līdzekļi, bet arī telpas. Tagadējās telpas, kaut arī paplašinātas pagājušos gados, ir pilnīgi nepietiekošas un apgrūtina darbus vislielākā mērā.

5. *Īss pārskats par inženierzinātņu fakultātes bibliotēkas darbību 1928./29. budžeta gadā.*

a) No fakultātes līdzekļiem iegādāti bibliotēkai 3 grāmatu skapji apmēram 2000 sējumu ievietošanai.

Iesietas 200 grāmatas; līdzekļu trūkuma dēļ vēl līdz šim neiesietas ap 600 grāmatas.

Līdz š. g. 31. III. bibliotēkā skaitās 6417 sējumi, kas sadalīti sekošās nozarēs:

ģeodaisijā	6 0/0	zemes mācībā, meteoroģijā	
astronomijā, sfairiskā trigōn.	1,5 ⁰ /0	un botanikā	0,5 ⁰ /0
matēmatikā	4,5 ⁰ /0	ūdensbūvēs un hidraulikā ..	8 0/0
būvorganisācijā	5 0/0	tēlegrafijā, tēlefonijā, rādio ..	1 0/0
būvmēchanikā	7 0/0	sanitārtechnikā	14 0/0
mašīnu būvniecībā	1,5 ⁰ /0	hiģiainā	1 0/0
ēletrotechnikā	1 0/0	dzelzceļos	7 0/0
betona un dzelzbetonā	5 0/0	tiltos	4 0/0
pamatos un būvmašīnās	2 0/0	zemes darbos, ceļos	2 0/0
architektūrā	5 0/0	dažādās	8 0/0
būvvielās un māteriālu pārē.	1 0/0	fisikā, chēmijā, minerāl., ģeol.	2 0/0
kultūrtechnikā un kadastrā ..	6 0/0	žurnāļi	7 0/0

b) No jauna bibliotēkai iegādāti 864 sējumi, no kuņiem 552 pirkti, bet 312 saņemti kā dāvinājumi.

Dažādās valodās iegūtie sējumi pēc summām sadalās:

vācu valodas izdevumi	72 ⁰ /0	latviešu valodas izdevumi	1 ⁰ /0
krievu " "	20 ⁰ /0	franču " "	1 ⁰ /0
angļu " "	4 ⁰ /0	dažādu (ītaliešu, čechu, dāņu)	1 ⁰ /0

c) Abonējamo žurnālu skaits, kopā ar dāvinātiem: dzelzceļu vēstnesi, illūstrēto žurnālu, pašvaldības balsi un mērniecības un kultūrtechnikas vēstnesi, pieaudzis līdz 29, no kuņiem

vācu valodas izd.	27	latviešu valodas izd.	6
krievu " "	2	franču " "	2
angļu " "	1	čechu " "	1

Centrālā bibliotēka lasāmgaldam devusi 11 žurnālus, no kuņiem

vācu valodas izd.	7
angļu " "	3
franču " "	1

d) Grāmatas bibliotēka izsniegusi katru dienu 1 stundu.

Lietojuši grāmatas 35 mācības spēki un 325 studenti, no kuņiem	
290 inženierzinātņu fak. studenti	2 lauksaimniecības fak. studenti
29 mēchanikas " "	1 tautsaimniecības " "
3 architektūras " "	

Bibliotēku caurmērā apmeklējuši 15—17 studenti dienā.

Inženierzinātņu fak. bibliotēku apmeklējošo studentu svešo valodu zināšanas skaitļu attiecība sekoša: krievu — 6,4⁰%, vācu — 3,0⁰%, angļu — 0,4⁰%, franču 0,2⁰%.

6. *Fakultātes locekļu zinātniskā un tehniskā darbība universitātē un ārpus tās.*

Prof. M. Btmanis.

a) Literāriskā darbība. Iespiesti raksti.

„Lietus pārgāzes aprēķini“ — Annaļos, XX.

„Ķemeņu ūdensvadu un kanalisācijas prōjekts“ — Techniskā žurn. 1929. g Nr. 1/4.

„Arteziskās akas Jelgavā“ — Techn. žurn. 1929. g Nr. 1.

„Lauku elektrifikācija“ — Manuskriptā fak. bibliotēkā.

b) Ārpus universitātes. Nolasījis lekciju par „Pilsētu labierīcībām“ pils. darbiniekuursos 8. un 10 sept. 1928. g.

Sastādījis Ķemeņu pilsētas ūdensvada un kanalisācijas prōjektu (ar asist. V. Skārda līdzdarbību).

Iekšlietu Min. būvniecības pārvaldes tehniskās padomes loceklis. Latvijas spēku komitējas priekšsēdētājs.

Prof. A. Bucholcs.

a) Iespiesti darbi:

„Gino Cassinis: Calcoli numerici, grafici e meccanici“ (recensija).
Mērniec. un kultūrtechn. vēst. 1928. g. Nr. 5./6.

„Nadirpunktu triangulācija“. Mērn. un kultūrtechn. vēst. 1928. g.
Nr. 7./8.

„Gaisa ainu plāns“. Mērniec. un kultūrtechn. vēst. 1928. g. Nr. 11./12.

„Zemes virsmas reljefa iespaids pie gaisa ainu pārvēršanas“. Tech-
nikas apskats 1928. g. Nr. 5.

„Sur la compensation des triangulations aériennes“. Sbornik Masa-
rykovy Akademie Prace, Praha 1929. g.

„La négligences de la condition de la perspective comme cause
d'erreurs dans le redressement optique des photographies aériennes“.
Anales de la Sociedad Espanola de Estudio Fotogrametricos,
Madrid 1929. g.

b) Priekšlasījumi:

„Stereoainas un viņu prōjecēšana“ Latv. fōtogrammetrijas b-bā
19. IX. 1928. g.

„Gaisa fōtogrammetrija starpt. gaisa kuģniecības izstādē ILA un
sekcijas Vācijas rudens sapulcē š. g. oktōbrī Berlīnē“. Latv. fōto-
grammetrijas b-bā 21. II. 1928.

„Fōtogrammetrija un viņas nozīme mērniecībā“. Latv. mērnieku
b-bā 4. IV. 1929.

Priv. doc. J. Leimanis.

Iespiesti darbi:

„Liepājas-Glūdas dzelzceļa būve“. Oikonomists 1928. g. Nr. 21.

„Liepājas-Glūdas dzelzceļu būve un darbu stāvoklis 18. nov. 1928. g.“
Dzelzceļu vēstnesis 1928. g. Nr. 22.

„Liepājas-Glūdas dzelzceļš“. Dr. Bilmaņa rediģētā grāmatā „Latvijas
rēspūblika desmit pastāvēšanas gados“.

Doc. P. Pāvulāns.

Inženierkonstrukciju pētīšanas institūtā 1928./29. m. g. iesācis teorē-
tiskus pētījumus pie speciālizgatavotiem dzelzskonstrukciju darināju-
miem un konstruējis veidmaiņu mērītāju aparātu, kuŗa lietderību
pārbauda labōrātōrijā un pie izdarītām būvēm.

Doc. A. Tramdachs.

- „Koks kā būvmateriāls“. Būvinženieru biedrības izdevumā godalgots ar Kultūras fonda prēmiju.
„Aptveri un viņu metināšana“ 1928. g.
„Portlandcimenta normas“ E. Rozenšteins un A. Tramdachs. Oikonomistā 1928. g. Nr. 19, 20.
„Pie gataviem darinājumiem izdarāmo zinātnisko pētījumu patlabanējais stāvoklis Šveicē“. Techn. žurn. 1928. g. Nr. 22.—24.
Inženierzinātņu fakultātes uzticētā akadēmiskā runa 1928. g. — temats —
„Dzelzsbetona darinājumu pārbaudes grūtības.

Doc. M. Vegners.

a) Iespiesti darbi:

- „Noteces gaita Užavas baseinā“. Mērniec. un kultūrtechn. vēstn. 1928. g.
„Novērojumi aerodromu izbūves teknikā Vācijā“. Oikonomists 1929. g. Nr. 5.
„Kultūrinženieru izglītības un darbības lauks Čehoslovāķijā“.
„Meliōrācijas krēditi Šveicē“. Mērniec. un kultūrtechn. vēstn. 1928.
b) Nolasīts referāts Latvijas kultūrtechniķu biedrībā 1929. g. 26. II.
„Kultūrinženieru izglītība un darbības lauks Čehoslovāķijā“.

Doc. E. Veiss.

- a) Izstrādāts virsbūves prōjekts Rīgas pilsētas dzelzsbetona tiltam pār Sarkandaugavu.
b) Referāti:
„Pārskats par II starpt. tiltu būvniecības kongresu Vinē 1928. g.“ Rīgas techn. b-bā.
„Bojājumi no ūgunsgrēka Ķemeŗu dzelzsbetona ūdenstorni“ Latv. būvinž. b-bā.

Doc. E. Ziemelis.

- a) „Māteriāli pāļu nešanas spējas jautājuma atrisināšanai“. Latvijas būvinženieru b-bas uzdevumā 1929. g.
b) Rediģējis mirušā profesora A. Jenša darbu „Vodosnabženije gorodov i otdeļnich vladenij“. Akc. sab. Valtera un Rapas izdevumā.
c) Darbojies par Latvijas Ūniversitātes studentu tiesas locekli un Iekšlietu ministrijas tehniskās padomes locekli.

Privatdoc. K. Zaltis.

„Kumeliņš latviešu tautas dziesmās“ (Latvju daiņu 2. sēj.). Par šo rakstu piešķirta Krišjāņa Barona prēmija.

Asistens E. Jakobsons.

„M. Bazali, Cenu novērtēšana un tāmes sastādīšana augstbūvēm, pamatiem un dzelzsbetona būvēm“. Kritisks apskats, Techn. žurn. 1928. g. Nr. 5/6.

„Saliktās koka sijas pretbīdņu aplēse“. Litogr. doc. Trambacha kursa lekcijas.

„Koka spiedes pretestība“. Iesniegts fak. kā pro venia legendi darbs.

„Jauninājumi koka pretestības noteikšanā“. Techn. žurn.

„Fabrikas «Kvadrāta» dzelzsbetona jumta izbūve“. Techn. žurn.

„Koka stiepes pretestība“. Iesniegts fakultātei manuskriptā.

Asist. V. Skards.

„Gruntsūdens izcelšanās“. Techn. žurn. 1928. g. Nr. 9/16.

„Gremdķermeņi“. Techn. žurn. 1928. g. Nr. 19/21.

„Notekūdeņu tīrīšanas pajēmieni Rūras apgabalā“. 1929. g.: Manuskriptā fak. bibliot.

Jaun. asistente A. Baumannē.

„Vācijas, Anglijas un Francijas elektriskās signālisācijas veidu salīdzināšana un viņu lietderīgums lietošanai Latvijā“. Manuskriptā fak. bibliot.

„Pārskats par zinātnisko komandējumu 1928. g. vasaras brīvlaikā“. Manuskriptā fak. bibliot.

Subasistentu darbi attiecīga mācības spēka vadībā:

J. Ātrēns — „Emperģera sijiņas izmantošana betona spiedes un stiepes elastībās moduļu noteikšanai“.

J. Kainašs — „Ota hidrometriskā spārna nolīdzinājumu noteikšana inženierkonstrukciju pētīšanas institūta hidrauliskās nodaļas lielajā silē“.

E. Musinovičs — „Praktiskie aizrādījumi pie nepārtraukto siju statiskām pārbaudēm“.

„Piemērs rāmju sistēmas aplēsei ar Klapeirona (Clapeyron) un darba nolīdzinājumu palīdzību“.

C. Mēchanikas fakultāte.

1. Pārmaiņas mācības spēku sastāvā.

1928. gads.

Septembris: Mēchanikas fakultātes stipendiātu inž.-techn. N. Reinfeldu ievēl par lektora vietas izpildītāju tekstilrūpniecības katedrai.

1929. gads.

Maijs: Vecāko asistentu Jāni Pestmali ievēl par privātdocentu pie mašīnu elementu katedras. Vecāko asistentu un privātdocentu O. Mitenbergu ievēl par docentu pie tās pašas katedras. Subasistentu E. Freimani ievēl par jaunāko asistentu pie kuģu būvniecības katedras.

2. Mācības gaita.

1928./29. m. gadā ievērojami grozījumi iepriekšējā mācības gadā ievestos jaunajos studiju gaitas noteikumos nav izdarīti.

No 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. izstrādāti sekoši diplomprōjekti: 1) Liepājas tālēfona centrāles prōjekts, 2) Automatiskās tālēfona apakšstacijas prōjekts, 3) Preču un pasažieru tvaikoņa prōjekts, 4) Koku zāģētava un dēļu žāvētava, 5) Salaces papes fabrika, 6) 50.000 KVA spēka stacija Rīgai, 7) Gaujas spēka stacijas prōjekts, 8) Finieru fabrikas prōjekts, 9) Ēlektības stacijas prōjekts, 10) Finieru fabrikas prōjekts, 11) Ķeta ūdens un gāzes cauruļu prōjekts, 12) Doles papīra fabrikas prōjekts, 13) Kviešu dzirnavu prōjekts, 14) Viegļā automobiļa prōjekts, 15) Ķemmvilnas vērptuves prōjekts, 16) Sūcgāzes spēka stacija dzirnavām un vērptuvei, 17) Autobusa šasijas prōjekts, 18) Gāzēja vagona ierīce Port-Kundas ostai, 19) Rudzu dzirnavu prōjekts, 20) Pārveidotāju stacija Liepājas ielu dzelzceļu vajadzībām, 21) Lokomotīves prōjekts, 22) Dīzeļu spēka stacija vagonu fabrikai, 23) Pļaviņu sērkociņu fabrika, 24) Ēlektriskā spēka stacija Jelgavas rajonam, 25) Ēlektriskā spēka stacija ar dīzeļa dzinējiem, 26) Koku zāģētava Ventspilī, 27) Dīzeļdzinēju spēka stacija vērptuvei un austuvei.

3. Mācības spēku komandējumi.

Profesors A. Vītols februārī 1929. g. komandēts uz Lielo dambju komisijas plenārsēdi Parīzē.

Docents K. Tormanis martā 1929. g. bijis zinātniskā ekskursijā ar 20 studentiem Vācijā (Berlīnē, Leipcīgā, Drezdenē).

Docents V. Vencelides 1928. gada bijis komandējumā Vācijā uz starptautisko gaisa satiksmes izstādi Berlīnē.

Asistenti A. Delvigs — 1928. g. no jūnija mēneša līdz septembrim atradies zinātniskā komandējumā ar Kultūras fonda pabalstu Bādenē (Šveicē) — Brown-Boveri u. Cie. turbinu fabrikā.

4. Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi, mācības spēku zinātniskā darbība ārpus universitātes.

Profesors G. Taube nolasījis referātu par tematu: „Jaunā papīra pētīšanas metodes“ Rīgas tehniskā biedrībā.

Profesors A. Vitols publicējis zinātniskus darbus: 1) Plostu kānālu ķīnēmātiskā aplēse Techniskā žurnālā 1929. g. Nr. 1—6. 2) Über den Einfluss der Trägheitskräfte auf den Versicherungsprozess des auf die Erdoberfläche gelangenden flüssigen Wassers. Zeitschrift für angewandte Mathematik u. Mechanik, Band 8, Heft 3, Juni 1928. Nolasījis universitātē referātu par tematu: „Racionāla dabisku strāvu gultņu forma“. Ārpus universitātes bijis par konsultantu Z. m. praktiskās hidraulikas jautājumos.

Ārštata docents J. Asaris ierīkojis pasta un tēlegrafa departamenta laboratorijas vājstrāvas ķēžu mērīšanai.

Docents E. Āboliņš publicējis zinātniskus darbus: 1) Über Verbesserung der Wärmeübertragung in Dampfkesseln — Latvijas Universitātes rakstos, XX. sējumā. 2) Über Versuche zur Verbesserung der Wärmeübertragung — žurnālā Wärme Nr. Nr. 19 un 20.

Docents A. Bankins izstrādājis 19 prōjektus centrālapkures un vēdināšanas ietaisēm un žāvētavām valsts un pašvaldību iestādēs un privātās fabrikās un namos. Visi prōjekti reālizēti.

Docents E. Cizarevičs izdarījis ekspertīzes uz Latv. dzezelciem.

Docents N. Rozenauers nolasījis kursus mēchanikā un starpības mācībā Privātā tehniskā institūtā Rīgā.

5. Fakultātes palīga iestādes un viņu darbība:

a) Bibliotēka.

No 1928. g. 1. jūlija līdz 1929. g. 1. jūnijam mēchanikas fakultātes bibliotēkai nopirkta 188 grāmatas un 54 zinātniski žurnāli, kopsummā par apm. Ls 7.000. Bibliotēkai ienākuši ziedojumi — 43 grāmatas un 10 žurnāli. Pieaugums grāmatām un žurnāliem kopā 295 numuri. Bibliotēkā patlaban skaitās 3124 numuri.

b) Tehnoloģijas mūsejs:

Līdzekļu trūkuma dēļ nav papildināts.

c) Tehnoloģiskā laboratorija.

Jauniegādājumi: viena elektriskā cepamā krāsns miltu piecepuma noteikšanai; viena elektriskā krāsns miltu pelnu satura noteikšanai; viens sietu komplekts miltu maluma smalkuma noteikšanai. 1928./29. māc. g. laboratorijā strādāja 5 studenti.

d) Materiālu pārbaudīšanas laboratorija.

Jauniegādājums: viena 250 kgm. vērpes mašīna. 1928./29. mēc. g. laboratorijā strādāja 95 studenti.

e) Fotografijas laboratorija.

Gada laikā laboratorija izgatavojusi universitātes vajadzībām apm. 1400 negatīvus, 1300 diapozitīvus un 1800 fotogrāfijas.

f) Mēchanikas darbnīca.

Iegūti dažādi mērojamie un darba rīki.

g) Elektrotehnikas laboratorija.

1928./29. m. gadā laboratorija papildināta ar jauniegādājumiem, no kuriem ievērojamākie ir: miliampermetrs ar piederīgām līdzteku un papildu pretestībām; līdzstrāvas kompensācijas aparāts ar normālpretestībām no 0,001 Ω līdz 1000 Ω ; 5 demonstrācijas aparāti līdzstrāvai un maiņstrāvai; augstsprieguma laboratorijai iegādāts elektrostatisks voltmētrs sprieguma mērīšanai līdz 150.000 voltiem; vājštrāvas laboratorija papildināta ar dažādiem mērošanas aparātiem.

1928./29. m. g. studentu skaits visās elektrotehnikas laboratorijās kopā bija 95, pie kam atsevišķās laboratorijās strādāja:

Elektr. labōr. I (mērīš. labōr.)	17	elektrotechn. nozares studenti
„ „ II (mašīnu labōr.)	20	„ „ „
„ „ III	21	„ „ „
Vājštrāvas laboratorijās (Tēlegr. un tēle-		
fōnija, bezdrāts techn.)	23	„ „ „
Elektr. labōr. mašīnbūv. un tehnologu		
nozarēm.	14	studenti.

h) Benzīnmotoru un automobiļu laboratorija.

Iegādāti jauni aparāti: „Maihak“ sistēmas indikators ātri ritošiem dzinējiem; Ceisa stobru mērījamais aparāts. Laboratorijas „Dodge“ dzinējam izdarīts kapitālremonts, ieliekot arī jaunus vārstuļus un alumīnija virzuli;

dzinējam pievienots indikātors ar visiem piederumiem. Pabeigti līdzstrāvas elektrodzinēja uzstādīšanas un pievienošanas darbi iekšdegu dzinējam. 1928./29. m. g. praktiskos darbos laborātorijā bija nodarbināti 15 studenti.

i) Spēka mašīnu laborātorija.

Mēchanikas fakultātes mācības plānā paredzētos praktiskos darbus katlu, kurtuvju un spēka mašīnu pētīšanā fakultāte bija spiesta izdarīt ārpus universitātes, vietējās rūpniecības iestādēs. Telpu trūkuma dēļ dažus fakultātei dāvātos agregātus nebija iespējams pietiekoši izmantot kā mācības līdzekļus. Šādu trūkumu novēršanai fakultāte 1928. gadā stājās pie spēka mašīnu laborātorijas ierīkošanas, noslēdzot ar Rīgas pilsētas valdi līgumu par Rīgas vecās ūdensvada stacijas gruntsgabala nomāšanu Lielā Maskavas ielā ar dažām ēkām. Pēc izdarītiem remontiem tur ierīkos spēka mašīnu laborātoriju.

k) Materiālu izmēģināšanas stacija.

1928./29. budžeta gadā izpildīti 605 dažāda veida darbi, no kuŗiem valsts iestādēm — 358 darbi, pašvaldību iestādēm — 42, privātām firmām — 205 darbi. Par izpildītiem darbiem ieņemts Ls 20.731,80, no kuŗiem valstij atmaksāts Ls 1.036,59 un universitātes speciāliem līdzekļiem iemaksāts Ls 4.146,36.

l) Elektriskās pārbaudes un gradušanas laborātorija.

1928./29. budžeta gadā saņemti un izpildīti 65 dažāda veida darbi: elektr. mašīnu skaitītāju un citu elektr. mēramo aparātu pārbaude; stiepuļu, kabeļu, izolācijas materiālu un kvēlspuldžu pārbaude. No darbu uzdevējiem 56 ir valsts un pašvaldību iestādes, pārējie 9 — privātas iestādes un personas.

m) Praktiski darbi ārpus universitātes un ekskursijas.

Spēka mašīnu laborātorijas trūkuma dēļ praktiskie darbi katlu, kurtuvju un tvaika mašīnu pētīšanā pa daļai izdarīti vietējās rūpniecības iestādēs, kuŗas fakultātes vajadzībām nāca laipni pretīm.

Studentu zināšanu paplašināšanai fakultātes mācības spēki sarīko ekskursijas. 1928./29. m. g. sarīkotas 27 ekskursijas, no kuŗām 25 — Latvijā. Viena ekskursija ar 20 studentiem izdarīta 1929. g. marta mēnesī Vācijā, kur apskatīti lielākie rūpniecības uzņēmumi Berlīnē, Leipcīgā un Drēzdenē, pie kam galvenā vērība piegriezta studijām Leipcigas izstādētīrgū (Leipziger Messe). Otrā ārzemju ekskursija sarīkota Igaunijā uz mēchanikas fakultātes studentu biedrības iniciatīvi.

6. Mēchanikas fakultātes Studentu biedrības darbība.

Pēc biedrības iesniegtā pārskata 1928./29. m. gadam biedrībā 1929. g. 1. jūnijā skaitās 104 biedri un kandidāti un 4 goda biedri.

Valde sarīkojusi biedrības biedriem un kandidātiem 3 ekskursijas rūpniecības uzņēmumos Rīgā un vienu ekskursiju uz Igauniju mēchanikas fakultātes mācības spēku vadībā.

Bibliotēkā atrodas 555 sējumi. 1928./29. darbības gadā iegādāti 19 sējumi.

Lasāmgaldam abonē Technisko žurnālu un 5 vietējos laikrakstus. Pienāk bez maksas Brīvā zeme un vācu tehniskais žurnāls V. D. I. Zeitschrift.

Kārtošanā atrodās docenta Hābermaņa „Ūdens turbinu“ kurss; izdotas saldēšanas mašīnu gāžu diagrammas, atjaunotas „Tvaika mašīnu“ lekcijas.

Līdzekļu iegūšanai 1928. g. novembrī sarīkota gadskārtējā 20. balle.

D. Chēmijas fakultāte.

1. Vispārējās ziņas.

1928/29. māc. gadā par dekānu bija doc. M. Prīmanis (līdz 1. X. 1929) un prof. E. Zariņš,

par sēkrētāru doc. J. Maizīte

Tai pašā gadā atstāts pie^u fizikalās chēmijas katedras sagatavošanai zinātniskam darbam inž. chēm. V. Vitānds.

2. Mācības spēku sastāvs.

Sastāvs	1928/29. g.	Piezīmes
Blāchers, Kārlis	prof.	
Centneršvērs, Mečislavs	"	
Fišers, Voldemārs	"	
Kupcis, Jānis	"	
Lucs, Oskars	"	
Popovs, Borīs	"	
Zariņš, Edvards	"	
Svirlovskis, Edvards	"	
Auškāpis, Jūlijs	vec. doc.	
Dišlēris, Ernests	"	
Janeks, Aleksandrs, ...	"	

Sastāvs	1928/29. g.	Piezīmes
Liepiņš, Aleksandrs	vec. doc.	
Lindemanis, Edvards	"	
Maizīte, Jānis	"	
Petrikalns, Alfreds	"	
Prīmanis, Mārtiņš	"	
Rozenšteins, Eižens	"	
Iegriņe, Edvins	vec. asist.	
Gūtmanis, Margeris	"	
Kalniņš, Pauls	"	
Ķešāns, Augusts	"	privātdocents
Krustiņsons, Jānis	"	
Kvēlberģe, Irma	"	
Misiņš, Jānis	"	
Nuks, Pauls	"	
Štāls, Valdemārs	"	
Šteinbachs, Nikolājs	"	
Štrenks, Kārlis	"	
Vanags, Gustavs	"	
Zēberģe, Katrīne	"	
Ieviņš, Alfreds	asist.	
Jirģensons, Oskars	"	
Robežniece, Irēne	"	
Šmits, Arvids	"	
Veidemanis, Arvids	"	
Jirģensons, Bruno	jaun. asist.	no I. IX. 28.
Kronberģs, Fricis	"	no I. X. 28.
Lāce, Olga	"	no I. IX. 28. asistente
Labsvīra, Milda	"	no I. IX. 28. asistente
Šķilteris, Viktors	"	no I. IX. 28. asistents
Straumanis, Mārtiņš	"	nn I. IX. 28 II. s. pr. doc.
Bružs, Boris	Ārstātā	prīv. doc.

3. Mācības gaita.

a) Teorētiskie kursi.

1. Neorganiskā ķīmija. Lasīja šādus kursus:

a) ķēmiķiem un farmaceitiem 6 st. I. sēm., 4 st. II. sēm. prof.

M. Centneršvērs,

b) dabas zinātniekiem un lauksaimniekiem 5 st. I. sēm. doc. A. Liepiņš,

- c) mediķiem un veterinār-mediķiem 4 st. I. sēm. prof. O. Lucs,
d) arhitektiem, inženieriem, mēchanikiem, tautsaimniekiem 4st. I. sēm.
doc. A. Janeks.
2. Analitiskā chēmija. Lasija šādus kursus:
a) chēmiķiem un farmaceutiem 2 st. I. un II. sēm. prof. V. Fišers,
b) lauksaimniekiem 2 st. II. sēm. prīv. doc. A. Ņešāns,
c) mikrochēmijā (neobl. kurss) 1 st. I. sēm. prīvātdoc. A. Ņešāns.
3. Organiskā chēmija. Lasija šādus kursus:
a) chēmiķiem un farmaceutiem 6. st. I. sēm., un 4 st. II. sēm. prof.
V. Fišers,
b) dabas zinātniekiem un lauksaimniekiem 4 st. II. sēm. doc. A. Liepiņš,
c) mediķiem un veter.-mediķiem 4 st. II. sēm. prof. O. Lucs,
d) tautsaimniekiem un kultūrtechn. 2 st. II. sēm. doc. A. Liepiņš,
4. Fizikālā chēmija. Lasija šādus kursus:
a) chēmiķiem un farmaceutiem 2 st. I. sēm. un 4 st. II. sēm. prof.
M. Centneršvērs.
Kā atsevišķas nodaļas:
b) dispersoidoloģiju 4 st. II. sēm. doc. A. Janeks chēmiķiem (progr. B),
farmaceutiem, mediķiem un vet.-mediķiem,
c) fōtochēmiju 4 st. I. sēm. doc. A. Petrikalns chēmiķiem (progr. B),
d) rādioloģiju un māterijas uzbūvi 4 st. II. sēm. doc. A. Petrikalns,
chēmiķiem (progr. B),
e) termochēmiju 2 st. II. sēm. doc. A. Petrikalns, chēmiķiem (pr. B),
f) speciālo ēlektrochēmiju 2 st. I. sēm. un 2 st. II. sēm. pr. doc. B. Bružs,
chēmiķiem (progr. B),
g) chēmisko ķinētiku (neobl. kurss) 2 st. II. sēm. pr. doc. B. Bružs,
chēmiķiem (progr. B).
5. Minerāloģija un kristallografija. Lasija šādus kursus:
a) chēmijas, farmācijas, dabas zinātn., lauksaim., mežkopības un inženieru fak. studentiem 4 st. I. un II. sēm. prof. B. Popovs,
b) ievadu kristallografijas praktikumā chēmijas un dabas zin. fak-tu studentiem 2 st. I. sēm.
c) ievadu petrografijā chēmijas un dabas zinātn. student. 2 st. II. sēm.
6. Ģeoloģiju chēmijas, farmācijas un vet.-medicīnas studentiem lasija 2 st. I. un II sēm prof. B. Popovs.

7. Vispārējā chēmijas tehnoloģija. Lasija šādus kursus:
  - a) chēmijas rūpniecības tehniskie un oikonomiskie pamati 4 st. I. sēm. un 2 st. II. sēm. prof. K. Blāchers,
  - b) siltuma un ūdens tehnoloģija 4 st. II. sēm. doc. M. Prīmanis,
  - c) ievads chēmijas tehnoloģijā 2 st. I. un II. sēm. doc. J. Auškāpis,
8. Chēmijas pamatvielu tehnoloģiju lasija 4 st. I. un 2 st. II. sēm. doc. M. Prīmanis.
9. Silikātu tehnoloģiju lasija 2 st. I. un II. sēm. doc. E. Rozenšteins.
10. Ēlektrochēmijas tehnoloģiju lasija 4 st. II. sēm. doc. E. Dišlēris.
11. Kurināmo vielu tehnoloģiju lasija 2 st. I. sēm. un 4 st. II. sēm. prof. K. Blāchers.
12. Tauku un eļļu tehnoloģiju lasija 4 st. I. un 2 st. II. sēm. doc. E. Lindemanis.
13. Lauksaimniecības tehnoloģiju lasija 2 st. I. un 4 st. II. sēm. doc. E. Lindemanis.
14. Chēmisko šķiedrvielu un ādas tehnoloģiju lasija 2 st. I. sēm. un 4 st. II. sēm. doc. J. Auškāpis.
15. Krāsvielu tehnoloģiju lasija 2 st. I. sēm. doc. J. Auškāpis.
16. Metālurģiju chēmiķiem 2 st. II. sēm. un mēchanikēm 2 st. I. sēm. lasija doc. E. Dišlēris.
17. Farmakochēmijas tehnoloģiju farmaceutiēm lasija 2 st. I. sēm. doc. E. Lindemanis.
18. Preču zinātņi tautsaimņieķiem lasija 4 st. I. un II. sēm. doc. E. Rozenšteins.
19. Farmācijas chēmija. Lasija šādus kursus:
  - a) farmācijas studentiēm 4 st. I. un II. sēm. prof. E. Zariņš,
  - b) medicīnas un vet.-medicīnas stud. 2 st. II. sēm. doc. J. Maizīte.
20. Farmakognōsija. Lasija šādus kursus:
  - a) farmācijas studentiēm 4 st. I. un II. sēm. prof. E. Svirlovskis,
  - b) medicīnas un vet.-medicīnas stud. 2 st. I. sēm. prof. E. Svirlovskis.
21. Uzturas un baidu vielu chēmiju 4 st. I. un II. sēm. lasija prof. E. Zariņš.
22. Ievadu praktiskā farmacijā 2 st. II. sēm. lasija doc. J. Maizīte.
23. Ārstniecības vielu pagatavošanu 2 st. I. un II. sēm. lasija prof. J. Kupcis.
24. Ārstniecības vielu izmeklēšanu 2 st. I. sēm. lasija doc. J. Maizite.

25. Receptūra. Lasīja šādus kursus:
  - a) farmacijaš studentiem 1 st. I. sēm. doc. J. Maizīte,
  - b) medicīnas un vet. med. stud. 2 st. I. sēm. doc. J. Maizīte.
26. Klīniskās chēmiskās un mikroskopiskās analīses 2 st. II. sēm. lasīja prof. J. Kupcis.
27. Tiesas chēmiju 2 st. I. sēm. lasīja prof. J. Kupcis.
28. Farmācijas vēsturi 1 st. II. sēm. lasīja doc. J. Maizīte.
29. Mikroskopiju 1 st. I. sēm. lasīja prof. E. Svirlovskis.
30. Augstākās matemātikas pielietošanu dabas zinātnēs lasīja chēmijas stud. (progr. B) 2 st. I. sēm. doc. A. Petrikalns.
31. Ievadu elektrotehnikā 4 st. I. sēm. lasīja doc. E. Dišlēris.
32. Chēmijas vēsturi 2 st. II. sēm. lasīja doc. A. Janeks.

b) Sēmināri un fabriku prōjektēšana.

Sēmināri bija šādos priekšmetos:

1. Neorganiskā chēmijā chēmijas un farmācijas studentiem 1 st. I. sēm. un 2 st. II. sēm. vada vec. asist. K. Štrenks.
2. Fisikālā chēmijā chēmijas un farmācijas studentiem 1 st. I. un 2 st. II. sēm., vada vec. asist. J. Krustiņsons.
3. Analītiskā chēmijā 1 st. I. un II. sēm., vada prof. V. Fišers. Bez tam 1 st. I. un 3 st. II. sēm. vada vec. asist. A. Ņešāns, un 1 st. I. un II. sēm. vada asist. A. Šmits.
4. Organiskā chēmijā chēm. un farmac. studentiem 1 st. I. un II. sēm. vada vec. asist. P. Kalniņš un 1 st. I. un 2 st. II. sēm. vada vec. asist. G. Vanags.
5. Neorganiskā chēmijā dabas zinātniekiem un lauksaimniekiem 5 st. I. sēm., vada doc. A. Liepiņš.
6. Organiskā chēmijā dabas zinātniekiem un lauksaimniekiem 5 st. II. sēm. vada doc. A. Liepiņš.
7. Neorganiskā chēmijā mediķiem un veter.-mediķiem 1 st. I. sēm. vada prof. O. Lucs un vec. asist. V. Štāls.
8. Organiskā chēmijā mediķiem un veter.-mediķiem 1 st. II. sēm., vada prof. O. Lucs; 2 st. II. sēm. vada vec. asist. V. Štāls un 1 st. II. sēm. vada jaun. asist. B. Jirģensons.

9. Dispersoidoloģijā 2 st. I. sēm. vada doc. A. Janeks.
10. Termochēmijā 2 st. II. sēm. vada doc. A. Petrikalns.
11. Augstākās matemātikas pielietošanā dabas zinātnēm 2 st. I. sēm. vada doc. A. Petrikalns.
12. Farmakochēmijas tehnoloģijā 2 st. II. sēm. vada doc. E. Lindemanis.
13. Farmakognōsijā 1 st. II. sēm. vada prof. E. Svirlovskis.
14. Praktiskā farmācijā 2 st. I. un 1 st. II. sēm. vada doc. J. Maizīte.
15. Ārstniecības vielu pagatavošanā 1 st. I. un II. sēm. vada prof. J. Kupcis.
16. Klīniskās chēmiskās un mikroskopiskās analīses 1 st. II. sēm. vada prof. J. Kupcis.
17. Tiesas chēmijā 1 st. I sēm. vada prof. J. Kupcis.

Pie tehnoloģiju priekšmetiem izstrādāti fabriku gada prōjeksi:

doc. J. Auškāpja vadībā 6 fabriku prōjeksi.

„ M. Prīmaņa „ 5 „ „

4. Mācības spēku komandējumi.

Zinātniskos komandējumos bija ārzemēs:

Prof. K. Blāchers, prof. M. Centneršvērs, prof. B. Popovs, doc. A. Janeks, doc. J. Maizīte un vec. asistents J. Krustiņsons.

5. Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi un grāmatas, zinātniskie referāti un publiskas lekcijas.

Prof. K. Blāchers.

a) Publicētie zinātniskie darbi.

Über die Organisation des chemisch-technischen Unterrichts im allgemeinen und über das Programm der chemischen Technologie an der Lettländischen Universität im besonderen. Latv. Univ. raksti. Der Sinn der Technik. Die Woche im Bilde 1928 g. W. 22. Metaphysikalische Forschungsmöglichkeiten in Riga. Ztschr. für physikalische Forschung März-April 1929.

b) Zinātniskie referāti un publiskas lekcijas.

Über ein leicht einzurichtendes wärmetechnisches Praktikum. Technisch. Verein 19./II. 1929.

Die Kontrolle in der Speisewasserpflēge. Turpat 28./V. 1929.

Die Untersuchung und die Kontrolle des Kesselspeisewassers. Rēveles Technikumā 24./IX. 1929.

- Ein mit einfachen Mitteln einzurichtendes Praktikum für praktische Wärmetechnik 27./IX. 1929.
- О практикуме по термотехнике. Ленинградас technol. instit. 12./XII. 1928.
- О контроле питательной воды для паровых котлов. Турпат 14./XII. 1928.
- Очистка питательной воды. Siltuma tehniku-inženieru kursos Ļeņingradā 11.—15./XII. 1928. (8 lekc.).
- Die Religion und die parapsychische Gesellschaft für psychische Forschung in Riga 16./XI. 1928.
- Neue Wege der wissenschaftlichen Erkenntnis im Okultismus und den theosophischen Richtungen: Gesellschaft für psychische Forschung in Reval 14./VIII. 1928.
- Über die Bedeutung der okkulten Phänomene für Philosophie und Wissenschaft. Turpat 29./XI. 1928.
- Eigene Erlebnisse aus der Welt des Mediumismus. Turpat, 30./XI. 1928.

Prof. M. Centnersvõers.

a) Pūblicētie zinātniskie darbi.

- Zjawiska dysocjacji w swietle teorji faz. Wszechswiat (2) 1, 189—200 (1928).
- Lösungsgeschwindigkeit des Gadmiams in Salzsäure. Ztschr. f. physikalische Chemie A. 137, 352—360 (1928).
- Jan Zawidzki. Geneza jego pracy naukowej i społecznej. Roczniki Chemiji 9, 149—160 (1929).
- Lösungsgeschwindigkeit des Zinns und einiger Zinn-Kupferlegierungen in Säuren. Ztschr. f. physikal. Chemie A. 141, 167—179 (1929).
- Zur Theorie der Auflösung der Metalle und metallischer Legierungen—turpat A. 141, 297—320 (1929).

b) Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.

- Zyciorys prof. J. Zawidzkiego. Varšavā 15./XII. 1928.

Prof. V. Fišers.

a) Pūblicētie zinātniskie darbi.

- A. Šmits. Die Bestimmung und Trennung der salpetrigen Säure nach der Esterifikations-Methode. Ztschr. f. anorg. und allgem. Chemie 179 m 332 (1929).

b) Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Übersicht über die wissenschaftlichen Arbeiten der Nobelpreisträger
H. Wieland und A. Windaus. Latv. chēm. biedr.
Der chemische Aufbau der lebenden und toten Materie. Latvijas
biol. biedr.

Prof. J. Kupcis.

a) Pūblicētie zinātniskie darbi.
Kādi minerālūdeņi un dūņas ir Latvijā. Latv. ārstu žurn. 1929 Nr. 1—2.

b) Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Par Valmieras sālsūdeni. Latv. chēm. biedr.
Kādi ūdeņi un dūņas ir Latvijā? II. Latv. ārstu kongresā.
Über die Entstehung des Schwefelwasserstoffes in den Schwefel-
quellen von Kemmern — turpat.

Prof. B. Popovs.

a) Pūblicētie zinātniskie darbi.
Mikroskopische Studien am Rapakiwides Wiborger Verbreitungsge-
bietes. Fennia. Über einige mineralogische Charakterzüge der
Rapakiwigranite. Ztschr. f. Kristallographie, Centralblatt f. Mineral.,
Geologie und Paläontol., Tschermacks mineralog. und petrograph.
Mitteilung., Fortschritte der Mineralog., Kristallogr. und Petrographie.

Doc. J. Auškāpis.

Pūblicētie zinātniskie darbi.
Balināšana un krāsošana latvju daiņās. Latvju tautas daiņas 1929.

Doc. A. Janeks.

Zinātn. referāti un lekcijas.
Paskals kā domātājs un personība.

Doc. A. Liepiņš.

Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Par natrija iedarbību uz 1' chlōr-butyl-benzolu un sim. di-propil-di-
fenil-etana stereoizomeriju. Latv. chēmijas biedribā.
Par natrija iedarbību uz 1' chlōr-amil-benzolu un sim. di-butyl-fenil-
etana stereoizomeriju. Turpat.
Par natrija iedarbību uz 1' chlōr-heptil-benzolu un sim. di-heksil-di-
fenil-etama stereoizomeriju. Turpat.

Par stereozomeriju konfigurācijas noteikšanām pēc fisiko-chēmiskās analīses metodes. Turpat.

О стереизомерии симметрических диаллил-ди-арил-этанов. Менделеева конгресā Kazanā.

О новой электрической печи для нагревания запаянных стеклянных трубок с перемешиванием. Turpat.

О новом аппарате для ведения реакций в гетерогенной среде при постоянной температуре (в парах кипящей жидкости) с перемешиванием. Turpat.

Pārskaits par V. Mendelejeva chēmisku kongresa darbību. Latv. chēmijas biedrībā.

Doc. J. Maizīte.

Pūbl. zinātniskie darbi.

Par starptautiskās farmakopijas jautājuma pašreizējo stāvokli. Latv. farmac. žurnālā 1928. Nr. 5.

Über die Arzneipflanzen Lettlands. Bericht über die II internationale Tagung europäisch. Arzneipflanzeninteressenten 1928., 23.

Otrā starptautiskā Europas ārstniecības augu interesentu konference Budapeštē. Latv. farmac. žurn. 1929. Nr. Nr. 1—3.

Rahwushaveline organisation arstirohntaimede kultūri ja Kogumise. Eesti Rohuteadlane 1929. Nr. 2—3.

Ungarijas paprika. Latv. farmac. žurn. 1924. Nr. 4.

Zinātn. referāti un lekcijas.

Über die Arzneipflanzen Lettlands. II. starpt. Europas ārstniecības augu interesentu konferencē Budapeštē. 1928. g.

Über eine internationale Organisation der Kultur und des Sammelns von Arzneipflanzen. Igaunijas akadēmiskā farmaceutu biedrībā 1928. g.

Par otro starptautisko Europas ārstniecības augu interesentu konferenci Budapeštē. Latv. chēm. biedr. un Latv. farm. biedr. 1928. g.

Doc. A. Petrikalns.

a) Pūbl. zinātn. darbi.

Piezīmes pie darba gaitas fotoelektriskā fōtometrijā. Latv. Ūniv. raksti XVI, 617.

Über den Ursprung des Luminiszenleuchtens des Phosphors. Ztschr. f. Physik. 51, 395 (1928); Naturwissenschaften 16, 205 (1928) un Hochbergs — Über den Raman-Effekt. Ztschr. f. physikal. Chemie B. 3, 217 (1929).

b) Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Ramaņa efekta nozīme organisko vielu struktūras jautājumos. Latv. chēm. biedr.
Šredingera viļņu mēchanika. Turpat.

Doc. M. Pīrmanis.

Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Konvencionālie jēdzieni un noteikšanas chēmiskā analizē. Latv. chēm. biedr.

Doc. E. Rozenšteins.

Pūbl. zinātniskie darbi.
un Lancmanis, Latvijas saldūdeņkaļķi. Oikonomists 1928. Nr. un Tramdachs, Portlandcements normas. Oikonomists 1928. Nr. Nr. 19—20.
Dažādi faktori saldūdeņkaļķu izcelšanās gaitā. Daba 1928. g. Nr. 4.

Prīvātdoc. B. Bružs.

Pūblicētie zinātn. darbi.
Radiation and distribution laws. Latv. Ūniv. raksti XX, 433—441 (1929).

Prīvātdoc. A. Kešāns.

Zinātn. referāti un pūbliskas lekcijas.
Fōsforskābes atdalīšana kvantitatīvā analizē bismuta fōsfata veidā. Latv. chēmijas biedr. 1928. g.

Prīvātdoc. M. Straumanis.

Pūblicētie zinātn. darbi.
Die Auflösungsgeschwindigkeit des Zinks, Cadmiums und Eisens in Säuren vom Standpunkte der Lokalströme aus betrachtet. Latv. Ūniv. raksti XX, 325 (1928). Über die Verteilung von Beimengungen in Zeitschr. f. anorg. u. allem. Chemie 180, I (1929).
E. Tamman und M. Straumanis. Die Änderung der Struktur und des elektrischen Widerstandes bei der Kaltbearbeitung von Metallen. Zeitschr. f. anorg. und allgem. Chemie 169, 365 (1928).

Tie paši. Zur Sichtbarmachung plastischer Verformungen im Inneren eines Werstückes. Ztschr. f. Metallkunde 19, 184 (1928).

Tie paši. Zur kristallographischen Orientierung metallischer Niederschläge. Ztschr. f. anorg. und allgem. Chemie 175, 131 (1928).

Asistents M. Gūtmanis.

a) Pūbl. zinātn. darbi.

Latvijas derīgie ieži. Daba 1928. g.

b) Zin. referāti un pūbliskas lekcijas.

Latvijas dzelzsrūdas. Latv. minerālvieļu pēt. biedrībā.

Latvijas ģeoloģija. Izglīt. ministrijas ģeogr. kursos vidusskolu skolotājiem.

Asistents E. Iegrtve.

Pūblic. zinātniskie darbi.

Beiträge zum Nachweiss von Zinn, Zink und Chlor. Ztschr. f. analyt. 74, 225 (1928). Beiträge zum Nachweiss von Magnesium mittels Farbstoffreagentien. Turpat. 73, 354 (1929). Beiträge zum Nachweiss von Aluminium mittels Farbstoffreagentien. Turpat. 76, 438 (1929).

6. Fakultātes palīga iestādes un viņu darbība.

a) *Bibliotēka.*

Bibliotēka abonē 70 žurnālus. No jauna iegādāti 540 sējumi. Pavisam bibliotēkā 8387 sējumi. Bibliotēku apmeklējušas 2800 personas.

b) *Institūti.*

1. Farmakognōsijas institūts. Pārzina prof. E. Svirlovskis. Praktiskos darbus vada prof. E. Svirlovskis kopā ar asistenti O. Lāci. Praktiskos darbos strādājuši: farmokognōsijā I. sēm. 44 un II. sēm. 40 studenti; mikroskopijā I. sēm. 16 chēmijas un 31 farmācijas studenti un II. sēm. 28 chēmijas un 14 farmācijas studenti. Bez tam izdarīti institūta farmakognōstiskā dārzā dažu ārstniecības augu kultūru mēģinājumi un institūta laborātorijā šo, kā arī dažu citu augu chēmiskā sastāva noteikšana.

2. Minerāloģijas institūts. Pārzina prof. B. Popovs. Praktiskos darbus vada prof. B. Popovs ar vec. asistentiem M. Gūtmani, I. Kvēlbergi un K. Zēbergi. Praktiskos darbos kristallografijā piedalījās 286, bet petrografijā 265 studenti.

c) *Technoloģijas mūsejs.*

Pārzina tehnoloģiju pasniedzēju kollēģija.

d) *Laboratorijas.*

A. *Chēmijas laboratorijas.*

1. Neorganiskās chēmijas laboratorija (I). Pārzina prof. M. Centneršvērs. Prakt. darbus vada vec. asist. K. Štrenks un jaunākais asistents M. Straumanis. I. sēm. strādājuši 95 studenti, beidzis 1, bet otrā sēm. strādājuši 99 studenti, beiguši 17.

2. Kvalitatīvās analises laboratorija (II). Pārzina prof. V. Fišers. Prakt. darbus vada vec. asistenti E. Iegrive un A. Ķešāns. Laboratoriju beiguši 47 studenti.

3. Kvantitatīvās analises laboratorija (III). Pārzina prof. V. Fišers. Prakt. darbus vada vec. asist. P. Nuks un N. Šteinbachs. Laboratoriju beiguši 39 chēmijas un farmācijas, 64 lauksaimniecības un 3 dabas zinātņu f-tu studenti.

4. Sintētiskā laboratorija (IV). Pārzina prof. V. Fischers. Prakt. darbus vada vec. asistenti P. Kalniņš un G. Vanags. Laboratoriju beiguši 34 studenti. Izstrādāti 3 diplomdarbi.

5. Fizikālās chēmijas laboratorija. Pārzina prof. M. Centneršvērs. Prakt. darbus vada vec. asistents J. Krustiņsons. Laboratoriju beiguši 22 studenti. Izstrādāts 1 diploma darbs.

6. Fōtochēmijas laboratorija. Pārzina un vada darbus doc. A. Petrikalns. Pie laboratorijas nodarbināts 1 subasistents.

7. Dispersoidoloģijas laboratorija. Pārzina doc. A. Janeks. Praktisk. darbus vada asistents A. Šmits. Laboratoriju beidza 110 chēmijas, farmācijas, medicīnas, vet. medicīnas un dabas zin. studentu.

8. Chēmijas vispārējā laboratorija. Pārzina doc. A. Janeks. Praktiskos darbus vada asistents A. Šmits. Bez tam pie laboratorijas nodarbināts 1 subasistents. Laboratoriju beiguši 248 architektūras, dabas zinātņu, inženieru un mēchanikas fak. studenti.

9. Chēmijas laboratorija lauksaimniekiem un mediķiem. Laboratoriju pārsina prof. O. Lucs. Prakt. darbus vada vec. asistents V. Štāls un asist. O. Jirģensons un B. Jirģensons.

B. *Chēmijas tehnoloģijas laboratorijas.*

1. Chēmijas tehnoloģijas laboratorija (vispārējā). Pārzina visi tehnoloģiju pasniedzēji, katrs savā speciālā nozarē. Praktiskus darbus vada

vec. asistents J. Misiņš un asistents A. Veidemanis. Laboratorijā strādāja 28, beidza 26 studenti.

2. Ķīmijas pamatvielu tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada doc. M. Prīmanis. Pie laboratorijas darbojas 1 subasistents. Izstrādāti 6 diploma darbi un 5 fabriku prōjeksi.

3. Silikātu tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada doc. E. Rozenšteins. Pie laboratorijas darbojās asist. A. Ieviņš (arī pie preču zinātnes katedras un elektrotechn. laborat.). Izstrādāti 6 diploma darbi. Praktiskos darbus preču zinātnē un ķēmijā beiguši 84 tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes studenti.

4. Elektroķēmijas tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada doc. E. Dišlēris. Izstrādāts 1 diploma darbs.

5. Kurināmo vielu tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada prof. K. Blāchers.

6. Tāuku un eļļu tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada doc. E. Lindemanis. Izstrādāts 1 diploma darbs.

7. Lauksaimniecības technol. laboratorija. Pārzina un vada docents E. Lindemanis.

8. Ķēmiskās šķiedrvielu un krāsvielu tehnoloģijas laboratorija. Pārzina un vada doc. J. Auškāpis. Pie laboratorijas darbojas jaun. asistents F. Kronbergs. Prakt. darbus beiguši 30 studenti. Izstrādāti 6 diploma darbi un 6 fabriku prōjeksi.

9. Farmakochēmijas technol. laboratorija. Pārzina un vada docents E. Lindemanis.

C. Farmācijas disciplīnu laboratorijas.

1. Uzturas un baudu vielu ķēmijas laboratorija. Pārzina profesors E. Zariņš. Prakt. darbus vada asistente I. Robežniece. Laboratorijā strādāja 24, beidza 21 students. Izstrādāti 3 diploma darbi.

2. Tiesas ķēmijas laboratorija. Pārzina prof. J. Kupcis. Praktisk. darbus vada prof. J. Kupcis ar asistentu V. Šķilteri. Darbus tiesas ķēmijā beiguši 25 un kliniskās analīsēs 29 studenti.

3. Ārstniecības vielu pagatavošanas laboratorija. Pārzina un vada prof. J. Kupcis. Laboratoriju beiguši 16 studenti. Izstrādāti 8 diploma darbi.

4. Ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorija. Pārzina doc. J. Maizīte. Prakt. darbus vada doc. J. Maizīte ar asistenti M. Labsvīru. Laboratoriju beiguši 22 studenti. Izstrādāti 5 diploma darbi.

5. Farmaceutiskās receptūras labrātōrija. Pārzina docents J. Maizīte Praktiskos darbus vada doc. J. Maizīte ar 1 subasistentu. Labrātōriju beiguši 19 farmācijas un 122 medicīnas un veter.-med. fak. studenti.

e) Chemijas fakultātes izmēģinājumu un pētījumu labrātōrija.

No 1928. g. 1. IV. līdz 1929. g. 1. IV. labrātōrija izpildījusi valdības iestādēm 870 analīses un pašvaldības un privātām personām 383 analīses: pirmām — par Ls 22.655 un otrām — Ls 15.589; bez tam dotas atsauksmes un izdarītas analīses bez atlīdzības valdības un pašvaldības iestādēm. Par labrātōrijas vadītāju bija doc. M. Prīmanis.

f) Aptieka.

Pārzina prof. E. Zariņš. Pārvaldnieks V. Freijs. Darbojas 1 prōvisors, 5 farmācijas kandidāti, 4 aptiekāra palīgi, 2 aptiekas asistenti, 3 aptiekas praktikanti, 1 grāmatvedis, 1 iesaiņotāja, 2 kasieres, 1 mašīnrakstītāja un 3 apkalpotāji.

Izgatavotas 38.742 receptes.

Iejūmums no receptēm	Ls 87.325,40
„ „ rokas pārdošanas „	107.672,89
Kopiejūmums	Ls 194.998,29

E. Lauksaimniecības fakultāte.

1. Fakultātes mācības spēku sastāvs.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, mācības spēku sastāvā notikušas sekošas pārmaiņas. No jauna nākuši klāt: doc. P. Kreišmanis, jaun. asistents V. Eiche un jaun. asist. E. Gailis. Avansējuši: docenti A. Teikmanis, A. Kalniņš un A. Raisteris par vec. docentiem, privātdocenti M. Eglītis un R. Markus par docentiem; asistents K. Bambergs par vec. asistentu; subasistents P. Kadils par jaun. asistentu. Pro veniā legendi tiesības ieguvuši: vec. asistenti K. Bambergs, R. Liepiņš un P. Rizga. Aizgājuši: jaun. asistenti E. Gailītis un P. Kadils.

Pēc skaita gada beigās fakultātē darbojās 2 štata un 1 ārštata profesors, 15 štata un 2 ārštata docenti, 1 privātdocents, 3 ārštata lektori, 17 asistenti. Bez tam: 8 subasistenti, 2 prēparātori un 1 instruktors.

Pie fakultātes darbojas 2 ūniversitates stipendiāti: inž. mežk. L. Brammanis (entomoloģijā) un agr. E. Žubeckis (rūgšanas tehnoloģijā).

Atzīmejams, kā no ārpus universitātes stāvošām personām agronomam J. Mazvērsītim par nopelniem lauksaimniecības darbā 19. IX. 28. g. piešķirts Dr. agr. h. c.

2. *Mācības gaita.*

Mācības gaita paturēta līdzšinējā, izņemot necīgas pārmaiņas priekšmetu sadalījumā. Tā, doc. Kreišmanis pārjēma saimniekošanas mācību no doc. Vārsberga, kas šo kursu savukārt pārjēma no nelaiķa prof. J. Berga, izpildot pēdējā vietu pagaidām. Tāpat doc. Kreišmanis pārjēma lauksaimniecības grāmatvedību no prīv. doc. Pōla, jo atrada, kā lietderīgāki ir saistīt lauks. grāmatvedību un saimniekošanas mācību pie vienas katedras. Praktiski darbi un semināri palikuši bez vērā jēmamām pārmaiņām.

Papildinot prakt. darbus un seminārus, ir sarīkotas ekskursijas: 1 lopkopībā prof. Bušmaņa vadībā uz Cēsaines apvidus paraugsaimniecībām, 5 augu slimībās doc. Eglīša vadībā uz Priekuli un Rīgas mežniecību, 10 kūdras izmantošanā doc. Nomaļa vadībā uz purviem un purvu izmantošanas vietām, 3 dārzkopībā lekt. Sudraba vadībā uz paraugdārzniecībām Rīgā, un Rīgas jūrmalā, 2 mežzinībā doc. Ķiršteina vadībā uz Ropažu, Cīravas un Aizputes virsmežniecībām, 1 mežizmantošanā doc. Teikmaņa vadībā uz Milmaņa kokzaģētavu un kokrūpnieku noliktavām.

Mūsejs pie zemes mācības un lauks. chēmijas kabineta papildināts ar vērtīgu fōsfātu kolekciju un vairākiem raksturīgiem zemju monolītiem. Veģetācijas izmēģinājumu iekārta paplašināta līdz 424 traukiem. Entomoloģijas kabineta mūsejs papildināts ar jaunām bioloģiskām kolekcijām. Purvu mūsejs papildināts ar vairākām jaunām kūdras paraugu kolekcijām. Tāpat papildināti, saskaņā ar atvēlētiem līdzekļiem, atsevišķu kabinetu mācības līdzekļi.

3. *Mācības spēku komandējumi.*

Doc. Lepiks bijis lauksaimniecības izstādē Leipcigā, lauksaimniecības un rūpniecības izstādē Pragā un apmeklējis dažus lauks. mašīnu rūpniecības uzņēmumus Čehoslovāķijā un Austrijā; doc. Nomālis piedalījies par Latv. nacionālās spēka komitejas dēlēgātu pasaules spēka konferencē un konferences izpildu koncilā Londonā 1928. g.; doc. Teikmanis komandēts 1928. g. uz Zviedriju par universitātes pārstāvi Zviedrijas mežkopības augstskolas 100 g. pastāvēšanas svētkos; doc. Vārsbergs komandēts uz Lietuvu iepazīties ar lauksaimniecības stāvokli, agronomiskās palīdzības organizāciju un Datnavas lauks. akadēmijas iekārta un darbību; prīv. doc.

Bambergis bijis Vācijā; priv. doc. Dermanis piedalījies agronomu kongresā Somijā; priv. doc. Pōls apmeklējis Dāniju, Zviedriju un Vāciju; strādājis Dānijas valsts sēklu kontroles stacijā Kopenhagenā un apskatījis Svalefas sēlekcijas sēklu audzēšanas staciju.

4. Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi, pētījumi un mācības spēku zinātniskā darbība ārpus universitātes.

Prof. Bušmanis populārizējis lauks. zinātņi dienas laikrakstos, kur ievietoti 13 raksti; lopkopības darbinieku apspriedē nolasijs referātu par tematu: „Lauksaimniecību apgādāšana ar lopbarību“.

Prof. Kirchensteins noturējis priekšlasījumus: veterinārārstu b-bā „Tuberkulozes apkaņošanas panākumi Latvijā“, veterinārārstu kongresā: „Vītāminu nozīme mājkustoņu uzturā“, rādiofōnā: „Jaunakie pētījumi par vītāminu nozīmi cilvēku un mājkustoņu uzturā“ un „Piena un piena prōduktu nozīme cilvēku uzturā“, Lauks. oikon. sab. piensaimniecības kursus: „Par sierniecības baktērioloģiju“, Pilsētu pašvaldību darbinieku kursus: „Sociālās higiāinas pamatprincipi un uzdevumi“, Zemgales lauks. b-bas kongresā Jelgavā: „Lauksaimnieku uzdevumi higiāiniska piena ražošanā“.

Doc. Apsītis rakstījis dienas laikrakstos, uzsācis pētījumus zemes apstrādāšanas un mēslošanas jautājumos Vecaucē uz apm. 5 ha zemes platības ar apm. 500 lauciņiem.

Doc. Delle izdarijs pētījumus pie ievērojami paplašinātas labrātōrijas iekārtas linu mērcēšanas jautājumos, pieskaņojoties finansu m-jas darbā programmai linkopības pacelšanas lietā; veicis vairāk simtu mērcējumu.

Doc. Eglītis izdevis „Augu slimību noteicēju“ un iesniedzis finansu min-jas linu monopōla nodaļai pūblicēšanai darbu „Latvijā līdz šim novērotās linu slimības un linsēklu kodināšanas lauku meģinājumu iznākumi 1927.—1928. g.“; izdarijs pētījumus par priežu skujbires „Lophodermium pinasti“ apkaņošanu; sastāda mikoflōras kartiņu katalogu.

Doc. Kalniņš sarakstījis „Kā pacelt ienākumus no kokrūpniecības“. Oikonomists 1929. g.; izdara pētījumus par Latvijas koku tehniskām īpašībām un uz Latv. lauks. centrālbiedrības ierosinājumu uzsācis vākt novērojumus jautājumā par to, kādas sugas, kādā vecumā un kādā laikā cirstie koki vislabāk noder lauksaimniecības rīku pagatavošanai.

Doc. Ķiršteins „Lettlands Waldtypen“ Somu mežzinātniskās biedrības uzdevumā prof. Kajandera jūbilejas gadījumā. Viņš darbojās arī kā „Meža dzīves“ līdzredaktors.

Doc. Kreišmanis Latv. lauks. centrālbiedrības lauksaimn. tautas augstskolas kursos nolasījis saimniekošanas mācības kursu un lauksaimniecības grāmatvešanas kursus — lauks. taksācijas kursu; Rīgas rādiofōnā nolasījis lekciju ciklu par zemes sastāvu īpašībām un šķirošanu.

Doc. Kulītāns sarakstījis „Mēslošanas vajadzības noteikšana pēc prof. Mičerliha metodes“ un „Jauns mēslošanas līdzeklis“. Latv. lauksaimnieku kalendāra rakstu pielikumā 1929. g.; nolasījis referātu par Mičerliha metodi L. lauks. centrālbiedrības agronomu apspriedē 1928. g.

Doc. Lejiņš ievietojis vairāk populāru rakstu Zemkopī; Lopkopju dienās Rīgā un Liepājā nolasījis 2 referātus: „Minerālvielu nozīme un iespaids pienlopu ēdināšanā“ (iespiests Zemkopī) un „Latvijas lopkopības dienas jautājums“. Viņš ir valdes loceklis Latv. agronomu b-bā, valdes priekšsēdētājs Latv. lopkopības centrālā savienībā; sākot ar 1. I. 1929. ir Zemkopja atbildīgais redaktors.

Doc. Lepiks sarakstījis „Pārskatu par celmu laužamo mašīnu izmēģināšanu“ (Latv. lauksaimniecībā un Zemkopī; lasījis rādiofōnā par lauksaimniecības mašīnām.

Doc. Markus uzsācis pētījumus par pieauguma mācību mežniecībā Lielaucē.

Doc. Neilands rediģējis līdz 1928. g. beigām žurnālu „Latvijas lauksaimnieks“.

Doc. Nomālis sarakstījis „Peat Fields in Latvia and the use of Peat as a Fuel“. Transactions of the Fuel Conference World Power Conference, 1928; „Pasaules kurināmā konference“. Techniskais žurnāls Nr. 5/6 1929.; turpinājis Latvijas purvu pētīšanas darbus.

Doc. Raisteris sarakstījis „Pētījumus par māla noderīgumu un viņu lietošanu ēku sienās“ (vēl nav publicēts); sastādījis galvenos samērus (normas) kūts telpu iekārtas izveidošanai un platības aprēķināšanai; publicējis vairāk sīku rakstu dienas presē; turpinājis pētījumus par dažādiem ugunsdrošiem būvveidiem un ēku iekārtošanu. Viņš ir universitātes saimniecības padomes loceklis. Tautas labklājības min-jas uzdevumā viņš izstrādājis lauku ārstu dzīvojamās un saimniecības ēku tipa prōjektus; izstrādājis prōjektus Mārkalnas tautas namam, Sunakstes 6 kl. pamatskolai, 2 dzīvojamām ēkām un 1 rūpniecības ēkai Rīgā, 3 rūpniecības ēkām un lielākam skaitam dzīvojamo un saimniecības ēku uz laukiem.

Doc. Teikmanis sarakstījis „Romā starptautiskā lauksaimniecības institūta mežkopības sekcija“ (Mežsaimniecības rakstu krājums VI. sējums

1928. g.). „Tanisa kalna izrakumos atrastie koki (Arhaioloģijas raksti, IV. sēj. I. d. 1928. g.). „Mūsu meži un viņu izmantošana“ (Latv. Republikas 10. g. pastāvēšanas gados — Golta u. Jurjāņa izd. 1928.). „Latvijas mežsaimniecība notecējušos 10 gados (Meža dzīve Nr. 39/40 1928. g. „Lettlands Wälder und Holzexport“ (Somu mežzinātn. b-bas uzdevumā: „Aino Kaario Cajander 50 Vootisjuhlaulkaisu“) 1929. g. „Latvijas mežu statistika un mežu d-ta darbība, II. sēj. (Mežu d-ta izdevums 1929. g.).

Viņš rakstījis arī dienas presē; vadījis Latvijas konversācijas vārdnīcas mežsaimniecības nodaļu; mežkopju savienībā 1928. g. nolasījis referātu „Zviedrijas meži un mežsaimniecība“; lauksaimnieku nedēļā nolasījis referātu „Mūsu meži no valstsaimnieciskā viedokļa“; rādiofōnā nolasījis lekciju ciklu par Latvijas mežsaimniecības stāvokli un turpmāko politiku.

Teikmanis ir Latvijas mežkopju savienības centrālās valdes priekšsēdētājs, sākot ar 11. XI. 1928. g.; Latvijas mežzinātniskās b-bas priekšsēdētājs, sākot ar 7. IV. 1929. g.

Priv. doc. Bambergs: „Kalija un natrija saturs Latvijas zemēs“ (Zemkopis 1929. g.). „Latvijas kalķošanas māteriāli“ (Lauku darbs un zinātne 1929. g.).

Lektors Gailītis: „Mežu zemsedzes kontrole cīņā ar kaitēkļiem“ (Mežu d-ta izd. 1929. g.). „Pārskats par mežu kaitēkļiem un kaitēm“ (Latv. mežu statistika un mežu d-ta darbība 1. IV. 25.—1. IV. 28.). „Rokas grāmatiņa mežsargiem. Meža kaitēkļi un kaites“ Mežu d-ta entomologa L. Gailiņa un doc. M. Egliņa. Mežu d-ta izd. 1929. g. „Das Kind und die schädliche Literatur“. I. Baltijas valšķu mātes un bērna aizsardz. kongresa māteriāli. Izd. 1928. g. „Jaunatnei ieteicams grāmatu katalogs“ (atrodas drukā).

Viņš darbojas par valdības entomologu mežu departamentā; pārzina mežu d-ta mūseiju; ar 1927. g. ir Latvijas korespondents entomoloģijas jautājumos pie starptaut. zemkopības institūta Romā; sastāv kaitīgas kultūras parādību un jaunatnei kaitīgas literātūras apkaņošanas komisijā pie Izglītības ministrijas.

Lektors Rudbārdis turpinājis vākt un apstrādāt Latvijas ichtiofaunas kā arī zivju dabiskās barības un kaitēkļu māteriālus.

Asist. Galeniece-Liniņa „New localities with fossil Trapa natans in Latvia“. Acta Horti Botanici Univ. Latv. III. 1928.

Asist. Krūmiņš „Reakcijas noteikšanas metodes un Latvijas augšņu reakcija“ Lauku darbs un zinātne. 1929. g. „Aktuālās reakcijas nozīme un noteikšana“. Daba. 1928. g.

Asist. Liepiņš. Rokas grāmata studentiem: „Mežsaimniecības un kokrūpniecības produktu analīze“. „Bērza deguta ražošanas iespējamība Latvijā“. Oikonomists 1929. g.

Par darbu: „Latvijā ražotā terpentīnēļa un tās tīrīšanas pajēmieni“ ieguvis pro venis legendi tiesības.

Asist. Rozens pētījis metodes, kā saskauīt parasti neredzamās gadu kārtas pie dažām koku sugām.

Asist. Stankevičs mācījis piensaimniecību Priekuļu lauksaimniecības skolā.

Asist. Talce strādājusi pie darba: „Piena prōduktos esošo sarcinu īpašības“; nolasījusi lekcijas: Piensaimniecības baktērioloģiju Latv. lauks. centrālbiedrības koppienotavu vadītāju kursos; rādiofōnā; „Maizes rūgšana“ un „Sakņaugu un dārzāju skābēšana“.

5. Izmēģinājumu un pētīšanas iestādes.

A. Studentu prakse un izmēģinājumi Vecaucē.

Studentu prakse Vecaucē 1928. g. turpinājās no 16. aprīļa līdz 20. oktōbrim. Praksē piedalījās 43 studenti, no kuņiem 28 vīrieši un 15 sievietes.

Obligātōriskās prakses laikā studenti piedalījās dažādos lauksaimniecības darbos un izpildīja pēc kārtas dežuras praktiskā saimniecībā, klausījās lekcijas, strādāja sēmināros un chēmiskā labōrātōrijā, vāca māteriālus diploma darbiem, piedalījās lauku izmēģinājumu ierīkošanā, izbrauca ekskursijās uz Latvijas priekšzīmīgām saimniecībām.

Pārskata gadā iesākti resp. turpināti lauku izmēģinājumi: laukkopībā par 18 dažādiem tematiem kopsummā ar 482 lauciņiem, īpatnējā augkopībā par 36 dažādiem tematiem kopsummā ar 1165 lauciņiem.

Studenti strādāja diplomdarbus: augkopībā par 11 tematiem, mājkustoņu ēdināšanā par 12 tematiem, pļavkopībā par 4 tematiem, biškopībā par 2 tematiem un laukkopībā par 1 tematu.

Chēmiskā labōrātōrijā strādāja 31 diplomands, pie kam labōrātōrijā no 1. aprīļa līdz 31. decembrim izdarītas 1125 chēmiskas analīses un 3645 piena tauku noteikšanas.

Studenti izbrauca ekskursijās uz Allažu apkārtnes saimniecībām doc. Vārsberga un uz Madonas apkārtnes saimniecībām prof. A. Bušmaņa vad.

Vecauces saimniecību apmeklējušas 1928. g. dažādu organisāciju vadībā un privāti ap 250 ekskursantu.

B. Darbi un izmēginājumi Rāmavā.

Darbība Rāmavā noritējusi parastā kārtībā. Pārskata gadā pabeidza celt cūku kūti izmēginājuma vajadzībām un veica gandrīz visus darbus siena šķūņa celšanā tālākā plavas galā.

Rāmava noderejusi kā ierosinājuma vieta daudziem lauksaimniekiem un plašām skolas jaunatnes aprindām. Rāmavu apmeklējušas vairāk desmitu pieteiktas organizētas ekskursijas ar apmēram 2000 dalībniekiem, bez tam katru pirmdien, īpašos gadījumos arī citās dienās, pieņemti atsevišķi apmeklētāji. Rāmavā noturēti praktiski darbi zemes mācībā un lopkopībā. Katedras pārstāvja vadībā pārskata gadā veikti šādi izmēginājumi: tesmeņa masēšanas un pārslaukšanas iespaids uz piena ražu; sivēnu attīstība zīdīšanas un turpmākā augšanas laikā, dažādu mākslīgu līdzekļu: lactina preparāti, zivju eļļas, joda, karsvood nozīme jaunlopu audzēšanā un vistu ēdināšanā; kalcija bilance piena lopu ēdināšanā.

C. Kontroles izmēginājumu un tīrkultūru stacijas darbība.

Stacija turpinājusi izpildīt kontroles un pētišanas darbus uz sabiedrisku organizāciju, valsts iestāžu, iekš- un ārzemju firmu un privātpersonu pieprasījumu. Plašos apmēros tā apgādājusi praksi ar dažādiem ražošanas un kontroles palīg līdzekļiem.

Neraža un saimnieciskās grūtības pēdējā gadā atsaucās arī uz kontroluzdevumu un izpildījumu apjomu (skaitu). Izpildījumu kopsumma manāmi kritusies salīdzinot ar kopsummu iepriekšējā darbības gadā.

Kopējais apgrozījums 1924./25. darbības gadā līdzinājās Ls 12.750,—

1925./26.	"	"	"	"	24.405,61
1926./27.	"	"	"	"	32.465,98
1927./28.	"	"	"	"	36.657,43
1928./29.	"	"	"	"	2f.169,56

Atsevišķu labrātōriju un kabinetu līdzdarbība redzama no sekošiem skaitļiem:

	1927./28. g.	1928./29. g.	
Augkopības kabinetā	izpild. 2.093	izpild. 692	Ls 3.146,25
Lauksaimniecības chēmijas labrātōr.)	542	698	} " 4.987,50 " 3.392,—
Zōotechniskā labrātōrijā. . . . .)	"	"	
Mikrobioloģijas institūtā	" 5.849	" 4.152	" 5.365,60
Piensaaimniecības labrātōrijā	" 138	" 320	" 511,—
Kūdņas un lauks. techn. labrātōrijā.	" 185	" 34	" 1.368,06
Rūgšanas un lauks. techn. lab.	" 2.917	" 2.256	" 7.309,65

Zināms skaits izpildījumu veikts citos fakultātes kabinetos un labōrātōrijās. Stacijas vadība bij uzdots docentam P. Dellem.

D. Mācības un izmēģinājumu mežniecības darbība.

Mežniecību pārskata gadā vadīja docents Andr. Teikmanis.

1. Studentu prakse un pētīšanas darbi.

a) Studentu prakse.

Pārskata gadā mežniecībā praktiskos darbus strādāja: IV. kursa — 10 un III. kursa — 12 studenti. Praktikantu skaits tekošā gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem, stipri samazinājies, ievērojot fakultātes 1928. g. rudenī pieņemtās stingrākas prasības no studentiem priekšmetu nokārtošanā pirms viņu pielaišanas pie praktiskiem darbiem mežniecībā.

IV. kursa studentu mācība notika no 15. līdz 30. aprīlim prīv. doc. N. Zemīša vadībā. Studentus iepazīstināja ar dažādām mežu kopšanas cirtēm.

III. kursa studentu mācība iesākta 10. maijā un turpinājusies līdz 12. jūlijam.

Pirmie uzsākti praktiskie darbi mežkopībā prīv. doc. N. Zemīša vadībā. Vispirms studenti strādāja stādu dārzā, apsēdami dažādām sugām dobes un pārskolojot pag. gada dēstus. Iepriekšējā gadā ierīkotais stādu dārzs pārskata gadā palielināts, vēl par apm. $\frac{1}{3}$ daļu un tā platība tagad sasniedz 0,6 ha, pie kam visus papildu stādu dārza jaunierīkošanas darbus veica studenti paši. Pēc tam strādāja mežā pie kultūras darbiem, sējot un stādot mežu pēc dažādām metodēm tuvākās Strazdiņa un Poča apgaitās; šie darbi turpinājās līdz 12. jūnijam. Starplaikā no 17.—18. maijam notika praktiskie darbi mežu tehnoloģijā. Darbi mežu izmantošanā notika no 13.—15. jūnijam docenta A. Teikmaņa vadībā, dēmonstrējot koku nociršanas un koku izgāšanas pajēmienus ar attiecīgiem darba rīkiem un mašīnām. Mežā nocirstos un izgāztos kokus studenti tālāk izstrādāja attiecīgos sortimentos. 17. jūnijā tika sarīkota ekskursija lektora C. Gailiša vadībā, Strazdiņa apgaitā notaksēt, mērit un iepazīties ar galveniem kaitēkļiem un viņu apkaņošanu.

Sākot ar 18. jūniju studenti stājās pie praktiskiem darbiem mežu taksācijā un ierīcībā doc. R. Markus vadībā. Darbi izpaudās koku mērīšanā pēc dažādām metodēm, stumbru analisisēs, meža audžu izdalīšanā un materiālu savākšanā nākošās ziemas semināriem.

b) Pētīšanas darbi.

Pagājušā gadā turpināti iepriekšējos gados uzsāktie, kā arī jauni izmēģinājumi, novērojumi un pētījumi, kuŗu starpā minami: doc. R. Markus — „Pieaugums mācības mežniecības egļu un priežu audzēs“; atcirtumu ievilkšana, vējdrošas joslas izveidošana egļu audzēs Mucenieka apgaitā; doc. A. Teikmaņa „Apses audžu lietderīga izmantošana sakarā ar serdes puvi“; priv. doc. N. Zemīša „Lietderīgākais cirmju atjaunošanas veids eglājos“; bez tam N. Zemītis turpināja pētījumus par egļu sēklu didzību, atkarībā no dažādiem faktoriem; asist. A. Rozena „Egļu serdes puves cēloņi“; doc. A. Kalniņš ilgāku laiku strādāja pie ļoti plašiem izmēģinājumiem par koku tehniskām īpašībām, izpētot gan mācības mežniecības, gan citu mežu koku paraugus.

2. Saimnieciskā darbība.

Pārskata gadā mežniecības ieņēmumi bijuši Ls 55.799,48 s.; izdots Ls 54.915,07 sant.

Meža pārdošanai pārskata gadā noturētas 3 izsoles; bez tam vietējiem iedzīvotājiem izsniegti mazvērtīgākie meža materiāli no sausiem un kritušiem kokiem par taksēs cenu, kā arī pārdota malka un žagari. Meža pārdošana visumā noritēja sekmīgi un budžetā paredzētās summas arī ienāca. Pārskata gadā mežniecība plaši sagatavoja materiālus saimnieciskā kārtā ar šim nolūkam atvēlēto speciālo rīcības kapitālu mežu kopšanai un meža materiālu izstrādāšanai, savienojot tādu izstrādāšanu reizē arī ar mežu kopšanu. Pārskata gadā saimnieciskā kārtā pavisam sagatavots apm. 388 stēr. malkas, 128 stēr. stutmalkas, 10 ciešmtr. ogles un priedes kluču, 290 gab. tālruna stabu, 96 baļķi, 453 kārtis un 295 stēr. žagaru. Pagājušā gadā mežniecībā izdarīti arī plašāki būvju un remontu darbi, starp kuŗiem minami: pamatremonts mežziņa dzīvojamai ēkai, uzcelta saimniecības ēka, tāpat dzīvojamā ēka Ramaņa mežsarga apgaitā. Bez tam turpināti Lielauces pils remonta darbi; sagatavoti arī koka materiāli nākošā gada jaunbūvēm un remonta vajadzībām. Pagājušā gadā mežniecība turpinājusi agrāko izcirtumu un jaunu cirmju apmežošanu, pie kam no jauna kultivēti apm. 7 ha un papildinātas agrāko gadu kultūras 8 ha. Tālāk mežniecība turpinājusi meža ceļu izbūvi un remontu, pie kam izlabots ceļš „Mucenieka dambis“ 3 klm garumā un citi sīki ceļi, apm. 1/4 klm garumā; uztaisīti arī 8 jauni tilti; katra vidējais garums apm. 3 mtr. Labākas administr. iekārtas un apsardzības labad 6 mežsargu mājās ierīkoti tālruni, un tās tagad savienotas ar Auces centrāli.

Pagājušā gadā notikušas 12 patvaļīgas ciršanas un 2 patvaļīgas me-
dišanas gadījumi; vainīgie nav atrasti tikai 2 gadījumos.

F. Medicīnas fakultāte.

Par fakultātes dekānu bija prof. Roberts Krimbergs, par sē-
krētāru—prof. Ernsts Paukulis. Mācības spēku skaits bija: 14 profe-
sori, 3 docenti, 3 prōsektori, 5 vecākie asistenti, 25 asistenti, 13 jaunākie
asistenti, 12 subasistenti, 15 privātdocenti. Par stipendiātiem skaitījās
ārsti: Lediņš, Kraulis, Reinics un Strautiņš.

Par profesoru ievēlēja docentu Dr. med. Ed. Kalniņu.

Aizstādot disertāciju, Dr. med. gradu ieguvuši: 1) asist. E. Dārziņš
ar disertāciju „Pētījumi par tetanus toksīna un antitoksīna izpārslošanu“.
Par recensentiem un oponentiem bija prof. Fērmanis, prof. Klimenka
un priv. doc. Miķelsons; 2) asist. M. Veidemanis ar disertāciju „Par
asinsgrupu nozīmi paternitātes noteikšanai Latvijā un viņu konstance“.
Recensenti un oponenti — prof. Adelheims, doc. Neureiteris un
priv. doc. Brants; 3) asist. J. Galējs ar disertāciju „Arsenobenzoli un
neosalvarsana bojāšanās klīnikas apstākļos“. Rēcensenti un oponenti prof.
Amslers, prof. Sniķeris un priv. doc. Šulcs. 4) J. Brants ar diser-
tāciju „Asins morfoloģiskās pārmaiņas pie sifilisa ārstēšanas ar bismutu“.
Recensenti un oponenti prof. Paukulis, prof. Sniķeris un priv. doc.
Feders.

Par jaunākiem asistentiem ievēlēti: E. Helde-Andersone, J. Ko-
ceris un M. Vigante. Aizgājis no fakultātes asist. Jēģermanis.

Studijas beigušas un ieguvušas ārsta gradu 96 personas, gradu
„ārsts zobu slimībās“ 13 personas.

Ūniversitātes Padomē no fakultātes piedalījušies dekāns, prof. Ruberts
un doc. Barons.

Ārzemju komandējumi ar pašu līdzekļiem piešķirti: prof. Kalniņam,
prof. Zīlem, prof. Rubertam, prof. Amsleram, prof. Adelheimam,
prof. Alksnim, prof. Sniķerim, prof. Fērmanim, prōsekt. Komarovam,
asistentiem Mežciemam, Rudzītim, Dārziņam, Stradiņam,
Vētram, Lūsim, Bebrei, Veidemanim, Rozei, Brūverim, Ja-
kovļevai, privātdocentiem Hilzem, Skujam un Ērleinam.

1. Anatomijas institūts.

a) Mācības personāls. Katedra vakanta. Pagaidu vadītājs ir privātdocents Dr. med. Jēkabs Prīmanis, kas ieņem pie institūta prošeķtoru vietu; asistente Drd. Lūcija Krastiņa; Subasistenti: stud. med. M. T. Vītols un stud. med. E. Pilmanis; no 1929. g. M. T. Vītola vietā ir ārsts Rūtenbergs.

b) Mācības gaita. Lekciju skaits un praktisko darbu kārtība līdzšinejā. Pie eksāmena ievesta dēmonstrācija pie miroņiem. Vasaras brīvlaikā privātdocents J. Prīmanis zinātniskā nolūkā apmeklējis Tartu un Kauņas universitāti.

c) Zinātniskā darbība. Prošeķtors J. Prīmanis pūblicejis: 1) Betrachtungen über normale und abnorme Lage des Nierenhylus. Anat. Anz. H. 16/18. B. 66. 1928., 2) Novērojumi nieres attistībā un uzbūvē. Latv. Ūnivers. Raksti. XX. Stud. med. M. T. Vītols — Os parietale bipartitum. Latv. ārstu žurn. 3/4. 1928. Prošeķtors J. Prīmanis nolasisjis referātu: Andrējs Vesals anatomijas reformātors, Medic. fakult. stud. biedrībā.

d) Bibliotēkai iegādātas 75 grāmatas ar anatomisku-embrioloģisku un antrpologisku saturu. Mūseijs papildināts ar 175 dažādiem anatomiskiem prēparātiem un modeļiem.

2. Histoloģijas institūts.

Pagājušā mēc. gadā Histoloģijas institūtā privātdoc. Dr. med. Brants lasija normālās histoloģijas un embrioloģijas kursus, kā arī vadīja praktiskos darbus.

Viņa zinātnisko darbu saraksts ievietots pataloģijas institūta gada pārskatā. Histoloģijas praktiskos darbos I. sēmēstri piedalījās 104 studenti, II. sēm. — 96. Nedēļā strādāja 4 grupas. katrā 26 citvēki, lai būtu pa vienam pie mikroskopa; pie kam katra grupa strādāja 2 stundas. Ikkatram studentam kopsummā izsniedza 100 prēparātus. Pirmos darbus, t. i. asins un epitēšūnu prēparātus stud. pagatavoja pašrocīgi, lai iepazītos ar histoloģisko prēparātu pagatavošanas tehniku, — pārējos prēp. sajēma jau krāsotus. Ikviens stud. iesniedza visu 100 prēparātu zīmējumus caurskatīšanai.

Iegādāts prōjekcijas aparāts, ar kuŗu, kā praktiskos darbos, tā lekcijās dēmonstrēti histoloģijas un embrioloģijas mikroskopiskie prēparāti. Mikroskopisko tehniku mācījās sekoši voluntāri: I. sēmēstri Meņģelis un H. Bose, II. sēm. H. Bose un O. Lūsis.

Asistente Bebre strādā pie savas disertācijas: „Zidītažu mazo smadzeņu attīstīšanās“; un lai iepazītos ar speciāliem smadzeņu krāsojumiem, tā komandēta ar saviem līdzekļiem uz Lietuvu.

Histoloģijas laboratorijā privātdoc. Brants iesācis pirmos audu transplantācijas darbus, sakarā ar ko institūta subasistents Eglītis sūtīts 3 mēneši ilgā komandējumā uz Greifsvaldes universitāti.

No jauna iegādātās bibliotēkas grāmatas ierakstītas anatomijas institūta grāmatu sarakstā.

3. Fisioloģijas un fizioloģiskās ķīmijas institūts.

Institūta vadītājs ir: prof. R. Krimbergs, prōsektors: S. Komarovs; asistenti: E. Krimberga un J. Skuja; subasistents H. Brūvelis. Studentu mācības gaita bija tāda pat kā iepriekšējā 1927./28. akad. gadā. Arī institūta zinātniskā darbība noritēja agrākā virzienā.

Latv. Ūniv. Fisioloģijas institūta ipašuma faktiskais stāvoklis 1. aprīli 1929. g.

	Kopvērtība pēc iegādāšanas cenām Ls	No kuŗas iegādāts 1928./29. māc. g. Ls
Inventārs	42 274.58	1 323.28
Materiālijas	14 912.09	1 628.93
Bibliotēka	9 651.79	701.97
K o p ā	66 836.46	3 654.18

4. Vispārējās patoloģijas institūts.

Institūtu vada prof. Dr. E. Paukulis. Mācības gaita bijusi bez pārmaiņām. Bibliotēkā nākuši klāt 40 sējumi, kas aptver pavisam 185 numurus. Pārējā inventāra skaits 322 Nr.Nr.

Vispārējās patoloģijas institūtā strādāja eksperimentāli Dr. Bieziņš, pabeigdams disertācijas darbu par cīpslu reģenerāciju un dzišanu.

Prof. E. Paukulis publicējis: „Vietēja imūnitāte“. Latv. ārstu žurnālā Nr. 11/12 1928. g.; turējis atklātus priekšlasījumus: 1) „Alkohola iespaids uz cilvēka garīgo un fisisko darbu“. L. Ū. studentu atturības biedrības kursus. 2) „Drudzā būtība un klīniska nozīme“. 3) „Vispārējā un vietējā imūnitāte“. L. tv. profesion. zobārstn. savienībā.

5. *Patoloģiskās anatomijas institūts.*

a) **Lekcijas:** lasīts viss speciālās patol. anatomijas kurss (izņemot grūtniecības patoloģiju) 5 stundas nedēļā. No kaulu sistēmas un ādas patoloģijas lasīti tikai atsevišķi posmi.

b) **Praktiskie darbi:** patol. histoloģijā bija jāsadala 3 grupās, pa 23 studentiem katrā grupā, pie kam mikroskopu skaits bija 18. Pārrunāti un apskatīti 117 prēparāti.

Kopā ar studentiem izdarīto sekciju skaits pagājušā mācības gadā ir 94. Pavisam izdarītas 299 sekcijas.

I. pils. slimnīcā	92
II. " " " "	122
Bērnu slimnīcā	57
Sarkanā Krustā	4
Sarkankalnā	10
Leprosorijā	14

Histoloģiskai izmeklēšanai piesūtīti 270 prēparāti.

Bibliotēkas sējumu skaits ir 120.

Pagājušā mācības gadā iegādātas 4 grāmatas un pasūtīti laikraksti:

1) *L. ārstu žurnāls*, 2) *Acta pathologica et microbiologica scandinavica*.

Mūseijam pagatavoti apm. 60 prēparātu.

No institūta publicēti sekoši zinātniski darbi:

Prīv. doc. Dr. med. M. Brants: 1) *Blastomartige Systemerkrankung des Kaninchens nach Teerung*. Zeitschr. f Krebsforschung Bd. 27. 2) *Pathologie der Lymphogranulomatore II*. Latv. ārstu un zobārstu kongresa darbi.

Dr. A. Kaktiņš: 1) *Par potēšanu pret trakuma sērgu ārpus Pastēra institūtiem*. Latv. ārsta kongress 1928. g. 2) *Über die Verteilung der Blutgruppen bei Leprösen in Lettland*. Med. Klinik 1929. Nr. 19.

6. *Farmakoloģijas institūts.*

Direktors ir prof. Dr. C. Amslers, jaun. asist. ārsts Edv. Rencis; par pastāvīgu palīgu spēku brīvprātīgi darbojās stud. med. P. Veģers. Vairāk studentu strādāja institūtā pie dažādiem zinātniskiem jautājumiem.

Prof. C. Amslers lasīja medicīnas un veter.-medicīnas studentiem 8 $\frac{1}{2}$ ned. stundas:

1) farmakoloģiju un toksikoloģiju ar dēmonstrācijām, 2) vispārējo un 3) speciālo ārstniecības līdzekļu parakstīšanu, 4) receptūru un 5) noturēja farmakoloģijas un toksikoloģijas sēmināru.

Centrālā bibliotēka institūtam abonējusi:

1) Archiv f. exp. Pathologie u. Pharmakologie un 2) Archives internationales de pharmacodynamie et de thérapie.

Šveices firma „Hoffman-La Roche“ un Vācijas firma „Knoll“ dāvājus; institūtam skapjus ar dažādiem firmu pagatavotiem ārstniecības līdzekļiem.

Institūta publicētie zinātniskie darbi:

1) Ed. Rencis un C. Amslers: Zur Dynamik und Theorie mehrphasischer Wirkungen. Wiener med. Wochenschr., 1928, Nr. 38.

2) Ed. Rencis: Vom Mechanismus mehrphasischer Wirkungen. I. Teil: Die Phasenwirkungen der Kokaingruppe. Arch. f. exp. Path. u. Pharm., 1928, Bd. 135.

3) Ed. Rencis: Vom Mechanismus mehrphasischer Wirkungen. II. Teil: Zusammenfassung der Literatur und Versuch einer allgemeinen Wertung (Theorie) der Phasenwirkungen. Arch. f. exp. Path. u. Pharm., 1929, Bd. 141.

4) O. Stenders. Verstärkung der lokalanaesthesierenden Wirkung des Kokains und einiger seiner Ersatzmittel durch Paarung mit antipyretischen Giften. Arch. f. exp. Path. u. Pharm., 1929, Bd. 141.

5) Ed. Rencis. Über eine Art Umkehr der Bariumwirkung am Gefäßpräparat durch Glieder der Kokaingruppe. Arch. f. exp. Path. u. Pharm., 1929, Bd. 142.

1928. g. rudenī prof. C. Amslers piedalījies farmakologu kongresā Hamburgā. Jaun. asistents Ed. Rencis 1928. g. rudenī bijis komandējumā ar paša līdzekļiem Gandas (Beļģijā) farmakoloģijas institūtā, kur strādājis zinātniski. Paziņojumi par Ed. Rencis 1927. g. Zviedrijas komandējuma darbiem publicēti 1928. gadā „Comptes rendus des séances de la Société de biologie“, 98. sējumā.

7. *Hiģiainas institūts.*

1. Noturētas sekošas lekcijas un praktiskie darbi:

- a) Kurss vispārējā un speciālā hiģiainā medicīnas fakultātes III. kursa studentiem — 4 stundas nedēļā rudenī sēmestrī un 2 stundas pavasarī sēmestrī.

- b) Kursi sociālā un rasu higiainā medicīnas fakultātes VI kursa studentiem — 2 stundas nedēļā rudens sēmestri.
- c) Kurss vispārējā higiainā farmācijas un zobārstniecības studentiem — 2 stundas nedēļā pavasara sēmestri.
- d) Kurss speciālā baktērioloģijā un epidēmioloģijā medicīnas (III. k.), farmācijas un zobārstniecības studentiem — 2 stundas nedēļā pavasara sēmestri.
- e) Praktiskie darbi higiainas metodikā medicīnas fakultātes studentiem 2 reizes nedēļā pa 2 stundām, abos sēmēstros.
- f) Praktiskie darbi baktērioloģijas metodikā medicīnas (III. k.), farmācijas un zobārstniecības studentiem — 4 reizes nedēļā, pa 3 stundām, pavasara sēmestri.

2. Noturētas ekskursijas ar studentiem:

- a) uz valsts zidaiņu patversmi
- b) uz valsts saldētavu eksportostā
- c) uz Rīgas pilsētas kanalisācijas pumpju staciju
- d) uz Rīgas pilsētas ūdens vada pumpju staciju pie Baltezera.

Abas pēdējās ekskursijas noturētas līdz ar doc. inž. R. Pāvela kungu un viņa studentiem.

3. Bibliotēkā grāmatu skaits pieaudzis par 74. numuriem.

4. Personāla sastāvs 1. VII. 1928. bija 1 profesors, 2 jaunākie (no 1. IX. 28. normālasistenti), 1 laborātorijas (no 1. VIII. 1928. — 2) kalpotājs.

5. Zinātnisku komandējumu nebija.

6. Zinātniski darbi:

- a) E. Fērmanis. Epidemilogie des Scharlachs in Lettland. Latv. ārstu žurnālā 1928. g. 11—12 burtnīcās un „Verhandlungen des deutsch-russischen Scharlachkongresses in Königsberg 11.—14. Juni 1928“.
- b) E. Fērmanis un E. Dārziņš. Lettonie. Annuaire sanitaire international 1928“. Tautu Savienības izdevumā 1929.
- c) V. Mīlenbachs. Daugavas ūdens paštīrīšanās spēja pie Rīgas. Parādīsies II. Latvijas ārsta un zobārstu kongresa darbos.
- d) E. Dārziņš. Gewinnung von Scharlachserum durch Immunisierung mit virulenten Streptokokken. Zentralbl. f. Bakteriologie, Abt. I, Heft 1/3, 1929.

- e) E. Dārziņš. Sur la variabilité du Bacille pycyanique. Compt rend. Soc. de Biologie, T. XCIX, p. 92, 1928.
- f) E. Dārziņš. Pētījumi par tetanus toksīna un antitoksīna maisījumu izpārslōšanu. Disertācija. 1929; pūbiski aizstāvēta 27. II. 29.
- g) E. Dārziņš. Par tūberkulōses bacīļu neredzamām formām. II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbos, 1929.
- h) E. Dārziņš. Par Latvijā ražoto skarlatīnas antitoksīnu. II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbos, 1929.

8. Iekšējo slimību diagnostikas katedra un propaedeutiskā klīnika.

Pagājušais mācības gads ir atzīmējams sevišķi tajā ziņā, ka katedra un propaedeutiskā klīnika ir pārgājusi jauniekārtotās telpās II. pils. slimnīcā.

Katedra un klīnika atrodas atsevišķā, 2-stāvu mūra ēkā, no kuŗas arī daļa jumta telpu izbūvēta laborātorijai. Slimnieku telpas atrodas abos ēkas stāvos. Ēkas I. stāvā atrodas 4 slimnieku istabas ar 15 gultām kopskaitā, audītōrija un 2 laborātorijas: viena hematoloģiskām un baktērioloģiskām izmeklēšanām, otra ķēmiskām klīniskām analīsēm. Bez tam apakšstāvā atrodas saimniecības istaba — slimnieka ēdiena uzsildīšanai un izdalīšanai.

Ēkas II. stāvā ir 4 slimnieku telpas ar 25 gultām kopskaitā; šajā stāvā atrodas vēl klīnikas vadītāja kabinets līdz ar katedras bibliotēku, laborātorija specialām izmeklēšanām un darbiem (mikroanalīsēs un taml.), un 1 asistentu istaba — slimnieku atsevišķai izmeklēšanai. II. stāvā ierīkota arī istaba kalna saulei ar diatermiju un 2 dzīvojamās istabas divām klīnikas māsām. Katrā ēkas stāvā ir vannas istaba un liela slēgta veranda (bez apkurināšanas).

Klīnikas ēkas jumta telpā izbūvēta plaša, gaiša studentu laborātorija un neliela telpa eksperimenta kustoņiem.

Klīnikā ir centrāla, apkurināšana, ēlektriska apgaismošana, bet trūkst gāzes.

Telpas visumā ir labi piemērotas klīnikas vajadzībām, trūkst tikai izolēšanas telpas grūtiem slimniekiem.

Pie klīnikas iekārtošanas tā bija paredzēta ar 37 gultām, bet drīzi pēc viņas atvēršanas gultu skaitu nācās pavairot uz 40.

Diagnōstikas kurss, saskaņā ar medicīnas fakultātes mācības plānu, pagājušā mācības gadā lasīts III. un IV. kursa studentiem.

Katedras personālais sastāvs pagājušā gadā bija sekošs: profesors un 3 štāta asistenti. Tā kā katedras vecākam asistentam prīv. doc. J. Miķelsonam tika uzticēta uz 1 gadu hospitālās klīnikas vadība, fakultāte par asistenta v. i. ievēlēja ārstu Vitoliņu. Tādā kārtā pagājušā gadā pie katedras darbojās asistents Princis, Štolceris un jaun. asist. v. i. Vitoliņš.

Par voluntāriem pie klīnikas strādāja ārsti: A. Jēkabsons (Berlines univers.) un A. Vanags.

Par voluntāriem, izpildot subasistentu darbus, klīnikā strādāja pagājušā gadā studenti: A. Pakalns, T. Viksniņš, L. Kapteina, J. Āboliņš, O. Mačs, H. Freimane, E. Trautiņš, V. Markus, M. Damberga un J. Skoste.

Klīniskās vīsitācijas ar asistentiem pagājušā gadā profesors izdaria 2 reizas nedēļā.

Pārskata gadā (no 15. jūnija 1928. g. — 15. jūnijam 1929. g.) pro-paideutiskā klīnikā pavisam ārstējušies 448 slimnieki, no tiem 213 sievietes un 235 vīrieši.

Mirstība klīnikā pagājušā gadā bijusi 6,9%.

Katedras zinātniski darbi pagājušā gadā ir sekoši:

- 1) Prīv. doc. Dr. med. E. Miķelsona — Kombinēta žults pūšļa izmeklēšana ar cholecistografiju un duodenālo sondēšanu. (Latv. ārstu II. kongresa darbos).
- 2) Asist. Stolceņa — Ilgstošas sondēšanas nozīme kuņģa funkcionālā diagnōstikā. (Latv. ārstu II. kongr. darbi).

9. Cheirurgiskās patoloģijas un terapijas katedra.

Katedras štātā bija prīv. doc. P. Stradiņš un asistents Dr. Meija. Pagājušā mācības gadā katedras darbība izpaudās galvenām kārtām vispārējās cheirurgijas kursa paplašināšanā. Teorētiskais kurss pagarināts līdz 6 lekcijām nedēļā (līdz tam bija 4 lekcijas nedēļā). Studentiem ievesti praktiskie darbi grupās pēc sekošas programmas; 1) iepazīstināšana operācijas zālē ar galvenajiem aseptikas principiem — 2 stundas, 2) anaistēzija, pārsiešanas tehnika, fiksējamie pārsējumi — 2 stundas, 3) galvenās cheirurg. slimnieku izmeklēšanas metodes — klīniskās un instrūmentālās (endoskopijas) — 2 stundas, 4) nepieciešamākās laboratoriskās analīses cheir. slimnieku izmeklēšanai — 2 stundas, 5) vienkāršākās baktērioloģiskās izmeklēšanas — 2 stundas, 6) ekstirpēto prēparātu histoloģiska izmeklēšana; saldētāja-mikrotoma lietošana — 2 stundas.

Liela vēriba piegriezta mācības mūseija ierikošanai. Izgatavotas 70 ģipsa mulažas, apstrādāti un novietoti mūseijā 400 patoloģiskie prēparāti. Apmēram 600 prēparātu vēl paliek turpmākai apstrādāšanai, jo trūkst vajadzīgo stikla trauku prēparātu montažai. Ierikota laborātōrija patoloģisko prēparātu mikroskopiskai apstrādāšanai. Ar Rokfelleras fonda pabalstu iegādāts fōtografiskais aparāts, mikroskops, 3 mikrotomi un vairāk citu aparātu. Ierikota operāciju istaba eksperimentālai cheirurgijai.

Aiztecējušā mācības gadā asistents Dr. Meija izturējis teōrētiskos pārbaudījumus Dr. med. gradam. Prīv. doc. P. Stradiņš nolasisjis sekošus referātus: 1) Cheirurgija un eksperimentālās zinātnes — iestāju lekcija, nolasīta ūniversitātes aulā septembrī 1928. g. 2) Par mugurkaula fraktūrām un luksācijām — referāts II. Latvijas ārstu kongresā, L. ārstu žurnāls 1929 Nr. 5/6. 3) Lūpas vēža cheirurgiskā ārstēšana — ibidem, L. ārstu žurnāls 1929 Nr. 5/6. 4) Iespaidi no dažām Vakareuropas klīnikām — referāts Latviešu ārstu biedrībā februārī 1929. g. (aprakstītas dažas cheirurgiskās klīnikas Polijā, Austrijā, Sveicē, Parizē un Londonā, kuŗas Dr. Stradiņš apmeklējis studiju nolūkā 1928. g. vasarā.

10. Cheirurgiskās fakultātes klīnika.

Klīniku vadīja prof. Dr. J. Alksnis. No 1. jūlija līdz 1. novembrim 1928. g. klīnika vēl atradās I. Rīgas pilsētas slimnīcā un viņas darbības apstākļi bija tādi paši, kādi raksturoti jau iepriekšējos gados. Pār asistentiem strādāja prīvātdoc. Dr. med. P. Stradiņš, Dr. A. Mežciems, Dr. V. Nolle un par subasistentiem stud. med. J. Straumanis un stud. med. Alks. Tā ka klīnikas pāriešana uz II. pilsētas slimnīcu Pārdaugavā bija paredzēta rudens sēmeštra vidū (t. i. 1. novembrī), tad jau visu vasaru klīnikas direktoram un asistentiem bija jāziedo daudz laika, lai Rīgas pilsēta ierikotu un izveidotu klīniku, laborātōrijas, audītōriju un citas telpas II. pilsētas slimnīcā tā, kā to prasa modernā cheirurgija. Tas arī pa lielākai daļai sasniegts.

Klīnikai II. pilsētas slimnīcā, kopā ar vispārējas cheirurgiskās patoloģijas un terapijas katedru un cheirurgisko propaideutisko klīniku ir 115 gultas un tā gandrīz vienmēr bijusi pārpildīta. Traumatoloģiskais māteriāls ievērojami samazinājies, jo klīnika atrodas tālu no pilsētas centra, bet toties lielā mērā pavairojies grūtāku klīnisku gadījumu māteriāls — abdominālā, elpojamo ceļu, ekstremitāšu un sevišķi uroloģiskā cheirurgijā.

Klinikai II. pilsētas slimnīcā 3 lielas, glīti ierīkotas, labi mebelētas un ar veļu apgādātas slimnieku barakas, kas katra pa pusei sadalīta atsevišķās slimnieku kabinās ar 2 slimniekiem katrā. Bez tam vēl 4 atsevišķas istabas ar 1—3 gultām sevišķi grūtiem slimniekiem. Pie barakām 2 laboratorijas klīniskiem izmeklējumiem, pietiekoši labi apgādātas. Bez tam vēl klinikai kopā ar vispārējās cheirurgijas patoloģ. un terapijas katedru ir plašāka patoloģiski anatomiska un baktērioloģiska laboratorija, kur IV. kursa studenti izpilda praktiskos darbus. Ierīkota arī dzīvnieku operējamā istaba, bet nav vēl pietiekoši instrūmentiem apgādāta. Divās telpās iekārtots abu katedru patoloģiski anatomiskais mūsejs. Atsevišķā istabā ir klīniskas bibliotēka. Pie katras barakas ir glīta pārsienamā istaba un vannas istaba. Klinikai ir plašas, glītas un arī studentu mācībai ērtas operējamās telpas: liela operējamā istaba aseptiskām operācijām, mazāka — septiskām operācijām, atsevišķas telpas diatermijai, kalna saulei un dažādām endoskopijām (ektoskopijai, laringoskopijai, ēsofagoskopijai, bronchoskopijai, rektoskopijai u. t. t.), materiālu sterilizējamās telpas un ārstu telpas. Lielākais trūkums operējamās telpās ir pavisam nepietiekošā apgaismošana ar veca tipa lampām, kas pārāk karsē gaisu, nav uzturamas pietiekoši tīrā stāvoklī, un kas neatļauj gaismu koncentrēt brūces dziļumos un pārāk apzīlina cheirurgu acis. Rīgas pilsēta ir apsoliļusies uzstādīt citas modernas lampas, bet līdz šim tas vēl nav izdarīts. Arī instrūmentārijs, ņemot pat palīgā universitātes līdzekļiem agrāk iegūtos instrūmentus un aparātus, ir neapmierinošs gan kvalitātes, gan kvantitātes ziņā. Operāciju telpu personāls arī vēl nav pietiekoši iestrādājies. Pie klīniskas plaša un gaiša auditōrija, ierīkota arī zīmējumu, tabeļu, mikroskopisku prēparātu un rentģenfotografiju demonstrācijām. Auditōrija apgādāta ar mēzgājamiem aparātiem siltam un aukstam ūdenim, lai tur varētu studentu klātbūtnē izdarīt arī vieglākas operācijas. Pie auditōrijas mācības spēkam istaba, slimnieku uzgaidāmā telpa, studentiem telpas smēķēšanai un staigāšanai un ērta garderobe.

Rentģenoloģiskā ziņā kliniku apkalpo centrālais Rentģena institūts, jo klinikai nav sava kabineta.

Pagājušā mācības gadā klīnikā (saskaitot kopā operācijas I. un II. pilsētas slimnīcā) izdarītas pavisam kādās 2500 operācijas. Lekcijās demonstrēti kādi 650 slimnieki. Lekcijas notikušas 3 reizes nedēļā, katrreiz pa 2 stundām. Divas dienas nedēļā bija paredzētas tikai operācijām, operējot dienā 15—20 slimniekus kopā ar asistentiem un studentu klātbūtnē; bez tam ikdienas operācijas steidzamiem gadījumiem — pēc vajadzības.

Vasaras un ziemas brīvdienu laikā klīnika savu darbību nepārtrauca. Vienu dienu nedēļā bija klīnikas slimnieku demonstrācijas asistentiem, subasistentiem un studentiem direktora vadībā.

Klīnikas darbinieki nodevuši atklātībai šādus darbus:

- 1) Prof. Alksnis Latvijas ārstu žurnālā 1929. g. publicējis darbus: $\frac{1}{2}$ burtnīcā — „induktīva un dēduktīva domāšana ārstniecībā“ un $\frac{3}{4}$ burtn. — „pārskats par vispārējo lūzumu terapijas stāvokli Latvijā“ (abi darbi celti priekšā II. Latv. ārstu un zobārstu kongresā). Bez tam viņš kongresam izstrādājis prōjektu par ārstu kameru Latvijā, kas iespiests kongresa darbos.
- 2) Privātdoc. Dr. med. P. Stra diņš referējis minētā kongresā par „mugurkaula lūzumiem“ un par „lūpas vēža cheirurgisko ārstēšanu“ (abi darbi iespiesti kongresa darbos Latv. ārstu žurn. 1929. g.).
- 3) Dr. Mežciems referējis kongresā par „injekcija terapiju pie varices cruris“ un par „pseudartrožu terapiju“ (pirmais darbs jau iespiests Latv. ārstu žurn. 1929. g. $\frac{3}{4}$ burtnīcā).
- 4) Dr. Nolle kongresā referējis par „collum femoris lūzumiem“ (iespiests Latv. ārstu žurn. 1929. g. $\frac{3}{4}$ burtnīcā).
- 5) Privātdoc. Dr. med. Hilze kongresā referējis: „Über Malleolarfrakturen“ (iespiests Latv. ārstn. žurn. 1929. g. $\frac{3}{4}$ burtn.),
- 6) Stud. med. Alks kongresā referējis par „varices cruris operatīvo terapiju“ (iespiests Latv. ārstu žurn. 1929, $\frac{3}{4}$ burtn.).
- 7) Stud. med. Straumanis kongresā referējis par „barības vada chēmisku apdedzinājumu sondēšanu“ (iespiests Latv. ārstu žurn. 1929. g. $\frac{3}{4}$ burtn.).
- 8) Dr. Jēģermanis referējis kongresā par „iegurna kaulu lūzumiem“ (iespiedis Latv. ārstu žurn.).

Prof. Alksnis ir Latvijas ārstu profesionālās savienības priekšnieks un Latvijas ārstu žurnāla galvenais redaktors. Kā savienības priekšnieks viņš organizējis II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa priekšdarbus un bijis par kongresa priekšsēdētāju.

11. Operatīvais cheirurgijas katedra.

Tā kā katedrai trūkst pašai savas telpas, tad izlietotas anatomijas institūta telpas un mūseijs. Pie lekciju lasīšanas vēl vairāk izlietota topografiskās anatomijas mācīšanās metode pie dzīva cilvēka. Apskatei un

palpācijai izlietots katedras apkalpotājs ar labi attīstītu muskulatūru. Šī metode radija dzīvu interesi studentos teorētisko lekciju klausīšanā. Lekcijas tāpat kā iepriekšējos gados nav izlaistas neviena.

Praktiskos darbos arī liela vēriba piegriezta topografiskai anatomijai, lietojot arī šeit apskati un palpāciju. Tā kā studentu bij vairāk kā agrākos gados, tad bij iespējams izdarīt daudz vairāk operāciju, kā piem. nervu, asinsvadu, cīpslu, šūnas u. c. Katedrai nav iespējams izdarīt eksperimentālas operācijas pie dzīvniekiem, kas lielā mērā padara operatīvās cheirurgijas mācīšanu vienpusīgu.

1927. gadā iesāktais darbs par latviešu pēdas izpētišanu turpināts arī tālāk, Pētišanai izlietoja jaunpiedzimušos, jaunekļus no 12—14 g. un pieaugušos no 20—22 g. Viena daļa pētišanas rezultātu jau iespiesta (Āboliņa un Dolieša darbi), otra daļa sagatavota iespiešanai (Stendera, Šmēliņa raksti).

Pie kātedras asistē Dr. Anna Bormane, kuŗa patlaban strādā pie diviem eksperimentāliem darbiem, — vienu disertācijai, otru, lai izpētītu cīpslu stiprumu pēc dažādām būvēm.

12. Terapeutiskā fakultātes klīnika.

Terapeut. klīnikas direktors ir prof. Dr. med. M. Zile; asistenti: vec. asist. Dr. R. Šiliņš, asist. Dr. K. Rudzītis, Dr. A. Brūveris, Dr. A. Lūsis; stipendiāts Dr. N. Reinītis; voluntāru asistenti: Dr. Gūtmane, Dr. Šēns. Dr. Natalovičs, Dr. Tidrika, Dr. Lipšics, Dr. Kravecs, Dr. Liepiņa, Dr. Asare un stud. med. Nuks.

Mācības gads iesākts I. pils. slimnīcā, bet 1928. g. 20. oktobrī terapeut. fak. klīnika pārcelta no I. pils. slimnīcas un II. pils. slimnīcu, Pilsoņu ielā № 13. Klīnika iekārtota remontētās telpās ar 60 gultām kopskaitā. Pie klīnikas atrodas haimatolog. un mikrochēmiskās laborātorijas, 1 liela laborātorija visp. klīnikas analit. darbiem un 1 maza laborātorija speciāli studentu vingrinājumiem. Bez tam darbojas fisiskais ārstēšanas kabinets.

Slimnieki sadalīti pa 2, 5 un 18 gultām atsevišķās istabās. Vīriešu un sieviešu nodaļas savienotas ar kopēju eju. Klīnikā ārstējušies pavisam 273 pac., no tiem 138 vīr. un 135 siev. Atlaisti uz māju un labojušies jeb veseli palikuši 122 vīr. un 125 siev. Miruši 16 vīr. un 10 siev.

Prof. Dr. med. M. Zile noturējis 59 klīn. lekcijas, pie kam dēmonstrēti 39 proc. 50 reizes.

No tiem :	1) Sirdslimnieki	12
	2) Plaušu slimnieki	9
	3) Nieņu slimnieki	3
	4) Aknu slimnieki	3
	5) Gastrointest.....	8
	6) Vielu maiņas	5
	7) Dažādi slimnieki	9

Studenti grupās nodarbojās laborātorijā asistentu vadībā.

11. V. prof. Dr. med. M. Zile atskatījās uz 40 gadīgo Dr. med darbības jubileju.

Abonēti sekoši žurnāli: 1) Wiener klinisch. Wochenschrift, 2) Münchener Medizinische Wochenschrift, 3) Klinische Wochenschrift, 4) Archiv für Verdauungskrankheiten, 5) Therapie der Gegenwart, 6) Zeitschrift für ärztliche Fortbildung, 7) Latv. ārstu žurnāls.

Ar studentiem, pa 10 cilv. grupās, izdarītas klīn. vīsitācijas prof. Dr. med. M. Ziles vādība, sīkāki iztirzājot katru slimības gadījumu un piemērojamo terapiju.

13. Iekšējo slimību hospitālā klinika.

Ar 1. jūliju 1928. gadā klinikas vadību pārjēma privātdocents Dr. med. Jānis Miķelsons. Par asistentiem darbojās ārsti Nikolājs Vētra un Marta Vigante, par subasist. Pēteris Zirnīs (pēdējais iegūva ārsta gradu 1928. gada rudens sēmeštrī. Sākumā klīnikai vēl nebija ierādītas savas telpas, kādēļ asistenti bija piekomandēti iekš. slim. propaedeutiskai klīnikai, un pēdējās ricībā esošā I. Rīgas pilsētas slimnīcas 23-c barakā aizvietoja atvaļinājumos esošos asistentus, kā arī sagatavojās klīnikas vadītāju uzraudzībā savu pienākumu izpildīšanai.

Rudens sēmeštrim iesākoties, medicīnas fak. VI. kursa studentu mācība no sākuma izdarīta I. pilsētas slimnīcā, pie kam izlietāti, ar profesora Kļimenkas atļauju, lekcijām un praktiskiem darbiem iekš. slim. propaedeutiskās klīnikas materiāli.

No 1928. gada oktobra iekš. slim. hosp. klīnika novietotās II. Rīgas pils. slimnīcas VI., B. un C. barakās, kur tad arī notika turpmākā studentu mācība—lekcijas un praktiskie darbi.

Lekcijas noturēja pa 2 stundām 3 reizes nedēļā. Lekcijās demonstrēti dažādi gadījumi gandrīz no visām pazīstamām iekšējo slimību grupām. Dēmonstrācijās pēc iespējas aktīvi nodarbināti arī studenti.

Bez tam 2 reizes nedēļā izdarītas obligātōriskas vīsitācijas ar atsevišķām grupām, kas tanī laikā nodarbojās klīnikā kā kūrātōri. Vīsitācijas dalībniekus iepazīstināja ar klīnikas slimniekiem, apspriežot atsevišķus gadījumus no diagnōstikas, terapijas un citiem viedokļiem. Studentiem pie tam bija jāvingrinās izmeklēšanas metodēs, diagnōstikā, prognōstikā, terapijā u. t. t.

Pavasara sēmēstrī studentus bez tam nodarbināja arī pie klīnikas ambulātōriskiem slimniekiem. Šis darbs noritēja klīnikas vadītāja uzraudzībā un tiešā vadībā.

Klīnikā kūrātōriem bija jāapstrādā un jānovēro divi slimnieki (viens no tiem — kāds infekcijas gadījums) un jāiesniedz par tiem attiecīgas slimības vēstures.

Šinī mācības gadā klīnikā praktizējās 86 studenti. Mācības darbi iesākti 15. sept. 1928. g., nobeigti 11. maijā 1929. g. Šis mācības gads bez studentu mācības tekošā darba (klīnikā līdz šim laikam ārstējušies vairāk nekā 350 slimnieki) ir daudz prasījis laika klīnikas iekārtošanai, kas saistījās ar novietošanos II. Rīgas pilsētas slimnīcā, bet arī tādēļ, ka klīnikai gandrīz nekā līdz šim nebija, un viņa bija jāceļ pilnīgi no jauna.

Šinī gadā privātdocents Dr. med. J. Miķelsons publicējis (Ārstu kongresa rakstos) rakstu: „Kombinēta žultspūšļa izmeklēšana ar cholecistografiju un duodenālo sondēšanu“. Asistents ārsts N. Vētra noturējis populārus medicīniskus priekšlasījumus skolās. Jaun. asistente ārste M. Vīgantē turējusi doktōranda pārbaudījumus. Subasistents P. Zirnis ieguvis ārsta gradu, nolasījis Latviešu ārstu biedrībā priekšlasījumu: „Piezīmes par abscessus pulmonum ārstēšanu“.

Par subasistentu - voluntāru no klīnikas darbības atklāšanas līdz šim laikam darbojies Pēteris Bārdiņš (medicīnas fak. IV. kursa students). No 1929. g. jānvāŗa līdz pēdējam laikam strādājis par voluntāru-subasistentu Alfreds Birzgalis (medicīnas fak. III. kursa students). Laikiem strādājuši par voluntāra-subasistentu medic. fak. VI. kursa stud. Marta Bare, Elza Bare, Pēteris Rozentāls, V. kursa stud. Kārlis Streipa. No 2. jūn. 1929. g. strādā Olga Stendere (med. fak. IV. kursa studente), Baŗotāja (med. fak. VI kursa stud.

Klinikas inventārā no jauna iegūtas sekošas lietas (atzīmētas vērtīgākās):

Pārņemts no likvidētās medicīnas mikrobioloģijas katedras

1) Kondensōrs tumša lauka aplūkošanai.	„ Ls 97,50
2) Termostats (50×60×40)	„ 743,44
3) Hellige komparātōrs ar 4 krāsu plāksnēm	„ 160,—

Nopirkts:

4) Atlieku slāpekļa noteikšanas aparāts (Kowarska).	„ 61,87
5) Bartēja spirta deglis.	„ 28,80
6) 2 bērza ķebliši	„ 40,—
7) Bilimbīnometrs (Meulengrachta)	„ Ls 29,—
8) Spirometrs	„ 45,—
9) Aparāts kolōrimetriskai asins cukura noteikšanai (Kowarska) „	55,—
10) Asins spiediena not. aparāts (Koca-Brauna).	„ 50,—
11) Oftalmoskops (Simona)	„ 66,—
12) Kalnu saules aparāts.	„ 600,—
Turklāt attiecīgie piederumi	„ 52,20

Klinikas bibliotēka papildināta: no likvidētās medicīnas katedras pārņemtas 13 grāmatas, no jauna iegādātas 8 grāmatas. Abonēti sekoši žurnāli: 1) Münchener Medizinische Wochenschrift, 2) Zentralblatt für innere Medizin.

14. Dzemdniecības un sieviešu slimību klīnika.

Vadītājs: doc. E. Putniņš.

Dzemdniecības un sieviešu slimību klīnikā ārstējušās 862 slimnieces, kam izdarītas 626 operācijas, un dzemdniecības klīnikā ir iestājušās 435 grūtnieces, kas dzemdējušas 403 bērnus un kam izdarītas 117 operācijas.

Ģinaikoloģiskā klīnikā darbība pilnos apmēros iesākās tikai šā gada jānvāra mēnesī.

15. Acu slimību klīnika.

Klinikas direktors ir profesors Dr. med. Jānis Ruberts; kā algoti asistenti darbojas Dr. J. Spulģerāns, Dr. K. Apiņš, Dr. Švanka-Āboliņa (labōrante), Dr. Strautiņš (stipendiāts), bez algas strādā vēl vairāk ārstu-volontāru un subasistentu.

L. Ū. acu klinika kā agrākos gados, tā arī tagad darbojas pie I. pils. slimnīcas. Pateicoties jaunajam likumam, kas dod lauciniekiem lēti un izdevīgi ārstēties, slimnieku skaits sāka ātri pieaugt, acu klinikā nu bija jāatver š. g. februārī vēl jauna nodaļa ar 12 gultām, galvenā kārtā lipīgiem gadījumiem. Minētā nodaļa atrodas 11. barakā augšējā stāvā un pilnīgi izolēta no acu klinikas galvenām telpām. Tā tad L. Ū. acu klinikā tagad pavisām ir 35 gulta stacionārai ārstēšanai.

No 1. VII. 1928. g. līdz 1. VI. 1929. g. stacionāri ārstējās 413 slimnieki, pavadot klinikā 7255 slimības dienas. Ambulancē pa minēto laiku atzīmētas 10.140 vizītes, no kuņģiem pirmreizīgas 2.545. Operācijas izdarītas 384 stacionāriem slimniekiem, no kuņģiem 92 operēti kataraktas, 38 glaukoma dēļ. Ambulātōriski operēti 276 slimnieki. Ambulance darbojās kā agrāk ikdienās no 9 līdz 14; grūtākos gadījumos ambulātōriskiem slimniekiem palīdzība vēl sniegta plkst. 18.

Kliniskās un teorētiskās lekcijas klausījās V. kursa studenti 6 stundas nedēļā, bez tam atsevišķās grupās viņi nodarbojās ambulancē, apmeklēja stacionārus slimniekus profesora vadībā un piedalījās operācijās. Tālāk noturēti atsevišķi kursi klinikas izmeklēšanas metodēs (oftalmoskopijā, skinskopijā u. t. t.).

Klinika pietiekoši apgādāta nepieciešamākiem instrumentiem un aparātiem, tāpat bibliotēka — žurnāliem un grāmatām.

16. Ādas un venerisko slimību katedra un klinika.

Katedras un klinikas pārstāvis un vadītājs ir profesors Dr. med. P. Sniķeris, asistenti Dr. med. Jūlijs Galējs un Dr. Minna Mazkalniņa, voluntāri: Dr. Dr. Leons Jākobsons, Jānis Jansons, Jēkabs Mauriņš, Marta Zušmane, stud. med. Valfrīds Asaris un Jākobsens.

Lekcijas ādas un veneriskās slimībās sākas un beidzas vienmēr noteiktā laikā. Iknedēļas profesors lasīja 6 lekcijas un 6 stundas nedēļā vadīja praktiskus darbus klinikā un ambulancē ik pa 3 stundām. Lekcijas lasīja 3 stundas nedēļā IV. kursam ar attiecīgu slimnieku un arī mikroskopisku prēparātu dēmonstrēšanu un 3 stundas V. kursam. Klinikā studenti nodarbojas profesora Sniķeŗa vadībā grupās 3 stundas nedēļā un asistentu vadībā ar slimnieku ārstēšanu. Katrs V. kursa students vada un ārstē 2 slimniekus; vienu ādas un otru veneriskās slimības un par katru slimnieku iesniedz

slimības vēsturi. Ambulancē profesora Sņiķeŗa vadībā 2 stundas nedēļā nodarbojas IV. kursa studenti un vienu reizi nedēļā piektdienās no 1—2 dienā V. kursa studenti. Studentu mācībai profesors Sņiķeris izlieto arī Rīgas kaŗa slimnīcas slimniekus, kur pa jaunkareivju iesaukšanas laiku pieplūst ļoti bagāts un vispusīgs māteriāls gan ādas, gan veneriskās slimībās, lai gan arī I. Rīgas pilsētas slimnīcas ambulance un venerisku un ādas slimību klīnika par māteriāla trūkumu studentu mācībai nevar žēloties.

Studentu mācībai, klinikas un katedras vajadzībām iegādātas vērtīgas grāmatas un žurnāli: Handbuch der Haut und Geschlechtskrankheiten prof. J. Jadassona redakcijā un Archiv für Dermatologie und Syphilis; vairākas mulažas izgatavojis no jauna un vecās izlabojis mākslinieka Jūlijs Miesnieks.

Profesors Sņiķeris šinī mācības gadā pūblicējis sekoŗus darbus: 1) Lepras terapija (spitālības ārstēšana), nolasīts un ievietots II. Latvijas ārstu un zobārstu kongresa darbos un 2) Sporta iespaids uz cilvēka organismu un dzimuma dzīvi, iespiests žurnālos Sports un Vanags.

Asistents Dr. med. J. Galējs pūblicējis sekoŗus darbus: 1) Arseno-benzoli un neosalvarsana bojāšanās klīniskas apstākļos — 1929. g. disertacija, 2) Miosalvarsana terapija un 3) Sifilometrija II. Latv. ārstu un zobārstu kongresa darbos, 4) Mitteilungen über Myosalvarsan Wiener med. Wochenschrift Nr. 35. 1928 un 5) Weitere Mitteilungen über Myosalvarsan Therapeut. Berichte Nr. 3. 1929.

Profesors Dr. med. P. Sņiķeris ir Baltā krusta priekšnieks, Sarkanā krusta valdes loceklis, Latvijas vanagu goda prēsidents, Latvijas nacionālās atvaļināto kaŗavīru biedrības goda biedrs un kaŗa sanitārās pārvaldes priekšnieks. No 5. līdz 11. maijam 1929. g. profesors P. Sņiķeris piedalījies V. starptautiskā kaŗa medicīnas un farmācijas kongresā Londonā.

17. Bērnu slimību klīnika.

1928./29. mācības gadā L. Ū. bērnu klīnikai pievienota ādas un sifilisa slimību nodaļa: tā ka šī bērnu klīnika sastāv no: 1) terapeutiskas nodaļas bērniem līdz 4 gad. vecum., 2) lipīgo slimību nodaļas (šarlaka slim. nod.) un 3) ādas un sifilisa slimību nodaļas. Nodaļās strādā 2 universitātes asistenti un viens subasistents. Bez tam bērnu klīnikai pievienoat zīdaiņu nodaļa, kuŗā strādā pilsētas bērnu slimnīcas asistents.

Slimnieku skaits no 1. VII 1928. g. līdz 1. VI. 1929. g.:

- 1) Terapeutiskā (B II) nodaļā 440
- 2) Šarlaka (E I un E II) nodaļā 258
- 3) Ādas un sifilisa sl. (D III) ..... 48 (no XI. 1928. g.)
- 4) Zīdaiņu (B III) 85

Ambulancē pieņemti 203 bērni.

Publicēti šādi zinātniski darbi:

- 1) Prof. Dr. Gartje. Über Bronchopneumonie des Kindesalters. Vortrag, gehalten auf dem II. Lettländischen Ärzte- und Zahnärztekongress. Latvijas ārstu žurnāls 1928. g. 2) E. Gartje und M. Kurzen. Über die Scharlachdiagnose. Latv. ārstu žurn. 1928. g. 3) Priv.-doc. Dr. Fedders: a) Zur Frage der Verhütung der Säuglings- und Kleinkindertuberkulose in Lettland. Verhandlungen des I. Kongresses für Kinder- und Mutterschutz der baltischen Staaten, b) Bērnu klimatoterapijas izredzes Latvijā. Latvijas ārstu žurnāls, 1929. 4) Henriette Stahlberg: a) Über die Bedeutung der Refraktometrie bei der Differentialdiagnose der Pneumonien im Kindesalter. Monatsschrift für Kinderheilkunde. Band 41, b) Über die Bedeutung der Refraktometrie und Senkungsgeschwindigkeit bei der Differentialdiagnose der Pneumonien im Kindesalter. Latvijas ārstu žurnāls, 1929.

18. *Psichiatrijas katedra.*

Pie katedras tekošā mācības gadā darbojās prof. H. Budulis, asistents V. Kraulis un subasistents H. Saltups. V. Krauli universitāte komandēja ar Kultūras fondu līdzekļiem uz ārzemēm uz 6 mēnešiem, lai tas sīkāk iepazītos un papildinātos speciālos psihisko slimību pētīšanas pajūmēnos. Komandējuma otrā puse beigsies 1929./30. māc. gadā. Katedras darbība, saskaņā ar līgumu starp Latvijas Universitāti un Rīgas pilsētu, notiek Rīgas pilsētas Sarkankalna slimnīcā, kuŗa dod slimnieku māteriālu un telpas kabinetu ierīkošanai un lekciju noturēšanai, bet universitāte gādā ar saviem līdzekļiem bibliotēku un mācības līdzekļus.

Studentu mācība notiek pēc iepriekšējos gados izstrādātas programmas: V. kursā studentiem lasa 2 stundas nedēļā vispārējo psichiatriju, bet VI. kursa studēndiem 4 stundas nedēļā psichiatrisko kliniku. Bez tam VI. kursa studentiem paredzēti praktiski darbi klīnikā grupās.

Tekošā mācības gadā prof. H. Budulis publicējis: 1) Psichiatrija, specialā daļa (agrāk iespiestās vispārējās psichiatrijas turpinājumu) Valtera

un Rapas apgādībā un 2) Das Irrenwesen in Lettland. Zeitsch. für allgemeine Psychiatrie u. psychisch-gerichtliche Medizin.

19. Nervu slimību klīnika.

1928./29. mācības gadā lasītas lekcijas par nervu slimību klīniku un noturēti attiecīgie praktiskie darbi medic. fak. 5. un 6. kursa studentiem.

Klīnikas personāls bija tas pats kas pagājušā gadā. Klīnikas direktors vec. doc. Dr. med. Kalniņš pārvēlēts par profesoru, skaitot no 1. nov. 1928. g., jaunākais asistents ārsts Vilde — par normālasistentu, skaitot no 1. septembra 1928. g. un subasistente ārste Helda — par jaunāko asistenti skaitot no 1. septembra 1928. g.

Klīnikas direktors prof. Dr. med. Kalniņš piedalījies vācu neurologu kongresā 1928. g. septembrī Hamburgā un vācu psihoterapeutu kongresā 1929. g. aprīlī Nauheimā. Asistents Vilde atgriezies no zinātniskā komandējuma uz Mincheni, kur prof. Špilmeijera laborātorijā mācījies nervu sistēmas histopatoloģisko tehniku.

Klīnikas personāla publicēti raksti: asistents Vilde 1) Par funkcionāles dabas cirkulācijas traucējumiem pie asiņošanas smadzenēs. 2) Latv. ārstu un zobārstu kongr. darbos. 2) Daži sikāki rakstiņi „Konversācijas vārdnīcā“ un žurnālā „Nākotnes spēks“.

Ar Kultūras fonda palīdzību paplašināta klīnikas bibliotēka — iegādātas pilnas serijas: 1) Zeitschrift f. d. ges. Neurologie und Psychiatrie, 2) Zentralblatt f. d. ges. Neurologie und Psychiatrie, 3) Zentralblatt f. d. ges. Nervenheilkunde und Psychiatrie.

Ierīkots nervu sistēmas patoloģisks mūsejs, kur pagatavoti vairāk kā 50 gan slapji prēparāti, gan ģipsa nolējumi.

20. Tieslietu medicīnas institūts.

Institūta orpanisācijā šinī mācības gadā nav nekas grozījies. Arī līdz šim nebija iespējams dabūt institūta vajadzībām L. Maskavas ielā, 72. num. atrodošos sekcijas nodaļu, tā kā institūts arī šinī mācības gadā bija spiests izpalīdzēties ar vecajām, ļoti nepiemērotajām telpām. Arī institūta mācības spēka personāla maiņa nav notikusi, vienīgi mašīnrakstītājas-darbvedes Veronikas Majores vietā strādā, sākot ar 1. maiju 1929. g., Erna Urme.

Institūta pirmais asistents Dr. M. Veidemanis ir ieguvis 13. februārī 1929. g. Latvijas Universitātes Dr. med. gradu. Pie institūta ir strādājuši

par voluntāru asistentiem Dr. O. Fedeis, Dr. E. Spalviņš, Dr. J. Stepe un Dr. Jezinskis.

Šinī mācības gadā institūta darbinieki ir publicējuši sekošos zinātniskos darbus:

Doc. Dr. med. F. Neureiteris: 1) Über das Kurpfuschertum in Lettland. „Eesti Arst“ 1928. nr. 10. 2) Piezīmes pie sodu likumu 467., 468., 469. pantiem no tiesmedicīnas viedokļa. Jūrists Nr. 4, 1929. g. 3) Zum Tode durch Sturz ins Wasser aus grosser Höhe, (kopā ar A. Klōzi). Beiträge zur gerichtlichen Medizin Bd. XI. Wien und Leipzig 1929. 4) Zum Sturz ins Wasser (kopā ar F. Treiju) Deutsche Zeitschrift für die gesamte gerichtliche Medizin Bd. XIII. 1929.

As. Dr. med. M. Veidemanis: 1) Latvijas likums par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes gadījumos no sociālās medicīnas viedokļa. II. Latvijas ārstu kongresa darbos, Rīgā, 1929. g. 2) Die Verteilung der Blutgruppen in Lettland. „Wiener Medizinische Wochenschrift“ Nr. 41, 1928. 3) Über die Konstanz der Blutgruppen nach dem Tode (Eesti Arst 1928. nr. 8). 4) Über die Verteilung der Blutgruppen bei Leprösen in Lettland (kopā ar Dr. A. Kaktiņu). Medizinische Klinik Nr. 19, 1929. 5) Asinsgrupu nozīme paternitātes noteikšanai Latvijā un viņu konstance (šis darbs iesniegts kā disertācija medicīnas doktora grada iegūšanai). Īss izvilksms atrodas iespiešanā Latvijas Universitātes aktos. 6) Par asinsgrupu nozīmi tēva noteikšanā Latvijā un šo asinsgrupu pastāvību. (Tieslietu ministrijas vēstneša Nr. 3/4, 1929.).

As. Dr. Jānis Koceris: 1) Über die Erfolge bei der ambulatoirischen Behandlung der Trinker in Lettland „Eesti Arst“ 1928. 2) Ievads apdrošināšanas medicīnā (atrodas iespiešanā).

21. Centrālais Rentģena institūts.

Mācības gaita sakās 1928. g. pavasarā sēmēstrī ar ievada kursu rentģenoloģijā IV, V un VI kursa studentiem. 1928. g. rudens sēmēstrī un 1929. g. pavasarā sēmēstrī lasīts noslēgts kurss par medicīnisko rentģenoloģiju un rādioloģiju, ieskaitot arī Rentģena terapiju. Bez kārtējām lekcijām noturēti 4 stundas nedēļā praktiskie darbi. Mācības sākumā Rentģena katedras līdzekļi pastāvēja no 21 no Vīnes izrakstīta diapositīva. Pašlaik rentģenoloģijas katedras rīcībā ir: 1) Bibliotēka no 75 sējumiem. 2) Archīvs, kas satur ap 1300 oriģinālrēntģena uzņēmumus no visām Rentģena diagnō-

stikas nozarēm. Šo archīvu arvienu papildina. 3) Patoloģisks-anatomisks mūsejs, sastāvošs no 29 prēparātiem, kuŗu starpā vairāk gadījumu, kas in vivo pirms sekcijas rentģenoloģiski izmeklēti mūsu institūtā. 4) 43 diapozitīvi, kuŗu skaits rudenī aiz prof. Denfera laipnas pretimnākšanas stipri palielināsies. 5) Kruksa roru kolekcija R-staru izcelšanās demonstrācijai. Vairāk cilvēka ķermeņa griezumu tabeļu.

Ir prōjektēts dibināt pamazām mazu labōrātōriju eksperimentāliem pētījumiem; šinī nolūkā ir jau iegādāts viens Ceisa mikroskops. II internācionālais rentģenologu kongress Stokholmā uzaicināja Rentģena institūta vadītāju prof. Dr. med. E. Vēberu 1928. g. vasarā piedalīties pārrunās par galveno tematu — rentģeoloģijas pasniegšanu, un fakultāte viņu uz šo kongresu komandēja. Tur viņš ziņoja par rentģenoloģijas mācīšanas stāvokli Latvijā un par prōjektēto mācīšanas veidu, pie kam izrādījās, ka Latvija šinī ziņā stāv citām valstīm priekšā, jo viņa pieder pie tām nedaudzām zemēm, kur šis priekšmets ir jau obligātorisks, un kā daudzu medicīn. rentģenoloģijas katedru pia desideria — lai arī šis priekšmets kļūtu par tādu, kuŗā jātur pārbaudījumi — ir pagaidām sasniegta tikai Latvijā un Rumānijā (prof. Negrijs). Viena studentu daļa ir jau pārbaudījumus sekmīgi izturējusi.

Bez šī mācības priekšmeta mācīšanas R-institūts veic vēl lielu klīnisku darbu. Šai laikā izdarītas 443 krūšu dobuma un 474 kuņģa-zarnu caurskatīšanas; 1307 uzņēmumi; apstaroti 170 slimnieki ar 927 apstarošanām [Ūniversitātes klīniskas atvērtas tikai septembrī 1928. g., izņemot ģinaikoloģisko, un nervu klīniskas sāka darboties pavasarī 1928. g.].

Šo darbu izdara ciešā kontaktā ar klīniku asistentiem, sakarā ar ko ikdienas notiek institūtā klīniskas konferences.

Lielais vēža slimnieku skaits Latvijā — pie tam inoperabelā stāvoklī — pamudināja institūta vadītāju prof. Vēberu ierosināt jautājumu, lai ūniversitāte dibinātu vēža apkaŗošanas līgu.

Mācības spēku sastāvs: vadītāji prof. E. Vēbers, viens asistents un viens stipendiāts. Bez tam hospitē 3 ārsti un viens IV kursa students; izglīto reņģenoloģijā arī vairāk māsu.

No publikācijām ir parādījušās: E. Vēbera: 1) Bronchopneumonija un Rentģena diagnōstika; 2) Rōntgenkunde und Zahnheilkunde. Bez tam noturēti vairāk priekšlasījumu ārstu kongresos un biedribās. Sagatavošanā ir sekoši darbi: 1) Bērnu plaušu uzņēmumu problēms, sevišķi pie broncho-

pneumonijas; mākslīgās apnoe izsaukšanas metode. 2) Zur Frage der Differenzialdiagnose beginnender Lungenveränderungen in speziellen bei Lungentuberkulose. 3) Plaušu abscessu rentģ. terapijas jautājums. 4) Osteoplastiskas mugurkaula metastases un spondylitis tuberculosa diferenciālā diagnōse (Dr. Butulis). 5) Polyglobulinvera's Rentģena terapija. (E. Vēbers, K. Butulis).

22. *Zobārstniecības institūts.*

Studentu skaitam pieaugot līdz 170, institūtam bija jāgādā par vietām, kur tie varētu strādāt. Vājie līdzekļi stipri kavēja to panākt kā pienākas; tomēr vispirms institūts iespēja pavairot atsevišķās darba galda vietas, tad iegādāja dažus aparātus, lai studentiem būtu isāku laiku jāstāv rindā. Tādā veidā drusku ražīgāk varēja studentiem iedalīt darba laiku, lai gan to pie pilnīgākas iekārtas varētu iedalīt daudz, daudz racionalāk.

Pilnā darba laikā institūtā jūtams ventilācijas trūkums, kādēļ nākošā gadā jāgādā par labāku ventilāciju visās telpās.

Lai padarītu zobu protešu pielietošanu pietamam arī mazāk mantīgiem pilsoņiem, institūts nodomājis nākošā gadā sākt tam nolūkam izstrādāt nerūsējušo tēraudu un jau attiecīgas mašīnas pašūtījis. Mašīņu iegādāšana un uzstādīšana izmaksās apmēram 10 000 latu.

Laborātorijā pēc noteiktas programmas fantomu darbus protešu teknikā strādāja pirmo trīs kursu studenti, III kursa studenti bez tam vin-grinājās zobu dobumu sagatavošanā pie fantomiem un zobu izliekšanā pie miroņiem. IV un V kursa studenti docentu un asistentu vadībā strādāja pie pacientiem.

1928./29. mācības gadā studentiem bija iespējams izdarīt labi daudz plombēšanas darbu, zobu ekstrakcijas, dažādas operācijas mutē, Rentģena fotogrāfijas, zobu rēgulēšanas un cheirurgiskās nodaļās dažādās slimnīcās un klinikās novērot dažas žokļu operācijas un piedaloties dažādu žokļu lūzumu, gan jaunu, gan vecu dziedināšanā.

Pēdējā kursa studenti nolasīja sekošus referātus:

- 1) Jegnus Estere: Zobārstniecības darbības vajadzība bērnu veselības punktos;
- 2) Knochā Berta: Komplikācijas pēc injekcijām;
- 3) Lacare Zinaida: Ķermeņu situācijas noteikšana ar Rentģena stariem (iespiests Stomatogģijas apskatā 1929. g. Nr. 2.);

- 4) Lediņa Herta: Zobu dobumu sagatavošana zelta plombām;
- 5) Liepiņa Helma: Foetus exare;
- 6) Piotroviče Helene: Aseptiskā sakņu dziedināšanas metodes;
- 7) Putniņa Elvira: Zobu dobumu sagatavošana porcellana plombām;
- 8) Riekstiņa Anna: Apakšējo gudribas zobu grūtās izšķiešanās iemesli un viņu izvilkšanas metodes;
- 9) Pinkule Irma: Zobu higiaina skolās.

Zobārstniecības darbība skaiļtos:

Studentu	170
Slimnieku apmeklējumi	12 176
Jauno slimnieku skaits.....	953
Amalgama plombas ieliktas	1 495
Cementa " "	917
Rentģena uzņēmumu izdarīts....	787
Resekciju izdarīts.....	16
Dažādu operāciju izdarīts	42
Zelta kroņu pagatavots	40
Tapu zobu "	12
Zelta tiltu "	34 - 189 daļās
Zelta atbalstu protešu pagatavots	20—108 "
Kaučuka plākšņu pagatavots....	10—131 "
Obturātōru pagatavots	3 ar 19 zobiem
Dažādu izlabojumu izdarīts	7
Žokļu lūzumu dziedin. izdarīts..	7
Zobu rēgulāciju izdarīts	113

Ieņēmumi:

Par mākslīgiem zobiem Ls	2577,00
" zelta zobiem	6801,80
" zobu izvilkšanu ..	5732,00
" Rengēna uzņēmum. "	1935,00
" klīnikas un labōrā-tōrijas lietošanu ..	3512,50
Kopā.. Ls	22911,30

Izdevumi:

Par māterāliem klīnikā Ls	2989,02
" " labōrāt. "	6136,87
" instrumentiem, to laboš. un saimniec. izdevumi.....	7159,82
Algām	6422,67
Kopā.. Ls	22708,38

Atlikums Ls 202,92.

G. Veterinār-medicīnas fakultāte.

1. 1928./29. mācības gadā par dekānu bija doc. V. Brencēns, par sēkrētāru doc. R. Grapmanis; viņš arī piedalījās Ūniv. Padomē par fakultātes dēlēgātu.

Fakultātē darbojās sekoši mācības spēki: ārštata prof. L. Kundziņš, štata prof. K. Kangro, vec doc. H. Grapmanis, vec. doc, V. Brencēns, vec. asist. K. Kaņepe; asistenti: J. Pētersons — dēlēgāts fakult. padomē no jaun. māc. spēkiem, P. Ozoliņš, Milda Salmiņa; jaun. asist. M. Rolle no 1. okt. 1928. g.; palīgamācībās spēki: subasistenti— studenti: J. Zaprauskis izpilda asist. vietu, A. Alksnis izpilda asist. vietu, H. Kripe, Marija Kundziņa. Bez tam pie fakultātes darbojās no Veterinārās valdes algoti: palīgasist. vet. ārste L. Pavasare-Arāja, palīgasist. studente Alvine Jēkabsonē no 1 apr. 1929. g.; no Rīgas pils. valdes algots: stud. A. Antons. Bez tam darbojās 2 prēparātori, 1 labōrants, 1 prōvisora palīgs. Veterinār-med. fakultātes studentiem mācības pasniedz arī 18 citu fakultāšu (medicīnas, lauksaimniecības, dabaszinātņ.) mācības spēki, kuŗu lekcijas ir kopīgas vairākām fakultātēm. Klīnikas tehnisk. un saimnieciskais personāls sastāv no 21 personas. Mācības plāns nav grozīts, skat. iepriekšējo gadu. No ārzemju komandējuma 1. okt. atgriežas stipendiāts M. Rolle, un to ievēl par jaun. asistentu pie higiāinas katedras. Par jaunu stipendiju piešķir vet. ārstei O. Lindešai no 20. nov. 1928. g. līdz 20. sept. 1929. g., kuŗu atstāj papildināties animālo uzturvielu izmeklēšanā, No fakultātes rīcībā esošiem speciāliem līdzekļiem piespriež pabalstu asistentei Mildai Salmiņai, kuŗu komandē uz Helsinkiem piedalīties vēža mēŗa apkaŗošanas kongresā, bet par vasaras brīvlaiku no 21. V. līdz 21. IX. uz Mincheni pie prof. Demolla papildināties zivju un vēŗu slimību pētīšanā.

Ar paša līdzekļiem komandēts uz Tartu doc. V. Brencēns no 16. līdz 19. apr. 1929. g. Lietavas valdība pēc iepriekšējās ūniversitātes piekrišanas komandējusi uz Rīgu 15 vecāko kursu studentus, kas turpina izglītību Veterinār-med. fakultātē. Jāatzīmē, ka šie studenti, ar pāris izņēmumiem, nepilnā gada laikā piesavinājušies ļoti labi latviešu valodu un jau var pilnīgi sekot visai mācības gaitai.

Notecejušā mācības gadā fakultāti beiguši un ieguvuši vet. ārsta gradu sekoši studenti:

Emma Kalniņa	ar atzimi „ļoti sekmīgi“	20. jānv. 1029. g.,
Paulina Bērziņa	” ” ” ”	15. jānv. 1929. g.,
Arturs Sudmalis	” ” ” ”	} 24. maijā 1929. g.
Konstantīns Saprāša	” ” ” ”	
Jānis Dzelde	” ” ” ”	
Andrējs Galkrodzenieks	” ” ” ”	
Elizabete Lauka	ar atzimi „sekmīgi“	} 24. maijā 1929. g.
Amalija Baķe-Rozīte	” ” ” ”	
Teodors Ermansons	” ” ” ”	
Andrējs Zariņš	” ” ” ”	

Fakultātes padome noturējusi 13 padomes sedes.

Nolemts 1929./30. mācības gadā sākumā uzņemt 15 jaunus studentus 1. kursā. Lemts arī par dažu priekšmetu pārkārtošanu, resp. ir nodomāts izmest dažus mazāk svarīgus sagatavošanas priekšmetus, bet to vietā paplašināt ķīmijas. Bibliotēkā pārskata gadā ir nākusi klāt 291 grāmata par 2978.88, latiem, to starpā dāvinātas 26 grāmatas (disertācijas, pārskati). Pavisam bibliotēkā 1. jūlijā bija 1941 grāmata. Atsevišķo katedru un palīg-iestāžu darbība norisinājusies pēc iepriekšējo gadu gaitās.

2. Anatomijas institūts. Vadītājs — ārstata prof. L. Kundziņš, prōsektora vieta vakanta, asist. P. Ozoliņš, bez tam subasistents un prēparātors. 1928. g. vasarā kapitāli pārbūvēja anatomijas institūta ēku. Cik to atļāva ēkas ietilpums, telpas iekārtoja puslīdz piejēmīgi ēkas I. un II. stāvā, atstājot III. stāvu dekānāta vajadzībām. Pēc pārbūves anatomijas institūta telpas varētu nosaukt par pietiekošām, tikai mūseija zāle nav pietiekoši liela, jo drīzi vien būs papildīta ar vitrīnām.

Pārskata gadā nākuši klāt inventārā 32 numuri par Ls 1463.77. Māteriāla 1. jūlijā 1929. g. bija par Ls 1668.02.

3. Patoloģijas anatomijas institūts. Vadītājs doc. R. Grapmanis, asistente Milda Salmiņa, subasist. H. Kripe un viens prēparātors. Darbi institūtā arvienu pavairojās, sakarā ar to arī palielinājas darbinieku skaits. Ar prēparātu vitrīnām piepildītas telpas līdz beidzamai iespējamībai, arī audītōrija un jau pat citu mācības spēku kabinetī. Darba tālākā attīstība paliek pilnīgi neiespējama. Stāvoklis vārda pilnā nozīmē kritisks. Nav arī nekādas iespējas paplašināties. Lai gan jau 2 gadi atpakaļ Saeima atvēlējusi Finansu ministrijas summu gruntsgabala pirkšanai, tomēr

šīs ministrijas budžetu nodaļas vadītājs, saīsinot budžetu to nostrīpoja. Jau 4 gadus fakultāte netiek no vietas.

Mūseijā ir 1214 prēparāti; pagājušā gadā no jauna pagatavoti 177 prēparāti par apm. Ls 425 (iesk. tikai izlietoto materiālu). Inventārs pavairojies par 17 priekšmetiem vērtībā par Ls 1415.64. Pavisam inventāra ir 334 priekšmetu par Ls 25228.59. Pie institūta esošā animālo uzturvielu izmeklēšanas laborātorijā darbi arvienu pavairojas. Visvairāk iesūta Rīgas pils., bet arī no citām pilsētām un rajoniem, un sevišķi importēti prōdukti ienāk biežāk un biežāk izmeklēšanai. Sakarā ar pieaugušo darbu ir pavairots arī personāls. Veterinārā valde algo divus palīgasistentus un Rīgas pilsētas valde vienu. Darbību traucē ļoti sliktie telpu apstākļi.

Darbības pārskats ir sekošs:

Patoloģijas anatomijas katedras sekcijas nodaļā izdarītas no 1. jūlija 1928. g. un viņu nāves cēloņiem

Kustoņu šķira	Infekcijas slimības												Elpojamo organu slimības			
	Tuberkuloze	Sastinguma krampi (tulamus)	Septicaemia (asins saplīti)	Trakuma sērga (Lyssa)	Coryza gangraen. bovum.	Putnu difterīts	Putnu lymphadenoze	Cūku roze	Coli bacilliose	Gāžu fuska (oed. malign.)	Pārējās infekc. slimības	Plaušu plēves iekaisums		Plaušu iekaisums	Plaušu gangraīna	Parastt. slimības
Zirgi.	—	7	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	—	—
Govis	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Suņi.	—	—	2	3	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—
Kaķi.	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cūkas	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Majputni	1	—	1	—	—	3	2	—	6	—	1	—	—	4	1	—
Citi kustoņi	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	3	7	10	5	1	3	2	1	6	1	4	2	2	3	4	2

No 1031 sekcijām 80 zirgi, 4 govīs, 399 suņi, 418 kaķi, 5 cūkas, 7 truši, 2 stirmas,

Histoloģiskās laboratorijas darbība sastāv no patoloģiskā materiāla histoloģiskas izmeklēšanas, ko jem no sekcijām, iesūta no klinikas nodaļām, atsevišķiem vet. ārstiem, Z. m. Veterinārās valdes u. c.

Sadalās sekoši:

Iesūtītājs	Izmeklēšanu skaits	Atsevišķu pārparātu skaits
No Z. m. Veterinārās valdes	74	344
No iesūtītiem un pienestiem	132	381
No sekcijām	160	435
Kopā	366	1160

Bez tam vēl bakterioloģiski izmeklēti 52 gadījumi.
 Ķīmiski uz indēm 1 .

līdz 1. jūlijam 1929. g. pavisam 1031 sekcija, kas pēc dzīvnieku šķirām sadalās sekoši:

Gremojoamo organu slimības	Cholikas															Asins cirkulāc. slimīb.										
	Tievo zarnu sagriešanās	Resno zarnu sagriešanās	Kuņģa plīsumi	Zarnu plīsumi	Akūta uzpošanās (typania)	Cita veida cholikas	Zarnu iekaisumi	Parasttārās slimības	Vēdera plēves iekaisumi	Barības vada slimības	Sirds vējums	Pārējās slimības	Nervu slimības	Vielu maiņas slimības	Saindēšanās (intoksikācijas)		Melnie mizali (haemoglobin.)	Ādas slimības	Laundabīgie audzēji	Noasipošana	Nosaluši	Nogalināti kā neirstejami	Nenoskaidroti nāves cēloņi	Pienesti izmeklēšanai	Kopā	
9	12	4	5	2	3	—	—	4	—	9	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	373
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	399
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	405
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	418
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
9	12	4	5	7	3	11	3	18	1	13	1	1	1	2	60	6	1	4	6	2	10	1795	1031	18		

9 baloži, 91 vista, 4 fazāni, 3 pīles, 3 jūras cūciņas, 3 pērtiķi, 1 kaza, 1 vāverīte, 1 zaķis.

Animālo uzturvielu laboratorijas darbība no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.

	I z m e k l ē t i																			Slēdziens			
	Cik paraugu iestūts	Bakterioloģiski	Histoloģiski	Uz stūrēl. resp. miltiem	Uz salicīskābi	Uz sulfūtiem	Uz bīrskābi	Uz sāls saturu	Uz krāsvielām	Joda skaits	Refrakc. skaits	Kušanas punkts	Sastīgšanas punkts	Uz skābuma gradu	Uz ūdens saturu	Precipitācijas reakcija	Uz trichinām	Vārīšanas mēģinājums	Fluorescence	Patol. procesa noskaidr.	Lietošanai nederīgs	Lietošanai derīgs	Pēc otr. apstrād. lietošanai derīgs
Desas	424	31	405	107	117	114	8	—	12	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	178	246	—
Speķis.	27	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	21	22	—	—	—	3	24	—
Galerts	7	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—
Tauki	307	—	—	—	—	—	—	—	—	2	305	257	299	9	305	—	—	285	5	10	292	—	—
Cūkas gaļa	21	—	1	—	—	—	—	19	—	4	4	—	3	—	—	4	5	—	18	2	8	—	—
Govs gaļa	13	2	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	2	3	8	—	—
Malta gaļa	25	14	21	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	10	15	—	—
Zarnas	166	—	130	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	157	—	1	55	97	13	—
Aitas gaļa	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Cepta gaļa (kötletes)	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Sviests	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	6	—	—	—	—	5	1	—	5	—	—
Dažādi organi	47	16	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	39	7	1	—	—
Zivju konservi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Aknu pastēte	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Putnu gaļa	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kopsavilkums	1048	64	602	107	120	116	9	23	12	7	320	264	308	9	306	7	25	195	290	62	273	700	13

Hipoloģijas katedra arvienu vēl vakanta. Priekšmeti sadalīti starp Lauksaimn. fakult. mācības spēkiem un doc. Brencēnu, kas lasa apkalšanas mācību un vada mācības kaltuvi.

Mācības kaltuvē no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. apkalti 1127 privāti zirgi ar 1060 jauniem pakaviem

	1785 veciem	„	„	Iejemts Ls 3128.48
„ 63 armijas	„ 133 jauniem	„	„	
	25 veciem	„	„	216.60
				<hr/>
				Kopā iejemts Ls 3345.08

Iegādāts inventārs 12 gab. par Ls 23.02

Inventāra vērtība 1. jūlijā 1929. g. 136 gab. par Ls 3976.25

Māteriāla vērtība 1. jūlijā 1929. g. Ls 702.10.

Hiģiainas institūts pamazām izveidojās. Pagaidām vēl ir tikai labrātōrijas raksturs. Labrātōrija apgādāta gan ar labiem aparātiem un iekārtu, bet saspiesta vienā istabā. Šis stāvoklis varēs uzlaboties pēc jau minētā institūta jaunbūves. Darbi sērgu diagnōscēšanā un apkaŗoŗanā ar katru dienu pavairojas, jo viņa šinī ziņā apkalpo visu Latviju. Labrātōrijā strādā asistents M. Rolle, no 1. maijā kā volontāre A. Krēģeres jaun- kundze no Nansijas ūniversitātes Francijā un stud. med. vet. V. Bērziņš, kas piekomandēts no 1. jūnija un Veterinārās valdes atalgots.

Inventārs iegādāts—97 priekŗmeti par Ls 5750.70.

Inventāra kopvērtība 1. jūlijā 1929. gadā bija 259 priekŗmeti par Ls 10649.70.

Māteriāla vērtība 1. jūlijā 1929. g. par Ls 2377.65

*Parskats par Veterinār-med. fakultātes higiainiskās laboratorijas darbību
no 1. oktobra 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.*

Izmeklēti:

Uz kādu slimību	Cik saimniec.	Cik kustoņu	Positīvi		Negatīvi		Piezīmes
			Cik saimn.	Cik kustoņu	Cik saimn.	Cik kustoņu	
Govslopu lipīga izmešanās	29	211	21	191	8	20	
Kumelju sērgas	1	1	—	—	1	1	
Liesas sērga — Antrax	4	4	—	—	4	4	
Zirgu lipīga mazasinība	4	4	2	2	2	2	
Cūku sērgas	7	26	—	—	7	26	
Cūku sērga	4	6	1	1	3	5	
Cūku roze	1	1	1	1	—	—	Iesūtīts izmeklēšanai uz Antrax.
Hepatitis enzootica porcell.	1	1	1	1	—	—	
Tūberkulose	1	1	—	—	1	1	
Liellopu sērgas	2	2	—	—	2	2	
Putnu sērgas	3	3	—	—	3	3	1 gad. rectum plisums, otrā As. sagīft.
Kumelju ienāši	1	1	1	1	—	—	
Kaķu sērgas	7	7	4	4	3	3	Izsaucējs Bact. dipolare
B. enteritidis breslaviense	2	2	2	2	—	—	
Borna slimība	2	2	—	—	2	2	
B. Novy infekcija govīm	1	3	1	3	—	—	
Vaginītis pie ķēvēm	1	1	1	1	—	—	Iesūtīts izmeklēšanai uz Antrax u.
Vaginītis pie govīm	1	8	1	3	1	5	
Brūču infekcija zirgiem no streptoc.	5	5	5	5	—	—	
Cysticercus Tenuicollis							
Svaiga invāzija sivēniem	1	4	1	4	—	—	
Trichocephalus crenatus	1	3	1	3	—	—	
Distomum hepaticum:							
Svaiga invāzija aitām	1	1	1	1	—	—	
Metastrongylus apri cūkām	1	1	1	1	—	—	
Strongylus equi	9	9	9	9	—	—	
Oxyuris equi	1	1	1	1	—	—	
Suņu parazīti	1	1	—	—	1	1	
Trichostrongylus equi	1	1	1	1	—	—	
Tripanosomas	1	1	—	—	1	1	
Carcinoma	1	1	1	1	—	—	
Micrococcu mastitis	3	9	3	9	—	—	
Streptococcu mastitis	3	4	3	4	—	—	
Tesmeņa iekaisumi	9	10	—	—	9	10	
Kopsummā	110	335	63	249	48	86	

Diagnōstiskos un experimentāli-zinātniskos nolūkos ir potēti sekoši kustoņi: 28 jūras cucuņas, 9 truši, 1 gailis, 2 baloži, 2 kaķi, 1 zirgs, 45 pelites.

Cheirurgijas institūts — vadītājs doc. Brencēns, asistents J. Pētersons, asist. v. i. subasist. Alksnis. Darbība pēc iepriekšējo gadu parauga norisinās bez teorētisko priekšmetu mācīšanas galvenām kārtām klīnikā. Rentģena kabinetā paša līdzekļiem konstruēts trochoskops, iegādāts arī liels diatermijas aparāts. Inventārs iegūts 188 gab. par Ls 3 637.11, izslēgts inventārs 97 gab. par Ls 448.33, inventāra vērtība 1. jūlijā 1929. g. 1663 gab. par Ls 56298.80, materiāla vērtība 1. jūlijā 1929. g. par Ls 1080.55.

Iekšķīgo slimību institūts — vadītājs prof. K. Kangro, asist. v. i. subasist. Zaprauskis. Uzdevumi tie paši, kas iepriekšējam institūtam — teorētisko priekšmetu mācīšana un klīniskā darbība.

Iegādāts inventārs 10 gab. par Ls 207.50, izslēgts inventārs 20 gab. par Ls 59.55, inventāra vērtība 1. jūlijā 1929. g. 333 gab. par Ls 4 379.63.

Mazo mājkustoņu slimības katedrai vēl nav vadītāja. Prof. Kangro un doc. Brencēna pārraudzībā mazo mājkustoņu klīnikā darbojas vec. asist. K. Kaņepe. Klīnika darbojas cauru gadu; viņa bez studentu mācības apkalpo visas valsts vajadzības, arī pa daļai armijas. Atbildīgais saimniec. un administratīv. vadītājs ir doc. Brencēns.

No 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. klīnikā ārstēti (ieskaitot atkārtojumus).

Kustoņu šķira	Ambulancē	Stacionārā	Poliklīniski t. i. ārpus klīnikas	Kopā
Zirgi	2167	671	76	2914
Ragu lopi.....	92	9	173	274
Suņi	1382	222	—	1604
Kaķi	791	19	—	810
Putni	326	6	—	332
Citi dzīvnieki	49	8	25	82
K o p ā....	4807	935	274	6016

Operācijas izdarītas 1026 gadījumos.

Klīnikas ienākumi:

Par armijas zirgu ārstēšanu iejemts Ls 2 881.20

„ privāto mājkustoņu ārstēšanu „ 25 323.22

Kopā iejemts Ls 28 204.42

Klīnikas aptiekā inventārs nācis klāt 28 gab. par Ls 216.22, izslēgts kā nolietots inventārs 32 gab. par Ls 297.90; 1. jūlijā 1929. g. bij inventāra 129 gab. par Ls 2110.04, materiāla (medikamentu, pārsienam. etc.) vērtība par Ls 10548 60.

Atsevišķo kliniku nodaļu darbība tabelēs pēc slimībām un ārstēšanas rezultātiem ir sekoša:

PĀRSKATS

par Latvijas Universitātes Veterinār-medicīnas fakultātes klīniskās ķeirurgiskās nodaļas darbību no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.

Slimību nosaukumi	Ambulance				Poliklīnika				Stacionārā klīnika								Pav. kopā				
	Zirgi		Citi mājķausi.		Zirgi		Citi mājķausi.		Zirgi				Citi mājķausi				Zirgi		Citi mājķausi.		
	Privātie	Armijas			Privātie	Armijas			Priv.	Arm.	Izveseloj.	Uzlaboj. nepab. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti	Pavisam ārstēti	Izveseloj. Uzlaboj. nepab. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti		Privātie	Armijas
			Ragu ļopi	Citi mājķausi.			Ragu ļopi	Citi mājķausi.											Priv.		
Ievainojumi.																					
Augons — Abscessus	17	—	3	1	—	—	1	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	19	1	4	1
Milzums — Phlegmona	35	1	—	—	—	—	—	—	—	9	1	7	—	—	—	—	—	44	2	—	—
Fistulas	5	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	8	—	1	—
Zemādas asins izplūdums — Haematoma	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Zemādas limfas izplūdums — Lymphorrhagia	8	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	9	—	1	—
Rētas sacietējums — Keloids	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Zemādas sacietējums	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—
Liekā gaļa — Caro luxurians	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Pakauša pūns — Talpa	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Skaustuves nospiedumi	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—
Skaustuves bezgāji (fistulas)	7	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	2	6	—	—	—	—	15	—	—	—
Krūšu nospiedums	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Krūšu pūns	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	8	1	—	—
Elkoņa pūns — Bursitis olecrani	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—
Ceļa pūns — Bursitis praecarpalis	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—
Nolauzts rags	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Rags ieaudzis pierē	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Vēdera trūkums — Hernia abdominalis	3	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	—	2	—
Nabas trūkums — Hernia umbilicalis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—
Pautu kules trūkums — Hernia scrotalis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Brūces:	13	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	14	—	—	—
galvas	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	6	—	—	—	—	—	11	1	—	—
vidukļa (rumpja)	60	1	—	—	2	—	—	—	—	17	1	15	3	—	—	—	—	79	2	—	—
kāju	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—
stiegru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
locītavu	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	4	—	—	—	4	1	—	—
stiegru makstu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
tesmeņa	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	6	—
dzemdes maksta	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
tūpļa zarnā	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—

Slimību nosaukumi	Ambulancē			Poliklinikā			Stacionārā klinikā						Pav. kopā									
	Zirgi			Zirgi			Zirgi			Citi mājkuņģi			Zirgi									
	Privātie	Armijas	Ragu lopī	Privātie	Armijas	Ragu lopī	Priv.	Arm.	Izveseloj.	Uzlaboj. nep. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti	Pav. ārst.	Izveseloj.	Uzlaboj. nep. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti	Privātie	Armijas	Ragu lopī	Citi mājkuņģi	
Kronīša chronisks iekaisums.	8																	8				
Dzīvnadža iekaisums — Pododermatitis	126		2	1			10	1	9	1	1							137	1	2		
Dzīvnadža reumatisks iekaisums — Pododerm. rheumat.	9						7		6		1							16				
Aiznaglojums	18																	18				
Naglas dūrums.	31						9	1	5	4	1							40	1			
Vajēja raga siena.	2																	2				
Zoles nospiedums.	5																	5				
Šaurais nags.	22																	22				
Šaurais nags.	8			1			9	1	8			2						18	1			
Naga skrimšļa fistula	4																	4				
Naga skrimšļa pārkaulošanās	39																	39				
Nāga plaisa	1						2		2									3				
Raga stabiņš	4						1		1									5				
Stara puve								1		1									1			
Stara vēzis	1			1														2				
Eža nags													1		1						2	
Nagu starpas un valnīša milzums — Panaritium			1																		2	
Naga kurpes nokrišana — Exungulatio							2		1			1						2				
Lēzenie nagi	1																	1				
Pilnie nagi	2																	2				
Papežu nominums	1						1			1								2				
Ādas slimības.																						
Ādas iekaisums locītavu saliektuvēs — Dermatitis	79			8	1		1		1									88		1		
Ādas nospraukumi — Excoriatio	11																	11				
Ade — Ekzema.	1							1										1				1
Ecne.	10																	10				
Kašķis — Scabies.	1			1														2				
Ziloņu kājas — Elephantiasis.	4						1			1								5				
Ādas izgulējumi — Decubitus.	1																	1				

Dzimuma, vaislas un mīzalu organu slimības.

Tesmeņa iekaisums — Mastitis	2	12		12			1	1	2	25
Piena kanāļa sašaurinājums — Striktura		5		5						10
Piena kanāļa fistula		2								2
Tesmeņa tūska — Congestio uberi		2		1						3
Govju bakas — Variola				1						1
Piena apraušana — Agalactia			1							1
Nenormāls piens		1		16						17
Dzemes maksts iekaisums — Vaginitis		2		1						3
Dzemes iekaisums — Metritis	1	2	1				2	2	1	2 3
Asiņošana dzemdē — Metrorrhagia				1						1
Neauglība — Sterilitāte		2		6			1	1		9
Sēklas vada iekaisums — Funiculitis	8		1 1		8	8			17	1
Penis paralīze					2		2		2	
Spāniešu krāga — Phimosis					1	1				
Maksts (Praeputium) iekaisums	4								4	
Mīzalu kanāļa sašaurinājums — Striktura			1						1	
Mīzalu akmeņi — Urolithiasis	1				1	1			2	
Kryptorchismus	1				3	3			4	

Radību slimības.

Apgrūtinātas radības			1	10			1 1		1	10 1
Izmešanās — Abortus					1	1			1	
Lipīgā izmešanās — Abortus enzooticus				38						38
Otrās puses aizturēšana — Retentio secundinarum		9		15						24
Dzemes maksts izkritums — Prolapsus vaginae		1		4						5
Dzemes izkritums — Prolapsus uteri				5						5
Dzemes sagriešanās — Torsio uteri				1						1
Dzemdēšanas pamirums — Paresis puerperalis				23						23
Nespēja uzcelties pirms radībām				3						3
" " " pēc radībām				1			1 1			2
Nabas iekaisums — Omphalo-phlebitis septica					1		1		1	

Audzēji.

* Kārpas	6								6	
Strūma (Vairoga dziedzeņa audzējs)	1								1	
Nenoskaidroti	2	3							2	3

Slimību nosaukumi	Ambulancē				Poliklīnikā				Stacionārā klīnikā								Pavisam kopā											
	Zirgi				Zirgi				Zirgi				Citi mājkust.				Zirgi											
	Privātie	Armijas	Ragu loņi	Citi mājkust.	Privātie	Armijas	Ragu loņi	Citi mājkust.	Priv.	Arm.	Izveseloj.	Uzlaboj. nep. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti	Pav. ārst.	Izveseloj.	Uzlaboj. nep. ārst.	Nobeiguš.	Nonaivēti	Privātie	Armijas	Ragu loņi	Citi mājkust.					
																								Pav. ārst.				
Infekcijas slimības.																												
Sastinguma krampji — Tetanus.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
Gāžu tūska — Oedema malignum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
Smadzeņu slimības.																												
Dulluma kaite — Hydrocephalus chron.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Vertigo	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Vielu maiņas slimības.																												
Rachitis	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	
Melnie mizali — Haemoglobinaemia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Krimtēji(gaisa rīšana) — Aerophagia.	—	—	—	—	—	—	—	—	16	46	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	46	—	—	
Kastrācijas	—	—	—	—	15	5	—	3	45	—	44	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	18	—	
Kryptorchidu kastrācijas.	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	
Veselības stāvokļa izmeklēšana	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	
Grūsniecības noteikšana.	7	—	4	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	4	—	
Deguna riņķa ielikšana.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Kopā.	1	173	7	64	20	62	—	158	4	226	59	209	44	7	11	9	3	5	—	—	—	—	—	1	461	66	228	27
Atkārtojumi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	538	—	—	—	
Pacienti ar 2 slimībām	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	—	—	—	
„ „ 3 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	

L. Ū. Veterinār-med. fakult. cheirurgiskā nodaļā izdarītas operācijas
no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.

Audzēju ekstirpācija	7
Strutojošā dzīvnadža iekaisuma operēšana.....	38
Naga plaisas	49
Naglas dūrums	28
Kroniša nomirums	8
Aiznaglojums.....	30
Naga skrimšļa resekcija	11
Ragu stabīņa ekstirpācija.....	2
Stara vēzis	1
Augoņu (abscessu) uzšķelšana	57
Ģlotu maisiņu, stiegru makstu, locītavu un extravazātu punkcijas	56
Talpa	2
Skaustuves bezgalis.....	11
Krūšu pūna ekstirpācija	4
Morgāna maisiņa ekstirpācija	2
Trepanācijas (galvas dobumu).....	1
Sēklas vadu ekstirpācija (Funiculitis).....	5
Penis saīsināšana	4
Mīzalu akmeņu izņemšana (Urethrotomija)	1
Nabas trūkuma operācijas (Hernia umbilicalis)	2
Vēdera „ „ (Henria ventralis).....	1
Pautu kules trūkuma operācija (Hernia scrotalis).....	4
Spatotomija	1
Neurektomija — nervu izgriešana	2
Papēžu pūna ekstirpācija (Phephacke).....	1
Mironkaulu izkalšana (Exostosis)	1
Fistulu paplašināšana	6
Rētas keloida ekstirpācija.....	1
Operācijas pret gaisa rīšanu (Aerophagia).....	62
Deguna riņķa ielikšana bulļiem	1
Kastrācijas	68
Kryptorchīdu kastrācijas	3

Kopā .. 470

Rentģena uzņēmumi izdarīti .....

19

Klinikas terapeutiskā nodaļā 1928./29. g. izdarītas operācijas. Krūšu
dobuma punkcija 1, Coecuma punkcija 4, Zemžokļu dziedzeņu uzšķel-
šana 10, Tracheotomija 4, Zobu raušana 17, Zobu kronišu kniebšana 29.
Kopā 65.

P Ā R S K A T S

par Latvijas Universitātes Veterinār-medicīnas fakultātes klīnikas terapeitiskās
nodaļas darbību no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g.

Slimību nosaukums	Ambulancē				Poliklīnikā			Stacionārā klīnikā						Pavis. kopā									
	Zirgi				Zirgi			Zirgi				Citi mājkuoņi		Zirgi									
	Privātie	Armijas	Ragu ļopi	Citi mājkuoņi	Privātie	Armijas	Ragu ļopi	Citi mājkuoņi	Pav. ārst.	Izvesteļoj.	Uzskaitoj. nep. ārst.	Nobeļģuņ.	Nomaŗēti	Pav. ārst.	Izvesteļoj.	Uzskaitoj. nep. ārst.	Nobeļģuņ.	Nomaŗēti	Privātie	Armijas	Ragu ļopi	Citi mājkuoņi	
																							Priv.
Infekcijas slimības																							
Aizdomas par ļauniem ienāŗiem — Malleus . . .	4																						4
Kumeļu ienāŗi — Adenitis equorum contag. . .	7							6	6														13
Infekc. sasting. krampji — Tetanus	2							12	7	4	1												14
Ļaunā tūska — Oedema malignum								1	1														1
Elpoŗanas organu slimības.																							
Deguna katars — Rhinitis catharrh.	4																						4
Balsenes iekaisums — Laryngitis.	7							1	1														8
Oedema laryngis								1	1														1
Larynx abscess.	1																						1
Balsenes paralise — Hemiplegia laryngis . . .	1																						1
Augŗeļo elpoŗanas ceļu katars.	76				1	3		8	7	1													85
Elpojamo ceļu katars	3																						3
Akūtais bronchu katars — Bronchitis catarrh. acuta	3							5	4	1													8
Chronisk. bronchu katars — " " chron.	17																						17
Plauŗu izpleŗanas — Emphysema pulmonum . .	60				1			2		2													63
Plauŗu hiperaimija — Hyperaemia pulmonum . .	8							19	1	17	3												27
Pneumonia medikamentosa								1			1												1
Sveŗķermeņu pneumonija	1							1			1												2
Mitrais krūŗuplēves iekaisums — Pleuritis exudativa	2							1	1			2											3
Sausas " " — " sicca			1																				1
Asinsriņķoŗanas organu slimības.																							
Sirds vājums — Vitia cordis	2																						2
Hypertrophia cordis	1																						1
Arhythmia cordis	1																						1
Myocarditis	1																						1
Saindēŗanas nenoskaidrota								2															2

Greimošanas organu slimības.

Mutes gļotādas iekaisums — Stomatitis	3		1			1	1					5		
Mēles brūces.	1											1		
Barības rīkles iekaisums — Pharyngitis	11		1			11	10	1				23		
Obturatorio oesophagi.	2											2		
Greimošanas traucējumi — Dyspepsia	61											61		
Gova kuņģa atslābums — Atonia rumenis.		23			8								31	
Kuņģa iekaisums — Gastritis.	13		3			3						13		6
Kuņģa zarnu katars — Gastroenteritis catarrh	1											1		
Kuņģa zarnu iekaisums — Gastroenteritis	8		1		2	1	1					9	2	1
Zarnu chronisks iekaisums — Enteritis catarrh chron.	6											6		
Diarrhoea	7		1	2		1	1	2				10	1	1
Kōlikas — aizsprostošanās	26	3				134	135	2	1			160	7	
„ reumatiskas	4					33	2	35				37	2	
„ pārbarošana	1		1			11	7	4				12		1
„ dyspepsia	9	1				15	15					24	1	
„ uzpūšanās	2	1				38	1	38	1			40	2	
„ smilšu						1	1	1	1			1	1	
„ kuņģa plīsuma						2			2			2		
„ tievo zarnu sagriešanās						9			9			9		
„ resno zarnu sagriešanās	1					7	8		10			8	3	
„ resno zarnu plīsums						5			5			5		
Tūpļa zarnas gļotādas plīsums						1	1					1		
Rectuma strictura	1											1		
Kōlikas nenoskaidrotas dabas	1											1		
Stāvoklis pēc kōlikām	31											31		
Vēdera plēves slimības.														
Vēdera plēves iekaisums — Peritonitis.						3		3				3		
Zobu slimības.														
Asi zobi	239											239		
Vīlveidīgi zobi	2											2		
Nevienādi zobi.	16	1										16	1	
Šķēru zobi.	6											6		
Nodiluši zobi	4											4		
Valīgi zobi	10											10		
Iedobumaini zobi	9											9		
Zobu maiņa	6											6		
Zobu puve — Caries	1											1		
Platas starpas	58											58		
Svešķermeņi starp zobiem	1											1		

Slimību nosaukumi	Ambulancē			Poliklinikā			Stacionāra klīnikā						Pav. kopā						
	Zirgi			Zirgi			Zirgi			Citi mājkuoņi			Zirgi						
	Privātie	Armiļas	Baga lopt. Citi māj.	Privātie	Armiļas	Baga lopt. Citi māj.	Priv. Armi.	Izveseloj.	Uzlaboj. nepabarst.	Nobēguš.	Nusavēti	Pav. arsl.	Izveseloj. Izlaboj. nepabarst.	Nobēguš.	Nusavēti	Privātie	Armiļas	Baga lopt.	Citi māj.
Asins un vielu maiņas slimības.																			
Noliesēšana — Cachexia	13						1			1						14			
Kaulus truslums — Osteomalacia			1														1		
Rachitis						3						1	1					3	
Albuminuria							1			1						1			
Anaemia	1															1			
Muskuļu slimības.																			
Krusta trieka — Haemoglobinaemia paralytica . .							28	21		6	1					28			
Muskuļu reumatisksais iekaisums — Myositis rheu- matica				1													1		
Nervu un smadzeņu slimības.																			
N. facialis paralise	1															1			
Barības rīkles krampji — Oesophagismus	1															1			
Krimtēji — Aerophagia	1															1			
Hydrocephalus chronicus	4															4			
Karstuma trieka							1	1								1			
Krusta vājums	1															1			
Netikumi (resp. niķi)	2															2			
Smadzeņu anaimija	2															2			
” ” hiperaimija	2															2			
N. obturator paralise	1															1			
Tūpļa zarnas un astes paralise	1							2		2						1	2		
Mīzalu un vaislas organu slimības.																			
Haematuria	1				1											2			
Nemeklēšanās			1														1		
Cystitis	2		1		1		2	1	2	1						5	1	1	
Uraemia							1									1			

Slimību nosaukumi	Ambulancē			Poliklīnikā			Stacionārā klīnikā								Pavisam kopā							
	Zirgī		Ragu lopl	Zirgī		Citi mājkuņģ.	Zirgī				Citi mājkuņģi				Zirgī		Ragu lopl	Citi mājkuņģ.				
	Privātie	Armiļas		Privātie	Armiļas		Pāv. ārstēt.	Izveseļoj.	Uzlaboj. nepab. ār.	Nobeiguš.	Nonsvēti	Pāv. ārst.	Izveseļoj.	Uzlaboj. nepab. ār.	Nobeiguš.	Nonsvēti			Privātie	Armiļas		
			Pāv.			Armi.											Nobeiguš.	Nonsvēti			Privātie	Armiļas
Radību un dzemd. organu slimības.																						
Parenchimatōsais tesmeņa iekaisums — Mastitis parenchymatosa			1																2			
Kustības organu slimības.																						
Reumatiskais dzīvnadža iekaisums — Pododermatitis rheum.					3		3										3					
Skausta phlegmōna.	1															1						
Mugurskriemeļu lūzums.			1																1			
Parasitārās slimības.																						
Cērmes — Ascariasis.	22			2												24						
Apalje tārpi — Strongyliasis.	2															2						
Oxiuriasis.	6															6						
Distomatosis.					15														15			
Dunduņu kāpuri kuņģī — Gastrophyliaasis.	4															4						
Utis — Pediculosis.	8				1											8		1				
Ādas slimības.																						
Kašķis.	10			1												11						
Aizdomas par kašķi.	7			1												8						
Dermatophagus.	2															2						
Dermatocoptes.	1															1						
Herpes tonsurans.	1						1									2						
Ādas paviršais iekaisums — Eczema.	16			2					1							18						
Ādas dziļākais iekaisums — Dermatitis.	8															8						
Svišana — Hyperidrosis.	9															9						
Urticaria.	2															2						
Alopecia.	1															1						
Tuberkulīnizēšana.											2								2			
Visp. veselības stāvokļa izmeklēšana	106															106						
Kopā	981	6	28	10	14	—	15	21	368	18	317	20	47	2	3	—	1	—	1363	24	46	31
Kopā zirgi	987				14				386										1387			
Visi kustoņi kopā (ambul., poliklīniski un stacionāri)																			1464			
Atkārtojumi kopā																			29			
Slimo ar divām slimībām																			180			
Slimo ar trim slimībām																			15			

Slimības nosaukums	Ambulancē				Stacionārā klinikā				Pavisam kopā				No stacionārā klīnikā ārstētiem								Piezīmes						
	Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Suņi		Kaķi			Mājputni		Citi dzīvnieki			
	Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti		Izveļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti		
Acu slimības.																											
Acu sagrūdums (kontūzija)	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Acu savienoj. gļotādas iekaisums — Con- junctivitis	30	—	2	—	—	—	—	—	30	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Trešā plaksta izkritums — Prolapsus mem- branae nict.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Entropium	1	—	—	—	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Plaksta ēdes (ekzēmas)	6	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Radzenes iekaisums — Keratitis	12	—	—	—	1	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Radzenes brūce — Vuln. corneae	7	1	—	—	1	—	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Radzenes vāts — Ulcus corneae	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Asiņojums acu priekškamerā	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Iritis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lēcas sadalīšanās — Kataracta	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Acis strutojošs iekaisums — Panophthalmia	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Aklums — Amaurosis	3	1	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ausu slimības.																											
Ārējās auss iekaisums — Otitis externa	78	2	1	—	2	—	—	—	80	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Auss kašķis (parast.) Otitis ext. parasit.	2	8	—	—	—	—	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kurlums — Surditas	1	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ādas slimības.																											
Spalvas izkrišana — Alopecia	9	—	—	—	1	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ādas nieze — Pruritis cutaneus	7	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spalvu parasīti — Ektoparasīti	15	—	5	—	1	—	—	—	16	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Acarus	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kašķis — Sarcoptes	—	28	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kāju kašķis — Cnemidocoptes	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Senīšu radīt. slimības — Herpes	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Acne et furunculosis	7	—	—	—	2	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ēdes — Ekzema	92	4	—	—	10	—	—	102	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Acantlosis nigricans	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nātru ēde — Urticaria	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dermatītiis arteficialis	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Izsutums — Intertrigo	6	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spalvas trauslums — Trichorh.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spalvas savēlš. — Trichoma	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muskuļu slimības.																											
Krustu stīvums — Lumbago	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muskuļu reumat. — Myos. rheum.	7	—	2	—	—	—	—	—	7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) trusis.

Slimības nosaukums	Ambulancē				Stacionārā klīnikā				Pavisam kopā				No stacionārā klīnikā ārstētiem								Piezīmes						
	Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Izveseļojušies		Uzlabojušies v. nepab. ārst.			Nobeigušies		Nogalināti			
	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti		Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobeigušies	Nogalināti		
Kāju slimības.																											
Izmežģījumi — Luxatio	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sagrūdums — Distors. e. cont.	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Locītavu iekaisums — Arthroperiar.	7	4	—	—	2	—	—	—	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Locītavu saaugums — Ankylosis	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ģikts — Arthritis urica	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Locītavu reumatisms — Polyarthr rh.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Polyarthrits infectiosa	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stiegru un saišu trūkums	2	—	—	1*)	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stiegru makstu iekais. — Tendovaginitis	1	—	7	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Naga lūzums	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Subluxatio patellae	6	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ievainojumi.																											
Kontūzijas	14	2	4	—	1	—	—	—	15	2	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zemādas asinsizplūdums — Haemat.	5	1	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Augons — Abscessus	3	2	3	—	1	1	—	—	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Milzums — Phlegmona	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gangraena	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fistula	3	2	1	—	3	—	—	—	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tūska — Oedema	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Limfas izplūd. zem ādas — Lymphorrhag	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iekšējs noasiņojums	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Apbrucinājumi — Combustio	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cirkšņu trūkums — Hernia inguin.	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nabas trūkums — Hernia umbil.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tūpla trūkums — Hern. perineal.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tauku plēves izkrit. — Prol. omenti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Limfas mezglu tūska — Lymphad.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brūces.																											
Brūces pie galvas	13	2	4	—	2	—	—	—	15	2	4	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " rumpja	16	—	8	2*)	—	1	—	—	16	1	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " ekstremitātēm	17	3	3	2*)	4	—	—	—	21	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Locītavu brūces	2	4	1	1*)	—	—	—	—	2	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaulu lūzumi.																											
Degunkaula lūzums — Fractura o. nasi	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Apakšžokļa lūzums — Fract. mandib.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lāpstiņas lūzums — Fract. scapul.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleca kaula lūzums — Fract. humeri	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) 1 pērtiķis, 1 trusis.
 *) 2 pērtiķi.
 *) 1 pērtiķis.

Slimības nosaukums	Ambulance				Stacionārā klīnikā				Pavisam kopā				No stacionārā klīnikā ārstētiem								Piezīmes							
	Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Suņi		Kaķi		Mājputni		Citi dzīv.		Izveseļojušies		Uzlabojušies v. nepab. ārst.			Nobelgušies		Nogalināti				
	Suņi	Kaķi	Mājputni	Citi dzīv.	Suņi	Kaķi	Mājputni	Citi dzīv.	Suņi	Kaķi	Mājputni	Citi dzīv.	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobelgušies	Nogalināti	Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobelgušies	Nogalināti		Izveseļojušies	Uzlabojušies v. nepab. ārst.	Nobelgušies	Nogalināti			
Priekšpleca lūzums — Fract. radii/uln.	5	1	—	—	1	—	—	—	6	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) 1 trusis.		
Gurna kaula lūzums -- Fract. femoris	2	2	2	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pak. stilba k. lūzums--Fr. tibiae e. fib.	7	2	5	1*)	—	—	—	—	7	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Priekšpēdas lūzums — Fr. metacarpi.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pakalpēdas lūzums — Fr. metatarsi	1	—	4	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Bļodas kaula lūzums — Fr. pelvis	8	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Astes skriem. lūzums — Fr. vert. coccyg	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Audzēji un granulomas.																												
Carcinoma	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	
Lymphosarcoma	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	
Cystes.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Epulis	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Rētas keloids	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Nenoskaidroti audzēji	15	2	7	—	3	1	—	—	18	2	8	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
Agonija — nenoskaidr. slimības	2	3	1	—	—	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Vispārējā veselības stāvokļa izmeklēšana	17	—	6	—	—	—	—	—	17	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Izmeklēšana uz grūsniecību.	—	—	—	1*)	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) 1 pērtiķis.		
Tūberkulīnizēšana	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1*)	—	—	—	1*)	—	—	—	—	—	—	—	—	*) negatīvas reakcijas.		
Profilakt. potēšana pret suņu mēri	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) pēc jāpaņu metodes.		
Potēšana pret trakumsērgu	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) trusis.		
Kastrācijas	87	263	1	1*)	—	—	—	—	87	263	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ausu apgriešana	18	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ausu un astes apgriešana	3	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Astes apgriešana	78	—	—	—	1	—	—	—	79	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Spalvas apcirpšana	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Nagu apgriešana	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Nogalināti uz īpašn. vēlēšanos	324	387	3	2*)	—	—	—	—	324	387	332	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) 1 zaķis, 1 vāvere.		
K o p ā																												
	1382	791	326	19	222	19	6	5	1604	810	332	24	180	31	9	2	13	2	4	—	2	1	2	1	—	3	2	—
Atkārtojumi																												
	339	23	28	11	—	—	—	—	339	23	28	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pacientu ar 2 slimībām																												
	49	3	1	—	—	—	—	—	49	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pacientu ar 3 un vairāk slimībām																												
	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3171																												

Mazo mājkustoņu nodaļā izdarītās operācijas.

Abscesu un haimatomu uzšķelšanas	18
Tumoru ekstirpcijas.....	6
Guzas uzšķelšanas	7
Uretrotomijas	2
Entropija operācijas	4
Pirksta amputācija	1
Ausu apgriešana	18
Ausu un astes apgriešana	4
Astes apgriešana	79
Kastrācijas	352
Kopā....	491
Rentģenoskopija.....	17

Ambulancē pieņemts, ieskaitot 401 atkārtotu
apmeklējumu pavisam ..... 2919 pacientu

Stacionārā ārstēšanā uzņemti pavisam .. 252 „

Mazo mājkustoņu nod. apmekl. kopskaits 3171 pacients

Neieskaitot atkārtojumus, pacientu kopskaits ir 2770 un tie pēc dzīvnieku šķirām sadalās sekoši:

	Ambulatō- riski	Stacionāri	Pavisam
Suņi	1382	222	1604
Kaķi	791	19	810
Dažādi mājputni ...	326	6	332
Pērtiķi	10	4	14
Truši.....	4	1	5
Lapsas	2	—	2
Vāveres	2	—	2
Zaķis	1	—	1
Kopā....	2518	252	2770

Pārskata gadā mācības spēki publicējuši sekošus darbus resp. nolasījuši tos:

Prof. L. Kundziņš: Uterus izveidošanas pie dažādiem zīdītājiem. Lasīts II. veterinārārstu kongresā.

Prof. K. Kangro: Gaismas terapijas pamati. Lasīts II. veterinārārstu kongresā.

Doc. V. Brencēns: Endokrīno dziedzeņu nozīme mājkustoņu dzimumdzīvē, nolasīts II. veterinārārstu kongresā.

Doc. R. Grapmanis: Gaļas un gaļas prōduktu veterināri-sanitārā kontrole; Kommūnālo vet. ārstu administratīvais un saimnieciskais stāvoklis
Nolasīts II. veterinārārstu kongresā.

Asist. Milda Salmiņa: Vēža mēris Latvijā, viņa apkaņošana.

Asist. M. Rolle: Morphologische und kulturelle Eigenschaften des Bact. pyogenes D.T.W. S. 585. 1928.

Das Bact. pyogenes als Krankheitserreger bei Rindern und Kälbern. D.T.W. S. 615. 1928.

Biologie des Bact. pyogenes. Verlag von Schaper Hannover 1929.

Das Bact. bipolare. D.T.W. S. 868. 1928.

Paratyphus un tā nozīme vet. medicīnā, nolasīts veter. ārstu biedrībā.

Šāgada biežie zirgu krišanas cēloņi, nolasīts vet. ārstu biedrībā.

H. Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte.

1. Fakultātes mācības spēku sastāvs.

a) Administratīvie amati.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte 1928./20. māc. gadam ievēlēja priekšsēdētāji — par dekānu prof. N. Maltu un par sēkrētāru doc. A. Libertu. Fakultātes pārstāvji Ūniversitātes Padomē bij līdzšinējie: prof. E. Lejnieks un doc. Fr. Gulbis. Pārskata gadā noturētas pavisam 27 fakultātes padomes sēdes: 11 rudens un 16 pavasara sēmes. Fakultātes padomē par jaunāko mācības spēku pārstāvjiem piedalījās jaunākie asistenti G. Ramāns un L. Slaucītājs.

b) Fakultātes sastāvs.

Fakultātē darbojās mācības spēki:

Profesori: 1) Alfreds Klöße — teorētiskajā astronomijā un analītiskajā mēchanikā, 2) Ernsts Krauss — ģeoloģijā un palaiontoloģijā, 3) Naums Lebedinskis — salīdzināmajā anatomijā un eksperimentālajā zooloģijā, 4) Edgars Lejnieks — matēmatikā, 5) Nikolājs Malta — augu sistēmatikā un morfoloģijā, 6) Alfreds Mēders — matēmatikā, 7) Rudolfs Meijeris — meteoroģoloģijā un klimatoloģijā, 8) Reinholds Putniņš — fisiskajā ģeografijā, 9) Embriks Strands — sistēmatiskajā zooloģijā, 10) Oktāvs Trebū — augu fizioloģijā un anatomijā.

Vecākie docenti: 1) Fricis Gulbis — eksperimentālajā fisikā, 2) Arnolds Liberts — eksperimentālajā fisikā, 3) Alfreds Žagars — praktiskajā astronomijā.

Docenti: 1) Leons Āboliņš — salīdzināmā anatomijā un dzīvnieku fizioloģijā, 2) Fridrihs Treijs — eksperimentālajā fisikā.

Privātdocenti: 1) Kārlis Ābele — (vecākais asistents) augu anatomijā un fizioloģijā, 2) Pauls Galenieks — (vecākais asistents) sistēmatiskajā botanikā, 3) Edvards Ģēliņš — (vecākais asistents) teorētiskajā astronomijā un analītiskajā mēchanikā, 4) Marģeris Gūtmanis — ģeoloģijā (vecākais asistents minerāloģijā un kristallografijā, chēmijas fakultātē), 5) Arvēds Lūsis — matēmatikā, 6) Marija Tilmāne — augu fizioloģijā un anatomijā, 7) Aleksandrs Zāmelis — (vecākais asistents) sistēmatiskajā botanikā.

Vecākie asistenti: 1) Ģeorgs Baumanis pie meteoroģoloģijas katedras, 2) Nikolājs Tranzējs — pie sistēmatiskās zooloģijas katedras.

Jaunākie asistenti: 1) Anna Dauvarte — pie salīdzināmās anatomijas un eksperimentālās zooloģijas katedras, 2) Ģederts Ramāns — pie fisiskās ģeografijas katedras, 3) Reinharde Siksna — pie fizikas katedras, 4) Leonids Slaucītājs — pie fisiskās ģeografijas katedras, 5) Olga Trauberga — pie sistematiskās zooloģijas katedras.

Hidrobioloģiskās stacijas adjunkts Viktors Ozoliņš.

Lekciju ciklu reģionālajā ģeografijā 1928. g. rudens un 1929. g. pavasara sēmestri nolasiņa no Kauņas universitātes ataicinātais docents Dr. phil. K. Pakšts.

c) Zinatniski-pedagoģiskais palīga personāls.

Kā iepriekšējā gadā, fakultātē darbojas 12 subasistenti un vairāk pastāvīgu tehnisku darbinieku, smalkmēchanīķis, dārznieks, laboranti u. c.).

2. Mācības gaita.

a) Teorētiski kursi.

Fakultātē lasīt šādi kursi:

Prof. A. Klōze: analitiskā mēchanika, orbītu teorija, stellārastronomija.

Prof. E. Krauss: vispārīgā ģeoloģija, vēsturiskā ģeoloģija, pielietojamā ģeoloģija, bezmugurkaulnieku un mugurkaulnieku palaiontoloģija,

Prof. N. Lebedinskis: mugurkaulnieku salīdzināmā anatomija un sistematika, reģenerācija un transplantācija, fenogēnetika.

Prof. E. Lejnīeks: analitiskā ģeometrija, integrālrēķini, alģebra, skaitļu teorija.

Prof. N. Malta: ziedaugu sistematika, archēgoniati.

Prof. A. Mēders: diferenciālrēķini, varbūtības teorija, diferenciāl-teorija.

Prof. R. Meijeris: meteoroģija (matēmatikēm), atmosfairas dinamika, meteoroģija (dabas zin., lauks., inž.), augstākā matēmatika (chēm., arch., farm.), klimatoloģija.

Prof. R. Putniņš: fisiskā ģeografija, kartografija, zemes magnētisms.

Prof. E. Strands: vispārīgā un bezmugurkaulnieku zooloģija, zooloģija, dzīvnieku noteikšana.

Prof. O. Trebū: augu fizioloģija, augu anatomija.

Vec. doc. F. Gulbis: eksperimentālā fizika, matēmatiskie papildinājumi un uzdevumi, atoma fizika, augstākā optika.

Vec. doc. A. Liberts: eksperimentālā fizika, rādioaktīvo vielu fizika.

Vec. doc. A. Žagars: sfairiskā trigonometrija, ievads astronomijā, praktiskā astronomija.

Doc. L. Āboliņš: salīdzināmā dzīvnieku fizioloģija, vispārīgā zooloģija un salīdzināmā anatomija.

Doc. F. Treijs: magnētisms un elektrība, fizikas vēstures pamatvilcieni, ievads praktiskā fizikā.

Prīv. doc. K. Ābele: augu mikrotehnika.

Prīv. doc. P. Galenieks: vispārīgā botanika, purvu botanika, vispārīgā augkopība.

Prīv. doc. E. Gēliņš: vispārīgā astrofizika.

Prīv. doc. M. Gūtmanis: derīgi ieži.

Prīv. doc. A. Lūsis: integrālvienādojumu teorija.

Prīv. doc. M. Tīlmane: augu fizioloģija.

Prīv. doc. A. Zāmelis: vispārīgā botanika, augu salīdzināmā ģenetika,

Vec. asist. N. Tranzējs: mammālioloģija un ornitoloģija.

b) Sēmināri, praktiskie darbi un ekskursijas.

Sēmināri noturēti pie vairākām katedrām: fizikas, teoretiskās astronomijas un analītiskās mehānikas, meteoroģijas, fisiskās ģeografijas, ģeoloģijas, botanikas un zooloģijas; par viņu darbību sīkāk minēts atsevišķu institūtu pārskatos. Visās matemātikas un dabas zinātņu fakultātes disciplīnās, kā organiskās, tā neorganiskās, praktiskie darbi un vingrinājumi ir uzskatāmi par mācības gaitas svarīgu sastāvdaļu. Piedalīšanās praktiskos darbos un sēmināros pie visām katedrām bij ļoti dzīva un apzīmējama par sekmīgu. Mācības spēku vadībā izdarītas vairākas pamācošas ekskursijas.

3. Mācības spēku komandējumi.

1927/28. mācības gadā bij piešķirti komandējumi:

Prof. A. Klōze 1929. g. vasarā bij komandējumā Somijā un Vācijā. Prof. E. Krauss — Somijā un Vācijā. Prof. R. Meijeris — Lietuvā un Vācijā. Prof. Putniņš — Igaunijā, Lietuvā un Somijā. Docents F. Treijs — Vācijā, Vec. doc. A. Žagars — Dānijā un Lietuvā. Jaun. asist. A. Dauvarte — Austrijā un Vācijā. Jaun. asist. G. Ramāns — Anglijā (ar Kultūras fonda stipendiju).

4. *Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi.*

Prof. A. Klōze:

1. Die Jacobische Konstante im System der Kleinen Planeten (V. J. S. 63. 1928.).

Prof. E. Krauss:

1. Der geomechanische Typus der Mittelrheinischen Masse und der orogene Cyklus (Compt. rend. III. Congrès Géologique International Madrid 1926; 48 pp. 1 tab.).
2. Das Wachstum der Kontinente nach der Cyklustheorie (Geolog, Rundschau 19. 1928 p. 353—386, 481—493).
3. Untersuchungen über den Krater von Sall auf Oesel (kopā ar P. Meijeri un A. Vēģeneru). (Gerlands Beiträge zur Geophysik 20, 1928. p. 312—378, 482).
4. Miozän und westalpiner Flysch (in Schusters Abriss der Geologie v. Bayern, Abt. II. S. 111/3, 125/136).
5. Über Molase und Flysch im Allgäu (Geol. Rundschau 20. 1929. p. 146—158).

Prof. N. Lebedinskis:

Filogenese un vitālisms (Latv. bioloģ. biedrības raksti S. 1. 1929.).

Prof. N. Malta un K. Mednis:

Die Verhältnisse der Sporophytenbildung bei *Leucodon sciuroides* in Lettland (Revue bryologique).

Jaunākie pētījumi Latvijas augu ģeogrāfijā (Ģeogr. raksti I).

Prof. A. Mēders:

Direkte und indirekte Beziehungen zwischen Gauss und der Dorpater Universität (Arch. f. Ges. d. Math., d. Naturw. u. d. Techn. Bd. II. p. 6—67. 1928).

Prof. R. Meijeris:

1. Klimaverhältnisse der Lettländischen Kurorte, insbesondere Kemmerns (Latv. ārstu žurnāls 1/2. 1929.).
2. Latvijas Ūniversitātes meteoroģiskās observātōrijas novērojumi II/III, 1925/26.
3. Die Haloerscheinungen. Probleme der Kosmischen Physik (her. von Jensen und Schwassmann. Bd. XII. 1929.).

Prof. R. Putniņš:

1. Klusā oķeana pētnieks Džems Kūks (Burtn. 3. g. 1929. 46—58).

2. Par ģeogrāfijas uzdevumiem (Ģeogr. raksti, I. 1928, 1—20).
3. Kapteinis Džems Kūks (Ģeogr. raksti, I. 1928, 161—166).
4. Ģeogrāfijas stāvoklis Latvijas Universitātē pirmajos 10 gados (Ģeogr. raksti, I. 1928, 171—174).
5. Die hydrographischen Ergebnisse der lettischen Terminfahrt im Frühjahr 1928 (Folia Zoologica et Hydrobiol. I. 1929, 53—62).
6. Recenzija par Fr. Dravnieka grāmatu „Ģeogrāfijas metodika“ (Izgl. min. mēnešr. Nr. 2, 195—198).

Prof. E. Strands:

1. Bemerkungen zu dem vorhergehenden Artikel von Dr. Wehrli über eine verkannte Psychidenart (Entomol. Zeitschr. XXXXI).
2. Wandtafeln als Hilfsmittel bei zoogeographischen Vorlesungen (Entomol. Nachrbl. II, 1928.).
3. Neues über die fossile Fischfamilie Cephalaspidae und verwandte Formen (Arch. f. Naturgesch. 1926. A. 12. 1928; auch erschienen als: Sist. zool. inst. darbi, Nr. 31.).
4. Einige vergebene Namen in paläarktischen Braconidae (Entomol. Nachrbl. II, 1928. un L. U. sist. zool. inst. darbi Nr. 28).
5. Zoological and palaeontological nomenclatorial notes (Acta Univ. Latv., 1929 un Sist. z. i. darbi Nr. 29).
6. † Oryctoblattina Scudder 1895 (nec 1879) muss † Blattinopsiella Meunier 1907 heissen: (Entomol. Nachrbl. II, 1928).
7. Die arachnologischen Gattungsnamen † Archaea und Argyrope (Entomol. Nachrbl. II, 1928).
8. † Dalla Torre (Internat. Entomol. Zeitschr. 22, 1929).
9. Cabera pusaria L. ab. monotonica Strand ist nicht Synonym zu ab. ablataria Fuchs! (Internat. Entomol. Zeitschr. 22, 1929).
10. Schach dem Typenkult! (Entomol. Nachrbl. II. 1929).
11. On the variability of the Polecat (Putorius putorius L.). especially on a peculiar specimen found in Latvia (Acta Univ. Latv. XX 1929. un L. U. Sist. z. i. darbi Nr. 30.).
12. Zur Verbreitung von Larentia cognata Thbg. (Stettiner Entomol. Zeitung 90, 1929).
13. A bas le culte des types! (Lambillionea, 1929).
14. Kritisches über P. Blüthgens Behandlung einiger Halictus-Arten (Entomol. Nachrichtsbl. III, 1929).
15. Down with the type-cult! (Psyche [Boston] XXXVI, 1919).

16. Kritische Betrachtungen zu einigen Hymenopterologischen „Leistungen“ des Herrn P. Blüthgen nebst allgemeinen Bemerkungen über „Typen“, „Spezialisten“ etc. (Entomol. Zeitschr. XXXXII, 1929).
17. Viele Rezensionen und Referate in „Archiv f. Naturgeschichte“ und „Biological Abstracts“ (Pennsylvania) (1928).
18. Zusammen mit K. W. von Dalla Torre. Psychidae. Pars 34 der „Lepidopterorum Catalogus aditus ab Embrik Strand“. Berlin 1929.
19. Zusammen mit W. Junk. Ein Zirkular betreffend „Lepidopterorum Catalogus“; auch abgedruckt in: „Societas Entomologica“ XXXXIII (1928). „Internat. Entomol. Zeitschr.“ XXII (1928) und „Entomological News“ XXXIX (1928).
20. Zusammen mit V. Osolin. Bemerkungen über die Meeresforschungsarbeiten in Lettland in den letzten fünf Jahren (Intern. Revue d. ges. Hydrob. u. Hydrogr. XXI, 1928).

Vec. doc. F. Gulbis:

Optika — „Eksperimentālās fizikas“ trešais (un pēdējais) sējums,

Doc. F. Treijs:

1. Kļūdu aprēķināšana. Konspekts pēc lekcijām par mērīšanas metodēm ievadam praktiskā fizikā. Rīgā 1928.
2. On the Investigation of Predischarges (Phil. Mag., vol. VI, 854. 1928).

Priv. doc. K. Ābele:

1. Rašu higiaina [eugenika] (Daugava Nr. 1, 1929).
2. Dzīvības mīkla [Driša vitālisms] (Daugava Nr. 6, 1929), un daži sikāki raksti „Dabā“.

Priv. doc. P. Galenieks:

Buried Peat Deposits in the Plain of the Lower Course of the Venta (L. Ū. Bot. D. raksti III, 1928).

Priv. doc. E. Ģeļiņš:

1. Über den Zusammenhang zwischen der Fleckentätigkeit auf der Sonne und den Störungen des erdmagnetischen Feldes (Acta Univ. Latv. XX. 1928).
2. Latviešu konversācijas vārdnīcā (Švābes, Būmaņa u. c. redakc.) uzrakstīti raksti: a) astrofotometrija, b) astrofotografija, c) astroloģija, d) dubultzvaigznes.

Prro. doc. M. Gūtmanis:

Latvijas derīgie ieži (Daba 1928.).

Prro. doc. A. Zāmelis:

Zum Blütenbau von *Pirola uniflora* L. nebst einigen allgemeinen Bemerkungen über die Knospendeckung aktinomorpher Blüten (L. Ū. bot. dārza Raksti III, 1928.).

Vec. asist. G. Baumanis:

Meteoroloģijas pamati. Rīgā, 1928. g.

Vec. asist. N. Tranzējs:

1. Par Latvijas faunu (Brēmsa „Tierleben“, 1928. p. 15).
2. Die Lettländische Ornithologische Zentrale (Verhandl. VI. Intern. Ornithol. Kongresses Kopenhagen 1926 (1928)).
3. Dzīvnieki latvju daiņās (Latvju tautas daiņas, 1928., 193—216).

Jaun. asist. L. Slaucītājs:

1. Beobachtungen der Eisdecke des Rigaschen Meerbusens vom Flugzeug aus (Ann. d. Hydrogr. u. Mar. Met., 1929., H. 5).
2. Lidojumi polārapgabalos (Daugava, 1929, Nr. 5).
3. Jaunākie arktiskie ceļojumi (Ģeogr. raksti, I, 1928., 148—156).

Jaun. asist. O. Traubergs:

Beitrag zur Kenntnis der Lettländischen Arten der Gattungen *Lithobius* und *Geophilus* (Acta Univ. Latv. XX, 1929).

Hidrobiol. stac. adjunkts V. Ozoliņš:

1. Usmas ezera morfoloģija (Ģeogrāfiski raksti I, 1929.).
2. Ein laichreifes *Lumpenus lampretaeformis* Walb. ♀ aus dem Rigaschen Meerbusen (Fol. Zool. Hydrobiol. I, 1929.).

5. Mācības spēku blakusamati, pienākumi un zinātniskā darbība ārpus universitātes.

Prof. A. Klōze: Turējis priekšlasījumus Rīgas dabas pētnieku biedrībā (Naturforscherverein) un Amatnieku biedrībā (Gewerbeverein), Rīgā; piedalījies ar referātu par Jakobija konstanti internacionālās astronomu biedrības kongresā, Heidelbergā 1928. g.

Prof. E. Krauss: Sēkrētārs Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes zinātniskā biedrībā. Turējis priekšlasījumus: „Latvijas reljefs un irdnes rašanās“ — taksatoriem mežu departamentā. „Zemes lodes izbūve“ — rūpnieku savienībā. „Par Latvijas zemes bagātībām“ un „Par Salla krātēru

Sāmu salā" — Rīgas dabas pētnieku biedrībā. „Latvijas ainavas un ģeoloģiskā uzbūve" — kultūrtechniķu biedrībā. Viņš sniedzis aizrādījumus jūrniecības departamentam 2 dziļurbumu uzsākšanai Doles salā, iepriekšējas izmeklēšanas nolūkā, saskaņā ar prōjektējamās Doles spēkstacijas būvi un vadījis iesāktos urbšanas darbus. Finanšu ministrijas rūpniecības departamenta uzdevumā viņš izdarījis pētījumus dzelzsrūdas meklēšanai Pļaviņu un Jēkabpils apkārtnē; sniedzis ģeoloģisku spriedumu A/S. „Aiviekstes" spēkstacijas uzbūvei u. t. t.

Prof. E. Lejnīeks: L. Ū. centrālās bibliotēkas galvenais pārzinis, Fakultātes pārstāvis Ūniversitātes Padomē.

Prof. N. Malta: botaniskā dārza direktors un Botaniskā dārza rakstu redaktors, Izglītības ministrijas eksaminācijas komisijas loceklis dabas zinātnēs, Konversācijas vārdnīcas līdzstrādnieks. Viņš nolasījis dabas zinātņu studentu biedrībā un ģeōgrafu konferencē referātu par V. starptautisko augu ģeōgrafu ekskursiju 1928. gadā.

Prof. A. Mēders. Mācījis matēmatiku Herdera institūtā.

Prof R. Putniņš: Latvijas ģeōgrafijas biedrības priekšnieks; rediģējis „Ģeōgrafisku rakstu" I. sājumu; piedalījies ar priekšlasījumiem vidusskolu direkcijas sarīkotos ģeōgrafijasursos skolotājiem; piedalījies par ūniversitātes pārstāvi Krišjāņa Barona pēmiju komisijā.

Prof. E. Strands: Rediģējis „Archiv für Naturgeschichte" un „Lepidopterorum Catalogus", matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes zinātniskās biedrības redaktors un bibliotēkars. „Folia Zoologica et Hydrobiologica" redaktors.

Vec. doc. A. Liberts: mācījis fisiku un kosmogrāfiju Rīgas pilsētas III. vidusskolā, un fisiku kara skolā.

Vec. doc. A. Žagars: mācījis astronomiju Krišjāņa Valdemāra jūrskolā.

Doc. L. Āboliņš: Bioloģijas biedrības viceprēsidents; noturējis dabaszinību studentu biedrībā priekšlasījumu „Par Flegreju laukiem".

Priv. doc. K. Ābele: piedalījies Izgl. min. mācības līdzekļu vērtēšanas komisijas sēdēs; sakārtojis Izgl. min. mācības līdzekļu nodaļas izdotās botanikas tabulas skolām (augu anatomijā) un sarakstījis Izgl. min. izdoto Praktisko augu anatomiju un fizioloģiju skolotājiem; darbojies Izgl. min. sarīkotos skolotājuursos 1928. g. vasarā; lasījis lekciju Latvijas dārzkopju biedrībā par augu nosalšanu.

Priv. doc. P. Galenieks; Žurnāla „Dabas“ redaktors un „Daugavas“ līdzstrādnieks.

Vec. asist. E. Ģēliņš: mācījis IV. Rīgas pilsētas vidusskolā kosmogrāfiju un Teknikumā — meteoroģiju.

Jaun. asist. G. Ramāns: mācījis saimniecisko ģeogrāfiju Rīgas privāta komercinstitūtā; līdzstrādnieks A. Gulbja konversācijas vārdnīcā. Latvijas ģeogrāfijas biedrības sēkrētārs.

Jaun. asist. L. Slaucītājs: lasījis dažas lekcijas Rīgas rādiofōnā, A. Gulbja latviešu konversācijas vārdnīcas līdzstrādnieks; piedalījies par Jūrniecības departamenta pārstāvi Baltijas jūras magnētiskās uzņemšanas darbos ar igauņu jachtu Cecilie.

Jaun. asist. R. Siksna: mācījis fiziku Rīgas pilsētas komercinstitūtā.

Hidrobiol. stacijas adjunkts V. Ozoliņš: teorētiskās un pielietojamās limnoloģijas starptautiskās savienības pārstāvis Latvijā.

6. Fakultātes palīga iestādes un viņu darbība.

Katram institūtam fakultātē ir sava speciāla bibliotēka, kuŗu pārzinā attiecīgā institūta direktors. Fakultātē ietilpst šādas iestādes:

a) *Matēmatikas sēminārs*: Vada prof. Magd. math. E. Lejnieks. Sēminārā darbojas prof. Magd. math. A. Mēders. Par palīga spēku bibliotēkā strādāja stud. math. M. Zušmane.

b) *Fizikas institūts*. Vada vec. doc. cand. phys. F. Gulbis. Institūtā darbojas vec. doc. Dr. phil. A. Liberts un doc. Dr. phil. et cand. math. F. Treijs, jaunākais asistents: cand. math. R. Siksna, subasistenti: R. Krastiņš, stud. math. C. Sergis, stud. math. J. Fridrichsons un labōrants J. Celinieks, mēchanīķis V. Štrauss.

Kandidāta darbus fizikas institūtā pārskatāmā gādā strādājuši 4 studenti. Fizikas sēminārā jēmuši dalību ar referātiem 9 studenti. Fizikas kollokvijā, referēdami kā par saviem, tā svešiem darbiem, piedalījušies doc. Fr. Gulbis, doc. A. Petrikalns, doc. F. Treijs un R. Krastiņš.

Pārskatāmais gads iustitūta attīstībai ir bijis nelabvēlīgs. Vispirms necīgā budžeta dēļ nav bijis iespējams iegādāties nepieciešamos rīkus dažiēiem jau uzsāktiem darbiem; te pirmā kātrā minams kompresōrs šķidra gaisa mašīnai, pēc kuŗa institūts lūdz jau piekto gadu, bet bez panākumiem. Tāpat ļoti izjūtams kaut arī neliela transformātōra trūkums. Otr-

kārt, telpu pārkārtojumā, kas radās pēc dažu institūtu aiziešanas no laboratoriju ēkas, fizikas institūts zaudēja daļu savas platības (kas pāriet chēmijas fakultātes ricībā). Speciālā fizikas laboratorija, kas atradās šinīs telpās jau no institūta dibināšanas, ar nākamo sēmestri jālikvidē; tas nevar neiespaidot tālāko institūta normālo attīstību.

Institūta bibliotēka pārskatāmā gadā pieaugusi līdz 1075 sējumiem.

c) Teorētiskās astronomijas un analītiskās mēchanikas institūts.

Vada prof. Dr. phil. A. Klōze.

Priv. doc. un vec. asistents E. Ģēliņš. Par brīvprātīgu līdzstrādnieku darbojās stud. math. E. Špērs un G. Kļackins.

Pārskata gadā institūts iegādājies grāmatu plauktus, krēslus un aktu galdu. Bibliotēkā grāmatu skaits pieaudzis no 659 un 868. Pavisam klāt pienākuši 209 numuri, no kuņiem 141 pirkti par institūta līdzekļiem un 68 iegūti maiņas ceļā no ārzemju zinātniskām iestādām. Kā pretdevums izsūtīts institūta raksti Nr. 3. un iespiests siks pārskats par institūta darbību iepriekšējā gadā. Patlaban institūts maina rakstus ar 121 zinātnisku iestādi dažādās pasaules valstīs.

Sēminārā noturēti šādi priekšlasījumi: E. Špērs—Hydohetical parallaxes of 556 visual double stars, K. Rezevskis—On the determination of dynamical parallaxes. V. Klētnieks—Eine neue Milchstrassenkarte von Hofmann und Graff. Prof. A. Klōze—Teste of spectroscopie parallaxes and absolute magnitudes by double stars. V. Klētnieks—Die kleinen Planeten. Prof. A. Klōze—Integralgleichung der Planetenstatistik. K. Rezevskis—Die Dichtenfunktion der kleinen Planeten. E. Ģēliņš—Die Helligkeitsfunktion der kleinen Planeten. E. Špērs—Hirayamas Planetenfamilien.

Zinātniskā darbība institūtā. 1) Studentu darbi: Izdarīti iepriekšēji aprēķini saules un mēness aptumšošanai 1928—1929 g. g. Vairāk vecāko kursu studentu nodarbojās ar saules un Jupitera gravitācijas lauka pētījumiem attiecībā uz mazo planētu perturbācijām

2) Pētnieciskie darbi: Publicēts prof. A. Klōzes darbs par mazo planētu blīvumu gredzenā ap sauli. Tipiskais planētu sadalījums gredzenā, t. i. sadalījums atkarībā no viņu hēliocentriskā attāluma un ekliptikālā platuma, rāda, ka ekliptikas plaksnē apmēram 2.8 attalumā no saules atrodas stiprākais planētu sablīvējums. Uz saules pusi blīvums krīt lēnām, bet uz Jupitera pusi strauji. Arī platuma virzienā blīvums krīt, tomēr

nevisai strauji. 2,8 attālumā no saules un 15° platuma planētu skaits vēl iztāisa $\frac{1}{6}$ no ekliptikas plāksnes skaita. Gaŗa ziŗā planētu skaits nav pastāvīgs un vietām rāda novirziŗanos no normālā sadalījuma ap 25%. Nevienmēriŗa sastopama galv. kārtā gredzena attālākajās daļās, kur tā izteicas kā vietējs sablīvējums ar tam sekojoŗu atretinājumu. Pļanētu gredzena pētījumus papildina E. Ģēliņš, pievienojot tās planētas, kuŗas nepietiekoŗu novērojumu pēŗ, vai nedroŗu elementu dēļ nav ierindotas kopējā planētu sarakstā. Ģēliņa pētījumos izlietotas novērojumu tehnikas ziŗā pilnīgi homogenās Heidelbergas-Ķenigstūlas observātōriŗas fotogrāfiskās plates. Pieņemot, ka blīvuma funkcijas analitiskā izteiksme jau zināma no iepriekŗšējā pētījuma, var ar papildu māteriāla palīdzību noteikt gredzena patieso blīvumu. Palīga aprēķinos ņem daļību stud. math. E. Špērs. Jautājumu par gredzena struktūras izveidojumiem zem Jupitera perturbāciju iespaيدا aprakstīja prof. A. Klōze. Jakobija konstanŗu sadalījumu var attēlot kā viena izliekuma bieŗuma funkciju, ja pieņemam, ka stipri ekscentriskie planētu ceļi mazāk izpētīti nekā vāji ekscentriskie. Tā kā Jakobija konstanŗu sadalījumu funkcija paliek sēkulāri invariābla un tā kā lielo aŗu un ekscentritāŗu sadalījuma funkcija no sākuma nav bijusi atkarīga no Jupitera orbītas, jāpieņem, ka tagad novērotās sadalījuma anōmalijas ir cēluŗās no Jupitera perturbācijām. Ja ņem vērā visas ar Jacobija integrālu sakarā stāvoŗās orbītas elementu pārmaiņas, var izslēgt no Jupitera perioda atkarīgās anōmalijas gredzenā. Maksimumus lielo aŗu sadalījumu funkcijā var izskaidrot ar kommensurābilitātes vietā agrāk atraduŗos planētu pārvietoŗanos. Visumā ņemot asis ir sarāvuŗās un viņu vidējā perturbācija iztāisa caurmērā 0,10 līdz 0,15 astronomisko vienību. Sākumā ekscentricitātes ir bijuŗas ļoti mazas.

Ar periodisku atrisinājumu pētījumiem triju ķermeņu problēmā nodarbojas stud. math. E. Leimanis un stud. math. J. Vestermanis.

Stārvzvaigŗņu astronomija. Prof. A. Klōze pētīja pēŗ Ģūtnika un Botlingera krāsu indeksa mēriŗumiem sakarību starp krāsu indeksu un absolūto spoŗumu. Pie G, K un M tipa zvaigznēm, izņemot d zvaigznes, novērojama vienzīmīgā lineāra sakarība.

Saules plankumi un zemes magnētiskais lauks. Priv. doc E. Ģēliņš nobeidza un pūbliŗēja darbu par sakariem starp saules darbību un zemes magnētiskā lauka perturbācijām. Apskatīti 70 plankumi no 1910., 1911., 1915. un 1916 gadiem. No minētājos gados novērotiem plankumiem izvēlēti tie, kuŗi pa viņu redzamības laiku bij pa vienam uz saules.

Magnētiskā lauka raksturojums jemts no dēklinācijas un horizontālās komponentes magnētogrammām. Ir konstatēts, ka lapām bagātie plankumi ir aktīvāki par lapām nabadzīgākajiem. Aktivitāte pieaug līdz ar plankuma pieaugumu. No 70 novērotiem plankumiem tikai divi bij tādi, kas neizsauca nekādas perturbācijas. Plankumu darbības maksimums novērojams pie saules austrumu malas un minimums pie rietumu malas. Plankuma aktivitātes atkarība no viņa stāvokļa uz saules izskaidrojama ar to, ka pieņem par perturbāciju cēloni no saules plūstošas elektriski lādētas daļiņas ar to nosacījumu, ka viņa sākuma ātrumam jābūt starp 1200 un 5000 km/sec. Bez tam E. Ģēliņš nodarbojās ar daļiņu trājektōrijas pētīšanu, kuŗas aizlido no saules zem saules gravitācijas un plankuma elektrisko un magnētisko spēku iespaida. Ir sastādīti kustības nolidzinājumi un pie to atrisināšanas un izpētīšanas strādā E. Ģēliņš pašreiz.

d) Astronomiskā observātōrija ar laika staciju.

Vada vec. doc. ing. techn. A. Žagars.

Subasistenti: stud. math. S. Slaucītājs un stud. math. S. Vasilevskis. Observātōrijas un laika stacijas chronometrists ir E. Lips, kas nodarbināts arī pie visas ūniversitātes pulksteņu kontroles. Par mēchanikī un elektrotechnikī ar pusalgu strādāja J. Grīnbaums.

Ārī šīnī mācības gadā, kā arvien, observātōrija un laika stacija dārbōjās bez pārtraukuma visu gadu, t. i. arī vasaras brīvlaikā. Studentu skaits, kas strādāja praktiskos darbus astronomijas ievadā, šīnī mācības gadā bij vēl lielāks nekā agrākos gados un sasniedza skaitli 121. Lai ar tik lielu studentu skaitu varētu strādāt pie instrūmentiem, to vajadzēja sadalīt 8 grupās, katrā grupā par 15, ar kuŗām tad programmas darbus veica atsevišķi. Bez minētiem studentiem observātōrijā strādāja vēl 6 studenti praktiskos darbus praktiskā astronomijā, viens students izdarīja astronomiskus novērojums ar Hildebranta firmas ūniversālinstrūmentu, uzstādītu pasāžu instrūmenta mājiņā kanāla malā, un 2 inženieru fakultātes kultūrtechniskās nodaļas studenti izdarījā ar Ķerna firmas ūniversālinstrūmentu, uzstrādītu uz jumta platformas pamata, mērijumus, vajadzīgus viņu diplomdarbiem. Izlietājot chronometrista E. Lipa braucienu uz Vāciju, veco Dankera firmas Nr. 34 astronomisko pulksteņi pārstrādāja, iebūvējot viņā attiecīgus kontaktus tā, lai viņš varētu vajadzības gadījumā izpildīt visas Riflera pulksteņa Nr. 402 funkcijas. Pēdējais pulkstenis iegādāts 1921. gadā un no tā laika darbojas bez pārtraukuma, dodot ik stundas pareizā laika

signālus, kas nepieciešami dzelzceļiem, pastam un tālgrafam un sinchronizē Kr. Valdemāra jūrskolā pulksteņus, kas ik stundas dod gaismas signālus jūrniecības, Rīgas pilsētas un ostas vajadzībām. Rīgas radiofons savā darbības laikā šos minētā pulksteņa dotos pareizā laika signālus izplata visā Latvijā. Riflera pulksteņa Nr. 402 tīrīšana un pēc tam gājiena norēgulēšana prasītu nepieļaižami ilgu pārtraukumu stacijas darbībā un tāpēc arī tik nepieciešami vajadzīgs attiecīgais rezerves pulkstenis.

Bez kārtējiem observātorijas un laika stacijas darbiem, observātorijas personāls nodarbojās, cik viņam tas bij iespējams, ar 1926. g. un 1927. g. izdarīto mērījumu aprēķināšanu, galvenā kārtā observātorijas ģeogrāfisko koordinātu noteikšanai. Bez tam 1929. g. pavasarī iesākta saules plankumu sistēmatiska novērošana.

1928. g. septembrī valdība komandēja uz Berlīni observātorijas pārzini doc. A. Žagaru piedalīties IV. Baltijas ģeodaitiskās komisijas konferencē. Šinī konferencē starp citu tika apskatīti darbu pajēmieni deviņu valšķu kopīgai observātoriju ģeogrāfiskā garuma noteikšanai, kas jāizpilda reizē 1929. g. vasarā un rudenī. Sakarā ar minētiem darbiem mūsu observātorijai bij jāveic ievērojams skaits dažādu priekšdarbu. 11. novembrī observātorija sarīkoja ekskursiju uz Tērbatas astronomisko observātoriju ar studentiem, kas noklausījušies praktiskās astronomijas kursu. Pavisam piedalījās 13 ekskursantu. Jāatzīmē Tērbatas astronomiskās observātorijas direktora profesora Rōtsmaņa, kā arī visa observātorijas personāla laipnā pretimnākšana mūsu studentiem, ziedojot daudz laika instrumentu rādišanai un attiecīgiem paskaidrojumiem. Bez observātorijas ekskursantiem bij izdevība iepazīties arī ar ievērojamo bibliotēku un valsts mūseiju. Praktiskā nozīmē astronomisko instrūmentu mācībā šai ekskursijai bij sevišķi iela, jo studenti iepazīnās ar daudz tādiem instrūmentiem, kuŗu mūsu observatorijā nav.

1928./29. mēc. gadā observātorijas bibliotēka ievērojami pieauga ar nelaiķa Jāņa Ešera testamentārisko dāvinājumu. Astronomiskā observātorija saņēma 490 grāmatas, no kuŗām kā sevišķi vērtīgas minamas 123 sējumi Astronomische Nachrichten.

Šinī mācības gadā mūsu observātoriju apmeklēja Kauņas ūniversitātes matemātikas fakultātes studenti profesora Šležavičus vadībā, Tērbatas observātorijas asistents, maģistrs Livlenders un Helsinku ģeodaitiskā institūta direktors profesors Bonsdorfs. Bez tam, kā parasti, vairāk mūsu

vidusskolu beidzamo klašu audzēkņu, savu kosmografijas skolotāju pavadībā apmeklēja observātōriju un iepazinās ar galveniem instrūmentiem.

e) Meteōroloģiskais institūts ar observātōriju.

Vada prof. Dr. phil. et Mag. phys. geogr. R. Meijeris.

Novērotājs — vecākais asistents māc. agronoms G. Baumanis.

Subasistents — stud. math. P. Putniņš.

Pārskatāmā mācības gadā meteōroloģiskā institūtā, bez novērojumiem observātōrijā un to apstrādāšanas, ir vēl izdarīti vispārēji klimatoloģiski darbi, jūras temperatūras pētījumi (kopā ar Dr. Hjalmaru Mäe, no Graces) un fainoloģiski pētījumi. Pēdējos organizējis un apstrādājis stud. Jansons. Par meteōroloģijas un fisiskās ģeografijas sēmināru darbību minēts fisiskas ģeografijas institūta pārskatā.

Institūta bibliotēka aptver pašlaik 719 numuru.

f) Fisiskās ģeografijas institūts.

Vada prof. Dr. math. R. Putniņš.

Jaun. asistenti: cand. rer. nat. G. Ramāns un cand. math.

L. Slaucītājs. Par brīvprātīgu palīga spēku atsevišķus mēnešus strādāja stud. math. Berta Ventere.

Notecējušā mācības gadā institūts vēl iekārtojās, pēc izdarītā remonta, jaunājās telpās labōrātōrijas ēkas SW spārna 3. stāvā, kur vēl trūkst dažu lielāku skapju aparātu, atlantu un grāmatu novietošanai. No inventāra iegādājumiem atzīmējami 1 plānimetrs, 2 fōtoaparāti, 1 fōtoģrafiju palielinātājs un 1 chronometrs. Kā dāvinājums no Zemkopības min. mērniecības daļas saņemti institūta īpašumā 4 teodolīti, 5 līmetņi, 3 mensulas, 2 ķipreģeļi, 3 plānimetri un daži citi sīkāki aparāti, ar piederumiem, kas jau no 1922. g. atradās institūta lietošanā un par kuņiem ir minēts 1924.—26. akad. gada pārskatā. Par Kultūras fonda līdzekļiem iegādāts 1 spoguļkammeras stereoskopisks fōtoaparāts. Bibliotēkā iegādāts jaunais Barata atlants Grande atlante geografico un dažas sienas kartes Europas antrōpoģeografijā. Pavisam bibliotēkā 2000 ģeografisku grāmatu, žurnālu, atlantu un karšu.

Vispārīgajā praktikumā piedalījās rudens sēmestri 93, pavasara sēmestri 90 studentu. Speciālos darbus strādāja visu gadu 18—20 praktikanti. Lai papildinātos ģeografijā, institūtā jau 2 sēmestrus turpina strādāt speciālus darbus fakultāti beigušie jaunie dabas zinātnieki, skolotāji cand. rer. nat. Pauls Kupčs un cand. rer. nat. Kārlis Opmanis. Neieskaitot lasi-

tājus institūta telpās, bibliotēku lietojuši 147 lasītāji, pajemot uz māju 190 grāmatas un kartes. Institūta kartes un atlantus arvien vairāk sāk lietot arī citas katēdras un iestādes ārpus universitātes.

Fisiskās ģeogrāfijas institūta un meteoroģijas institūta sēmināros (kopēji) nolasīti šādi referāti: 1928. g. rudens sēmēstri: Par baltām naktīm — R. Januška; Izolētas gaisa masas kustības — K. Vītols; Par mākslīgām salām oķeānā — N. Paegle; Dabas parādības svārstības atkarībā no saules plankumiem — A. Kamals; Sibīrijas upju iespaids uz Ziemeļa ledus jūru; Problēmi par gaisa un ūdens kustībām pār zemes reljefa nelidzenumiem — K. Rezevskis; Par mēnešu vidējās temperatūras maiņu pēdējos gadu desmitos. 1929. g. pavasara sēmēstri: Aktinometriski mērijumi pēc Angstrēma metodes E. Vanags; Jūras ceļa meklēšana uz Indiju lielo atklājumu laikmetā — R. Januška; Globa vēsture — E. Uiba; Stermera polargaismas pētījumi A. Belutova; Par ūdens daudzumu mākoņos — K. Rezevskis; Jaunākie pētījumi par polārblāzmām — B. Ventere; Par Ugunszemi — N. Paeglē; Ezeru morfoģija: Baikala un Tanganijkas ezeru salīdzinājums — K. Opmanis.

Prof. R. Putniņš vāca māteriālus Latvijas kartogrāfijas vēsturei, apstrādāja hidroģiskus novērojumus Latvijas ūdeņos un turpināja Baltijas reljefa studijas. Asistents G. Ramāns apstrādāja sava Afrikas ceļojuma māteriālus. Asistents L. Slaucītājs turpināja strādāt pie Alūksnes un apkārtnes ezeru pētīšanas; ziemas otrā pusē izdarīja jūras ledus novērojumus, paceļoties kaŗa lidmašīnās virs Baltijas jūras piekrastes. Visam institūta personālam bij daudz darba pie studentu praktisko darbu un vingrinājumu iekārtošanas un pilnģākas izveidošanas jaunās telpās.

Zināma lekciju cikla nolasģšanai reģionālajā ģeogrāfijā fakultāte bija aicinājusi no Kauņas doc. Dr. phil. K. Pakštu, kas pa lielākai daļai ar savu un Lietuvas universitātes, bet pa daļai ar institūta dģmonstrācijas māteriāla palīdzģbu nolasģja saģsinātus pārskatus Ziemeļamerikas un Dienvideuropas ģeogrāfijā dabas zinātņu nodaļas studentiem.

Izdarģtas 4 ekskursģjas ar studentiem mģcģbas spģku vadģbģ.

g) Ģeoloģģjas un palaontoloģģjas institģts.

Vada prof. Dr. phil. E. Krauss.

Subasistenti: stud. rer. nat. N. Delle un stud. rer. nat. V. Zāns.

Pārskata gadģ institģtģ strģdģjuģi praktiskos darbus 260 studenti: pielģtojamģ ģeoloģģjģ (lauks., meŗk., inŗ.) — 179 stud., vispģrģģ ģeo-

loģijā (dabas zin) — 68 stud., ģeoloģijas un palaiontoģijas pilnpraktikumā — 13 studenti.

Ģeoloģijas un palaiontoģijas sēmināros nolasīti šādi referāti:

Prof. E. Krauss: 1) Ziņojums par jaunāko ģeoloģisko literāturu, 2) Pārskats par L. Ū ģeoloģijas-palaiontol. institūta darbību, 3) Alpu ģeoloģija un ainavas, 4) Plānslīpējumu prēparāti.

Subasist. N. Delle: Latvijas devona smiltsieža un dolomita kontakta josla: I. Amata, Cēsu apr.; II. Gaujas āugštece, Ape.

Subasist. V. Zāns: Ozi un viņu izcelšanās teorijas.

Stud. O. Mellis: Helzinkita laukakmeņi Latvijā.

Bilenšteins, Cukermanis, Grīnbergs, Grīnfelde, Kreile un Lūsis: Bauskas apkārtnes ģeoloģija.

Z. Buchards: 1) Algu korrōsijas parādības kaļķakmeņi, 2) Postglaciālo jūras transgresiju robežas ziem.-austrumu Kurzeme.

Priv. doc. M. Gūtmanis: Latvijas dzelzsrūdas.

Stud. Z. Lancmanis: Daži Latvijas ozi.

M. Ģilberte: 1) Putekšņanalītiski pētījumi Dundagas purvos, 2) Zemes garozas kustības mēchanisms pēc R. Stauba.

E. Grīnbergs: Postglaciālo jūras transgresiju robežas ziem.-rietumu Kurzemē.

J. Kuresone: 1) Somijas ozi, 2) Ruļļu kalna izcelšanās un uzbūve.

P. Ūdris: Leduslaikmeta cēloņi.

G. Portnajs: Švarcvalda kalnaja izcelšanās.

J. Tarchaļska: Korallu salu izcelšanās.

K. Peksis: 1) Saksijas Šveice, 2) Fosilais cilvēks.

Daži no šiem referātiem notikuši kopā ar sēdēm Latvijas minerālvielu pētīšanas biedrībā.

Ar studentiem izdarītas šādas ekskursijas: 1928. g. rudenī — uz Ruļļu kalnu pie Jelgavas — 41 studentu, uz Ikšķili un nāves salu — 12 stud., uz Siguldu — 112 stud.; 1929. g. pavasari: uz Buļļu jūrmaļu — 28 stud., uz Ruļļu kalnu — 91 stud., uz Ikšķili — 65 stud., uz Ķemerēm — 72 stud., uz Pļaviņām (pilnpraktikantiem) — 11 stud.

Institūta darbinieki izdarījuši ģeoloģiskus pētījumus šādās vietās: Prof. E. Krauss — Alģevas Alpos (Algāu): priekšdarbi SW Vācijas ģeoloģiskās kartes jaunam izdevumam; Daugavas ielējā pie Doles un Pļaviņām — Jēkabpils apkārtņē; Usmas ezera apkārtņē. Subasistents N. Delle:

Amatas krastos un Cēsu apkārtņē, Subasistents V. Zāns: turpināja kvartārģeoloģiskus pētījumus Limbažu apkārtņē un izdarīja ģeoloģiskus pētījumus Aiviekstes krastos pie Lubānas.

Pārskata gadā bibliotēka pieaugusi par 325 numuriem grāmatu, žurnālu un karšu. Lielākā tiesa grāmatu iegūtas apmaiņas ceļā ar ārzemju ģeol. institūtiem, ģeoloģiskām iestādēm un biedrībām. Institūts izsūtījis savus rakstus 41 iestādei un apmaiņā saņēmis pretīm publikācijas no 27 iestādēm.

Ar Kultūras fonda pabalstiem Latvijas ģeoloģijas un palaiontoloģijas mūseija ierīkošana labi paviszījies uz priekšu. Kopā ar iepriekšējos gados uzstādītām vitrīnām, mūseijā pašlaik ir 26 vitrīnas un 20 skapji, kuŗos novietoti iežu un fosiliju paraugi no visām Latvijas ģeoloģiskām formācijām. Lielākā telpā novietotas 19 vitrīnas un 17 skapji ar Latvijas (un Igaunijas) vecāko formāciju iežu un fosiliju paraugiem: 2 vitrīnas un 2 skapji — (Igaunijas) prēkambrijs, kambrijs un silūrs, 13 vitrīnas 11 skapji — devons, 3 vitrīnas un 3 skapji — perms, perma-triass, 1 vitrīna un 1 skapis — jura. Otru, mazāko telpu, aizņem 7 vitrīnas un 3 skapji ar jaunāko formāciju — terciāra un kvartāra iežiem. Mūseijam vēl nepieciešamas 4 vitrīnas un 7 skapji. Bez iežu un fosiliju paraugiem mūseijā izstādīti ap 40 fotogrāfisku uzņēmumu palielināti attēli no raksturīgākiem atsegumiem un ainavām, vairāki profili un ģeoloģisku karšu skices. Tāpat kā agrākos gados, arī pārskata gadā mūseijs ar pateicību saņēmis vērtīgus dāvinājumus no studentiem, skolotājiem u. c. Latvijas dziļurbumu paraugu krājumā, kas nodibināts pie mūseija, ievietoti paraugi no Jelgavas, Slokas, Daugavgrīvas, vairākiem Rīgas u. c. dziļurbumiem. Šim krājumam arī saņemti apstrādāšanai urbumu paraugi (48 kastes) no jūrniecības departamenta izdarītiem urbumiem prōjektējamās Doles spēkstacijas apkārtņē un vairākas kastes ar smilts, mala un c. iežu paraugiem no šurfiem un rakumiem tajā pat apkārtņē. Labrātōrijā pagatavoti zinātniskiem pētījumiem ap 500 plānslipējumu.

No L. Ū. Ģeoloģijas un palaiontoloģijas institūta rakstiem pārskata gadā parādījušies numuri: 3, 5, 12, 14, 15, 16. Subasistents V. Zāns ar ūniversitātes pabalstu piedalījās no 3.—6. aprīlim Vācijas laukakmeņa pētīšanas biedrības (Gesellschaft für Geschiebeforschung) Berlīnē sarīkotos kristallisko laukakmeņu pētniecībasursos un apmeklēja Berlīnes un Karalauču ģeoloģiskos institūtos un mūseijus.

Subasistenti V. Zāns un N. Delle darbojas par līdzstrādniekiem ģeoloģijā un palaiontoģijā A. Gulbja izdotā Latviešu konversācijas vārdnicā.

h) Augu sistēmatikas un morfoloģijas institūts (ar botanisko darzu).

Vada prof. Dr. rer. nat. N. Malta.

Institūtā darbojās: prīv. doc. (vec. asist.) māc. agronoms P. Galeniēks un prīv. doc. (vec. asist.) cand. rer. nat. A. Zāmelis. Subasistents H. Skuja pārskata gadā avansējis (no 1929. g. 1. jūlija) par jaunāko asistentu. Par palīga spēkiem strādāja: dārznieks M. Pālēns un labōrants V. Vanags.

Praktiskos darbos piedalījās: 1) Augu noteikšanā (lauks., mežk., kultūr-techn.) 120 studenti, 2) Augu noteikšanā un morfoloģijā (dabas zin. un farmac.) — 80 studenti, 3) Sporaugu sistēmatikā — 40 sud., 4) Speciālos praktiskos darbos — 10 studenti. Institūta darbinieki turpināja iesāktos, 1927./28. m. g. pārskatā minētos, darbus.

Botaniskā dārzā pārskata gadā turpināja augu mājas izbūves darbus. No Tartu botaniskā dārza saņemta kā dāvana vērtīga, ap 300 sugu liela, dzīvu augu kollekcija. Iznācis Botaniskā dārza rakstu III. sējums, kas izsūtīts ap 150 ārzemju botaniskiem dārzeim un institūtiem. Tāpat botaniskais dārzs izsūtīja savu gadkārtējo sēklu katalogu (Index seminum), sēklu apmaiņai. No Ministru kabineta reserves fonda līdzekļiem iegādāts par Ls 18.500.— Herdera institūta profesora K. R. Kupfera herbārijs, kas satur 41.487 herbārija eksemplāru 334 iesaiņojumos 7 dubultskapjos. No Jāņa Esera mantojuma institūts iegūva nelielu Sāmsalas augu krājumu.

Sēmināros nolasīti šādi referāti: 1) Augu ģeografija Čehoslovaķijā un Polijā — prof. N. Malta, 2) Par kultūraugu izcelšanās centriem — stud. E. Jansons, 3) Augu sabiedrības Gaujas ielejā starp Valmieru un Cēsīm — M. Stukmanis, 4) Koniferu tagadējā un vēsturiskā izplatība — K. Grants un 5) Augu ģeografiskā ziņā interesanti elementi Latvijas algu flōrā.

i) Augu fizioloģijas un anatomijas institūts.

Vada prof. Dr. rer. nat. hon. c. et Dr. phil. O. Trebū.

Vecākie asistenti: prīv. doc. cand. rer. nat. M. Tīlmane un prīv. doc. Dr. phil. et cand. rer. nat. K. Ābele. Subasistents: cand. rer. nat. A. Veģis.

Praktiskos darbos piedalījās: augu fizioloģijā ap 45 studenti un augu anatomijā — ap 160 stud. Bez tam institūtā abos sēmēstros strādāja ap

10 diplomandu pie kandidāta darbiem. Sēminārā (vada prīv. doc. M. Tilmane) piedalījās ap 20 studentu; nolasīti 17 referāti. Institūta bibliotēkā ir ap 700 sējumu. Praktiskiem darbiem institūtā ir iekārtotas laborātorijas.

f) Sistematiskās zooloģijas institūts.

Vada prof. E. Strands.

Institūtā darbojās: vec. asist. Dr. phil. N. Tranzējs un jaun. asist. cand. rer. nat. O. Trauberga.

Rudens sēmestri nolasītos kursus un pavasara sēmestri noturēto noteikšanas kursu nobeiguši 49 studenti. Tā kā pēc studiju plāna zooloģiskos priekšmetus var noklausīties pēc izvēles agrākos vai vēlākos mācības gados, tad tos vāji apmeklē. Nākamā mācības gadā še ievedams normāls stāvoklis. Pilnpraktikumam nobeidza 7 studenti. Sēmināros nolasīti 32 referāti. 6 studenti nopietni turpinājuši savu diplomdarbu izstrādāšanu kamēr pārējie — ar pārtraukumiem. Pārskata gadā 3 studenti nolikuši akadēmiskos gala pārbaudījumus pēc sistematiskās zooloģijas grupas programmas: M. Rapoportis, M. Dumpis un R. Beķeris. Notikušas vairākas ekskursijas ar studentiem Rīgas apkārtnē. Institūts izsaka pateicību Kultūras fondam par pabalstu mūseija krājumu paplašināšanai, kas dod iespēju studentiem izstrādāt savus diploma darbus. Lidz šim bij grūti strādāt, jo mūseijā trūka pat visnepieciešamāko mācības līdzekļu. Starp jauniegūtajiem mūseija materiāliem minamas 4 insektu ģinšu kolekcijas. Vēl ļoti trūcīgas ir pārējo insektu ģinšu un dzīvnieku grupu kolekcijas, kāpēc institūtam vēl nepieciešami līdzekļi mūseija paplašināšanai. Institūts ieguvis kolekcijas no sekošām personām: no asistentes O. Traubergas (Spongillidae), asist. N. Tranzēja — (putni), cand. rer. nat. R. Beķeņa — (Diplopodi), cand. rer. nat. K. Opmaņa — (Aphididae); arī daži studenti ievākuši institūtam dažādu insektu un dzīvnieku grupu zooloģiska materiāla.

Atkal no jauna jāatgādina, ka institūtam ļoti nepieciešams prēparātors.

Bibliotēka pieaugusi par 426 numuriem, starp kuriem 174 separātus dāvinājis direktors R. Kleins Štetinā. Rakstu maiņa ievadīta ar 124 institūtiem vai biedrībām, bet atbildes vēl pa lielākai daļai nav saņemtas. Sekmīgākai rakstu maiņai direktors prof. E. Strands nodibinājis jaunu rakstu izdevumu: „Folia Zoologica et Hydrobiologica“, kas ir sistematiskās zooloģijas institūta un hidrobioloģiskās stacijas izdevums. Raksta I. burtiņa iznākusi 15. VI. 1929. g.

Institūtā ietilpstošo „Ornitoloģisko centrāli“ vada vec. asist. Dr. phil. N. Tranzējs. Par šīs centrāles darbību skat. „Meža Dzīve“ (no 1929. g. maija mēneša) un N. Tranzēja publikācijas.

k) Hidrobioloģiskā stacija.

Vada profl. E. Strands.

Adjunkts cand. rer. nat. V. Ozoliņš. Labōrants N. Sizovs.

Hidrobioloģiskā stacija turpināja hidrografiskos un planktonoloģiskos jūras pētīšanas darbus. Rēgulāri ievāktas ūdens un planktona raudzes un izdarīti novērojumi no tvaikoniem „Balva“, „Ilga“ un „Kaija“, š. g. jūnijā izvests ar tvaikoni „Hidrografs“ viens termiņreiss no Liepājas līdz Ainažiem un izdarīti hidrografiski un planktonoloģiski jūras dziļūdens pētījumi. Pārskata laikā publicēti 1060 dati par virsūdens temperatūras un 1050 — par virsūdens sāļuma apstākļiem Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī.

Saldūdeņu pētīšanas darbi un bioloģiskā materiāla ievākšana turpināta Usmas ezerā. Rēgulāri planktonoloģiski darbi izvesti arī Spāres, Gulbju un Vaidavas ezeros. Stacija darbojusies līdz Rīgas pilsētas Daugavas ūdeņu pētīšanas komisijā un jēmusi dalību trijos pētīšanas reisos. Stacija uzsākusi kopā ar Latv. zvējniecības biedrību savienību mēģinājumus tiklu konservēšanā.

Pavasara sēmestrī noturēti praktiskie darbi oķeanografijā, kur piedalījās 15 studenti.

Stacijas bibliotēkā pārskata laikā nākuši klāt 132 numuri. Planktona raudžu krājumi palielinājušies par 1100 num. Stacija kopā ar sistēmatisks zooloģijas institūtu sākusi izdot L. Ū. sistēmatisks zooloģijas institūta un hidrobioloģiskās stacijas rakstus „Folia Zoologica et Hydrobiologica“.

Pārskata laikā stacija publicējusi 9 zinātniskus darbus:

1) Observations de surface de bateaux routiers de la Lettonie pendant 1928. (Bulletin hydrographique pour l'année 1928. Copenhague 1929. atrodās iespiešanā). Pārējos darbus skat. mācības spēku un studentu zinātn. darbu sarakstā.

l) Saldzināmās anatomijas un eksperimentālas zooloģijas institūts (ar saldzināmās dzīvnieku fizioloģijas nodaļu).

Vada prof. Dr. phil. N. Lebedinskis.

Institūtā darbojās doc. cand. rer. nat. L. Āboliņš (fisioloģijas nodaļas vadītājs). Jaun. asist. cand. rer. nat. A. Dauvarte. Subasistents stud. rer. nat. O. Grotāns (no 1929. g. 1. jānv.).

Darbu apmaiņas ceļā ar ārzemju zooloģiskiem institūtiem, atsevišķu iespiedumu (separātu) skaits bibliotēkā sasniedzis 1527 eks. Institūta bibliotēkā ir 553 grāmatu. Laborātorijā strādāja: praktiskos darbos morfoloģiskā anatomijā (3 stundas) — 60 studenti, diplomandi un praktikanti-speciālisti 15 personas. Mūseija vajadzībām saņemts Kultūras fonda pabalsts Ls 2.000 apmērā, kas izlietāts ārzemju preparātu iegādāšanai un vienas lielas vītrīnas pagatavošanai.

Pagājušā mācības gadā, aiz L. Ū. saimniecības pretimnākšanas, iekārtota dzīvnieku fizioloģijas laborātorija. Laborātorija ieņem istabu ar 3 logiem; vienā istabas stūrī iebūvēta tumšā kamera, otrā — diģestorijas ar elektrisku ventilātōru un galds ar speciāliem vadiem ūdensstrūklas sūcenēm. Arī fakultāte sava budžeta robežās ir centusies pabalstīt jaunās laborātorijas apgādāšanu ar instrumentiem. Laborātorijas rīcībā ir jau 1 elektrisks ķimografions, 1 induktōrijs, 1 ierīce nervu-muskuļu preparātu pētīšanai, 1 kapilārēlektrometrs, 1 spirometrs, 1 gāzometrs, 1 kalorimetrs un daži citi sīkāki instrumenti. 1929. g. rudenī paredzēts atklāt laborātorijā darbus. Arī akvāriju telpa galīgi izbūvēta. Akvāriju telpa ir kopēja sal. anat. institūtam un dzīv. fisiol. nodaļai un ieņem istabu ar 3 logiem. Pagājušā mācības gadā ierīkoti 8, 1 un 2 metri gaŗi baseini ar tekošu ūdeni, dzīvnieku turēšanai krājumā. Baseinu ventilē ar saspīestu gaisu. Komprimētā gaisa vadi apkalpo arī visus mazākos mēģinājumu akvārijus, kuŗus pēc vajadzības var elektriski apsildīt. Tādā kārtā institūta rīcībā ir neliels, bet pilnīgi moderni ierīkots saldūdeņu akvārijs, kuŗu tuvākos gados atliek papildināt ar jūras ūdeņa akvāriju.

m) Fakultātes vispārīgā bibliotēka.

Pārzina bibliotēkārs (fakultātes sēkrētārs) vec. doc. Dr. phil. A. Liberts. Bibliotēkā inventārizēti 120 eks. dažādu publikāciju.

7. Kursu beiguši un ieguvuši kandidāta gradu.

Par fakultāti beigušiem skaitās tie studenti, kas pēc akadēmisko gala pārbaudījumu isturēšanas iesniedz apmierinošu zihātnisku darbu un kam ar fakultātes lēmumu piespriests matēmatikas vai dabas zinātņu kandidāta grads. Pārskatāmā gadā kandidāta gradu ieguvuši:

A. Matēmatikas zinātņu nodaļa.

1. Aleksandrs Birzvalks (atzīme „sekmīgi“) ar darbu: „Homogenās normālkoordinātes. Analītiskā ģeometrijā (uz plāksnes) triliniārā koordinātu sistēmā (fakultātes lēmums 21. XII. 28.).“

2. Anna Oškaiņa (sekmīgi) ar darbu: „Otrās pakāpes kongruences ar divi nezināmiem“ (24. I. 29.).
3. Ernests Mednis (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Bezgalīgās determinantes ar konstantiem elementiem“ (3. V. 29.).

B. Dabas zinātņu nodaļa.

1. Matilda Dumpe (atzīme „sekmīgi“) ar darbu: „Rīgas apriņķa Trichoptera“ (fakultātes lēmums 8. VIII. 28.).
2. Malka Rapoportā (sekmīgi) ar darbu: „Latvijas jūras piekrastu virsūdens planktons 1925. gadā“ (28. VIII. 28.).
3. Daina Sternmane (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Amīnoskābes kā slāpekļa avots pie lapu sūnām, salīdzinot ar neorganiskiem savienojumiem“ (23. XI. 28.).
4. Hanna Blīdene (sekmīgi) ar darbu: „Zemas temperāturus iespāids uz baktēriju attīstību“ (21. XII. 28.).
5. Emma Knostenberga (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Māteriāli Vidzemes vidienas aknu sūnu flōrai“ (21. XII. 28.).
6. Irina Kutajeva (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Par dažu amīnoskābju lietderību sūnu oglekļa barošanā“ (18. I. 29.).
7. Auseklis Veģis (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Par slāpekļa oksidūla asimilācijas iespēju augu valstī“ (22. III. 29.).
8. Richards Beķeris (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Apcerējums par Latvijas biplopodu faunu“ (3. V. 29.).
9. Olga Jansone (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Leguminožu mezgliņu baktēriju iešējā uzbūve un attīstība“ (28. V. 29.).
10. Heinrichs Skuja (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Mērsraga un Ragaciema piekrastes algas“ (28. V. 29.).
11. Mārtiņš Stukmanis (ļoti sekmīgi) ar darbu: „Ziedaugu sabiedrības Gaujas ielejā starp Valmieru un Cēsīm“ (28. V. 25.).

8. Izturējuši akadēmiskos gala pārbaudījumus, bet nav vēl ieguvuši kandidāta gradu.

Kā parasts, akadēmisko gala pārbaudījumu kommisijas noturēja 2 sesijās, pie kam rudens sesijā nolika gala eksāmenus 9 studenti (5 matēmatiķi un 4 dabas zinātnieki) un pavasara sesijā — 21 students (16 matēmatiķi un 5 dabas zinātnieki). No 30 absolventiem 5 personas (1 matēm. un 4 dab. zin.) ir jau iesnieguši zinātnisku darbu un ieguvusi attiecīgu

kandidāta gradu (skat. kursu beigušo sarakstu). Bez tiem 1928. g. rudens sesijā gala pārbaudījumus izturējuši:

A. Matēmatikas zinātņu nodaļa.

1) Edmunds Granāts, matr. 5904, mat. grupā, 2) Mārtiņš Grīnbergs, matr. 6883, mat. gr., 3) Voldemars Mangus, matr. 7273, fizikas gr., 4) Vilhelmine Šice-Krievē, matr. 7887, mat. gr.

B. Dabas zinātņu nodaļa.

1) Amalija Tupe, matr. 1628, zool. grupā.

1929. gada pavasarā sesijā gala pārbaudījumus izturējuši:

A. Matēmatikas zinātņu nodaļa:

1) Voldemars Andersons, matr. 9531, mat. grupā, 2) Edīte Bādere, matr. 8110, mat. gr., 3) Alma Bēra, matr. 2308, fizikas gr., 4) Jānis Dobrais, matr. 8405, mat. gr., 5) Arnolds Dolfijs, matr. 6938, mat. gr., 6) Arvids Grīnbergs, matr. 7502, mat. gr., 7) Aleksandrs Jostsons, matr. 9884, mat. gr., 8) Milda Kalēja, matr. 4815, mat. gr., 9) Marta Kurme, matr. 6685, mat. gr., 10) Kārlis Lācis, matr. 7407, mat. gr., 11) Eižens Leimanis, matr. 8282, mat. gr., 12) Alberts Mediņš, matr. 8378, mat. gr., 13) Arvids Nusbergs, matr. 8136, fizikas gr., 14) Roberts Ozols, matr. 8503, mat. gr., 15) Jirģens Vestermanis, matr. 9582, astronom. gr., 16) Herberts Vikmanis, matr. 7749, mat. gr.

B. Dabas zinātņu nodaļa:

1) Anna Kroģe, matr. 7838, zooloģ. grupā, 2) Šeina Abramsonē-Lazere, matr. 3389, zool. gr., 3) Ella Meistere, matr. 533, bot. gr., 4) Lūcija Rezovska, matr. 6196 zool. gr.

9. Pie universitātes atstāts.

Matēmatikas zinātņu kandidāts Ernests Mednis atstāts sagatavoties tālākai zinātniskai darbībai (pie matēmatikas katedras) no 1929. g. 1. jūlija uz 1 gadu bez stipendijas (fak. lēmums 24. V. 1929. g.).

10. Fakultātes studentu un kandidātu iespiestie zinātniskie darbi.

Cand. rer. nat. R. Beķeris: Beitrag zur Diplopodenfauna Lettlands (Folia Zool. et Hydrobiol. I., 1929.).

Cand. rer. nat. A. Pīnus: Beitrag zur Entwicklungsgechichte der Nasenregion des Elches (Alces alces) (Z. f. Morphol. u. Okol. Bd. 13., 1928.).

Cand. rer. nat. M. Rapoport: Das Oberflächenplankton der Küsten Lettlands im Jahre 1925. (Fol. Zool. et Hydrobiol. I., 1929).

Cand. rer. nat. H. Skuja: Vorarbeiten zu einer Algenflora von Lettland (IV. (L. Ū. Bot. d. raksti III., 1928.). Darbs godalgots ar Kultūras fonda prēmiju.

Stud. rer. nat. A. Gerechte: Über die Richtung der phyletischen Wanderung der Sakralregion bei Triton christatus und Triton taeniatus (Latv. bioloģ. biedrības raksti, S. I. 1929).

Stud. math. E. Jansons: Augu fainoloģiskie novērojumi Latvijā 1928. g. (Rīgā, 1929. g.).

Stud. rer. nat. I. Mežgailis un R. Liepiņš: Pēc sēmināra referāta sarakstījuši apcerējumu par sēklu stimulāciju (Daba, 1929.).

O. Reinvalds: 1) Untersuchungen über das Konservieren von Fischereigeräten (Netzen). I. Mitteilung (Zvejn. vēstn. VIII, 2. 1929.). 2) Par to pašu, II. Mitteilung (ibid. VIII, 6. 1929.).

Stud. rer. nat. K. Starcis: Morphologie des Sasēris — Sees (Fol. Zool. et Hydrobiol. I., 1929.).

11. Fakultātes studentu zinātniskie pulciņi.

Pie fakultātes pastāv 2 studentu zinātniskas biedrības: Matēmatisko zinātņu studentu pulciņš un Dabas zinātņu studentu biedriba.

Dabas zinātņu studentu biedrība.

Pārskatāmā gadā noturēta 1 kārtēja, 1 ārkārtēja pilna biedru sapulce un 19 valdes sēdes. Nolasīti sekoši referāti: Stud. rer. nat. E. Križus — Geranijas kā Pucc. Polygoni-amphibii Pers. ecidialie saimniekaugi. Prof. N. Malta — Dabas zinātniskās pētniecības stāvoklis Latvijā. Priv. doc. A. Zāmelis — No evolūcijas teorijas viedokļa interesantie augi mūsu florā. Doc. L. Āboliņš — Ītālija-Flegreju laukos. Prof. N. Malta — V. Starptautiskā augu ģeografu ekskursija (I. P. E.) Čehoslovāķijā un Polijā: I. No Prahas līdz Tatriem II. No Tatriem līdz Bjelovježas mūža mežam.

Biedru skaits 1929. g. 11. maijā bij 69.

Bibliotēkā atrodas 619 grāmatas, no kuņām tekošā māc. gadā iegādātas 9, ziedotas 7. Bibliotēka pārkārtota, ievēdot kartiņu katalogu un sadalot pēc nodaļām. Abonē žurnālus: „Der Naturforscher“, „Kosmos“ un laikrakstu „Students“.

1928. g. 12. decembrī sarīkots tradicionālais eglītes vakars ar prof. N. Malta s kunga runu: Dabas zinātnieka izglītība un darbs.

I. Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāte.

Tekošā mācības gadā bij ievēlēti par dekānu doc. K. Dišlēris, par sēkrētāru — doc. J. Kārkliņš, par fakultātes pārstāvjiem Ūniversitātes Padomē — doc. J. Kārkliņš un doc. R. Akmentiņš.

1. Fakultātes mācības spēku sastāvs.

1. Prof. K. Balodis,	25. Prīv. doc. E. Balodis
2. „ B. Frēze,	26. Lektors E. Krieviņš,
3. „ V. Kosinskis	27. „ J. Stiprais,
4. „ P. Mincs,	28. Asistents K. Bērziņš,
5. „ V. Sinaiskis,	29. „ E. Širons,
6. Doc. R. Akmentiņš,	30. Jaun. asist. K. Čakste
7. „ H. Albāts,	31. „ „ A. Aizsilnieks
8. „ L. Ausējs,	32. Instruktors P. Lazdiņš,
9. „ E. Birkhāns,	33. „ Kr. Linde,
10. „ V. Bukovskis,	34. „ J. Roze,
11. „ A. Būmanis,	35. „ R. Rutks,
12. „ K. Dišlēris,	36. „ A. Smilga,
13. „ F. Henzelis,	37. „ A. Štūls,
14. „ J. Kārkliņš,	38. „ B. Tilts,
15. „ P. Lejiņš,	39. „ E. Vunderlichs,
16. „ A. Lēbers,	40. Subasist. A. Jankovskis,
17. „ K. Puriņš,	41. „ J. Vālbergs.
18. „ V. Vītols,	42. Doc. R. Liepiņš — chēm. f.
19. Prīv. doc. T. Celms	43. „ F. Neureiteris — med. f.
20. „ „ A. Kangers,	44. Lektrise H. Akmentiņa — filol. f.
21. „ „ N. Kochanovskis,	45. Lektors R. Cimmermanis — filol. f.
22. „ „ A. Krugļevskis,	46. „ J. Zariņš, filol. f.
23. Prīv. doc. u. asist. P. Mucinieks,	47. „ T. Zeiferts. — filol. fak.
24. Prīv. doc. A. Ugrumovs,	

Pārskata periodā mācības spēku sastāvā notikušās pārmaiņas:

a) nākuši klat:

1. V. Kosinskis, profesors,
2. K. Čakste, jaun. asistents,
3. A. Aizsilnieks, jaun. asistents.

Lektors E. Balodis un asistents P. Mucinieks ievēlēti par privātdocentiem un jaunākais asistents K. Bērziņš — par asistentu.

2. Mācības gaita.

a) Tautsaimniecības nodaļā lasīti teorētiski kursi un noturēti semināri un prōsēmināri:

I. kursam.

1. Ievads tautsaimniecībā (prof. K. Balodis)	2 st. ned.	I. sēmēstri
2. Tautsaimniecība un finanses (prof. K. Balodis)	2 " "	II. "
3. Tautsaimniecības teorijā (pr. doc. N. Kochanovskis)	4 " "	" "
Tautsaimn. teor. prōsēm. " " "	2 " "	" "
4. Saimnieciskās attīstības vēsture (doc. F. Henzelis)	2 " "	" "
5. Saimnieciskā ģeogrāfija (prof. K. Balodis)	4 " "	" "
6. Mācība par tirdzniecību (doc. J. Kārkliņš)	4 " "	" "
7. Grāmatvedības teorija " " "	2 " "	" "
8. prōsēminārs " " "	1 " "	" "
9. Tirdznieciskā rēķināšana (doc. V. Vītols)	4 " "	" "
10. Ievads tiesību zinātnē (doc. R. Akmentiņš)	2 " "	" "
11. Chēmija — neorganiskā (doc. A. Janeks)	2 " "	I. sēmēstri
" — organiskā (doc. A. Liepiņš)	2 " "	II. "
12. Latviešu valoda (lekt. T. Zeiferts)	2 " "	" "
13. Angļu valoda (lekt. R. Cimmermanis)	4 " "	divās grup.
14. Vācu valoda (lekt. J. Zāriņš)	6 " "	" "
15. Krievu valoda (lekt. H. Akmentiņa)	3 " "	" "
16. Stenogrāfija (instr. J. Roze)	3 " "	" "
17. Kantoņa mašīnu praktika (instr. A. Smilga)	24 " "	" "

II. kursam.

1. Tautsaimniecības politika (prof. K. Balodis)	4 st.	ned.
2. " " prōsēmīnārs — (prof. K. Balodis un asist. E. Šīrons)	2 "	"
3. Statistika (doc. F. Henzelis)	4 "	"
4. Grāmatvedības praktika (doc. J. Kārklīšs)	4 "	"
5. Tirdzniecisko rēķinu prakt. darbi (doc. V. Vitols)	1 "	"
6. Preču zinātne (doc. E. Rozenšteins)	4 "	"
7. Praktiskie darbi preču zinātnē (doc. E. Rozenšteins)	8 "	"
8. Valsts tiesības (doc. R. Akmentiņš)	4 "	"
9. Sēminārs Valsts tiesībās (doc. R. Akmentiņš)	2 "	"
10. Cīviltiesības (doc. A. Būmanis)	4 "	"
11. " " sēmin. un prōsēmīn. (doc. A. Būmanis)	4 "	"
12. Finanču matemātika (doc. L. Ausējs)	3 "	"
13. Ievads kooperācijā (lekt. E. Balodis)	3 "	"
14. Ievads sabiedriskās zinātnēs (prīv. doc. T. Celms)	4 "	"
15. Angļu valoda (lekt. R. Cimmermanis)	3 "	"
16. Vācu valoda (lekt. J. Zariņš)	3 "	"
17. Stenogrāfija (instr. J. Roze)	3 "	"
18. Kantora praktika I (instr. P. Lazdiņš)	2 "	"
19. Muitas praktika (instr. A. Štūls)	3 "	"

III. kursam.

1. Finanču zinātne (doc. K. Puriņš)	4 st.	ned.
2. Speciālā grāmatvedība (doc. E. Birkhāns)	4 "	"
3. Apdrošināšanas matemātika (doc. L. Ausējs)	3 "	"
4. Latvijas valsts tiesības (doc. K. Dišlēris)	2 "	"
5. " " sēminārs (doc. K. Dišlēris)	1 "	"
6. Tirdzniecības tiesības (doc. Lēbers)	4 "	"
7. Administratīvās tiesības (doc. K. Dišlēris)	4 "	"
8. " " sēminārs (doc. K. Dišlēris)	2 "	"
9. Angļu valoda (lekt. R. Cimmermanis)	2 "	"
10. Vācu " " (lekt. J. Zariņš)	2 "	"
11. Latviešu tirdzn. korespondence (lekt. J. Stiprais)	4 "	"
12. Angļu " " (lekt. R. Cimmermanis)	2 "	"
13. Vācu " " (lekt. E. Krieviņš)	2 "	"
14. Krievu " " (doc. E. Birkhāns)	2 "	"

15. Linu tirdzniecības praktika (instr. E. Vunderlichs)	8 st. ned.	
16. Koku " " (instr. R. Rutks)	.... 8 " "	
17. Banku darbības praktika (instr. B. Tilts)	..... 3 " "	
18. Stenografija (instr. J. Roze)	..... 3 " "	
19. Kooperatīvā darb- un grāmatved. (lekt. E. Balodis)	3 " "	
20. Kantora praktika II (instr. P. Lazdiņš)	..... 2 " "	
21. Kooperācijas teorija (prof. V. Kosinskis)	..... 3 " "	
22. " " sēm. u. prős.	..... 2 " "	
23. Saimn. ģeogrāfijas sēminārs	..... 2 " "	
24. Pensiju tiesības (prīv. doc P. Mucinieks)	..... 2 " "	I. sēmeštrī
25. Darba " " " "	..... 2 " "	II. " "

IV. kursam.

1. Banku politika (doc. V. Vitols)	..... 2 " "	
2. " " " " sēminārs (doc. V. Vitols)	2 " "	
3. Tautsaimn. mācību vēsture (pr. d. N. Kochanovskis)	2 " "	
4. Starptautiskās privāttiesības (doc. H. Albāts)	.... 2 " "	I. sēmeštrī
5. " " sēminārs (doc. H. Albāts)	4 " "	
6. Angļu valoda (lekt. R. Cimmermanis)	..... 2 " "	
7. Vācu valoda (lekt. J. Zariņš)	..... 2 " "	
8. Latviešu tirdzn. korespondence (lekt. J. Stiprais)	2 " "	
9. Angļu " " (lekt. R. Cimmermanis)	2 " "	
10. Vācu " " (lekt. E. Krieviņš)	.... 2 " "	
11. Tautsaimniecības politikas sēminārs (prof. K. Balodis un asistents E. Širons)	..... 2 " "	
12. Finanču zinātnes prősēminārs (doc. K. Puriņš)	.. 2 " "	
13. Tirdzniecības mācības sēminārs (doc. J. Kārklis un asistents K. Bērziņš)	..... 2 " "	
14. Tirdzniecības tiesību sēminārs (doc. A. Lēbers)	2 " "	
15. Tautsaimniecības teorijas sēm. (prof. V. Kosinskis)	2 " "	

Diplomdarbu vadība bijusi pie sekošām katedrām: tautsaimniecības politikas, starptautisko privāttiesību, administrātīvo tiesību, mācības par tirdzniecību, tirdzniecības tiesību, finanču zinātnes un tautsaimniecības teorijas.

b) Tiesību zinātņu nodaļa:

Tiesību zinātņu nodaļā lasīti teorētiski kursi un noturēti sēmināri un prősēmināri:

I. kursam.

1. Ievads tautsaimniecībā (prof. K. Balodis)	2	st. ned.	I. sēmeštri
2. Tautsaimniecības teōrija (pr. d. N. Kochanovskis)	4	" "	
3. Ievads tiesību zinātnē (doc. R. Akmentiņš)	2	" "	
4. Romiešu tiesību vēsture (prof. B. Frēze)	3	st. ned.	
5. Vispārējā tiesību vēsture (prof. B. Frēze)	2	" "	
6. Latviešu valoda (lekt. T. Zeiferts)	2	" "	
7. Vācu valoda (lekt. J. Zariņš)	6	" "	
8. Tautsaimn. teōrijas prōsēm. (pr. d. N. Kochanovskis)	2	" "	

II. kursam.

1. Romiešu tiesības (prof. B. Frēze)	4	" "	
2. Krīmināltiesības (prof. P. Mincs)	4	" "	
3. Krīmināltiesību sēminārs (prof. P. Mincs)	2	" "	
4. Valsts tiesības (doc. R. Akmentiņš)	4	" "	
5. Valsts tiesību sēminārs (doc. R. Akmentiņš)	2	" "	
6. Tiesību filosofija (doc. P. Lejiņš)	2	" "	
7. Tiesību filosofijas sēminārs (doc. P. Lejiņš)	1	" "	
8. Statistika (doc. F. Henzelis)	4	" "	
9. Ievads sabiedriskās zinātnēs (priv. doc. T. Celms)	3	" "	
10. Vācu valoda (lekt. J. Zariņš)	3	" "	

III. kursam.

1. Administrātvās tiesības (doc. K. Dišlēris)	4	" "	
2. Civiltiesības (prof. V. Sinaiskis)	6	" "	
3. Civiltiesību prōsēminārs (prof. V. Sinaiskis)	2	" "	
4. Tirdzniecības tiesības (doc. A. Lēbers)	4	" "	
5. Latvijas valsts tiesības (doc. K. Dišlēris)	2	" "	
6. Latvijas valsts tiesību sēminārs (doc. K. Dišlēris)	1	" "	
7. Civiltiesāšanas kārtība (doc. V. Bukovskis)	6	" "	
8. Civiltiesāšanas kārtības sēminārs (d. V. Bukovskis)	2	" "	
9. Finanču zinātnē (doc. K. Puriņš)	4	" "	
10. Tautsaimniecības politika (prof. K. Balodis)	4	" "	
11. Tautsaimn. polit. prōsēminārs (prof. K. Balodis).	2	" "	
12. Pensiju tiesības (priv. doc. P. Mucinieks)	2	" "	
13. Darba tiesības " " "	2	" "	

IV. kursam.

1. Krīmināltiesāšanas kārtība (prof. P. Mincs)	4 st. ned.	
2. Krīminālpolitika (prīv. doc. A. Krugļevskis)	3	„ „
3. Krīminālpolitikas sēminārs (pr. d. A. Krugļevskis)	2	„ „
4. Krīminālpsīholoģija (doc. P. Lejiņš)	2	„ „
5. Krīminālpsīholoģijas sēminārs (doc. P. Lejiņš)	1	„ „
6. Militārās krīmināltiesības (prīv. doc. A. Ugrumovs)	4	„ „
7. Civiltiesību sēminārs (prof. V. Sinaiskis)	2	„ „
8. Starptautiskās tiesības (doc. H. Albāts)	4	„ „ II. sēmēstri
9. Starptautisko tiesību sēminārs (doc. H. Albāts)	2	„ „ II. sēmēstri
10. Baznīcas tiesības (doc. H. Albāts)	2	„ „
11. Romiešu tiesību sēminārs (prof. B. Frēze)	2	„ „
12. Tirdzniecības tiesību sēminārs (doc. A. Lēbers)	2	„ „
13. Tiesu medicīna (doc. F. Neureiteris)	2	„ „
14. Dikcija (instr. Kr. Linde)	2	„ „

Diplomdarbu vadība bijusi pie sekošām katedrām: romiešu tiesību, cīviltiesību, krīmināltiesību, valsts tiesību, cīviltiesāšanas kārtības, krīmināltiesāšanas kārtības, administratīvo tiesību, Latvijas valsts tiesību, tiesību filosofijas, krīminālpsīholoģijas un tirdzniecības tiesību.

3. a) Fakultātes tautsaimniecības nodaļu beiguši:

1. J. Baķis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Spirta un degvīna monopols Latvijā“.

2. J. Fiļkovs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Aizturēšanas tiesības tirdzniecībā“.

3. F. Freibergs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas agrārā krēdita attīstība“.

4. A. Vilciņš (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pilsētu nekustamās mantas nodoklis“.

5. H. Ozols (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Labības ražas un neražas cēloņi Latvijā“.

6. M. Vītiņš (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas hipotēku banka“.

7. P. Lukstiņš (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Salacgrīvas kā ostas un viņas aizmugures saimnieciskā nozīme“.

8. J. Jurgelāns (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pilsētu hipotēkārāis krēdīts“.

9. H. Barševskis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas un Padomju Krievijas tirdznieciskais ligums“.

10. A. Grabis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Alus ražošana un aplikšana“.

11. L. Kūgelberga (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Amerikas saimniecības raksturs“.

12. V. Veidiņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Strādnieku līdzdalība uzņēmuma peļņā“.

13. A. Kripens (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas slimu kašu līdzekļi un viņu izlietošana“.

14. J. Gulbis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Linkopība Latvijā“.

15. H. Lielmanis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Banku grāmatvedības mēchanizēšana“.

16. A. Sakvars (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Papīra naudas teorijas un tās apgrozība sakarā ar vispārēju naudas teoriju“.

b) Tiesību zinātņu nodaļu beiguši:

1. M. Tichomirovs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Valsts kontrole Latvijā“.

2. N. Bērziņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Streiks no krimināltiesību viedokļa“.

3. H. Machimovskija (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: Krimināltiesiskā autortiesību normēšana“.

4. I. Liepiņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Balsošanas veidi un kārtība parlamentos“.

5. G. Dīnstmanis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Onus probandi“.

6. A. Kampe-Bone (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Mūsu tiesību trūkumi mantošanā pēc testamenta, salīdzinot ar Vācijas tiesībām“.

7. Ž. Zakenfelds (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pilsētu pašvaldību reforma“.

8. K. Kļaviņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas pagastu pašvaldības attīstības vēsture“.

9. R. Gurevičs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pastāvīgā neitrālitate un tautu savienība“.

10. L. Šulcs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Attiecības starp tiesībām un ētiku“.

11. J. Dukāts (atzīme „sekmīgi“, ar diplomdarbu: „Latvijas ienākuma nodokļa likums“.

12. L. Sverdlins (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Par augļošanu“.

13. P. Ramanis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Kaŗa gūstekņu jūriskais stāvoklis“.

14. O. Kalniņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Krimināllietu atjaunošana“.

15. V. Dannenbergs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Intellektuālais dokumentu viltojums“.

16. T. Šulcs (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pastāvīgās starptautiskās tiesas nodibināšana un viņas statūti“.

17. A. Blūmentāls (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Blokādi“.

18. V. Eglītis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Vienlīdzības ideja“.

19. J. Gobnieks (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Dēmokrātija un vēlēšanas“.

20. J. Ullis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Deputātu imunitāte“.

21. B. Ērglis-Barons (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas valsts prēsidents“.

22. K. Bone (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Tiesību pārstāvniecība civiltiesā“.

23. J. Stelmachers (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Garantiju līgums un līdzvara princips“.

24. K. Ticmanis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Liecnieku liecības kriminālprocesā“.

25. O. Zutis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Tiesāšanas kārtība dienesta noziedzīgos nodarījumos“.

26. M. Kreicbergs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Administratīvā jūsticija Latvijā“.

27. L. Meike (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Tautas kontroles tiesības“.

28. H. Meike (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Bērna nogaļināšana“.

29. A. Rutulis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Par mazgadējiem noziedzniekiem“.

30. A. Ādminis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Baltijas valšķu savienības ideja“.

31. N. Hiršbergs (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Starptautiskā darba organizācija“.

32. A. Jakobsons (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Dēmokratijas ideja senatnē un tagadnē“.

33. T. Iviņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Prūsijas administrātvā jūsticija“.

34. E. Patvaldnieks (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas pilsētu pašvaldības satversme“.

35. R. Kāps (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas valsts cīvīlietāžu darbinieku tiesiskais stāvoklis“.

36. B. Dubrovskis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Personisks apvainojums“.

37. A. Bergmanis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Valdība un viņas valdības attīstība“.

38. F. Rutulis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pilsoņu subjektīvo pūbliko tiesību attīstība un viņu izpaušanās Baltijas valšķu likumdošanā“.

39. J. Levins (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Liecīnieku liecības krimināltiesā“.

40. J. Kliesmets (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Internācionālā jūridiskā palīdzība krimināllietās“.

41. P. Elksnītis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Masu noziegumi pēc Latvijas kara soda likumiem“.

42. A. Gurvičs (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Nācionālo minoritāšu tiesības Latvijā“.

43. L. Dzenis (atzīme „ļoti sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Pavalstniecība modernās valstīs“.

44. A. Karčevskis (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Starptautiski jūridiskā palīdzība krimināllietās“.

45. V. Krustiņš (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Goda aizkāŗšana“.

46. E. Āzens (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Izmeklēšanas tiesneša funkcijas un uzdevumi kriminālprocesā“.

47. M. Garbers (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Vīnes normatīvā skola“.

48. A. Rabinovičs (atzīme „sekmīgi“) diplomdarbs: „Deputātu immunitātes problēma ar Latvijas republikas satversmes noteikumu speciāls novērtējums“.

49. A. Vagals (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Interpellāciju tiesības“.

50. V. Voits (atzīme „sekmīgi“) ar diplomdarbu: „Latvijas Demokrātiskās Republikas Prēsidents“.

5. Sēmināri, prēsēmināri un citi praktiskie darbi.

A. Tautsaimniecības nodaļa.

a) Tautsaimniecības politikas prēsēminārs un sēminārs.

Sēminārs tautsaimniecības politikā pēc iepriekšējo gadu parauga noturēts divi stundas nedēļā priekš vecākā kursa studentiem prof. Dr. K. Baloža un asistenta E. Širona vadībā. S. māc. gadā jēmuši dalību no 20 — 30 studentu un nolasīti referāti par šādiem tematiem.

1. Spirta monopōls Latvijā (J. Baķis).
  2. Doles spēka stacijas prōjekti (prof. Balodis).
  3. Valsts zemes banka (Fr. Freibergs).
  4. Labības ražas Latvijā (H. Ozols).
  5. Amerikas saimniecības īpatnības (L. Kūgelberga).
  6. Salacgrīvas osta un Salacgrīvas saimnieciska nozīme (P. Lukstiņš).
  7. Slimo kašu saimniecība Latvijā (A. Krīpēns).
  8. Latvijas un Krievijas tirdzniecības līgumi (H. Barševskis).
  9. Dzīvokļu krīze Latvijā (Peka).
  10. Namu vērtējumi Rīgā un namsaimnieku nodokļi (prof. K. Balodis).
- Pavisam noturētas 21 sēmināra dubultstundas.

Prēsēminārs tautsaimniecības politikā noturēts 2 stundas nedēļā prof. K. Baloža un asistenta E. Širona vadībā. No studentiem jēmuši dalību 56 — 69 personas. Sēmināram sagatavoti 38 referāti, no kuriem nolasīti pilnīgi vai pa daļai 24 referāti par šādiem tematiem:

1. Laukstrādnieku izcelšanās Vidzemē un viņu stāvoklis. Pēc Agta apstrādājis K. Pavārs.
2. Ū. S. A. muitas politika pēc pasaule kara. Pēc R. Šlezingerā — A. Eltermanis.

3. Zinātniskā organizācija saimnieciskos uzņēmumos. Pēc Aronova — A. Venders.
  4. Internacionālo parādu problēms. Pēc J. Frīdricha — E. Bergs.
  5. Liberālisms un protekcionisms Anglijas saimnieciskajā politikā pēc pasaules kara. Pēc Leibušera — M. Robeža.
  6. Iedzīvotāju pieaugumu teorija un maltusiānisms. Pēc Tugan-Baranovska — A. Kārkliņa.
  7. Briseles un Vīnes tirdzniecības mūseiji. Pēc J. Janžuļa—Beikerts.
  8. Brīvtirdzniecības politikas oikonomiskie pamati. Pēc Bickeļa—Paema.
  9. Zemes attiecības Vidzemē. Pēc Borodonosa — Gustiņš.
  10. Labības ēlevātori. Pēc Borodajevska — Priekšs.
  11. Šveices agrārpolitika. Pēc Landmaņa — A. Krancis.
  12. Kara iespaids Krievijas, Anglijas un Vācijas tautsaimniecībā. Pēc Tugan-Baranovska — N. Straudovska.
  13. Zviedru sērkokociņu trests. Pēc Freudes — Vasks.
  14. Kapitāla trūkuma novērošana lauksaimniecība. Pēc K. Bitera — A. Belmane.
  15. Ceļš uz saimniecisko izveseļošanas. Pēc Paish — P. Lapiņš.
  16. Brīvtirdzniecība un prōtekcionisms. A. Celmiņš.
  17. S. P. R. S. saimniecība. Pēc žurn. „Ekon. obozr.“ Braunfelds.
  18. U. S. A. cukurrūpniecība. Judovičs, Ž.
  19. Lauksaimniecība Dānijā. J. Jurevics
  20. Latvijas muitas tarifi. Freibergs.
  21. Pad. Krievijas labības eksports. Pūpols.
  22. Racionālisācija. Pēc Ermonski — E. Piebalgs.
  23. Valsts palīdzība vai pašpalīdzība agrāras krises novēršanā. Pēc K. Ritera — O. Stūritis.
  24. Ievads pasaules saimniecībā. Pēc. Bīnštoka — Ķirsonis.
- Pārējie referāti palikuši nelasīti laika trūkuma dēļ.

b) Tirdzniecības mācības sēminārs.

Tirdzniecības mācības sēminārā docenta J. Kārkliņa vadībā nolasīti un iztirzāti darbi par šādiem tematiem:

1. Uzņēmuma ienesīguma faktori. E. Viģants.
2. Reklama Rīgā. V. Raudiņš.
3. Uzņēmumu reserves. J. Brenners.
4. Reklamas nozīme un viņas psiholoģiskais pamats. K. Baltiņš.

5. Teilora sistēmas pielietošana tirdzniecībā. R. Vazbucka.
6. Ienesīguma pamati tirdzn. uzņēmumā A. Gūtmane.
7. Reklamas psiholoģiskie pamati. A. Grīnfelds.
8. Saimniekošanas izdevumi tirdzn. uzņēmumā. J. Sērmukšs.
9. Īpašuma amortisācija. M. Robeža.
10. Fordisms. K. Krancs.
11. Ražojamā produkcija pašizmaksas aprēķins. J. Kauliņš.
12. Uzņēmumu vadība. P. Sukse.
13. Īpašuma amortisācija. A. Muzikants.
14. Teilora sistēma un darba racionālisācijas problēms. A. Jākobsons.
15. Sacensībā tirdzniecībā. N. Tilips.
16. Vietas izvēle uzņēmumam. P. Beirots.
17. Reklamas veidi. Ž. Osis.
18. Svešais kapitāls uzņēmumā. F. Gūtmanis.
19. Uzņēmuma ienesīguma faktori un ienesīguma aprēķināšana. A. Pētersons.
20. Gatavošanās saimnieciskai darbībai. V. Bankers.
21. Saimnieciskā konjunktūra. A. Eltermanis.
22. Labības cenu svārstības Latvijā pēdējos 4 gados. A. Bojārs.
23. Uzņēmuma kapitāls. K. Emersons.
24. Prēmiju algas. L. Pīrante.
25. Īpašuma amortisācija. E. Raisteris.
26. Universālmagazīnas uzbūve. E. Valtenbergs.

c) Saimnieciskās ģeogrāfijas seminārs.

Seminārs saimnieciskā ģeogrāfijā noturēts pirmo gadu prof. Dr. V. Kosinska un asistenta Širona vadībā. Seminārā apskatīta pēc nolasītiem referātiem un debatēm atsevišķu valstu saimnieciskā dzīve. Semināru dalībnieku skaits 10—15 personu. Dalībnieku nelielais skaits izskaidrojams ar to, ka seminārs noturēts pirmo gadu un ar nokavēšanos. Seminārā nolasīti referāti par šādiem tematiem:

1. Latvija un Dānija kā lopkopības zemes. K. Caune.
2. Brazīlija. P. Beirots un V. Bankers.
3. Argentīnas lauksaimniecība. F. Ķirsonis.
4. Dabīgais un mākslīgais zīds. O. Lejiņš.
5. Lietava un Latvija. J. Sērmukšs.
6. U. S. A. augsnes. E. Filips.

d) Finanču zinātnes seminārs.

Semināru vadīja doc. K. Puriņš; seminārā piedalījās 46 personas. Katram dalībniekam jāizstrādā viens darbs pēc izvēlēta temata. Seminārā nolasīti un iztirzāti šādi darbi:

1. Rīgas pilsētas uzņēmumi. Roze.
2. Latvijas dzelzceļu saimniecība. Vilks.
3. Valsts bankrots. Stāģers.
4. Vienīgie nodokļi. Emersons.
5. Nodokļu pārcelšana. Zāģeris.
6. SSSR. nodokļu sistēma. Vilipsons.
7. Latvijas ievadmuita un lauksaimnieku intereses. Bergmanis.

Uzdota vesela rinda jautājumu par ienākuma nodokli, kuņus seminārā dalībnieki atrisināja rakstiski. Bez tam iztirzāti vēl daudzi citi sarežģītāki finanču zinātnes jautājumi.

e) Kooperācijas seminārs.

Kooperācijas seminārā prof. V. Kosinska vadībā nolasīti, iztirzāti un iesniegti darbi par sekošiem tematiem:

1. Patērētāju kooperācija Zviedrijā.
2. Vai ražošanas kooperatīvus var uzskatīt par kooperatīviem?
3. Ročdeles principi un Latvijas patērētāju kooperatīvi.
4. Piensaimnieku sabiedrības Latvijā.
5. Krēditkooperācija Latvijā.
6. Patērētāju kooperatīvu un lauksaimn. ražojumu kōppārdošanas kooperatīvu savstarpējās attiecības.
7. Uguns apdrošināšanas kooperācija Latvijā.
8. Patērētāju kooperācijā Latvijā.

Sakarā ar nolasītiem referātiem iztirzāti arī citi kooperācijas un tautsaimniecības teorijas jautājumi.

Kooperācijas teorijas prōsēminārā iztirzāti un pārrunāti lekcijās apskatītie kooperācijas teorijas jautājumi, lai labāk šo jautājumu izprastu. Prōsēmināru vadīja prof. V. Kosinskis.

f) Cvoltiesību seminārs (tautsaimniecības nodaļas stud.). Semināru un prōsēmināru vadīja doc. A. Būmanis. Pēc iepriekšējo gadu parauga, sevišķs prōsēminārs pag. gadā netika turēts, bet lekcijas lasītas 6 stundas, bieži kollokvija veidā.

Sēminārā izstrādāti 2 plašāki darbi: a) Uzdevums un pilnvarojums, b) Vecāku un bērnu tiesiskais stāvoklis; šo darbu iztirzāšanā piedalījušies 44 klausītāji.

g) *Tautsaimniecības teārijas prōsēmināru* vadīja priv.-doc. N. Kochanovskis. Prōsēminārā notiek teōrētiskā kursa plašāka iztirzāšana, lai dotu studentiem iespēju vieglāki saprast un piesavināties grūtākos tautsaimniecības teārijas jēdzienus.

h) *Citu praktisku darbu starpā minami:*

kantorpraktika I. un II., ko vada instruktors	P. Lazdiņš;
stenografija	" " " J. Roze;
praktiskie darbi ar kantora mašīnām	" " " A. Smilga;
banku praktiskie darbi	" " " B. Tilts;
praktiskie darbi linu tirdzniecībā	" " " E. Vunderlichs;
praktiskie darbi koku tirdzniecībā	" " " R. Rutkis.

B. Tiesību zinātņu nodaļa.

Administratīvo tiesību sēmināru vadīja doc. K. Dišlēris. Sēminārā nolasīti referāti par administratīviem jautājumiem un apspriesti kāsus no Senāta administratīvā departamenta spriedumiem.

Civiltiesību prōsēminārā, lai iemācītu studentus analizēt jūrīdīskās normas un tos pielietot praksē, studentiem analizēšanai un izšķīršanai katru reizi tika uzdots viens casus. Sēminārā ieskaitīšanai studentiem bija rakstīski jānostrādā mazākais 6 casus un bez tam jāiesniedz viens teōrētīski darbs vai jākomentē daži senāta spriedumi. Studenti (dalībnieki ap 100) darbu veica ar sekmēm. Prōsēmināru vadīja prof. V. Sīnaiskis un viņam palīdzēja asistents K. Čakste.

Civiltiesību sēmināra uzdevums bija iemācīt studentus zinātniski strādāt, patstāvīgi pētīt kādu civiltiesīsku vai Latvijas tiesību problēmu vai referējot par jaunāko civiltiesību zinātni. Šīnī sēminārā katram dalībniekam obligātorīski jānolasa viens referāts un jāpīedallas referāta iztirzājumā, ko gandrīz visi sēmināra dalībnieki veica sekmīgi. No interesantākiem pētījumiem būtu minami: Izdevniecības līgums, pirkums ar nomaksu, laesio enormis, cesija, bona fides un vindikācija. Sēmināra vadītājs prof. V. Sīnaiskis pie katra darba deva savu rezīmē, iztirzājumu un metodoloģīskus aizrādījumus.

Krīmināltiesību sēminārā studentiem uzdeva rakstiskus darbus sekošiem tematiem: „Bindinga normu teorija“, „Nodoms un neuzmanība“, „Feierlacha teorija“, „Casus“, „Apžēlošana“, „126. pants“, „Kukuljemsana un došana“. Bez tam rudenī un pavasarī rakstītas bez sagatavošanās pa vienai klausūrai (tiesisku kāsu iztīrāšana). Katru sestdienu notikušās sarunās (colloquium) studenti jēma aktīvu dalību diskusijās par teorētiskiem kā arī praktiskiem jautājumiem un tiesību kāsu iztīrāšanā. Divreiz tika sarīkotas tiesas sēdes ar iepriekšēju lomu sadalīšanu. Maija mēnesī notika centrālcietuma apskatīšana sēmināra vadītāja prof. P. Minca vadībā.

Krīminālprocesa sēminārā studentiem uzdoti sekoši temati: „Ordalia“, „Pūblicitāte un slepenība“, „Individuālais un kolleģiālais princips“, „Miertiesneši Anglijā“, „Piekritība“, „Nodošana tiesai“, „Aizstāvja tiesības un pienākumi“, „Lietpratēji“, „Drošības līdzekļi“.

Bez tam rudenī un pavasarī rakstītas bez sagatavošanās pa vienai klausūrai. Piekdienās notika diskusijas. Sēmināru darbi tika ieskaitīti tiem studentiem, kas krīmināltiesībās un krīminālprocesā bez klausūras iesnieguši vismaz 5 rakstu darbus.

Tirdzniecības tiesību sēminārā iztīrāti un apspriesti doc. A. Lēbera vadībā praktiski kāsus un no tiem izrietoši jūridiski-zinātniski un praktiski jautājumi. Bez tam tiesību zinātņu nodaļas sēmināros iztīrāti un apspriesti jūridiski-zinātniski temati.

Cīvilprocesa sēminārs. Cīvilprocesa sēmināru darbs noritējis pēc iepriekšēju gadu parauga. Pēc teorētiskas iepazīstināšanas ar cīvilprocesa pamatprincipiem visiem klausītājiem vispirms bija dota iespēja iepazīties ar procesa rakstu formu pēc ūniversitātes bibliotēkā nodotām tiesas archīva lietām. Par visām neskaidrībām studenti varēja griezties ar jautājumiem un saņemt attiecīgus paskaidrojumus no sēmināra vadītāja doc. V. Bukovska.

Par zemes grāmatu vešanu un hipotēkas sistēmu studentiem nolasītas divas lekcijas zemes grāmatas nodaļā. Tāpat tika nolasīta lekcija par notāriālo sistēmu un darbību, uzrādot studentiem notāra grāmatas, reģistrus un aktus.

Pēc teorijas noklausīšanās katram studentam nācās veikt zināmus rakstiskus darbus, kas pastāvēja dažāda satura rakstu (prasības sūdzību, paskaidrojumu, pretprasību, atsauksmju, spriedumu, apellācijas, kasācijas; blakus sūdzību u. t. t.) sastādīšanā, pie kam katram studentam bija jāsaņem un jāiesniedz no 5 līdz 10 šādu darbu. Pavisam pagājušā mācības gadā iesniegti ap 800 tādu darbu.

Darbi ar raksturīgām īpatnībām aprakstīti un apgaismoti kopēji semināros, kurus studenti apmeklēja ļoti labprātīgi. Vairāk sagatavotiem klausītājiem sarikoja speciālus seminārus ar savstarpēju domu izmaiņu, pie kam studentiem deva atrisināšanai nelielus procesa uzdevumus, dažādus procesa gadījumus. Beidzot pavasarī pēc kursa beigām studentiem universitātes telpās uzdeva 2 rakstiskas klausūras.

Valsts tiesību seminārs. Semināru vadīja doc. R. Akmentiņš. Semināra apmeklēšana tā dalībniekiem bija obligātōriska. Priekš semināra pabeigšanas no dalībniekiem prasīja bez vispārējās līdzdalības debatēs, vēl vismaz viena referāta nolasišanu, pie kam referāts jāiesniedz rakstiski ar pievienotām, no darba izrietošām tesēm un izlietotās literātūrās norādījumiem. Bez tam katram dalībniekam pēc paša vai semināra vadītāja izvēles jāpiedalās, vismaz vienu reizi, par oficiālu oponentu ar uzrakstītu kritiku par iztirzājamo cita dalībnieka darbu. Pie jautājuma apskatīšanas pieļauta pilnīga akadēmiska brīvība, pie kam dažas problēmas apskatītas no pretējiem viedokļiem pēc dalībnieku pārliecības, prasot vienīgi no tiem, lai savu viedokli tie pamatotu ar faktiskiem datiem un zinātnieku teorijām. Temati, kurus divi dalībnieki vai oponenti apskatīja no pretējiem viedokļiem, izsauca visdzīvāko studentu piedalīšanos debatēs. Tādi bija jautājumi par tagadnes akūtiem tematiem: imunitāti, mazākumu tautību tiesību, sieviešu politiskām tiesībām, budžetu tiesībām un citu.

Lielākā daļa tematu bija semināra vadītāja uzdots ar galvenās literātūras aizrādījumiem, bez tam pieļauta tematu brīva izvēle. No semināra dalībniekiem 7 personas semināru apmeklēja divus gadus, jemdami jo sevišķi dzīvu dalību otrā gadā citu referātu iztirzāšanā, ar ko stipri atviegloja semināra vadītāja darbu, kā arī ierosināja citus jemt dalību debatēs. Dažu oponentu resp. korreferentu rakstiski iesniegtie aizrādījumi bija tik lietišķi un plaši, ka tos pilnīgi bija iespējams ieskaitīt par pastāvīgiem rūpīgi izstrādātiem referātiem. Citu, salīdzinot nedaudzu, dalībnieku referāti nebija pilnīgi, galvenā kārtā tadēļ, ka to sastādītāji ļoti vāji pārvaldīja svešās valodas, kadēļ tie nevarēja izlietot tik plaši, kā tas bija vajadzīgs, attiecīgo literātūru. Tomēr, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, seminārā darbi ir tapuši nesalīdzināmi labāki.

Lai atvieglotu semināra līdzdalībniekiem attiecīgās literātūras sameklēšanu, semināra vadītāja uzdevumā studenti A. Kāns un L. Rožlapa sastādīja katalogus par grāmatām valsts tiesības un tiesību teorijā, kas atrodās universitātes centrālā un valsts bibliotēkā. Semināra vajadzībām,

lai būtu vairāki eksemplāri, V. Kaijgars un Alise Vaģele pārtulkoja dažas konstitūcijas. Valsts tiesību sēmināra dalībnieki nolasīja sekošus darbus:

K. Brunovska „Parlamenta attīstības gaita“.

I. Kreicberga „Deputātu immunitāte“.

A. Kranca „Vai ir vajadzīga deputāta immunitāte demokrātiskā valstī?“

M. Krona „Parlamentāriskā immunitāte Šveicē“.

I. Gregora „Vai deputāta immunitāte ir vajadzīga tagadējā demokrātiskā valstī?“

A. Pekas „Ministru atbildība“.

K. Kļavnieka „Fēderālais princips Veimāras konstitūcijā“.

R. Reseļa „Mācība par suvcrenitāti pēc prof. H. Kenzena uzskatiem“.

A. Jaunā „Suverenitātes jēdziens“.

A. Kāna „Minoritāšu tiesības“.

T. Ludēna „Iegūtās tiesības“.

I. Sverdlova „Referenda tiesības“.

K. Kocha „Japānas konstitūcija“.

L. Rožlapas „Interpelāciju tiesības“.

Fr. Miltiņa „Igaunijas mazākuma tautību autonomija“.

B. Mandelštama „Subjektīvo-pūblistisko tiesību jautājums pēckara konstitūcijās“.

K. Siliņa „Šveices konstitūcija“.

A. Svenes „Vai parlamentam ir tiesība noraidīt budžetu?“

K. Sangoviča „Budžetu tiesības“.

K. Pipara „Sieviešu politiskās tiesības“.

J. Plauža „Turcijas konstitūcija“.

Starptautisko tiesību sēminārā, kuŗu vadīja doc. H. Albāts, nolasīti un iztirzāti sekoši studentu referāti:

R. Komisāra „Atbrūpošanās jautājums tautu savienībā“.

J. Jākobsona „Hāgas konvencijas par laulību un laulības šķiršanu“.

Ceikeļa „Baltijas valšķu savienības idejas starptautiskās tiesībās“.

Z. Tulboviča „Baltijas valšķu jautājums Versaļas miera līgumā“.

K. Gailīša „Par chēmisko kaŗu no starptautisko tiesību viedokļa“.

K. Ņudes „Klaipēdas jautājums“.

R. Vazbucka „Bolīvijas un Paragvajes konflikts un viņa atrisinājums“.

R. Erasmus „Senās Krievijas valsts parādu jautājums no starptautisko tiesību viedokļa“.

J. Grinberga „Pastāvīgās starptautiskās tiesas kompetence“.

Tiesību filosofijas sēminārā, kuŗu vadīja doc. P. Lejiņš, ikkatrs sēmināra dalībnieks iesniedzis referātu par vienu no mācības gada sākumā norādītiem tematiem. Ikkatrs iesniegtais referāts nolasīts, pie kam sēmināra dalībniekiem dota iespēja ar to iepazīties vienas nedēļas laikā pirms nolasīšanas. Pēc nolasīšanas referāts apspriests un iztirzāts kopīgās debatēs. 1928./29. m. g. iesniegti, nolasīti un iztirzāti sekoši referāti:

Tema ti.	Referenti.
Individuālisms un kolektīvisms	Baumanis, Vilis
Dēmokratijas ideja	Miltiņš. Fricis
Dēmokratijas krīze	Folkmanis, Leons
Modernās dēmokratijas kritika	Kalniņš, Alberts
Dēmokratisma un aristokratism principi valsts dzīvē .	Auziņš, Arturs
Sociālistiskā iekārta modernās kritikas gaismā . . .	Kalniņš, Alberts
Brīvības un vienlīdzības principu saskaņošana tiesiskā vālstī	Kalniņš, Voldemārs
Platona uzskati par noziegumu un sodu	Bērziņš, Eriks; Do- nāts, Hansis un Lie- pa, Zelma

Kriminālpsīholoģijas sēmināra dalībniekiem nolasītas tipiskas krimināllietas, jemtas gan no mūsu, gan no cittautu krimināltiesu prakses, pēc kam kopīgās debatēs apskatīts un apspriests katrā lietā figūrējošais noziedznieks, raugoties no psīholoģiskā viedokļa. Sēmināra dalībnieku pedālīšanās debatēs — obligātōriska.

6. Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi.

A. Tautsaimniecības nodaļa.

Prof. K. Balodis.

- 1) Doles spēka stacijas izbūve — Oikonomists 1928. g. Nr. 17.
- 2) Oro-hidrographische Verhältnisse. Lettlands Ekonomist. Ausgabe des Finanzministeriums, Riga 1928.

Doc. K. Puriņš.

- 1) Pārskats par nodokļu uzlikšanas tiesībām. Tieslietu ministrijas vēstnesis 1928. 10./11.
- 2) Ienākuma nodokļa uzlikšana pēc dzīves izdevumiem. Tieslietu ministrijas vēstnesis 1929. Nr. 3./4.

Doc. A. Būmanis.

- 1) „Likums par autora tiesībām, tulkojums ar senata paskaidrojumiem“. Bez tam darbojies līdzī „Tieslietu ministrijas vēstnesī“, „Jūristā“ un rakstījis par civiltiesībām „Latviešu konversācijas vārdnīcā“.

Prv. doc. E. Balodis.

- 1) Kooperācija Latvijā 19. g. s. 50., 60. un 70. gados, Rīgā 1928.
- 2) Merķelis, Lundenbergs un Čoke — Kopdarbībā 1928. Nr. 50.

Instr. A. Štāls.

- 1) Eksporta sekmēšana — Oikonomistā.
- 2) Mākslīgs zīds — „
- 3) Rindu sējmašīnas — Zemkopī.
- 4) Lauks. mašīnu kopšana un darbināšana — Zemkopī.

B. Tiestbu zinātņu nodaļa.

Doc. Karlis Dišleris 1928./29. m. g. publicējis sekošus darbus:

- 1) Valsts Prēsideņa suspensīvais veto un pilsoņu kopuma absolūtais veto. Tiesl. min. vēstn. 1929. Nr. 1.
- 2) Vai Centrālajai vēlēšanu komisijai ir tiesība pārbaudīt iesniegtos likumprojektus? „Jūrists“ 1928. g. Nr. 5.
- 3) Pie jautājuma par valsts augstākās varas orgāniem pēc sodu likumu 100. panta. „Jūrists“ 1928. Nr. 7.

Prof. Dr. iur. V. Sinaiskis.

- 1) Rome et son droit theocratique et laique (L. ū. rakstos).
- 2) Civiltiesību organizācijas normas — Tieslietu ministrijas vēstnesis Nr. 7./8., 10./11. un 12.
- 3) Vairāki raksti ievietoti žurnālos: Jūrists un Законъ и судъ; bez tam rediģējis žurnālu „Jūristu“.

Prof. P. Mincs.

- 1) Augstākās varas orgāni pēc sodu likuma 100. panta. Jūrists 1928. Nr. 5.
- 2) Vardarbības pret personu un goda aizskāršanas atšķirība. Jūrists 1929. Nr. 2.
- 3) Jauns etaps starptautiskās jūriskās palīdzības attīstībā — Tiesl. ministrijas vēstnesis 1929. Nr. 1./2.

- 4) Tautu savienības veicināšanas biedrību XII. kongress Hāgā—Latv. tautu sav. veicin. biedrības rakstos.

Doc. V. Bukovskis, 1928./29. gadā izstrādājis plašu likumprōjektu par konkursa procesa reformu, kuŗa vispārējie nosacījumi ievietoti žurnālā „Jūrists“ 1929. g.: uzsācis lielu zinātnisku darbu par mantojuma tiesībām Latvijā līdz ar attiecīgu likumprōjektu; bez tam publicējis: Erläuterungen zu den Abänderungen des Baltischen Provincialrechts.

Doc. H. Albāts.

- 1) Sagatavots un nodots iespiešanai II. sējums no „Recueil des principaux Traités conclus par la Lettonie avec les Pays étrangers“.
- 2) Pūblicētas kolektīvas konvencijas, kuŗās jēma dalību Latvija.

Doc. A. Lēbers.

- 1) Ievietojis zinātniskus apcerējumus žurnālos: „Zeitschrift für Ostrecht“ un „Jūristā“.

Doc. F. Henzelis pūblicējis sekošus zinātniskus sacerējumus:

- 1) Griechenlands Urzeit im Lichte einer neuen Theorie — Rig. Rundschau 1929. g. Nr. 47. un 50.
- 2) Forschungen zur Völkerentstehungsgeschichte — Forschungen und Fortschritte 1929. g. Nr. 17.

Prīvu. doc. A. Kangers 1927./28., 1928./29. mācības gadā pūblicējis sekošus zinātniskus darbus:

- 1) Par pirkstu nospieduma nojemšanu — Tiesl. min. vēstnesī,
- 2) Zinātniskās tiesekspertīzes nozīme noziegumu atklāšanā — Tiesl. min. vēstnesī.
- 3) Wissenschaftlich denken — Latvijas farmaceutu žurnālā.

Prīvu. doc. P. Mucinieks pūblicējis sekošus rakstus:

- 1) Tiesības, tikumība un tiesība — Ārpusskolas izglītība 1928. g. Nr. 11. un 12., 1929. g. Nr. 1.—4.
- 2) Pilsētu uzdevumi sociālās palīdzības laukā — Pilsētu pašvaldības darbinieku rokas grāmatā, doc. K. Dišlēŗa un priv. doc. P. Mucinieka redakcijā, 1929. g.

Prīvu. doc. A. Ugrumovs iespiedis sekošus zinātniskus darbus:

- 1) Par iepriekšējās izmeklēšanas reformu — Tiesl. min. vēstnesī, 1929. g. Nr. 4.
- 2) Jautājumā par deputātu immūnitāti — Jūrists 1928. g. Nr. 5.
- 3) Jautājums par soda nosacītu atlaišanu — Jūrists 1928. g. Nr. 7.

7. Mācības spēku zinātniskā darbība ārpus universitātes.

Prof. K. Balodis.

Starptautiskā statistiskā institūta pastāvīgs loceklis.

Doc. F. Henzelis lasījis lekcijas:

- 1) Krievu universitātes kursos — saimnieciskas attīstības vēsturē un
- 2) Privātā komercinstitūtā — statistikā un saimnieciskās attīstības vēsturē.

Prīv. doc. N. Kochanovskis.

Krievu universitātes kursos lasījis lekcijas par „Naudu, krēdītu un bankām“.

Prīv. doc. E. Balodis

Lasījis lekcijas komercinstitūtā par kooperāciju.

Asistents E. Štrons

Lasījis lekcijas komercinstitūtā „Polītiskā aritmetikā“.

Asistents K. Bērziņš

Lasījis lekcijas komercinstitūtā „Tirdzniecības mācībā un finanču zinātnē“.

Prof. P. Mincs.

Lasījis lekcijas Herdera institūtā par „Minoritāšu tiesībām“ un krievu jūridisko kursos lekcijas par kriminālprocesu.

Doc. A. Lēbers.

- 1) Ar Izglītības ministŗa k-ga piekrišanu lasīja tirdzniecības tiesību kursu Herdera institūtā.

Doc. R. Akmentiņš

Latvijas tautas universitātē lasījis sistēmātisko kursu: „Ievads tiesību zinātnē“ rudens un pavasara sēmestri, bet Kaŗa ministŗijas virsnieku kursos pavasara sēmestri valsts tiesības. Viņš vada Latvijas tautas universitāti kā ārpuskolas izglītības iestādi; speciāli pārzina minētās universitātes jūridisko oikomomisko fakultāti. Pagājušā mācības gadā docents R. Akmentiņš kā Ārlietu ministŗijas vecākais jūriskonsults ir piedalījies dažādu likumprōjektu, konvenciju, rīkojumu izstrādāšanā, kā arī kritizējis dažādos līgumu un likumu prōjektus; piedalījies dažādās Saeimas un starpresoru, ka arī universitates kommisijās.

Doc. H. Albats.

Piedalījies vairāku jūridiska rakstura konvenciju izstrādāšanā un noslēgšanā.

8. Mācības spēku komandējumi.

- 1) Prof. K. Balodim 1929. g. vasarā uz Vāciju, Austriju, Šveici, Poliju un Itāliju.
- 2) Prof. B. Frēzem 1929. g. vasarā uz Vāciju uz 3 mēnešiem.
- 3) Prof. V. Sinaiskim 1929. g. vasarā uz Igauniju, Lietuvu, Zviedriju, Norveģiju un Vāciju.
- 4) Prof. V. Kosinskim — 1929. g. vasarā uz Vāciju un Čehoslovāciju.
- 5) Prof. P. Mincam — 1929. g. uz Vāciju, Franciju un Spāniju.
- 6) Doc. L. Ausējam — 1929. g. vasarā uz Vāciju, Austriju, Šveici un Franciju.

9. Fakultātes bibliotēka.

Fakultātes bibliotēkā notecējušā mācības gadā grāmatu skaits pieaudzis par 2000 sējumiem. Atsevišķas katedras iegādājušās no speciāli atvēlētiem krēditiem nepieciešamāko fundamentālo literātūru. Stipri sajūtam telpu trūkums. Bibliotēkāru pienākumus veica subasistenti A. Jankovskis un J. Vālbergs.

10. Zinātniskie pulciņi.

Pie fakultātes pastāv „L. Ū. Tautsaimniecības studentu biedrība“ un „L. Ū. studentu jūristu biedrība“.

J. Filoloģijas un filosofijas fakultāte.

1928-29. m. g. Filoloģijas un filosofijas fakultātē par dekānu ievēlēja prof. J. Plāķi, par sēkrētāru līdzšinējo doc. K. Straubergu, par pārstāvjiem Ūniversitātes Padomē līdzšinējos, prof. A. Tenteli un doc. K. Straubergu. Par ārštatu mācības spēku pārstāvjiem fakultātē ievēl pr. doc. E. Dīlu un pr. doc. J. Velmi, pēc viņa nāves, 3. IX. 28. g. fakultātes sēdē ievēl pr. doc. R. Jirģenu.

1. Mācības gadu sākot fakultātē bija šādi mācības spēki:

- 1) Prof. L. Arbuzovs, 2) prof. Fr. Balodis, 3) prof. E. Blese,
- 4) prof. P. Dāle, 5) prof. J. Endzelīns, 6) prof. V. Frosts, 7) prof. J. Kšižanovskis, 8) prof. J. Lautenbachs, 9) prof. M. Nusberģers,

10) prof. J. Plāķis, 11) prof. A. Speke (Speķis), 12) prof. P. Šmits, 13) prof. A. Tentelis, 14) prof. R. Vipers, 15) prof. P. Zālite, 16) doc. L. Ausējs, 17) doc. A. Dauge (Daugģis), 18. doc. J. Kauliņš, 19) doc. P. Ķiķauka, 20) doc. K. Straubergs, 21) pr. doc. M. Žonvals, 22) pr. doc. A. Ābele, 23) āršt. doc. L. Bērziņš, 24) pr. doc. T. Celms, 25) pr. doc. E. Dils, 26) pr. doc. P. Jurevičs, 27) pr. doc. R. Jirģens, 28) pr. doc. A. Karlsons, 29) pr. doc. E. Pētersons, 30) āršt. doc. E. Segrests, 31) pr. doc. B. Vipers, 32) lekt. P. Akermanis, 33) lekt. H. Akmentiņa, 34) lekt. J. Bērziņš, 35) lekt. A. Bumbieris, 36) lekt. R. Cimmermants, 37) lekt. K. Ģersonija-Koisone, 38) lekt. A. Raulinaitis, 39) lekt. V. Vilsons, 40) lekt. J. Zariņš, 41) lekt. T. Zeiferts, 42) asist. M. Liepiņa, un 41) asist. O. Rudauska.

2. Mācības gadu sākot izsludināti šādi kursi:

1. Prof. Leonids Arbuzovs: Latvijas historiografija (3 st.), seminārs: Indriķa chronika (2 st.), seminārs Latvijas vēsturē (2 st.).

2. Prof. Francis Balodis: Seno austrumu vēsture, II., senās Azijas vēsture (2 st.), latviešu archaioloģija (dzelzs laikmets Latvijā (2 st.; semināra kurss), seminārs Aigiptes vēsturē (2 st.).

3. Prof. Ernsts Blese: Latviešu valodas propaedeutiskais kurss (3 st.), senaugšvācu valoda (2 st.), vingrinājumi latīņu valodas vēsturiskā grammatikā (1 st.).

4. Prof. Pauls Dāle: Vispārīgā psiholoģijā (2 st.), seminārs reliģijas psiholoģijā (jaunākai grupai) (2 st.), seminārs reliģijas psiholoģijā (vecākai grupai) (2 st.).

5. Prof. Jānis Endzelins: Latviešu valodas zinātniskā grammatika (2 st.), sen-lejasvācu valoda (2 st.), sanskrits (1 st.), praktiski darbi baltu valodās (2 st.).

6. Prof. Valters Frosts: Aistētika (2 st.), dabas filosofija un matēmatikas ontoloģija (2 st.), seminārs eksperimentālā psiholoģijā, vingrinājumi domāšanas psiholoģijā (4 st.).

7. Prof. Jūliāns Kšižanovskis.

8. Prof. Jēkabs Lautenbachs: Latviešu literātūras vēsture (par mistiskiem aizvēsturiskiem laikiem) (2 st.), vispārīgā literātūras vēsture 18. g. s. (par franču apgaismību) (2 st.), seminārs latviešu literātūras vēsturē (2 st.).

9. Prof. Maksis Nusberģers: Vācu literātūras vēsture 19. g. s. (2 st.), ievads literātūras vēstures studijās (1 st.), Ibsens, Strindbergs un natūrālistiskā drāma (1 st.), sēminārs ģermanistikā (2 st.).

10. Prof. Juris Plāķis: Leišu valoda (3 st.), latīņu valodas vēsturiskā grammatika (2 st.), ievads lōnētikā (2 st.).

11. Prof. Arnolds Speke (Speķis): Itāliešu renesanses literātūra (2 st.), romāņu filoloģijas vēsture (2 st.), sēminārs drāmas vēsturē.

12. Prof. Pēteris Šmits: Latviešu folklorā (2 st.), ķīniešu valoda (2 st.), ievads valodniecībā (2 st.), ievads baltu filoloģijā (2 st.).

13. Prof. Augusts Tentelis: Romas vēsture (4 st.), sēminārs Romas vēsturē (2 st.).

14. Prof. Roberts Vipērs: Jauno laiku vēsture (1453.—1648. g.) (4 st.), sēminārs: Zemnieku jautājums Vidzemē 17. g. s. — 18. g. s. (2 st.).

15. Prof. Pēteris Zālīte: Filosofijas vēsture (filosof.) (3 st.), filosofijas vēsture (nefilosof.) (2 st.), ievads filosofijā (2 st.), prōsēminārs vispārīgā filosofijā (1 st.).

16. Doc. Longins Ausējs: Matēmātikas met. (vēst. daļa).

17. Doc. Aleksands Dauge (Daugis): Vispārīgā paidaģōģija (4 st.), sēminārs paidaģōģijā (2 st.).

18. Doc. Jānis Kauliņš: Paidaģōģijas vēsture I. d. (2 st.), I. A. Comenius, Magna Didactica (latīņu autors paidaģōģiem) (2 st.), sēminārs: paidaģōģijā (2 st.).

19. Doc. Pēteris Ķiķauka: Grieķu dialekti (2 st.), Līsijs (2 st.), grieķu literātūra (spec. k) (2 st.).

20. Doc. Kārlis Straubērgs: Horātijs (2 st.), sēminārs romiešu literātūras vēsturē (2 st.), prōsēminārs: romiešu dzeja (2 st.).

21. Doc. Miķelis Žonvals: XVI. g. s. franču valodas vēsture (2 st.), vecprovensāliešu valoda (1 st.), sēminārs: franču XVI. g. s. teksti (1 st.), sēminārs: vecfranču teksti (2 st.).

22. Prīv. doc. Anna Ābele: Senslāvu valoda (2 st.), sēminārs senslāvu valodā (2 st.), sēminārs eksperimentālā fōnētikā (2 st.).

23. Prīv. doc. Ludvigs Bērziņš: Latviešu literātūras vēsture (2 st.), sēminārs jaunākā latviešu stāstu literātūrā (2 st.), prōsēminārs latviešu literātūras vēstures rokas grāmatas (1 st.).

24. Prīv. doc. Teodors Celms: Izskaidrošanas un saprašanas metodes (2 st.).

25. Priv. doc. Erichs Dīls: Teokrits (2 st.), grieķu vēsturiskie ieraksti (praktiski darbi epigrafikā) (2 st.), sēminārs grieķu literatūras vēsturē (2 st.).

26. Priv. doc. Pauls Jurevičs: Platona dialogs („Sofists“) (2 st.), grieķu valoda — I. kurss (4 st.), grieķu valoda — II. kurss (4 st.).

27. Priv. doc. Rudolfs Jirģens: Praktiskā bērnu psiholoģija (2 st.), teorētiskā bērnu psiholoģija (2 st.), loģika ar atziņās teoriju (2 st.).

28. Priv. doc. Alise Karlsonē: Angļu literatūras vēsture (2 st.), sēminārs: Čausers (2 st.).

29. Priv. doc. Edvards Pēterons: Diaktika I. d. (2 st.).

30. Āršt. doc. Etjens Segrests: 18. g. s. romāns (2 st.), Romantiskais teātris (2 st.), Viktors Igó, lirika un prōsa (2 st.).

31. Priv. doc. Boris Vipērs: Mākslas vēsture (4 st.).

32. Lekt. Pauls Akermanis: Franču valoda — I.—II. k. (4 st.), Franču valoda III. k. (4 st.), Franču valodas stilistika (2 st.).

33. Lekt. Helene Akmeniņa: Krievu valoda (2 st.).

34. Lekt. Jānis Bērziņš: Latvijas vēsture (2 st.), Lietuvas vēsture (1 st.).

35. Lekt. Andrejs Bumbieris: Fizikas metodika.

36. Lekt. Rudolfs Cimmermanis: Angļu valoda — I.-a kurss (3 st.), angļu valoda—I.-b kurss (3 st.), angļu valoda—II. kurss (3 st.), angļu valoda — III. kurss (3 st.), angļu valoda — VI. kurss (2 st.).

37. Lekt. Klara Gersonija: Ītaliešu valoda—II. kurss (2 st.), italiešu valoda — I. kurss (2 st.).

38. Lekt. Adolfs Raulinaitis: Leišu valoda (2 st.).

39. Lekt. Viljems Vilsons: Angļu valoda—I. kurss (2 st.), angļu valoda—II. kurss (2 st.), angļu valoda—III. kurss (2 st.), angļu literatūras vēsture (2 st.).

40. Lekt. Jānis Zariņš: Vācu valoda—I. kurss (4 st.), vācu valoda—II. kurss (4 st.).

41. Lekt. Teodorš Zeiferts: Latviešu valoda—I. kurss (1 st.), latviešu valoda — II. kurss (1 st.).

Asistentes: Milda Liepiņa (psiholoģijā), Olga Rudauska (vēsturē)

1928./29. m. g. pavasara sēmeštris.

1. prof. Leonids Arbuzovs, 2. prof. Francis Balodis
3. prof. Ernsts Blese, 4. prof. Pauls Dāle, 5. prof. Jānis Endze-

līns, 6. prof. Valters Frosts, 7. prof. Kārlis Kundziņš, 8. prof. Maksis Nusbergers, 9. Juris Plāķis, 10. prof. Arnolds Speke, 11. prof. Pēteris Šmits, 12. prof. Augusts Tentelis, 13. prof. Roberts Vipers, 14. prof. Pēteris Zālīte, 15. doc. Longins Ausējs, 16. doc. Aleksandrs Dauge, 17. doc. Rūdolfs Jirģens, 18. doc. Jānis Kauliņš, 19. doc. Pēteris Ķīķauka, 20. doc. Kārlis Straubergs, 21. doc. Miķelis Žonvals, 22. prīv. doc. Anna Ābele, 23. prīv. doc. Ludvigs Berziņš, 24. prīv. doc. Teodors Celms, 25. prīv. doc. Erichs Dils, 26. prīv. doc. Pauls Jurevičs, 27. prīv. doc. Alise Karlsonē, 28. prīv. doc. Edvards Pētersons, 29. prīv. doc. Etjens Segrests, 30. prīv. doc. Harijs Vallīns, 31. prīv. doc. Boris Vipers, 32. lekt. Pauls Akermanis, 33. lekt. Helene Akmentiņa, 34. lekt. Jānis Bērziņš, 35. lekt. Andrējs Bumbieris, 36. lekt. Rudolfs Cimmermanis, 37. lekt. Klāra Gersonija, 38. lekt. Mārtiņš Rācenis, 39. lekt. Adolfs Baulinaitis, 40. lekt. Viljams Vilsons, 41. lekt. Jānis Zariņš, 42. lekt. Teodors Zeiferts.

Asistentes: Milda Liepiņa (psīholōģija), Olga Rudauska (vēsturē).

3. Pārmaiņas 1928./29. m. g. I. sēmestrī.

1928./29. m. g. fakultāte zaudēja no saviem mācības spēkiem prof. E. Felsbergu (miris 31. VIII. 28. g.) un prof. J. Lautenbachu (miris 19. septembrī 1928. g.). Par prīv. doc. uz 3 gadiem zviedru valodā un vēsturē ievēlēja 3. decembrī 1928. g. Hariju Vallīnu. Par štata docentu ievēlēja 15. IX. 28. g. līdzšinējo prīv. doc. R. Jirģenu. Par lektoru uz vienu sēmestri ievēlēja (26. V. 28. g.) fizikas metodikai A. Bumbieri.

No sava dienesta pienākuma izpildīšanas atteicās 1928. g. maijā ievēlētais prof. J. Kšižanovskis.

1928./29. m. g. II. sēmestrī:

30. I. 29. aizstāvēja savu doktora disertāciju „Latīņu paraugu iespaids Horātija kritikā un dzejā“ doc. K. Straubergs, iegūstot doktora gradu klasiskā filoloģijā). (Pārbaudījumus izturējis fakultātes sēdē 10. martā 1928. g.). Par lektoru vienam sēmestrim ievēlēja (1. XII. 28. g.) chēmijas metodikai M. Rāceni un prof. K. Kundziņu — reliģijas metodikai. Lekt. A. Bumbieri ievēl. (1. XII. 1928. g.) lasīt fizikas metodiku arī pavasara sēmestrī. Par prīvātdocentu vēsturē 28. I. 29. g. sēdē ievēlēja līdzšinējo lektoru J. Bērziņu. Par pārstāvi Ūniversitātes Padomē prof. A. Tenteļa komandējuma laikā ievēl. doc. J. Kauliņu.

4. a) *Kultūras Fonda prēmijas*

piespriestas prof. V. Frostam par darbu: „Hēgeļa aistētika“, un doc. L. Bērziņam par darbu: „Kristofors Fireķeris“. (Abi darbi iespiesti filologu biedrības rakstos.)

b) *Krišjāņa Barona prēmija*

piespriesta prof. Fr. Balodim par darbiem: 1) „Mūsu pilskalni“, 2) „Tanīsa kalnā izdarīto izrakumu un konstatēto mitņu slāņu kārtu datējums“. (Iespiesti Pieminekļu valdes 24. g. rakstu krājumā); prof. P. Šmitam par darbiem: 1) „Kristibas“, 2) „Laužu šķiras jeb kārtas“. (Iespiesti Latv. tautas dainu I. un II. sēj. 1928. g.) un doc. L. Bērziņam par darbu: „Kristofors Fireķeris“. (Iespiests filologu biedrības rakstos.)

5. *Zinātniskie komandējumi:*

Doc. L. Bērziņam uz Pragu no 4. līdz 17. oktōbrim 1928. g., prof. Fr. Balodim atvaļinājums un komandējums uz Zviedriju (Latvijas valsts 10 g. pastāvēšanas svētku gadījumā) no 11. līdz 25. novembrim 1928. g., prof. P. Šmitam atvaļinājums un komandējums uz Parīzi no 7. līdz 24. decembrim 1928. g., prof. A. Tentelim atvaļinājums un komandējums uz Zviedriju no 1. februāra līdz 15. aprīlim 1929. g., prof. Fr. Balodim un doc. K. Straubergam atvaļinājums un komandējums uz Berlīni no 15. aprīļa līdz 4. maijam, prīv. doc. H. Vallīnam atvaļinājums un komandējums uz Vāciju no 28. aprīļa līdz 4. maijam, asist. M. Liepiņai atvaļinājums un komandējums uz Vāciju no 27. aprīļa līdz 1. septembrim 1929. g. Bez tam

vasaras brīvlaikā:

Prof. E. Blesem uz Vāciju, prof. L. Arbusovam uz Romu, prof. P. Šmitam uz Šveici un Žeņevu, prof. A. Tentelim uz Romu, prof. P. Zālitem uz Vāciju, prīv. doc. T. Celmam uz Vāciju, prīv. doc. E. Dīlam uz Vāciju, Franciju un Poliju, asist. O. Rudauskai uz Franciju.

6. *Pie ūniversitātes atstāti:*

Ar fakultātes 13. X. 1928. g. sēdes lēmumu atstāj vēl uz vienu gadu pie ūniversitātes gatavoties zinātniskai darbībai vēsturē Biļķīnu Vili, Lukstiņu Gustavu (ar stipendiju) un Kalniņu Pēteri (bez stipend.).

Ar fakultātes 16. februāra sēdes lēmumu atstāj pie ūniversitātes (bez stipendijas) Jāni Siliņu gatavoties zinātniskai darbībai filosofijā.

Par asistenti eksperimentālās psiholoģijas kabinetam paliek uz vienu gadu līdzšinējā M. Liepiņa. Līdzšinējo mākslas kabineta jaunāko asistenti O. Rudausku ievēlēja uz 1 gadu 13. IV. 29. g. sēdē. Subasistentus J. O. Freimani un V. Ģinteru ievēlēja uz vienu gadu, skaitot no 1. jūlija 1929. g. līdz 1. jūlijam 1930. g.

7. Godalgas piespriestas 1928. g. rudenī:

Klasiskās nodaļas studentei V. Rudzītei II. godalga par rakstu: „Literāriska kritika Horātija darbos“.

8. Temati 1929. gadam.

Vēstures nodaļā: „Dzelzs laikmeta latviešu ornamenti“.

Klasiskās filoloģijas nodaļā: „Euforiōns un romiešu dzeja“.

9. Kursu beiguši un ieguvuši kandidāta gradu:

a) Ar atzīmi „ļoti sekmīgi“.

1. Dzirkale Alīse — romāņu filoloģijā (fak. lēmums 1. IX. 28. g.) ar kandidāta darbu: „Mrsē kā dramaturgs“.

2. Ģedrovice Irma — romāņu filoloģijā (fak. lēmums 13. IV. 28. g.) ar kandidāta darbu: „Les sentiments dans les comédies de Marivaux“.

3. Graudiņa Valeska — ģermāņu filoloģijā (fak. lēmums 28. I. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Heinrich von Kleists Dramenarchitektonik Komposition, Aufbau und Stil“.

4. Grāvele Vilma — romāņu filoloģijā (fak. lēmums 9. III. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Psiholoģiskais tēlojums Servantesa novelēs“.

5. Hofmane Paulīne — filosofijā (fak. lēmums 12. I. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Kanta ētika pēc viņa galveniem darbiem“.

6. Mauriņa Zenta — baltu filoloģijā (fak. lēmums 12. I. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Poruks kā romantiķis un reālists“.

7. Oldere Alīse — romāņu filoloģijā (fak. lēmums 1. IX. 28. g.) ar kandidāta darbu: „Leonardo da Vinči kā literāts“.

8. Pērkone Erna — ģermāņu filoloģijā (fak. lēmums 15. XII. 28. g.) ar kandidāta darbu: „Das deutsch-lettische Problem in Kurland nach den Werken von Pantenius“.

9. Siliņš Jānis — filosofijā (fak. lēmums 16. I. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Kanta mācība par laiku un telpu“.

10. Cīrulis Alberts — filosofijā (fak. lēmums 4. V. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Dotības problēma Macha, Riķerta un Huserļa mācībās“.

11. Pauls Adolfs — ģermaņu filoloģijā (fak. lēmums 7. IX. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Walter Scotts Einfluss auf die Dichtung Theodor Fontanes“.

12. Biskape Alma — ģermāņu filoloģijā (fak. lēmums 7. IX. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Wilhelm Hauff und sein „Lichtenstein““.

13. Jaunzeme-Beitlere Elza — romāņu filoloģijā (fak. lēmums 7. 9. 29. g.) ar kandidāta: „M-me de Staël“ savā dzīvē un romānos“.

14. Šūlmane Kamilla — filosofijā (fak. lēmums 29. V. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Renē Dekarta atziņas teorija“.

15. Āboliņa Marija — vēsturē (fak. lēmums 29. V. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Seno austrumu tautu savstarpējie tirdznieciskie sakari“.

b) Ar atzīmi „sekmitgi:“

1. Ģeske Emma — vēsturē (fak. lēmums 12. I. 29. g.) ar kandidāta darbu: „Heinrichs Johans Janaus kā zēmnieku aizstāvis“.

2. Novikova Olga — ģermāņu filoloģijā (anglistikā) (fak. lēmums 3. XI. 28. g.) ar kandidāta darbu: „British Phonological Peculiarities“.

3. Vāpa Ella — vēsturē (fak. lēmums 1. IX. 28. g.) ar kandidāta darbu: „Noteikumi par zemniekiem Mengdena kodeka projektā“.

10. Komisijas pārbaudījumus izturējuši:

1. Ābele-Skrastiņa Elza	baltu filol.	nodaļā
2. Āboliņa Marta	vēstures	”
3. Anševics Ernests	filosofijas	”
4. Alksne Irma	vēstures	”
5. Augenberga Austrā	”	”
6. Blauva Olga	ģerm. filol.	”
7. Būcēne Lidiņa	rom. filol.	”
8. Celma Helene	ģerm. filol.	”
9. Hartmane Zelma	rom. filol.	”
10. Erdmane Alise	rom. filol.	”
11. Kalniņa Alma	paidagōģija	”
12. Kalniņa-Grāpmane Anna	vēstures	”
13. Ķimene Milda	rom. filol.	”
14. Kanāviņa Alīda	paidagōģijas	”
15. Kausa Marta	baltu filol.	”

16. Ledaine Elfrida	vēstures	nodaļā
17. Lats Moīše	filosofijas	"
18. Lezdiņš Jānis	klasiskā filol.	"
19. Miķelsone Minna	vēstures	"
20. Maķedonska Eiženija	paidagōģijas	"
21. Michelsons Reinholds	vēstures	"
22. Meķēte Margota	ģerm. filol.	"
23. Meldere Irma	baltu filoloģ.	"
24. Meldere Anna	vēstures	"
25. Oļļe Kristine	paidagōģijas	"
26. Perlbacha Līdija	baltu filol.	"
27. Purmala Vilma	vēstures	"
28. Rērihs Aleksandrs	"	"
29. Rutks Matiss	paidagōģijas	"
30. Sniķere Elfrida	rom. filol.	"
31. Stiebriņa Milda	" "	"
32. Stepermanis Margēris	vēstures	"
33. Šturms Edvards	"	"
34. Žiglevice Margrieta	"	"

11. Fakultātes mācības spēki publicējuši šādus darbus:

Prof. L. Arbuzovs:

1. Römischer Arbeitsbericht II. L. Ū. R. (1929.) 475—647.

Prof. Fr. Balodis:

1. Mūsu pilskalni un Tanīsa kalnā izdarītie izrakumi un konst. mītņu slāņu kārtu datējums. Piem. vald. māter. krāj. IV., 1. Rīgā, 1928. g., 5.—39.
2. Senlatvieši. Daugava. 1929. g. Nr. 24.

Prof. E. Blese.

1. Latviešu uzvārdu studijas I. Rīgā, 1929. g. I.—XII. + 359.
2. Intelligence un valoda. Daugavā. 1928., II., 350.—359.
3. Latviešu valodniecība valsts pastāvības pirmajos 10 gados. I. M. M. 1929. g., II., 11.—23.
4. Raksti par valodu un valodniecību Gulbja Konvers. vārdnicā.

Prof. J. Endzelīns.

1. Gada pārskats Filologu biedrības 1928. gada sapulcei. F. B. R. IX. 3.—7.

2. Sikumi XXVII., XXVIII. turpat 7. lapp., XXIX., XXX. 10. lapp., XXXI. — XXXIII. 88. lapp., XXXIV., XXXV. 113. lapp., XXXVI. — XXXVIII. 118. lapp., XXXIX. 163. lapp., XL., XLI. 167. lapp.
3. Homōnimu vārdu zušana latviešu valodā, turpat 8.—10.
4. Dažādas valodas kļūdas (47. lapp.). Rīgā 1928. g. Gulbja izdev.
5. Milenbacha Latviešu vārdnīca — izlaista XXXIII.—XXXV. burtn.
6. Polemikas raksti ar Zēveru un Bruņenieku I. M. M. 1928. g., 468.—470.; 1929., 194.—195.; 1928., 240—253; 577.—580.

Prof. V. Frosts.

Hegels Ästhetik. verlegt bei Ernst Reinhardt, München 1928.

Prof. M. Nusbergers:

1. Dichterverbesserungen als wissenschaftliche Methode. Vossische Zeitung, Berlin 1928.
2. Berichtigung. Artikel in der Zeitschrift für deutsche Philologie. 54. Jahrgang, H. 1, S. 126 ff.

Prof. J. Plaķis:

1. Die litauischen und lettischen Zusammensetzungen mit Präpositionen un das Problem ihrer Intonationen. L. Ū. R. XVIII, 53—59.
2. Svešvārdu izruna un rakstība. I. M. M. 1929. g. V./VI., 477.—480.
3. Lautenbacha jauninājumi latviešu rakstniecībā un dzejā. Burtņieks. 1928. g., VI., 534.—537.

Prof. K. Straubergs.

Plauts. Dviņi (tulkojums). Rīgā 1928. g.

Prof. P. Šmits.

1. The language of the Samagirs. L. Ū. R. XIX., 1928., 219.—249.
2. Raunas izloksnē uzrakstītas tautas dziesmas F. B. R. IX., 114.—118.
3. a) Koku loma metos, b) Kristibas, c) Laužu šķiras, d) vērpsana un aušana tautas dziesmās. Latvju tautas daiņas. I., II., III. sēj. 1928.—1929. g.

Prof. P. Zalīte:

Kā Latvija tapa vai kā piepildījās pašnoteikšanās ideja? 1928. g.

Doc. L. Bērziņš.

1. Daiņas (visp. ziņas, metrika, stilistika). Konv. v. XVII.
2. Stila jautājumi latviešu tautas dziesmās (dēminutīvs). I. M. M. 1929., VII.

Doc. A. Dauge:

Īsti un neīsti audzināšanas ideāli. Audzinātējs. 1929., Nr. 1., 2.

Doc. P. Kikauka.

Περὶ τῶν Ἀλκαίου καὶ Σαπφοῦς καὶ Ἀνακρέοντος μέτρων, L. Ū. R, XVIII., 3.—52.

Prīv. docente A. Ābele.

1. Gramzdas draudzes izloksne. F. B. R., IX., 89.—114.
2. Dundagas izloksnes intonācijas. F. B. R., IX., 168.—199.

Prīv. doc. T. Celms.

Phänomenologischer Idealismus Husserls. L. Ū. R., XIX., 251.—441.

Pr. doc. P. Jurevičs.

1. Le problème de la connaissance dans la philosophie de Bergson. L. Ū. R. XIX., 169.—217. (beigas).
2. Tikumības mācības reformēšana. Burtnieks. 1928., VIII., 729.—740.
3. Kultūras paisumi un bēgumi. Burtnieks. 1929., I., 2.—13.
4. Anrijs Bergsons. Daugava. 1928., VI., 793.—799.
5. Abstrakciju vara mūsu dzīvē. Daugava. 1929., II., 196.—203.

Prīv. doc. E. Pētersons.

1. Par atziņas elementiem. Daugava. 1928., VII., 864. - 867.
2. Edvards Šprangers. Audzinātājs. 1928., XI., 256.—266.
3. Par skolotāju profesijas socioloģiju un psiholoģiju. I. M. M. 1928., XII., 511.—514.
4. Darba skola Gaudīga un Ķeršenšteinerā uztverē. I. M. M. 1929., III., 218.—232.

Prīv.doc. B. Vipers.

Die Alterstufen der Kunst. F. B. R. IX., 21.—88.

Lektors Š. Vilsons.

300 Lessons in Conversational English. Aberdeen. 1929.

12. Eksperimentālās fōnētikas kabinets.

Dalībnieku praktiskiem darbiem 1928. g. rudenī pieteicās 16, bet praktiski nodarbināt visus tos nebija iespējams, jo kabinetam ir tikai pa vienam aparātam katra jautājuma apstrādāšanai. Dalībniekus nācās sadalīt 2 grupās un strādāt ar katru grupu tikai pārnedēļas. Tādā kārtā darbs gāja ļoti gausi: klausītājiem dija iespējams pierakstīties 2 sēmēstņu laikā tikai skaņu reģistrācijas, kvantitātes un toņa augstuma mērīšanas pajēmie-

mus. Šī gada prakse rāda, ka kabinetam nepieciešams asistents resp. subasistents, kas dotu iespēju atstāt studentu rīcībā vajadzīgos aparātus arī ārpus praktiskiem darbiem nolemtām 2 nedēļas stundam. Vajadzīgs kabinetam arī vēl daudz nepieciešamu instrumentu.

13. Eksperimentālās psiholoģijas kabinets.

Kabineta telpās šai gadā notika eksperimentālās psiholoģijas teorētiskie un praktiskie darbi, semināri reliģijas psiholoģijā un vingrinājumi praktiskā bērnu psiholoģijā.

Eksperimentālā psiholoģijā prof. V. Frosta kungs apskatīja ar vecāko studentu grupu sistēmiskās un jēdzieniskās domāšanas procesa attīstību pēc viņa paša veidotās metodes.

Asistente M. Liepiņa strādāja ar studentiem filosofiem (jaunāko grupu) pie domāšanas pētīšanas pēc N. Acha metodes un ar stud. paidagōgiem izdarīja bērnu inteliģences pārbaudi (bērnu dārzos) pēc Bineta un Roršaha metodēm. Eksperimentālās psiholoģijas darbos piedalījās 40 stud.

Doc. R. Jirģena kungs vadīja praktiskos vingrinājumus skolēnu inteliģences pārbaudīšanā pēc Rosolima metodes. Darbā piedalījās 22 stud.

Prof. P. Dāles kungs noturēja seminārus reliģijas psiholoģijā (2 grupās, vecākā un jaunākā). Semināros piedalījās 30 studenti.

14. Mākslas kabinets.

Mākslas kabinetu pēc prof. E. Felsberga nāves pārzina profesors Fr. Balodis; kabinetā glabājas 96 grieķu pieminekļu oriģināli (galvenā kārtā ķeramikā, pa daļai fragmenti), 565 monētas, 4 metalla pieminekļu atdarinājumi, 91 ģipšu nolējumu, 3172 diapositivi un bibliotēka mākslas vēsturē. Monētu kolekciju kabinetam dāvināja Mr. Esķels, Londonā.

15. Austrumu filoloģijas un archaioloģijas kabineti,

kuŗus pārzina prof. Fr. Balodis atrodas Baznīcas ielā Nr. 5 dz. 15. Austrumu filoloģijas kabinetā sakopoti 14 Aiģiptes senlietu oriģināli, 150 ģipša nolējumi, 3050 diapositivi un 503 grāmatas. Kabineta rīcībā atrodas epidiaskops. Austrumu filoloģijas kabinets sakarā ar ūniversitātes 10 gadu jūbilēju dadūja dāvinātus no Vācijas valdības, pēc ministŗa Štīves kunga ierosinājuma, 8 krāsotus ģipša nolējumus.

Archaioloģijas kabineta Pieminekļu valde un Valsts vēsturiskais mūseijs latviešu senlietu kolekcijai ir atdevis mūžīgā gabāšanā 63 bronzas un dzelzs pieminekļus.

16. Filoloģijas un filosofijas fakultātes bibliotēkas

pieaugums no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929.

a) *pirktas*: 3452 grāmatas. . . . . 3643 sējumos

b) *dāvātas*: 298 grāmatas. . . . . 299 „

K o p ā: 3750 grāmatas   3942 sējumos

Grāmatas dāvinājuši:

1. Prof. L. Arbužovs	1 grāmatu	1 sējumā
2. Prof. J. Endzelins	1 „	1 „
3. Prof. Šmits	1 „	1 „
4. Prof. K. Kundziņš	1 „	1 „
5. Doc. E. Dīls	1 „	1 „
6. Doc. T. Celms	1 „	1 „
7. Prof. N. J. Kochanovskis	2 grāmatas	2 sējumos
8. Prof. E. Šneiders	1 grāmatu	1 sējumā
9. Stud. L. Klēmane	1 „	1 „
10. Karčevskis	1 „	1 „
11. Čehoslovāķijas sūtniecība .	1 „	1 „
12. Sūtnis Fr. Vesmanis	1 „	1 „
13. Izdevniecība „Literātūra“ .	1 „	1 „
14. Kultūras fonds	1 „	1 „
15. Valsts arhīvs	5 grāmatas	6 sējumos
16. Latvijas Universitāte	3 „	3 „
17. Izglītības ministrija	2 „	2 „
18. Pieminekļu valde	3 „	3 „
19. Caur priv. doc. Vallīnu	214 „	214 „
20. Zviedrijas taksācijas komisārs Fellenius	55 „	55 „
21. Izdevniecība „Literātūra“ . .	1 grāmatu	1 sējumā

K o p ā: 298 grāmatas 299 sējumos

Pavisam fakultātes bibliotēkā grāmatu skaits apm. 30 000, inventāra Nr.Nr. 17617.

K. Teoloģijas fakultāte.

1. Mācības spēki 1928./29. mācības gadā.

1) Prof. Immanuēls Bencingers, 2) prof. Kārlis Kundziņš, 3) prof. Valdemārs Maldonis, 4) ārštata prof. Jāzeps Vītols, 5) docents Ludvigs Ādamovičs, 6) doc. Gustavs Menšings, 7) ārštata docents Jānis Rezevskis, un 8) privātdocents Jānis Sanders.

2. Mācības gaita.

a) Teorētiski kursi.

Prof. I. Bencingers — Isrēļa literāt. vēsture un Prōtojesajas eksēgēse.

Prof. K. Kundziņš — Jēzus dzīve, apustuļu laikmeta vēsture, Mateus evaņģelija eksēgēse un reliģijas mācības un ētikas metodika.

Prof. V. Maldonis — Dogmatika un dogmatikas vēsture 19. un 20. gadsimtenī.

Prof. J. Vītols — Ievads baznīcas mūsikas vēsturē, ievads baznīcas mūsikas teorijā.

Doc. L. Ādamovičs — Baznīcas vēsture no 1870. g. līdz tagadnei, dogmatu vēsture un Latvijas baznīcas vēsture (līdz 16. gadsimt.).

Doc. G. Menšings — Isrēļa reliģiju vēsture, reliģijas filosofijas vēsture un Luteru teoloģija.

Ārštata doc. J. Rezevskis — ebrēju valoda un Vecās Derības kursōrisku lasišana, I. korintiešu vēstuļu eksēgēse un Jaunās Derības kursōriskā lasišana un koinē.

Privātdoc. J. Sanders — Teichmillera reliģijas, kulta vēsture un teorija un dogmatikas vēsture līdz 19. gadsimt.

b) Sēmināri.

Prof. I. Bencingers — sēminārs Vecajā Derībā.

Prof. K. Kundziņš — sēmināri: izvēlētas sinoptiķu perikopes un apokalipse.

Prof. V. Maldonis — sēminārs: galvenie ētikas jēdzieni un termiņi.

Doc. L. Ādamovičs — sēminārs: atsevišķas draudzes Latvijā pēc 18. gs. baznīcas vīsitāciju prōtokolliem.

Doc. G. Menšings — sēminārs: primitīvās reliģijas.

3. Mācības spēku komandējumi.

Prof. I. Bencingers komandēts 1928. g. un 1929. g. vasarā uz Vāciju zinātniskos nolūkos.

Prof. V. Maldonis komandēts 1928. g. septembrī uz Čehoslovākiju zinātniskos nolūkos.

Doc. L. Ādamovičs komandēts 1928. g. vasarā uz Rumāniju (X. starpt. vidusskolu skolot. kongresā) un Vāciju (Hernhūtes brāļu ūnitātes archīvā).

Doc. G. Menšings komandēts 1928. g. vasarā uz Vāciju zinātniskos nolūkos.

4. Mācības spēku zinātniskā darbība ārpus ūniversitātes.

Prof. K. Kundziņš lasījis referātu otrā Baltijas ūniv. teoloģ. fakultāšu konferencē „Gnōstiski elementi Jāņa evaņģelijā“; turējis priekšlasījumus rādiofōnā par ētikas tematiem; priekšlasījumus stud. atturības biedrības kursus Jelgavā, Bauskā un Valmierā par audzināšanas jautājumiem.

Prof. V. Maldonis lasījis referātu otrā Baltijas ūniv. teoloģ. fakultāšu konferencē: „Teologu sagatavošana ūniversitātē mācītāja amatam“; turējis priekšlasījumus rādiofōnā un provincē par filosofiskiem, reliģiskiem un pādagogiskiem jautājumiem: priekšlasījumus Filosof. & rel. zinātņu biedrībā par Pragas intelektuālistu kongresu.

Doc. L. Ādamovičs referējis Filologu biedrībā par „latviešu lietām Hernhūtes brāļu draudzes archīvā“, lasījis lekciju par jaunākiem virzieniem pādagogijā Latgales skolotāju sapulcē Rēzeknē 1928. g. vasarā un lauksaimniecības skolu skolotāju sapulcē Rīgā 1929. g. vasarā; 4 lekcijas par „18. gs. latviešu gara dzīvē“ vēsturesursos 1928. g. augustā Rīgā un lekciju ciklu par ticības mācības pasniegšanu un reliģisku audzināšanu bērnu dārzos un pirmskolā Izglītības ministrijas sarīkotosursos 1928./29. māc. gadā Rīgā; lasījis lekciju „reliģija un zinātne“ Latviešu vecāku biedrībā un lekciju „Vidzemes baznīca zviedru laikos“ rādiofōnā; referējis otrā Baltijas ūniv. teoloģ. fakultāšu konferencē par teologu sagatavošanu ūniversitātē reliģijas skolotāju arodam.

Doc. G. Menšings turējis priekšlasījumu Filosofijas un reliģijas zinātņu biedrībā par „simbola jēdzienu“ un latviešu mācītāju konferencē par „kultu un sprediķi“ un bez tam vairākus lekciju ciklus: priekšlasījumu cikls Rīgas psihiskās pētniecības biedrībā par nemirstības izpratni dažādās reliģijās, par Indijas reliģijām, par Jēzus personu un pētišanas darbu.

Krišjāņa Barona prēmijas par 1928. g. piespriestas:

a) profesoram V. Maldonim par darbu „Bērnu audzināšana“ (Latvju tautas daiņās I).

- b) docentam L. Ādamovičam par darbu „Studijas latviešu brāļu draudzes vēsturē, I—III“.

5. Mācības spēku publicētie zinātniskie darbi.

- Prof. K. Kundziņš:* 1) Das Urchristentum im Lichte der Evangelienforschung (Aus der Welt der Religion, Neutestam. Reihe (Heft 2) A. Töpelmann, Giessen 1929, 49 p. 2) Tautas tikumība laikmeta krustceļos (Daugavas gada grāmatā, 1929).
- Prof. V. Maldonis:* Ētika (vidusskolas kurss, apvienots ar prof. V. Frosta psiholoģijas un loģikas kursu), Valters un Rapa 1928, 92.—140. lp.
- Doc. L. Ādamovičs:* 1) „Ceļā uz pilnību“ vispārīgās reliģiju vēstures un Isrāeļa reliģijas vēstures viela vidusskolas I. kl. Rīgā 1928, 207. lp. 2) Latvijas evaņģeliskā luteriskā baznīca (Kopojumā „Latvijas republika 10 pastāvēšanas gados, 593.—596. lp.) 1928. 3) Anglikāņu baznīca un Common Prayer Book reforma (žurnālā Burtnieks 1928. g., 859.—863. lp.) 4) G. F. Stendera Mazā Bībele, studija latviešu kultūras un reliģijas pēdējās vēsturē (R. L. B. Zinātņu komisijas 19. krājumā, 3.—75. lp.), 1929. 5) Pasaku motīvi vēsturiskos dokumentos (Filologu biedrības rakstos IX, 164.—169. lp.) 1929. 6) Recensija par V. Maldoņa un J. Ozoliņa „Reliģiju vēsturi“, iesp. L. Gr. 1928. 365.—369. lp. Manuskriptu: „Baznīcas un ticības dzīve Vidzemes latviešu dzauzēs 1710.—1740. g.“ fakultātes padome piejēmusi par disertāciju teoloģijas doktora grada iegūšanai.
- Doc. G. Menšings:* 1) „Buddhistische Symbolik“, Gotha 1929. 2) Dažādi raksti enciklopaidijā „Religion in Geschichte und Gegenwart“, Tbingā.

6. Fakultātes amata personas.

Docents L. Ādamovičs — fakultātes dekāns, profesors K. Kundziņš — fakultātes sēkrētārs, profesors I. Bencingers — fakultātes bibliotēkas pārzinis, profesors V. Maldonis — fakultātes pārstāvis Ūniversitātes Padomē.

7. Fakultātes locekļi darbojušies šādās ūniversitātes komisijās un amatos.

Prof. I. Bencingers — bibliotēkārs L. Ū. centrālā bibliotēkā, prof. K. Kundziņš — loceklis Ūniversitātes studentu tiesā un Latvijas nacionālā intelektuālās kopdarbības komisijā, prof. V. Maldonis — loceklis Latvijas

nācionālā intelektuālās kopdarbības komisijā, doc. L. Ādamovičs — stipendiju komisijas priekšsēdētājs un loceklis stipendiju fonda pārvaldē, kopš 6. V. 1929. g. Latv. Ūniv. rakstu tehniskais redaktors.

8. Fakultātes locekļu darbība biedrībās.

Prof. K. Kundziņš — Bērnu palīdzības savienības priekšnieks, prof. V. Maldonis — Tautu savienības veicināšanas biedrībās padomes priekšsēdis, Latvijas un Čehoslovāķijas tuvināšanas biedrības priekšnieks un L. Ū. Teoloģijas fakultātes pārstāvis Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldē, doc. L. Ādamovičs — Krišjāņa Barona b-bas priekšnieks, Latvijas vidusskolu skolotāju b-bas priekšnieks, Latv. vidusskolu un arodskolu skolotāju savienības valdes priekšnieks, Latviešu vecāku biedrības priekšnieka biedrs, loceklis kaitīgu kultūras parādību apkaņošanas komisijā pie Izgl. ministrijas.

9. Fakultātes bibliotēka un arhaioloģiskais mūseijs.

Fakultātes bibliotēkā 1. jūlijā 1928. g. bija 7950 numuri, 1. jūlijā 1929. g. — 8166 numuri. Arhaioloģiskā mūseijā iegūts vairāk lielāku ģipsa nolējumu (Hammurapija likumu akmens, Salmanasara II melnais obelisks, Mešas akmens u. c.). Dažādus mazākus priekšmetus (senlietas) dāvājis prof. I. Bencingers.

10. Fakultātes pilnu kursu beiguši un ieguvuši teoloģijas kandidāta gradu:

Edgars Rumba — ar atzīmi „ļoti sekmīgi“ — kandidāta raksts: „Pestīšanas jēdziens Bagavadģitā“, Kārlis Ēlerts — ar atzīmi „sekmīgi“, Viesturis Šēfers — ar atzīmi „sekmīgi“, Vilma Pranka — ar atzīmi „sekmīgi“, Kārlis Kociņš — ar atzīmi „sekmīgi“, Arnolds Birznieks — ar atzīmi „sekmīgi“, Jānis Luksis — ar atzīmi „sekmīgi“, Agnēze Pone — ar atzīmi „sekmīgi“, Klāra Zoniņa — ar atzīmi „sekmīgi“.

11. Pie fakultātes atstāti:

Teoloģijas kandidāts Edgars Rumba — sagatavcietis zinātniskai darbībai visp. reliģiju vēsturē, skaitot no 1. jānvāra 1929. g.; sajēmis stipendiju no Kultūras fonda.

12. Godalga piespriesta

teoloģijas studentam Edgaram Jundzim par darbu „Alberta Šveicera eschatoloģiskais uzskats par Jēzus dzīvi“ — II godalga.

13. *Studentu publicētie zinātniskie darbi.*

J. Meisters publicējis dažus rakstus par atsev. vietu senatni „Brīvā Zemē”. A. Vitols — Baznīcas grāmatu ziņas par Cēsaines novadu 18. gs. vidū I. M. M. 1928 II, 53.—66. lp.

14. *Otrā Baltijas universitāšu teoloģijas fakultāšu konference.*

Teoloģijas fakultāte sarīkoja 3. un 4. jūnijā 1929. g. otru Baltijas universitāšu teoloģijas fakultāšu konferenci Latvijas Universitātes telpās. Piedalījās Tērbatas universitātes teoloģijas fakultāte (2 dēlēgāti), Helsinku universitātes teoloģijas fakultāte (2 dēlēgāti), Obas (Åbo) akadēmijas teoloģijas fakultāte (2 dēlēgāti), Upsalas universitātes teoloģijas fakultāte (1 dēlēgāts), Karalauču-Alberta universitātes teoloģijas fakultāte (4 dēlēgāti) un L. Ū. teoloģijas fakultātes mācības spēki. Nolasīja 12 referātus, no tiem 2 par teoloģijas studiju iekārtu un 10 par tematiem no atsevišķām teoloģijas nozarēm.

IV. Centrālās bibliotēkas ziņas.

Pārskata gadā no 1. jūlija 1928. g. līdz 1. jūlijam 1929. g. universitātes bibliotēkas grāmatu krājums ir pieaudzis par 5.859 sējumiem, tā kā 1. jūlijā 1929. g. universitātes bibliotēkā atradās 73,560 sēj. — grāmatas, brošūras un žurnāli. Arī tāpat kā iepriekšējos gados Francijas izglītības ministrija ir piesūtījusi lielāku Francijas universitāšu disertāciju krājumu.

Bibliotēkas iekšējā dzīvē ir turpināts un gandrīz nobeigts katalogisācijas darbs, un pašlaik novieto un kārtoti kartiņas no atsevišķo institūtu bibliotēkām.

Lielākā grāmatu krājuma daļa paliek vēl arvien neiesieta, jo atvēlētā summa Ls 1.500 atļauj iesiet tikai ap 500 grāmatu.

Pārskata laikmetā lielāko un vērtīgāko ieguvumu starpā būtu atzīmējami:

L. Pasteur, Oeuvres.

J. Kepler, Opera omnia.

J. Baldwin, Dictionary of Philosophy.

Z—t f. Botanik v. 1—10.

Weber, Demokritos v. 1—12.

J. Pelouze, Traité de chimie v. 1—7.

Strahlentherapie v. 16—26.

Vocabolario degli Accademici della Crusca v. 1—11.

Kaminer, Hdbuch der Balneologie v. 1—5.

Gesenius, W., Thesaurus linguae Hebraeae v. 1—3.

Enciclopedia Italiana v. 1—2.

Ar pateicību universitātes bibliotēka atzīmē šādas iestādes un personas, kas dāvinājušas lielākus grāmatu krājumus:

Ārlietu ministriju, Vācijas sūtniecību Rīgā, Francijas izglītības ministriju, Ģenerālkonsulātu Oslā, New-York Public Library, Tautu līgu Ženevā, arch. Pēkšena mantiniekus un priv. doc. J. Asari. Pārskata laikā izsūtīts ir XIX. un XX. Latvijas Universitātes rakstu sējums.

No Latvijā iespējamajām grāmatām un laikrakstiem bibliotēka saņem pa 1 brīveksemlāram.

Bibliotēkas personāls ir: Bibliotēkas pārzinis prof. E. Lejnietis, bibliotēkār un tehniskais vadītājs prof. J. Bencingers, bibliotēkāra palīgi un palīga spēki H. Butule, E. Grēve, E. Francis, K. Muižniece, O. Muižniece, N. Reine, J. Reinbergs, A. Vikmane.

V. Saimnieciskās un administratīvās iestādes ziņas.

A. Saimniecības Padome.

Iztecējušā 1928./29. gadā Saimniecības padome sastāvēja no: prōrektora saimniecības lietās doc. P. Zīlītes, padomes locekļiem: Doc. G. Klaustiņa, kas pārzināja ūniversitātes mēchaniskās ietaises, doc. A. Raisteņa, kas pārzināja ūniversitātes ēkas un doc. J. Kārkliņa, kas pārzināja administratīvās lietas.

Saimniecības padome gadā noturējusi 21 sēdi, kuņā apspriesti galvenā kārtā remont- un būvdarbi un dažādi saimnieciski jautājumi.

Minētā laikā botaniskā dārzā, Kandavas ielā 2, pabeigta iesākto divu siltumīču izbūve un uzsākta palmu mājas būve.

Latvijas Universitātes ieņēmumi 1928./29. mācības gadā.

mācības nauda	Ls 1.088.965,—
dažādi ieņēmumi	" 51.127,13
Kultūras fonda pabalsti	" 75.000,—
	<hr/> <hr/>
	Ls 1.215.092,13

Latvijas Universitātes izdevumi 1928./29. gadā:

atalgojumi	Ls 2.404 115,54
pārvaldes un saimn. izdevumi	" 203.864,66
mācības līdzekļi un inventārs	" 383.068,55
zinātn. darbu izdošana	" 35.303,28
stipendijas un prēmijas	" 297.120,—
izmēģinājumu saimniecība	" 46.009,—
jaunbūves un kapitāli remontu	" 99.076,05
dažādi izdevumi	" 30.498,87
	<hr/> <hr/>
	Ls 3.767.952,22

B. Sēkrētāriāts.

Kā iepriekšējos, tā arī apskatāmā (1928./29. g.) mācības gadā sēkrētāriāts darba veikšanas ziņā bij nostādīts ļoti grūtos apstākļos: arvienu vairāk pavairojošais studentu skaits un līdz ar to pieaugošais darba daudzums prasījis no ieredņiem vislielāko enerģiju, lai kaut cik normāli nokārtotu visus tekošos darbus. Ja sēkrētāriāta samērā mazais ieredņu skaits savu darbu tomēr godam veicis, tad par to pirmā kārtā jāpateicas tam apstāklim, ka sēkrētāriāta atbildīgās vietas ieņem personas ar daudzgadīgu augstskolas kanceļjas praksi. Tāpat pārējie šīs iestādes ieredņi, kas atrodas universitātes dienestā jau no pašas viņas dibināšanas dienas, ir augstskolaš kanceļjas lietās iestrādājušies darbinieki. Viss sēkrētāriāta personāls ir strādājis augstākā mērā intensīvi un pāri par normālo darba laiku. Uz to, ka ieredņu skaits sēkrētāriātā būtu kaut cik ievērojami palielināms, ikgadus aizrādīts attiecīgo komisiju sēdēs, bet, par nožēlošanu, universitātes priekšlikums pastāvīgi noraidīts. Par visu 10 gadu pastāvēšanas laiku universitātes sēkrētāriātā no jauna pieņemts tikai viens ierednis, kas tomēr par maz, lai veiktu lielo darba daudzumu un nostādītu darbvedību vēlāmā augstumā. Ka sēkrētāriāta ieredņu skaits tiešām mazs, tas visskaidrāki redzams, ja salīdzinām bij. Rīgas pol. institūta studentu un kanceļjas darbinieku skaitu ar tagādējās Latvijas Universitātes studentu un sēkrētāriāta ieredņu skaitu:

<i>bij. Rīgas politehniskā institūta:</i>	Studentu skaits	Darbinieku skaits
1916./17. māc. gadā	1593	15
1917./18. " "	1493	15
<i>Latvijas Universitātē:</i>		
1919./20. māc. gadā	1354	13
1921./22. " "	4777	13
1923./24. " "	6001	13
1925./26. " "	6747	13
1927./28. " "	7561	14
1928./29. " "	7974	14

Ja jēm vērā, ka bez tekošiem darbiem studentu lietās sēkrētāriāts izpilda arī uzdevumus, kas stāv sakarā ar Universitātes padomes, Dekānu padomes un rektorāta darbību, tad kļūst saprotams, ka sēkrētāriāta sastāvu nepieciešams pavairot vismaz vēl par 3 — 4 ieredņiem.

1. No mācības maksas atsvabināto studentu skaits.

1928. g. rudens sēm.

Fakultātes	Kaņavīri			Trūcības deļ			L. Ū. darbinieki un viņu piederīgie			Pavisam		Vispar
	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	
Architektūras . . .	—	—	—	19	21	40	4	—	4	23	21	44
Filolog. un filos.	1	2	3	74	101	175	7	—	7	82	103	185
Inženierzinātņu . .	1	—	1	53	96	149	5	—	5	59	96	155
Chēmijas	2	—	2	53	99	152	5	—	5	60	99	159
Lauksaimniecības	7	1	8	97	172	269	9	—	9	113	173	286
Mat. un dabas z.	2	2	4	67	129	196	15	—	15	84	131	215
Mēchanikas	—	1	1	54	104	158	8	—	8	62	105	167
Medicīnas	4	—	4	90	101	191	13	—	13	107	101	208
Tauts. u. ties. zin.	10	12	12	225	342	567	24	—	24	259	344	603
Teoloģijas	—	1	1	16	26	42	2	—	2	18	27	45
Veter.-med.	—	1	1	12	23	35	2	—	2	14	24	38
Kopā	27	10	37	760	1 214	1 974	94	—	94	881	1 224	2 105

Bez tam vēl atsvabināti no mācības maksas 3 brīvklauštāji.

1929. g. pavasara sēm.

Fakultātes	Kaņavīri			Trūcības deļ			L. Ū. darbinieki un viņu piederīgie			Pavisam		Vispar
	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	Kopā	1/1	1/2	
Architektūras . . .	—	—	—	17	35	52	3	—	3	20	35	55
Filol. un filos. . . .	1	1	2	86	97	183	9	—	9	96	98	194
Inženierzinātņu . .	1	—	1	56	89	145	5	—	5	62	89	151
Chēmijas	2	1	3	62	98	160	5	—	5	69	99	168
Lauksaimniecības	6	2	8	101	175	276	8	—	8	115	177	292
Mat. un dab. zin.	3	2	5	94	113	207	14	—	14	111	115	226
Mēchanikas	—	1	1	59	98	157	8	—	8	67	99	166
Medicīnas	3	—	3	91	126	217	9	—	9	103	126	229
Tauts. u. ties. zin.	12	3	15	261	330	591	23	—	23	295	333	629
Teoloģijas	—	1	1	23	23	46	2	—	2	25	24	49
Veter.-med.	—	1	1	18	24	42	2	—	2	20	25	45
Kopā	28	12	40	868	1 208	2 076	88	—	88	984	1 220	2 204

Bez tam vēl atsvabināti no mācības maksas 2 brīvklauštāji.

2. *Studentu stipendiātu skaits.*

Fakultātes	1928. g. rudens sēm.	1929. g. pavasara sēm.
Arhitektūras	3	4
Filol. un filos.	19	24
Inženierzin.	13	16
Chēmijas.	19	17
Lauksaimn.	23	30
Matēm. un dabas zin. . .	28	28
Mēchanikas.	11	11
Medicīnas	37	32
Tauts. un ties. zin. . . .	22	30
Teoloģijas	3	5
Veter.- med.	4	5
Kopā	182	202

3. *Mācības spēku un citu darbinieku organisācijas.*

Latvijas bioloģijas biedrība.

Latvijas Universitātes un citu darbinieku savstarpējās dzīvības apdrošināšanas biedrība.

Filologu biedrība.

Filosofijas un reliģijas zinātņu biedrība.

Latvijas nacionālā intelektuālā kopdarbības komisija.

L. Ū. Kanta biedrība.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātes zinātniskā biedrība.

Akadēmiskā sabiedrisko zinātņu biedrība.

4. *Studentu organisācijas.*

a) *Studentu korporācijas.*

1. Fraternitas Academica Latviensis.	7. Fraternitas Lataviensis.
2. Fraternitas Arctica.	8. Fraternitas Rigensis.
3. Fraternitas Baltica.	9. Fraternitas Vesthardiana.
4. Beveronia.	10. Gotonia.
5. Concordia Rigensis.	11. Latvia.
6. Curonia.	12. Lettgallia.

13. Fraternitas Lettica.	19. Rubonia.
14. Lettonia.	20. Selonia.
15. Fraternitas Livonica.	21. Talavia.
16. Fraternitas Metropolitana.	22. Tervetia.
17. Patria.	23. Ventonia.
18. Philyronia.	

b) Studenšu korporācijas.

1. Studenšu biedrība „Korporācija Daugaviete“.
2. „ „ „Korporācija Dzintra“.
3. „ „ „Korporācija Gaujmaliete“.
4. „ „ „Korporācija Gundega“.
5. „ „ „Korporācija Imerija“.
6. „ „ „Korporācija Selga“.

c) Vienotnes.

1. Studenšu biedrība „Vienotne Ausma“.
2. Studenšu biedrība „Vienotne Latviete“.
3. Studentu biedrība „Vienotne Līdums“.
4. Studentu biedrība „Vienotne Zelmēns“.
5. „Vienotņu Vienkopa“.

d) Pārējās organizācijas.

6. Arhitektūras fakultātes stud. biedrība.
7. Studentu biedrība „Atauga“.
8. Studentu atturības biedrība.
9. Augšzemes studentu biedrība.
10. Studentu biedrība „Austrums“.
11. Teoloģijas studentu brālība „Betanija“.
12. Cēsu un apkārtnes stud. biedrība.
13. Ebrēju studentu biedrība „Zukunft“.
14. Dabas zinātņu stud. biedrība.
15. Darba stud. biedrība.
16. Stud. biedrība „Drāmatiskā Studija“.
17. Dzeņa ģimnāsijas audzēkņu stud. biedrība.
18. Studentu biedrība „Dziesmu vara“.
19. Latgaliešu studentu biedrība „Dzimtine“.

20. L. Ū. Igauņu stud. biedrība „Estia“.
21. Filoloģijas un filosofijas fakultātes stud. biedrība.
22. Studentu inženieru biedrība.
23. Stud. jūristu biedrība.
24. Chēmijas fakultātes stud. biedrība.
25. Studentu biedrība „Klints“.
26. Stud. kooperācijas veicināšanas biedrība.
27. L. Ū. koris
28. Krievu studentu biedrība.
29. Krīstīgā studentu biedrība.
30. Latgales latviešu stud. biedrība.
31. Latgales stud. savienība.
32. Latvju nacionālo stud. organizāciju savienība.
33. Lauksaimniecības fakultātes stud. biedrība.
34. Liepājas un apkārtnes latviešu stud. biedrība.
35. Malienas stud. biedrība.
36. Matēmatikas zinātņu stud. pulciņš.
37. Mazsalaces stud. biedrība.
38. Mēchanikas fakultātes studentu biedrība.
39. Medicīnas fakultātes stud. biedrība.
40. Akadēmiskā mūsikas biedrība.
41. Novadniecību savienība.
42. Paidagōģijas stud. biedrība.
43. Piebalgas stud. biedrība.
44. Poļu stud. biedrība.
45. Studentu biedrība „Fraternitas Rusticana“.
46. Studentu šacha biedrība.
47. Saldus un apkārtnes stud. biedrība.
48. Stud. mežkopju biedrība „Šalkone“.
49. Akadēmiskā sporta biedrība.
50. Talsu-Tukuma un apkārtnes stud. biedrība.
51. Tautsaimniecību studentu biedrība.
52. Teoloģijas fakultātes stud. biedrība.
53. Trikātes stud. biedrība.
54. Studentu biedrība „Unitas Letgallica“.
55. Vācu tautības studentu savienība.
56. Studenšu savienība „Vaņaviksna“.

57. Ventspils un apkārtnes stud. biedrība.
58. Veter.-medicīnas fakultātes stud. biedrība.
59. Ebrēju stud. savienība „Vetulia“.
60. Lejas Kurzemes stud. biedrība „Vilnis“.
61. Lietuvju stud. biedrība „Viltis“.
62. Studentu biedrība „Zelmenis“.
63. Studentu biedrība „Ziemeļis“.
64. Studenšu biedrība „Ziemeļniece“.
65. Žīdu studentu savstarpīga palīdzības kase.

---

e) Koncordijas.

66. „Concordia Latviensis“.
67. „Concordia Valdemaria“.

VI. Godalgoto darbu saraksts.

A. Godalgošanai ar Kultūras fonda prēmiju priekšā liktie mācības spēku darbi.

1929. g.

Jaun. asist. H. Skujas: „Vorarbeiten zu einer Algenflora von Lettland“
IV. (Priekšdarbi Latvijas algu flōrai IV).

Vec. doc. L. Bērziņa: „Kristofors Fireķeris“ (monografija).

Prof. V. Frosta: „Hegels Aesthetik“.

Vec. doc. A. Tramdacha: „Koks kā būvmateriāls“.

B. Ar Krišjāņa Barona prēmiju godalgotie mācības spēku darbi.

1929. g.

Inžen. zin. fak. prīv. d. K. Zaltis par darbu „Kumeliņš tautas dziesmās; Filol. un filos. fak. prof. Fr. Balodis par darbiem: 1) „Mūsu pilskalni“, 2) Tanīsa kalnā izdarīto izrakumu un konstatēto mitņu slāņu kārtu datējums“; prof. P. Šmits par darbiem: 1) „Kristības“, 2) Ļaužu šķiras un kārtas“; doc. L. Bērziņš par darbu „Kristofors Fireķeris“; Teoloģ. fak. prof. V. Maldonis par darbu „Bērnu audzināšana“; doc. L. Ādamovičs par darbu „Studijas latviešu brāļu draudzes vēsturē, I.—III.“

C. Prēmijas par sacensības darbiem piespriestas 1928. g. sekošiem studentiem:

1) Birnbaumam, Kārlim (mežk. 4172) . . .	I godalga	— Ls 100.—
2) Brammanim, Leonam (mežk. 6730) . . .	II	” — ” 60.—
3) Fūrmanim, Pēterim (mežk. 7714) . . .	I	” — ” 100.—
4) Jundzim, Edgaram (teol. 9795) . . .	II	” — ” 60.—
5) Krievam, Rūdolfam (mēch. 1917) . . .	II	” — ” 60.—
6) Neretniekam, Kārlim (mēch. 7416) . . .	I	” — ” 100.—
7) Ozolam, Jūlijam (mēch. 3207) . . .	II	” — ” 60.—
8) Ripkem, Voldemāram (inž. 5936) . . .	I	” — ” 100.—
9) Rozenai, Marijai (matēm. 6691) . . .	I	” — ” 100.—
10) Rudzītei, Valijai (klas. fil. 10322) . . .	II	” — ” 60.—
11) Rūsīm, Arminim (ties. zin. 9157) . . .	II	” — ” 60.—
12) Rusiņam, Teodoram (inž. 1350) . . .	I	” — ” 100.—
13) Siliņam, Arturam (ties. zin. 6314) . . .	II	” — ” 60.—
14) Skultem, Bernhardam (inž. 2046) . . .	I	” — ” 100.—
15) Sudrabam, Jānim (lauks. 7425) . . .	I	” — ” 100.—
16) Tauriņam, Alfredam (chēm. 7425) . . .	I	” — ” 100.—

D. Temati godalgojamiem studentu darbiem

1928./29. māc. gadā.

Architektūras fakultātē:

1. „Stabu pielietošana un viņu veidi latviešu lauku būvēs“.
(pēc arch. fak. un pieminekļu valdes arhīvu materiāliem).
2. „Rijas krāsnis kādā Latvijas nodaļā vai pagastā“.
3. „Kādas arhitektōniski nozīmīgas būves vai būves daļas pētījums ar uzmērojumu“.

Filoloģijas un filosofijas fakultātē:

Klasiskā nodaļā: „Euforiōns un romiešu dzeja“.

Vēstures „Dzelzs laikmeta latviešu ornamenti“.

Inženierzinātņu fakultātē

patur sev tiesību godalgot piemēroti labākos diploma darbus.

Chēmijas fakultātē:

1. „Par pinakoniem un pāreju no tiem uz pinakoliniem“.
2. „Izpētīt dažu cinka sakausējumu šķīšanas ātrumu un salīdzināt iegūtos rezultātus ar lokālstrāvas teoriju“.
3. „Par jaunāko pētījumu panākumiem organisko vielu polimerizēšanas jautājumā“.
4. „Savākt datus par Latvijas tautas dziedniecībā lietotām drogām“.
5. „Pašreizējais stāvoklis halochrōmijas un halochrōmisko parādību pētīšanā“.
6. „Biochēmiski procesi Ķemeņu dūņās“.
7. „Skuju ekstrakta pagatavošana un novērtēšana“.
8. „Standartu noteikšana opija prēparātiem un šo prēparātu izmeklēšanas metožu novērtēšana, sevišķi ievērojot eksaktas praksē vieglāki pielietojamas metodes“.

Lauksaimniecības fakultātē:

1. „Izstrādāt zemes karti kādai Latvijas lauk- vai mežsaimniecībai, vai viņu daļai, vismaz 10 ha. platībā“.
  2. „Lauksaimniecību mežu apsaimniekošana“.
- Fakultāte patur sev tiesību godalgot arī studentu diplomdarbus.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē:

Botanikā: „Sniegt kādas augu grupas (sugas, ģints u. t. t.) sistēmiski-ģeōgrafisku apstrādājumu Latvijas robežās“.

Salīdzināmā anatomija: „Jūtīgo ķermeņu sakārtojuma likumība embrionālā un pieaugušā putna ādā“.

Praktiskā astronomija: „Noteikt kāda punkta ģeogrāfisko platumu ar pasažu instrumentu, iestādītu pirmā vertikālā plāksnē. Resultātu aritmetiskā vidējā varbūtējai kļūdai jābūt ne lielāki par loka sekundes desmitdaļu“.

Meteoroģijā: „Zemes virskārtas temperatūras noteikšana ar ekstrapolāciju pēc elektriskiem temperatūras mērījumiem dažādos dziļumos“.

Matēmatikā: „Pieslienoties F. Kleina vairāk ģeometriskam interpretējumam, analītiski plašāki apskatīt tās kolineācijas, kas II. pakāpes veidojumi sevī atveido.“ (Vorlesungen über nichteuklidische Geometrie, Berlin 1928. S. 93—127).

Teorētiskā astronomijā: „Skaitliski izpētīt Hekubas tipa Švarcšilda periodiskos ceļus“. (Astron. Nachr. 160. 385. 1903).

Sistematiskā zooloģija: „Latvijā sastopamo savvaļā dzīvojošo Nematodu sistematiski-faunistisks apstrādājums“.

Mēchaniskas fakultāte

godalgos labākos studentu diplomdarbus.

Medicīnas fakultātē:

1. „Dēģenerācijas parādības smadzenēs pie chroniskās sagiftēšanās ar morfiju“.
2. „Jautājums par vēdera tifa un paratifa iespēju izplatīties kontaktā ceļā slimnīcas apstākļos“.
3. „Pemphigus vulgaris aitioloģija“.
4. „Sklērodermijas aitioloģija“.
5. „Antrōpologiski pētījumi par Vidzemes piekrastes iedzīvotājiem“.
6. „Rokas uzbūves elementu variācijas un anomalijas Latvijā“.
7. „Vēdera tifs Latvijā. Statistisks un epidēmioloģisks izmeklējums“.

Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē:

Tautsaimniecības nodaļā:

1. „Spirta monopols Latvijā“.
2. „Latvijas muiša tarifs“.
3. „Agrarreforma Latvijā“.
4. „Latvijas pilsētu uzņēmumi“.
5. „Vai iespējama saimnieciski apvienota Europa?“

Tiesību zinātņu nodaļā:

1. „Starptautiskā juridiskā palīdzība krimināllietās“.
2. „Autortiesības“.
3. „Konosamentu atbrīvojošas Klausulas“.
4. „Brīvības un vienlīdzības principu saskaņošana tiesiskā valstī“.

Teoloģijas fakultātē:

1. „Sodišana un sodi ētikas gaismā“.
2. „Gothards Frīdrichs Stenders kā teologs“.
3. „Sodi un viņu nozīme Vecajā Derībā, it īpaši Isrāēļa tiesībās“.
4. „Pestišanas jēdziens Bhagavadgītā („Der Heilsbegriff in der Bhagavadgita“)“.

Veterinār-medicīnas fakultātē:

1. „Baktērioloģisku un bioloģisku reakciju noderība pasterizēta piena kontrolē“.
  2. „Pelvis skeleta attīstīšanās pie zirgu embrioniem“.
  3. „Noteikt gaļas ražojuma kvalitāti vietējā tirgū“.
-

VII. Pielikumi.

A. Viņa Majestātes Zviedrijas Karaļa Gustava V. suminājuma akts.

Viņa Majestāte Zviedrijas Karālis Gustavs V. pagodināja Latvijas Ūniversitāti ar savu apciemojumu 1929. gada jūnija mēn. 29. dienā. Taisni pulksten 16. Augstais Viesis, Latvijas Republikas Prēsideņa un citu augstu personu pavadībā ieradās ūniversitātē. Pie ūniversitātes ieejas Viņa Majestāti sagaidīja Ūniversitātes prēsiids ar prōrektoru profesoru A. Speki priekšgalā (rektors bija grūti saslimis un nevarēja klāt būt), filoloģijas un filosofijas fakultātes dekāns un studentu organizācijas ar karogiem un svētku tērpos. Mūsu Valsts Prēsideņš stādīja priekšā Viņa Majestātei ūniversitātes pārstāvjus un filoloģijas un filosofijas fakultātes dekānu, pie kam Viņa Majestātei labpatika izteikt pateicību dekānam par Dr. h. c. piešķiršanu. Pēc tam Augstais Viesis, Latvijas Valsts Prēsideņš līdz ar pavadoniem prōrektora A. Spekes vadībā gar studentu špalieri devās caur vestibili pa trepēm augšā ūniversitātes akta zālē. Še Viņa Majestāti Zviedrijas Karāli Gustavu V. sagaidīja Ūniversitātes Padomes locekļi pilnā sastāvā, tērpušies svētku apģērbā un dekorējušies, kā arī citi mācības spēki un studentu pārstāvji. Augstajam Viesim zālē ienākot un vietu ieņemot, atskanēja zviedru tautas himna; pēc tam ūniversitātes koris nodziedāja mūsu tautas himnu.

Pēc tam kāpj katedrā prōrektors A. Speke un filoloģijas un filosofijas fakultātes dekāns profesors J. Plāķis. Pirmais griežas pie Viņa Majestātes ar sekošu suminājuma runu.

Serenissime Princeps et Domine,
Domine Suecorum Rex Augustissime.

Maiestatem tuam regiam in Academia nostra salutare posse Senatus Universitatis Litterarum Latviensis eo magis eximio in honore posuit, quod, si memoriam persequimur, Sueciae Tuae iam pristinae aetatis principes augustissimi maxima cum diligentia et libertate avorum nostrorum mentes animosque ad ea quae eis dignissima et maxime servanda viderentur excoluerunt necnon iisdem et humanitatis litte-

rarumque fontes aperuerunt, nam et suecorum instituta iura atque leges a Gustavo Adolpho et Carolo Undecimo olim datae populum nostrum iustiae refecerunt et Carolus Ille Undecimus glabrae adscriptis libertatem decretis suis vindicavit lettorumque populum legibus datis ab impetu iniuriosorum iure protexit atque suecorum mores et doctrinas humaniores intulit; non est quod miremur florentissimum illud suecici nominis aevum lettos grato animo semper iam olim magni aestimavisse. Idem Gustavus Adolphus cum et litteris has regiones lautissimoque earum apparatu exornare voluisset, gymnasium Rigense fundavit Academiamque Gustavianam Dorpatensem, quibus conditis et lettorum gentis rusticae propagini aditus iam patefactus ad res humaniores; Christina deinde, filia eius, visitationes parvorum praescribendo rusticorum liberos catechismi psalmodumque scientia ad fidei prima vestigia adduci iussit, et Carolus Undecimus mox et scholas parochiales aperuit, quae multa per saecula et olim et usque ad aetatem nostram scientiarum seminaria inter lettos frequentissima floruerunt.

Praecipue et Litterarum Universitas Dorpatensis quam Suecorum Principes et fundaverunt et ad maiorem splendorem atque dignitatem extulerunt, brevi tempore viros doctissimos, quorum memoria apud nos sempiterna, excoluit: alios ut omittam et Mancelius lettorum linguae vir studiosissimus orationisque solutae eorum conditor, professor publicus ordinarius atque Rector magnificus Dorpati atque Fuereckerus clarissimus ille poseos lettorum investigator alumnus Academiae eiusdem erat. Non sine regum humanitate suecorum, quorum voluntate libertas atque iuris aequabilitas civibus per longa saecula semper vindicata esset, haec studia excitata; non nisi eorunden liberalitate admonitus superintendens ille clarissimus et Universitatis Dorpatensis prorector Johannes Fischerius necnon et Ernestus Glueckius magno cum studio bibiam sacram in linguam letticam traduxit eandemque per typos exscriptam edidit maximique ponderis aetatis suecicae monumentum hoc exegit omnibus admirandum in sempiternum. Necnon et rerum humanarum semper studiosissimi suecorum reges officinae typographicae Rigensis fautores erant, quae res et fidei et doctrinae excolendae litterarum praesidio magni momenti erat.

Non est igitur quod miremur lettorum populum longa per saecula inter ea quae gravissima servitutis redierunt, haec suecia semper

grato animo in memoria tenuisse; si nec lassitudine confectus nec fatis exstinctus populus ille virtutem moresque maiorum conservavit viresque suas ad libertatem vindicandam tamen refecit, maxime huius rei suecorum reges participes, cum et affinibus quos convenissent et lettorum genti humanitatis copiam tradere illis mos et studium semper esset. Ego, Prorector pro Rectore Mignifico Litterarum Universitatis Latviensis gravi morbo affecto quae et cultus et humanitatis Latviae redivivae quasi propugnatrix omnia tot saecula peracta hoc die fausto felici festo mente perscrutatur, animum tuum ad gratissimorum illorum suecicorum memoriam revocavi, nam saecula illa olim expergefactis nobis et humanitatis et litterarum lumen intulerunt et ea quae populo nostro propria atque insita essent ut se corroborerent permiserunt virosque eruditissimos atque doctissimos qui lettorum ingenii animique vires excolendo laudem meruerint, optime praebuerunt.

Et Tu, Potentissime atque Doctissime Monarcha, in humanae dignitatis fastigio positus, Rex Augustissime, magna cum prudentia et sapientia ingenio praestans humanitatis scientiarumque et historiae praesertim disciplinarum Sueciae Tuae fautor benevolentissimus semper fuisti. Suecorum regni historiae et praehistoriae disciplinae auspiciis Tuis et consilio Tuo doctissimo atque Augustissimo adiuvente progressus admirabiles cum facerent, saecula illa antiquissima recentioraque multo cum ingenio viri tui doctissimi pervestigaverunt non solum ea quae ad Sueciam pertinerent, sed et ad nos qui vicini sumus et eodem mari consociamur, iam et collaborationis viam cum nostris insecuti societatis familiaritatisque intimae testimonium dederunt optimum quam collaborationem non in his solum, sed etiam in omnibus humanitatis et scientiarum disciplinis maiorem in dies futuram esse satis constat.

Pro meritis his in rebus historicis et labore Tuo et auspiciis Tuis valde maximis et pro meritis in populum nostrum eorum qui Sueciae reges fuerant iustum ac debitum honorem tribuimus Tibi et Te Serenissimum et Potentissimum atque Doctissimum Principem et Dominum, Dominum Gustavum Quintum, Suecorum Gothorum Vendorumque Regem Augustum rogamus aequo benevoloque animo pro grata memoria beneficiorum Tuorum dignitatem iura privilegia historiae doctoris honoris causa amplissimi philologorum et khilosophorum ordinis Universitatis Litterarum Latviensis accipias.

Kad prōrektors profesors A. Speke savu runu ir beidzis, tad dekāns J. Plāķis nolasa Viņa Majestātei Zviedrijas Karālim Gustavam V. pasniedzamo Dr. h. c. diplomu :

Q. B. F. F. F. Q. S.

Auctoritate et auspiciis

SENATUS POPULIQUE LATVIENSIS

Rectore Litterarum Universitatis Magnifico

Martino SIHLE

medicinae doctore medicinae internae professore publico ordinario
Decano philologorum et philosophorum ordinis maxime spectabili

Georgio PLAKIO

philologiae professore publico ordinario

E decreto amplissimi philologorum et philosophorum ordinis

SENATUS LITTERARUM UNIVERSITATIS LATVIENSIS

Dominum

GUSTAVUM QUINTUM

Principem et Dominum

Suecorum Gothorum Vandalorumque

Regem Augustum

Serenissimum et Potentissimum Doctissimumque

pro meritis in rebus historicis valde maximis

HISTORIAE DOCTOREM HONORIS CAUSA

creavit

Rigae die undetricesimo mensis maii anni MDCCCXXIX

Rector (paraksts)

Decanus (paraksts)

Secretarius (paraksts)

kuŗu pēc tam dekāns nodod prōrektoram, kas tuvojas Viņa Majestātei un pasniedz diplomu.

Pēc tam Viņa Majestāte griežas ar uzrunu pret ūniversitātes reprēsentantu un izsaka pateicību par suminājumu un pasniegto diplomu. Ūniversitātes koris nodzied Latvijas ūniversitātes himnu.

Augstais Viesis, brītiņu vēl laipni sarunājiem ar Valsts Prēsidentu un ūniversitātes pārstāvjiem — pie kam Viņam labpatika spiest roku koŗa vadonim un pateikties korim par dziesmu skandinājumu — atstāj aktu zāli un ūniversitāti.

šis Viņa Majestātes Zviedrijas Karāļa Gustava V. apciemojuma un Augstā Viesa suminājuma svinīgais brīdis paliks Latvijas Ūniversitātei neizdzēšamā atmiņā uz mūžu mūžiem.

B. Latvijas Ūniversitātes desmit gadu pastāvēšanas svinības.

Latvijas Ūniversitātes Padome 1929. g. 27. maija sēdē nolēma svinēt ūniversitātes 10 gadu pastāvēšanas svētkus daudz plašākā veidā nekā parastos gada svētkus, ielūdzot arī ārzemju augstskolas. Lēmuma realizēšanai padome ievēlēja komiteju 8 personu sastāvā un piešķīra tai plašas pilnvaras ne tikai svētku programmas izstrādāšanai, bet arī līdzekļu izlietošanas ziņā, jo iestājās vasaras brīvlaiks, kad padomi nav iespējams sasaukt. Pie tam bija stipri jāsteidzās, jo svētku sagatavošanai atlikās tikai 4 mēneši. Komiteja noturēja vairākas sēdes un visupirms lēma par ielūdzamām ārzemju iestādēm. Nolēma ielūgt tikai tās, kas vai nu bija atmiņējušās Latv. Ūniversitāti viņas līdzšinējās goda dienās, vai atkal atgādājušās savās goda dienās mūsu ūniversitāti. No personām ārzemēs un iekšzemēs nolēma ielūgt L. Ūniversitātes goda biedrus un doctores honoris causa. Šīm iestādēm un personām izsūtīja ielūgumus latīņu valodā, attiecīgi pārgrozot katrai grupai uzrunu un slēgumu — ar pavadrakstu franču valodā.

Pavadraksta teksts:

En envoyant sous ce pli l'invitation à la fête de dix années d'activité de l'Université de Lettonie ayant lieu le 28 septembre de cette année, j'ai l'honneur de vous prier de bien vouloir faire savoir, — si c'est possible, jusqu'au 15 août de cette année, — si l'Université peut compter sur la présence de votre délégué.

Veillez agréer, Monsieur, les assurances de ma haute considération.

Le Recteur.

Ielūgumu teksts:

*Universitas Litterarum
Latviensis
Collegis academicis S. P. D.*

Universitas nostra, quae in Latvia rediviva labore valde maximo nova exstitit, primo decennio in studiis exercendis atque in liberalibus doctrinis et iis praecipue quae ad Lettorum cultu-

ram pertinerent quorum studia olim semota iacerent promovendis feliciter peracto cum feriis sollemnibus decimam nataliciam suam celebrare statuit die duodetricesimo mensis septembris anni MCMXXIX, fautores benevolentissimos viscosque suos amicissimos ut feriis his adfuturum unum e colengio suo delegetis invitat.

Rigae.

Rector Magnificus.

Universitas Litterarum Latviensis

Doctoribus honoris causa creatis suis S. P. D.

Universitas nostra, quae in Latvia rediviva labore valde maximo nova existit, primo decennio in studiis exercendis atque in liberalibus doctrinis et iis praecipue quae ad Lettorum culturam pertinerent quorum studia olim semota iacerent promovendis feliciter peracto cum feriis sollemnibus decimam nataliciam suam celebrare statuit die duodetricesimo mensis septembris anni MCMXXIX, doctores honoris causa creatos suos ut feriis his solemnibus adsitis invitat.

Rigae.

Rector Magnificus.

Universitas Litterarum Latviensis

Sociis honorariis suis S. P. D.

Universitas nostra, quae in Latvia rediviva labore valde maximo nova existit, primo decennio in studiis exercendis atque in liberalibus doctrinis et iis praecipue quae ad Lettorum culturam pertinerent quorum studia olim semota iacerent promovendis feliciter peracto cum feriis sollemnibus decimam nataliciam suam celebrare statuit die duodetricesimo mensis septembris anni MCMXXIX, socios honorarios suos ut feriis his sollemnibus adsitis invitat.

Rigae.

Rector Magnificus.

Bez tam ielūdza Valsts Prēidentu, Saeimas prēidentu, Ministŗu prēidentu ar valdību, Rīgā esošos ārvalšķu pilnvarotos ministŗus, Mākslas Akadēmijas un Konservātōrijas rektorus un citas personas, kā tas bija parastos gada aktos, izsūtot sek. ielūgumus:

*Le Recteur de l'Université de Lettonie
a l'honneur de vous prier, Monsieur le Ministre, de bien vouloir
assister le 28 et 29 septembre ct. à la célébration du Xe Anni-
versaire de l'Université.*

*Prière de bien vouloir répondre
jusqu'au 26 sept. ct.*

*Veillez faire voir cette
invitation à l'entrée.*

Annexe: Programme.

Latvijas Ūniversitātes Rektors

*Jūs laipni lūdz piedalīties ūniversitātes 10 gadu pastāvēšanas
svinībās sestdien, 1929. gada 28. septembrī, un svētdien,
1929. g. 29. septembrī.*

Lūgums atbildēt līdz 21. septembrim.

Ielūgums pie iejas uzrādāms.

Programma otrā pusē.

28. sept., plkst. 10,00: Dievkalpojums Doma baznīcā.

„ 11,30: Akts ūniversitātes aulā (Raiņa bulv. 19).

„ 15,00: Akts Nacionālā operā.

*29. sept., plkst. 10—12,30: Ūniv. darbu un telpu apskate: Raiņa bulv. 19
(arch., filol.-filos., inž.-zin., mēch., tauts.-ties., zin. un teol. fak.,
observātorija, bibliotēka, māteriālu izmēģināj. laborātor.); Kron-
valda bulv. 1 (lauks. fak.); Kronvalda bulv. 4 (chēm., mat.-dab.
zin. fak. un labōr.); Kronvalda bulv. 9 (med. fak.); Pērnavas
ielā 19 (veterinārā klīn); Baznīcas ielā 5 (vairāk fakultāšu
institūti); Alberta ielā 10 (mat.-dab. zin. fak.).*

Plkst. 13,00: Ūniv. filmas dēmonstrēšana kino „Palladium“.

*„ 17,00: Ūniv. zinātnisko biedrību priekšlasījumi: biologi-
ģijas —; filologu — 39. aud. (Raiņa bulv. 19); filos. & reliģi-
ģijas — filol. & filos. fak. bibliotēkā (Raiņa bulv. 19); Kanta —;
mat.-dab. zin. — fizikas aud. (Kronvalda bulv. 4); sabiedrisko
zinātņu — 29. un 31. aud. (Raiņa bulv. 19).*

Otrs jautājums bija svētku programma. Vienojās svētku dienu, 28. septembri, iesākt ar dievkalpojumu Doma baznīcā; to saorganizēt lūdza teoloģijas fakultāti. No baznīcas kopējs gājiens uz ūniversitāti. Vecā ēkā 11,30 svētku akts. 15,00 akts Nacionālā operā. Nākošā dienā, 29. septembrī lēma sarīkot ūniversitātes darbu un telpu apskati, sākot no 10,00; 13,00 ūniversitātes filmas dēmonstrēšana kino „Palladium“ un no 17,00 ūni-
versitātes zinātnisko biedrību priekšlasījumus.

Komiteja ierosināja arī dažu universitātes reprezentācijas telpu izremontēšanu, tā Universitātes padomes un Dekānu padomes sēžu zāli un rektora kabinetu, jo abām telpām remonts bij ļoti vajadzīgs; to uzdeva izdarīt profesoram E. Laubes kungam.

Lai piešķirtu svētkiem svinīgāku nokrāsu, tad ūniv. lūdza Valsts Prēsidentu atļaut uz ielūgumiem iespiest Latvijas lielo ģērboni, tāpat to uzlikt uz universitātes vecās ēkas frontona. Valsts Prēsidents laipni atļāva abos gadījumos lietot valsts lielo ģērboni.

Universitāte lūdza valdību arī nākt talkā svētku sarīkošanā, proti, izgādāt līdzekļus ūniv. darbu apskates sarīkošanai un filmas uzņemšanai. Ministru kabinets šiem nolūkiem piešķīra Ls 5.000,—.

Svētku dienu ievadīja ar dievkalpojumu Māras baznīcā, kuŗā piedalījās bīskapa tēvs un profesori K. Kundziņš, V. Maldonis un L. Adamovičs.

Pēc gājiena notika akts universitātes svētku zālē. Aktu atklāja rektors ar sekošu uzrunu:

Šodien esam sapulcējušies atgādāties mūsu universitātes dzimšanas dienu, kā mēs to darām ikgadus; taču šī gada piemiņas diena liekas man svarīgāka nekā parasts, jo šī diena ir 10 g. atmiņas diena. 10 g. nav liels laika posms universitāšu un tautu dzīvē; tas ir mazs un niecīgs moments. Šie desmit gadi nepārtrauktā darbā ir arī aiztecējuši kā viena diena. Vai tad mums ir tiesība svinēt kādu 10 g. jubilēju, lūgt viesus un urbi et orbi sludināt, ka mēs esam 10 g. nodzīvojuši? Jā, mums ir tiesība, tā ir mana visdziļākā pārliecība, pat vēl vairāk tiesības, kā svinēt mūsu 50, pat 100 g. jubilēju. Jau cilvēka dzīvē pirmie 10 g. ir vissvarīgākie, jo tad nodibinājās un nostiprinājās viņa veselība, viņa rakstūrs, viņa tieksmes. 10 g. vecā bērņā laba novērotāja acs varēs saskatīt nākošo vīru. Vēl lielāks svars pirmiem 10 gadiem ir tāda institūta dzīvē, kā mūsu ūniv. Še likti pamati nākošai būvei, pati būve uzcelta līdz jumtam un iekšpuse jau tā izkopta, ka viņā var dzīvot, viņas telpās var darbu veikt. Gan trūkst vēl viena otra piebūve, viens otrs ērtības objekts, bet parādāt man kādu universitāti, kur nekā netrūktu, kur viss būtu pilnībā! Pirmos 10 gados likts arī garīgais saturs, nospraustas līnijas, sagatavoti ceļi.

Tāpēc pēc 10 gadu sūra, grūta pūliņa ir vērts, ir pat nepieciešami kopā ar kaimiņiem, draugiem un labvēļiem atskatīties uz nostaigāto ceļu, lai smeltos padarītā darba apziņā gan jaunus spēkus, gan ganda-

rījumu, gan jaunas atziņas un jaunus ierosinājumus, lai mācītos no padarītām kļūdām un nākotnē izvairītos no tām.

Atceroties dibināšanas dienu, it dabiski nāk prātā skeptiķu un indifērento novērotāju jautājums: „Kā bij iespējama L. Ūn. dibināšana Latvijas valsts 2. pastāvēšanas gadā? Vai tai bija reālas prēmises agrākā latviešu dzīvē? Vai tā nebija tikai butaforisks nacionālisma, pat šovinisma izpaudums, kas tik vēlākā dzīvē, pamazām sedzot iekšējos, citiem neredzamos, trūkumus, vēlāk arī kaut cik izpelnās universitātes vārdu?” Uz to tūlīņ noteikti atbildēšu: „L. Ūniversitāte no paša pirmā eksistences momenta bij un ir ļoti nopietni jējama, tāpat kā katra kultūras valsts jaundibināma universitāte; viņa varbūt atradās labvēlīgākā stāvoklī. Visas prēmises universitātes dibināšanai bij: tauta, kuŗu jau senlaikus raksturo milzīgas izglītības tieksmes; tauta bij sagatavota; viņa ar saviem dēļiem jau gadu desmitus palīdzēja pildīt daudzas krievu universitātes un tehniskās augstskolas; latviešu novados, it īpaši pilsētās, bija plašs skolu tīkls, kas gan nebij domāts nacionālai latv. skolai, bet tur pretīm visiem noliegumiem auga nacionāls gars; beidzamos priekškaŗa gados bij arī nacionālas vidusskolas. Tā tad baze jaunai universitātei bija labu labā. Un universitāte tūlīņ arī pildījās ar attiecīgi sagatavotiem audzēkņiem; pirmā sēmeŗtrī jau viņu bij pāri par 1200, lai gan lielā daļa jaunēkļu bij iesaukti kaŗa dienastā. Otrā rudenī studentu jau bija 3472.”

Bet pie bāzes pieder arī attiecīgais mācības spēku kadrs, kam uzticēt jaunā radījuma tāļākos likteņus. Vai tāds bij sagatavots? Ja gan, arī tāds bija un varbūt labāks, kā tas, ko lielās kultūras tautas ar daudzām universitātēm var savākt savam jaundibinājumam. Šāds kadrs bija gatavs, gan ne tūlīņ savākts, bet pirmā mācības gadā viņš ieradās gandrīz pilnīgi. Un kur trūka, tur pieaicināja no ārzemēm jau kvalificētus spēkus, visvairāk no Vācijas, bij. Krievijas, Šveices, Zviedrijas, Francijas, Anglijas, Austrijas.

Un no pirmās dzīves dienas Latvijas Ūniversitāte iesāka intensīvu dzīvi, neraugoties uz tām grūtībām, šķēršļiem, kaŗa briesmām, kas pirmā pastāvēšanas gadā no visām pusēm uzbruka jaunai augstskolai. Grūtības likās nepārvaramas. Zemīte bij kaŗa, revolūcijas, lielinieku, Bermonta izpostīta; no tās nevarēja daudz līdzekļu sagaidīt, vēl mazāk prasīt. Bija dažas telpas, bet tas ar bija viss; agrākais Rīgas politehnikas institūta inventārs bij evakuēts uz Krieviju, nekas nebij

atdabūts atpakaļ, nav dabūts arī vēl tagad. Nebija ne grāmatu, ne instrumentu, ne aparātu, tikai kailas sienas. Bet visus trūkumus atsvēra dibinātāju un mācības spēku nelokāmā griba, entuziāsms, pašai aizliedzība un klausītāju dziņa mācīties un profitēt arī pie šiem minimāliem līdzekļiem un spaidīgiem apstākļiem. Visi ticēja savai augstskolai: valdība, likumu devēji, sabiedrība, mācības personāls un studenti — ticēja un pielika savu pecu, palīdzot panest lielās grūtības. Tie ticēja un darīja darbu, savu pienākumu, daudz vairāk kā savu pienākumu.

Paldies Dievam, šī ticība un darba griba ir daudzkārt attaisnota. Tās ienesa tukšās sienās dzīvību, mošu darba troksni, tās radija darbiniekos pašai aizliedzības un cēlu garu. Tās bija tas burvis, kas kā zižla mājiens ienesa dzīvību tukšās apklusušās telpās. Un sāka izplūst gara gaismā uz Latvijas visattālākiem stūrīem. Sāka plūst un plūst arvien plašākā un spilgtākā straumē. Bijušās telpas pildījās, nāca jaunas klāt un arī tapa pilnas un izrādījās par šaurām.

Tāpēc pēc 10 g. organizēšanas darba, kam tūlin no pirmās dienas, par spīti visām kara briesmām, kas Rīgā trakoja, sekoja kārtējais universitātes un tehniskās augstskolas darbs, un mēs ar pateicību un ar gandarījumu varam atskatīties uz nostaiģāto ceļu un padarīto darbu. Ar pateicību lai minam visus tos, kas iedrošinājās domāt to plašo un cēlo domu: nodibināt latviešu tautai augstskolu, apvienojot viņā 11 fakultātes; šī doma atradusi savu attaisnojumu kopējā darbā. Ar pateicību lai minam visus tos, kas likuši roku klāt pie šīs domas realizēšanas un nav baidījušies no neaptveramām darba grūtībām; kas ķērušies pie darba, kad nevarēja zināt un paredzēt, kāds būs darba rezultāts, tikai ticēdami un paļaudamies uz latviešu cilvēku, latviešu tautu, uz viņas izturību un enerģiju. Ar pateicību lai atmināties Valdību, Saeimu un sabiedrību, kas, pilnīgi izpratušas universitātes nozīmi, visur nākušas pretīm tās vajadzībām un nav skopojušās ar līdzekļiem un pabalstiem, darot iespējamu pašu viņas nodibināšanu un tālāko attīstību.

Kur tā visi tautas spēki jēmuši dalību, tur nevar būt bez cienīgiem un teicamiem panākumiem un sekmēm. Tāpēc arī ar gandarījumu varam atskatīties uz pagājušiem 10 gadiem. Nerunāšu par to reputāciju, kādu guvusi mūsu universitāte citu savu māsu starpā, nerunāšu par to zinātnisko, tīri teorētisko un praktisko darbu, kas noticis un izgājis no mūsu universitātes sienām, tur būtu ļoti daudz jārunā, taču to labi

pārzina speciālisti. Minēšu tik pāris vārdiem tos sasniegumus, kuŗus varam visiem parādīt; es domāju te dažādus mūsu institūtus, laborātorijas, kabinetus un viņu iekārtas. Jebkuŗā fakultātē mums ir kādas iestādes, kas bez mazākā pārspilējuma vai lielības var nostāties blakus veco ūniversitāšu līdzīgām iestādēm, var pat pārspēt tās. Par to lūdzu cien. viesus un kollēgas pārliecināties rītdien, kad viņas būs atvērtas jūsu ievēribai. Ar gandarījumu jāatzīmē arī īstā ūniversitātes saimnieka — Ūniversitātes padomes, sākumā Orgānisācijas padomes — noteiktā darbība, kas noritējusi ar lielu konsekvenci, bez stomīšanās un atkāpšanās; tā viņa virzījusi mūsu ūniversitātes dzīvi, pie tam uzmanīgi sekodama sabiedrības un valsts dzīves vajadzībām un tās vienmēr respektējama.

Tāpēc šodien no šīs katēdras ar pateicīgu un priecīgu sirdi varu runāt un droši ceru, gribu sacīt vairāk, esmu dziļi pārliecināts, ka mūsu ūniversitāte droši ies pa uzsākto un nosprausto lielā darba ceļu, ka viņa ne soli neatkāpsies no patiesības, no zinātnes objektivitātes, ka visu sevi viņa veltīs savai tautai, savai valstij. Dievs, svētī Latviju!

Pēc uzrunas prof. Balodis teica akadēmisko runu:

Augsti godātais Valsts prēsideņa kungs, augsti godātie svētku viesi!

Latvijas Ūniversitātes devīze saka: „scientiae et patriae“. Latviešu ūniversitāte cenšas saziņā ar citām augstskolām veicināt zinātnes un kultūras progresu; bet latviešu ūniversitāte arī apzinās, ka tikai attīstot mūsu īpatnējās latviešu spējas un vienmēr paliekot mūsu spēju robežās, vienmēr varēsim cilvēcei dot īstas, patiesas vērtības.

Mēs gribam Latvijā veidot un attīstīt latviešu kultūru: tad latviešu tauta un Latvija zels un ziedēs, tad mūsu pienākumi pret tēviju būs izpildīti, un līdz ar to mūsu cēlāko darbu un labāko sasniegumu riekšava būs nodota arī visas cilvēces zinātnes un kultūras mantnīcā.

Bet kur ir tie pamati, uz kuŗiem mēs, latvieši, gribam veidot un attīstīt mūsu kultūru? 700 gadus mēs vārguši svešā jūgā un svešu kultūru ietekmēti. Un par mūsu brīvības laikiem sirmā senatnē vēl parasti uzskati*), ka mēs bijuši nožēlojami mežoņi. Cik drūmi skan, piem., A. fon Transēhes senlaiku raksturojums'): ... „es gab kein festes Bestehen, keine organische Entwicklung. Der Schatten ewiger Kämpfe fällt auf das Leben der Eingeborenen Alt-Livlands. Raub

und Mord, Feuer und Blut, drücken ihm ihren Stempel auf". Tādos apstākļos esot iznīcinātas visas nacionālās īpatnības („nationale Verschiedenheit") un kultūra nevarējusi attīstīties.

Apskatīsim arhαιoloģisko pētījumu ceļā iegūtos materiālus, lai ar to atbildētu jautājumam, vai tiešām senatne bijusi tik drūma, vai patiesi nav novērojamas diženas kultūras vērtības un sasniegumi, kurus iegaumēt derētu arī mums, kas savu jauno dzīvi un valsti veidojam un savu kultūras celtni ceļam!

Koncentrēsim mūsu apskatu dzelzs laikmetu kultūras attēlojumā, jo šai laikā mūsu senči jau neapšaubāmi apdzīvoja Latvijas kalnus un ielejas³).

Jau Tacits⁴) vēsta par aistiešiem, seniem prūšiem un kuršiem, ka tie „labību un citus augļus kopuši ar lielāku pacietību nekā ģermāņi", — un nodarbojušies arī ar tirdzniecību, eksportēdami dzintaru.

Agrā dzelzs laikmeta (2.—4. g. s.) kapu atrakumi apliecina to pašu seno baltu kultūras un saimniecības ainu⁵): kā austrumbaltu kapos (piem., Slatē, Nītaurē), tā Rucavas-Klaipēdas kuršu senkapos atrasti lielā vairumā zemkopības darba rīki (sīrpji, izkaptis) un Rucavā, piem., vēl dzintara krelles un romiešu naudiņas.

Prof. šmits⁶), runājot par baltu pirmciltīm un smeļot materiālus savam tēlojumam no valodas, liecina, ka baltu ciltis jau no seniem indo-europiešiem mantojuši miežus, kviešus un linus, tad vēl sirmā senatnē iepazinušies ar rudziem, auzām un kaņepēm. Balti lietājuši arklus, ecēšas un sīrpjus. No mājlopiem viņi pazīnuši: suni, govī, aitu, kazu, zirgu un cūku; pazīnuši arī bites, no kuņģiem ievākuši medu. Senie balti neesot bijuši staigūļi, bet dzīvojuši uz vietas, un diezgan plašā mērā audzējuši labību.

Vidējā dzelzs laikmetā (5.—8. g. s.), kad izveidojās latviešu ciltis (zemaļi un latvji: proti, letgaļi un sēļi), aina negrozās. Tā tikai bagātāki izveidojas. Vidējā dzelzs laikmeta kapu laukos⁷) atrakto sīrpju un kapļu lielais vairums apliecina plašu attīstītu zemkopību; bet līdz ar to atzīmējams, ka, piem., Dobelē, bet arī citur, vīriešu kapos atraktas izkaptis (arī sīrpji) un ieroči (kā senāk), bet sieviešu kapos kapļi, naži un uznavas cirvji. Tā tad vīriešiem piekrita lauku darbi un vīrieši bija zemes aizsargi. Sievietes turpretīm veltīja savus spēkus mājsaimniecībai un dārzkopībai, arī putnkopībai (kā to apliecina Dobelē atraktie vistas kauli). Atraktie importētie priekšmeti (it

sevišķi Kursā un Zemgalē) apliecina tirdznieciskus sakarus ar Skandināviju⁹). Šī gada izrakumi pierādīja, kā, varbūt, kuršu satiksme ar skandināviešiem bijusi pat tik dzīva, ka Grobiņā, senā Jūrpilī, mitinājusies kāda lielāka gotzemiešu un zviedru tirgotāju kolonija.

Kurši un zemgaļi, domājams, jau šai laikā eksportējuši labību (un kurši, varbūt, arī vēl dzintaru), — un, protams, tirdznieciskie sakari ar bagāto Gotzemi un citām kaimiņu tautām ievērojami pacēla latviešu labklājību un arī ietekmēja viņu māteriālo kultūru. Grobiņas sudraba sakts un Piltenes sudraba kakla riņķis ir labi šī laika greznības un gaumes paraugi.

Vidējā dzelzs laikmetā latviļi pavirzījās Vidzemē un Kurzemē uz ziemeļiem un iekaroja senāk somu cilšu apdzīvotus apgabalus¹⁰); vidējā dzelzs laikmeta beigās latviļi, zemgaļi un kurši ievērojāmi nocietināja savus pilskalnus un nostiprināja savu cilšu organizāciju, nodibinādami kauču prīmitīvas un mazas valstiskas vienības¹⁰).

Uz šiem pamatiem attīstījās diženā vēlā dzelzs laikmeta (9. līdz 12. g. s.) kultūra¹¹), kuŗas attēlojumā mūsu senči, kā senāk, ir un paliek vispirms zemkopji. Kā senāk, viss, ko varam novērot mūsu senču dzīvē, izceļas un ir šī saimniecības veida un viņas īpatnību apgarots.

Pēc prof. L. Arbuzova¹²) atstāsta, latvieši vēlā dzelzs laikmetā sējuši rudzus, auzas, miežus, kviešus, linus un kaņepes. Tiešām, Dr. A. Bilenšteins vēl 1866. g. atraka zemgaļu Tērvetes pilskalnā lielā vairumā apdegušus miežu, kviešu un rudzu graudus¹³; Ludzas-Odu kalnā atrasti saļmu pinumi un linu audumu fragmenti¹⁴), kas apliecina rudzus un linkopību. Vairākkārt atraktas kaņepāju aukliņas. Pēdējā laikā izteiktas domas, ka pat āboliņu jau sējuši šajos laikos¹⁵).

Arī Indriķis vairākkārt vēsta par dažādiem labības veidiem kā latviešu ražojumu, un pat par lielākiem labības krājumiem¹³).

A. fon Transēhes apgalvojums¹⁷), ka latvieši priekš vācu atnākšanas gan „kultivējuši miežus, rudzus un kāļus, droši arī auzas un, varbūt, vēl kviešus, zirņus un pupas, — bet ne linus un kaņepes“, — tādēļ nebūs pilnīgi prēcīzs. Gan pagaidām trūkst archaiol. dati par zirņiem un pupām senatnē, un sakņu augu eksistenci šais laikos var pierādīt varbūt tikai kapļi, tā tad dārzu ierīkošana, bet kviešu graudi, kā redzējām, noteikti atrasti latviešu pilskalnā un linu un kaņepāju darinājumi konstatēti senlatviešu kapos. Nav arī pilnīgi pareizs prof.

L. Arбузова apgalvojums¹⁸), ka laukkopība esot bijusi, laikam, tikai sieviešu un vergu darba lauks, un Transēhes domas¹⁹, ka zemi kopušas vispirms sievietes, sevišķi verdzenes un tikai vispēdīgi brīvie vīrieši.

Neapšaubāmi verdzība Latvijā tais laikos pastāvēja; par verdzību dzirdam pat vēl Indriķa atstātā par dalāmo kara laupījumu: mantu, zirgiem, lopiem, apģērbiem, sievietēm, zēniem un meitenēm. . .²⁰). Un arī izrakumi, kā redzams, ir devuši perādījumus kungu un kalpu (resp. vergu) šķiru eksistenci: Ludzā, piem., kādā vēlā dzelzs laikmeta pirmā posma kapā pie bagātas sievietes ģindeņa kājām konstatēja vēl otru ļoti nabadzīgu sievietes ģindeni²¹). Par tirdzniecību ar vergiem šai laikā vēsta arī Gotzemes un Zviedrijas avoti. Vergi, protams, būs izpildījuši dažu labu darbu senlatviešu saimniecībās un, varbūt, vispirms grūtos lauku darbus. Tomēr nekādi nav iespējams apgalvot, ka lauku darbus būtu veikušas resp. uzraudzījušas, galvenā kārtā sievietes. Agrā un vidējā dzelzs laikmeta kapos sirpji un izkaptis atrastas gandrīz tikai vīriešu kapos. Vēlā dzelzs laikmeta kapos zemkopju darba rīki kapos sastopami vispāri tikai reti. Kā redzam, šai laikā lauku darbus patiesi laikam izpildīja pa lielākai daļai vergi un, varbūt, kalpi, kuņiem nebija sava īpašuma un kuņiem tā tad nedeva kapā līdzīgi vērtīgos metalla daiktus. Bet nedaudz sirpju atrasts, piem., Ludzā, arī vīriešu kapos²²). Un nav taču iemesla apgalvot, ka vēlā dzelzs laikmetā būtu ievērojami grozījušās parašas, kas eksistēja senāk; nav iemesla noliegt, ka vēlā dzelzs laikmetā vīrieši vismaz pārzinājuši vergu darbus laukos.

Ja pēc Transēhes datiem²³) vēl pēdējā laikā dažos Sāmsalas apvidos un arī vēl citās Baltijas jūras igauņu salās lauku darbus veica tikai sievietes, tad tas vēl nav pierādījums šai parašai latviešu zemēs; somu ciltis, kā to pierāda izrakumi, senāk plaši piekopa medniecību²⁴), bet latviešu dzīvē medniecība nekad neiejēma tik ievērojamu vietu: Raunas pilskalna attiecīgos slāņos mēs atrakām tikai nelielā vairumā bebrā, zaķa, vāveres, lapsas, medņa un rubeņa kaulus²⁵), arī Sāruma un Aizkraukles pilskalna vēlākos slāņos²⁶) nekādi nedominēja caunes, bebrā, lāča, mežcūkas, aļņa, brieža un vāveres kauli, bet gan mājlopu kauli. Medniecība nav bijusi vīriešu galvenais nodarbošanās veids; kā redzams, latvieši, tāpat kā senāk bija zemkopji.

Bet, protams, arī sievietes varēja lauku darbus pārzināt, ja to prasīja apstākļi, — un gan tādēļ atrasti dažī sirpji arī vēlā dzelzs

laikmetā, retāki vidējā dzelzs laikmeta sieviešu kapos: piem., Ludzā²⁷⁾ un Ciemaldē²⁸⁾. Tomēr sievietes vēlā dzelzs laikmetā bijušas vispirms mājsaimnieces, to pierāda atslēgas²⁹⁾, vārpstas³⁰⁾, nazis³¹⁾ un dzirkles³²⁾, ko atrod tikai sieviešu kapos. Šķiet, dārzs (kā to pierāda atrastie kapļi), kūts, sēta ar putniem (vīstām) un klēts atrodas pilnīgā sieviešu pārzināšanā. Sievietes prata vērpt un auzt: v. v. mūseijā glabājas aužamie rīki, kas atrasti Liel-Ivandes un Kazdangas kuršu senkapos³³⁾, un par veiklo senlatviešu aušanas mākslu taču liecina arī glītie audumi, kas atrasti mūsu senču kapos, un kuņģiem nav līdzīgu Austrumbaltijas pārējās zemēs. Tā sievietei darba bija pietiekoši daudz; aršana, sēšana un ražas novākšana būs bijusi vīriešu nodarbošanās un pienākums.

Un arī pati zemkopība un zemkopības tehnika vēlā dzelzs laikmetā nekādi nevarēja atrasties tik zemā attīstības pakāpē, kā dažkārt attēlots³⁴⁾. Daudzie gadu simteņi, kuņģos latvieši nodarbojās ar zemkopību, vien jau ir labs pierādījums citam atzinumam, proti zināmai zemkopības metožu un tehnikas attīstībai. Šais laikos nekādi vairs nav domājama tikai „mežoniem parastā prīmitīvā līdumu kultūra“³⁵⁾. Jau Dr. A. Bilenšteins pierādījis, ka latviešu pilskalni atrodas vietās, kur apkaimē no senlaikiem nodarbojušies ar zemkopību³⁶⁾. Un arī Indriķis vēsta, piem., par diviem latviešu vecākiem, Meluke un Warigribbe, kam, kā redzams, piederējuši lielāki labību lauki³⁷⁾. Arī „fruges hiemales“, ziemājus³⁸⁾, latvieši jau sējuši un zemi aruši arklīm, kuņģos, domājams, iejūguši pat 2 zirgus³⁹⁾. Arkla dzelzs lemeši atrasti Blomu Pērļu kalnā un tagad glabājas v. vēst. mūseijā.

Zemkopība, kā senlatviešu galvenā nodarbošanās un saimniecības veids, neapšaubāmi ir latviešu kultūras un labklājības pamats. Esmu pārliecināts, ka taisni zemkopība arī noteikusi latviešu senmītņu raksturu un veidu un radījusi galvenās bagātības, kuņģas varēja eksportēt, lai iegūtu bronzu rotu lietām, bet dažkārt arī ieročus, kuņģu importu apliecina daži dokumenti⁴⁰⁾: no Gotzemes vairākkārt ievesti ieroči (arī zirgi), uz Gotzemi — līdzīgi vēlākai Novgorodai — izvesta labība, zivis un ādas.

Lopkopība, kuņģu apliecina, piem., Raunas pilskalnā VII. līdz XIII. g. s. slāņos atrastie zirga, govju, aitas, cūkas un vistas kauli⁴¹⁾, bet arī Indriķis⁴²⁾, — protams tāpat iejēma vēlā dzelzs laikmetā ie-

vērojamu vietu senlatviešu saimniecībā. Indriķa aprakstītos kara gājienos lopi ir galvenais ienaidnieku iegūtais laupījums. Pēc Raunā atrasto kaulu proporcionālā vairuma spriežot, cūka iejēmusi pirmo vietu mūsu senču gaļas barības izlasē. Govs un aita tāpat izmantota barībai, bet jau mazākā mērā; kazas, kā redzams, turētas retāki un mazākā skaitā.

Mēs redzam, ka arī lopkopība devusi iespējamību vākt bagātības, proti ādas un vilnu, ko varēja eksportēt; un nav izslēgta varbūtība, ka senā starptautiskā tirgū zināmu vietu iejēmuši senlatviešu diženie audumi (kauču gan Indriķis vēsta arī par vadmalas⁴³) importu no Gotzemes).

Mūsu senči vēlā dzelzs laikmetā nodarbojušies arī ar biškopību; par to stāsta arī Indriķis⁴⁴). Medus un vaski bijuši prōdūkts, ko labi varēja eksportēt: taču līdzās ādām un vergiem, vaski un medus bijuši vairāk pieprasītā prece tos laikos.

Tomēr zemkopībai nenoliedzami piešķirama vislielākā nozīme senlatviešu dzīvē: to apliecina kapi un pilskalni. Laukkopība ir mūsu senču galvenais eksistences avots un arī galvenais rakstura veido-tājs.

Zemkopis, piespiests aizsargāt savus laukus, cēla pilskalnus un organizējās sabiedriskās vienībās. Pilskalnus visplašāki izbūvēja un tais apmetās lielāko lauku kompleksu īpašnieki. Zemes un druvu aizsardzības nepieciešamība no ienaidniekiem piespieda celt pilskalnus kopīgiem spēkiem gar kopīgo tautas un cilšu robežu; piespieda apvienoties ap tiem, kas spēja dot ieročus un zirgus kaŗavīriem, piespieda pieslieties lielāko zemju platību un piļu īpašnieku vadītiem kaŗavīru pulcīņiem. Tā draugi un kaimiņi apvienojās apgabalos un valstiņās, savu „kungu“ vadībā kuŗus chronists nosaucis: novadā — par „senior“, apgabalā — par „princeps“ un valstiņā — par „dux“ un „rex“⁴⁵).

Zemkopība, un proti nepieciešamība mājot savu druvu vidū, piespieda latviešus arī nodibināt vienības, mūslaiku lauku māju pirmsākumu, Indriķa „villula“⁴⁶). Tā mūsu senču saimniecības veids būs arī iespaidojis un veicinājis latvieša vienmēr patstāvīgo un individuālistisko raksturu. Kolektīvas saimniecības senā Latvijā nav pierādāmas. Tikai Ymeras latvieši, kuŗu jauniegūtās zemes mūžīgi apdraudēja igauņu iebrucēji, apvienojās kopīgās apmetnēs, ciemos, Indriķa „villa“⁴⁷). Sakarā ar igauņu iebrukumiem Letgalijas ziemeļos

būs nodibināta arī „villa apud Vivam“. Tāpat mūsu senču attēlotais saimniecības veids būs piespiedis pilskalnu pakājē radīt pilsētiņas, kur apmetās amatnieki un tirgotāji, kas pret atvesto labību un citiem prōdūktiem apgādāja zemkopi ar darba rīkiem un citu, ko zemnieks pats neražoja. Tāda ir Mežotnes⁴⁷⁾ pilsēta, tādas atskaņu chronikā minētās Dobeles, Tērvetes un Rakte⁴⁸⁾, tādas — kuršu Jūrpirs un Apūle, kuŗās pēc Rimberta datiem varēja sanākt pat 7000 līdz 15.000 kaŗavīru⁴⁹⁾. Un melni mītnes slāņi atrodami vairāk pilskalnu pakājē vai pilskalniem līdzīgā tuvējā kalna mugurā; pieminēšu tikai VecKuldīgas pilskalnu.

Protams šīs pilsētas nebija lielas; Dobelē taču vēl 13. g. s. otrā pusē bijuši tikai 1000 iedzīvotāju⁵⁰⁾: 100 gadus iepriekš iedzīvotāju skaits būs bijis vēl daudz mazāks. Tomēr vēlā dzelzs laikmetā jau eksistēja arī daudz lielākas apmetnes, tirdzniecības centri, un tāda būs bijusi „Zemgaļu osta“, kas bija bīstams konkurents pat jaunākai Rīgai⁵¹⁾ un kuŗu labi zināja arī ārzemes, kā to pierāda Nēdervallas rūnu akmens ar savu vēstījumu par kāda bagāta tirgotāja braucienu greznā kuģī „til simkala . . . um tumisnis“⁵²⁾.

Ziemkopjiem īpatnējais konservatīvais raksturs un konstantās tradīcijas ir iespaidojušas arī mūsu senlaiku māteriālo kultūru, it sevišķi mākslu. Mēs esam bijuši daudz konservatīvāki mākslas formu un ornamentu attīstībā, nekā, piem., libieši un igauņi. Libieši un igauņi labprāt patapināja cittautiešu dekoratīvos motīvus un ornamentus; mūsu kapu laukos novērojamas gadu simteņiem ilgi pašu latviešu radītie rotu lietu tipi, absolūti dominē ģeometriskais ornaments.

Gadu simteņiem ilgi senlatvietis aprok savus mirušos tai pašā kapu laukā un ievēro tos pašus apbedīšanas rītus; gadu simteņiem ilgi viņš tērpjas iemīļotā tērpā un rotājas latviskām rotu adatām un saktīm, — tikai nedaudz attīstot formu jaunajā laikmetā, kad viņa dzīvi sāka ietekmēt jauni sakari vai dzīves un kultūras attīstības pakāpe.

Senlatvietis mīl un aizsargā savu zemi; senlatvietis uzticīgi glabā tēvu tēvu tradīcijas un gaumi. Senlatvietis patstāvīgs indivīds savā darbā un saimniecībā. Ar savu uzjēmību un neatlaidību, ko sekmēja grūtais zemkopja darbs, senlatvietis sasniedza zināmu labklājību un iekāŗoja vērtības, kas pievilka pat aizjūŗas tirgotājus.

Tāds ir senlatviešu raksturs un tāda — viņa kultūra un viņa darbs; lūk, tie ir pamati, uz kuriem, atmetot to, kas novecojies, varam veidot un attīstīt arī musu jauno moderno dzīvi un kultūru!

¹⁾ Transehe, Die Eingeborenen Alt-Livlands im 13. Jahrhundert, Balt. Monatschr. 1896, 43, 302. lpp.

²⁾ Seraphim, Aus Livlands Vorzeit, Leipzig 1925, pag. 8; Arbusow, Lettland in der jüngeren Eisenzeit, Baltische Blätter, 1924, Heft 3.

³⁾ cf. Fr. Balodis, Senlatvieši, Daugava, 1929., Nr. 4., 462.—476. lpp.

⁴⁾ Germania, cap. 45.

⁵⁾ cf. Moora, Senā dzelzslaikmeta uzkalniņu izrakumi Jēkabpils apriņķī, Rīgā 1928.; Prof. Vāle, Izrakumi Rucavā un Bauskā, Rīgā 1928.

⁶⁾ P. šmits, Ievads baltu filoloģijā, Rīgā, izd. T. Vītums, 6. un 7. lpp.

⁷⁾ Šnore, Izrakumi Dobeles pagastā Ošu senkaļos 1926. gadā, R. L. B. zin. kom. Rakstu krājums, Rīgā 1929., 19., 173. lpp.

⁸⁾ Nerman, Verbindungen zwischen Skandinavien und dem Ostbaltikum, Stockholm 1929., 17.—45. lpp.

⁹⁾ Izrakumi Raunas Tanīsa kalnā 1927. gadā: F. Balodis, Tanīsa kalnā izdarītie izrakumi un konstatēto mitnes slāņa kārtu datējums, 26. lpp.

¹⁰⁾ F. Balodis, Die lettischen Burgberge, Forcvännen 1925, 5, 270.—294. lpp.

¹¹⁾ Latvijas Arhaioloģija, Rīgā 1926.: F. Balodis, Vēlais dzelzs laikmets, 70.—125. lpp.

¹²⁾ Arbusow, Lettland in der jüngeren Eisenzeit, Baltische Blätter, 1924, 3, 106. lpp.

¹³⁾ Bielenstein, Die lettischen Burgberge, Труды X арх. съезда въ Ригѣ, II. Рига 1889, 22. lpp., cf. SB. Kurl. 1864—1871, Mitau 1884, 122. lpp.

¹⁴⁾ Люцинскій могильникъ, Мат. по арх. Россіи, № 14, СПб. 1893, 15. un 16. lpp.

¹⁵⁾ Dr. Mazvērsītis, Der Kleebau in Alt-Lettland, Riga 1928.

¹⁶⁾ Chron. Lyv., XVIII, 3, XXIII, 5.

¹⁷⁾ Die Eingeborenen Alt-Livlands, 350. lpp.

¹⁸⁾ Arbusow, Lettland in der jüngeren Eisenzeit, 106. lpp.

¹⁹⁾ Transehe, Die Eingeborenen Alt-Livlands, 353. lpp.

²⁰⁾ Chron. Lyv., XVIII, 5.

²¹⁾ Люцинскій могильникъ, СПб. 1890, 15. lpp.

²²⁾ Люц. могильн. 46. lpp.

²³⁾ Die Eingeborenen Alt-Livlands, 353. lpp.

²⁴⁾ Tallgren, Zur Archäologie Eestis, Dorpat 1922, I, 80. lpp.

²⁵⁾ Izrakumi Raunas Tanīsa kalnā: L. Kundziņš, Tanīsa kalnā izraktie kauli, 51.—58. lpp.

²⁶⁾ Katalog der Ausstellung zum X. arch. Kongress, Riga 1896, 5. lpp.

²⁷⁾ Люц. могильн. 46. lpp.

²⁸⁾ Boy, Bericht über Ausgrabungen auf dem Kronsgute Zeemalden in Kur-land, Mitau 1896, 4. un 6. lpp., 14., 15., 16., 35. lpp., 4. un 6. taf.; 35. lpp.; kapi: 14., 15., 16.

²⁹⁾ Boy, Zeemalden, taf. 8, k. 24, 20. un 26.; Balodis, Latviešu kultūras ziedu laiks Latgalē, L. Saule 1925., Nr. 34., 360. lpp., 20-b attēls.

³⁰⁾ Люц, могильн. 47. lpp.; Balodis, Latv. kult. ziedu laiks, 385. lpp., lig. 11-a, 4.

³¹⁾ Boy, Zeemalden, 26. lpp.; Balodis, Latv. kult. z. l., 360. lpp., fig. 20-b.

³²⁾ Riga, Katalog 1896, 90. lpp., Nr. 617.

³³⁾ Birgel-Paegle, Ceļi, L. Saule 1925., Nr. 28.—30., 321. lpp.

³⁴⁾ Transehe, Die Eingeborenen Alt-Livlands, 311. lpp.

³⁵⁾ Transehe, Die Eingeborenen Alt-Livlands, 314.—315. lpp.

³⁶⁾ Die lettischen Burgberge, 23. lpp., 1. piezīme.

³⁷⁾ Chron. Lyv., XXIII, 5.

³⁸⁾ Livl. Urk. Buch, I, 89.

³⁹⁾ cf. Chron. Lyv. XVIII, 3. un II, 7. X, 13.

⁴⁰⁾ Nerman, Verbindungen, 161. lpp.

⁴¹⁾ Chron. Lyv. IX, 4, XII, 6, XIV, 10, XXI, 3, XVI, 4.

⁴²⁾ L. Kundziņš, Tanīsa kalnā izraktie kauli, 52. un 53. lpp.

⁴³⁾ Chron. Lyv., I, 11.

⁴⁴⁾ Chron. Lyv. XVI, 6.

⁴⁵⁾ cf. P. Dreimanis, Zemgales lielkungs Viestartis, Rīgā 1927.

⁴⁶⁾ Chron. Lyv. XIII, 4 et XVII, 2.

⁴⁷⁾ Chron. Lyv., XXIII, 8.

⁴⁸⁾ Livl. Reimchronik, v. 9144, 11010; 9576; 11355, 11361.

⁴⁹⁾ cf. Nerman, Verbindungen, 46. lpp.

⁵⁰⁾ Bielenstein, Art und Geschichte der lettischen Siedlung, Balt. Monatschrift, 1897, 44, 276. lpp.

⁵¹⁾ Chron. Lyv. IV, 6—7.

⁵²⁾ Nerman, Verbindungen, 58. lpp.

⁵³⁾ Chron. Lyv., XVII, 2.

Tad rektors nolasīja pārskatu par L. Ūniversitātes darbu notecējušos 10 gados, it īpaši apstādāmieš pie beidzamā gada darbības.

Šai desmit gadu atceres dienā man jādod **īss pārskats** par visu pagājušo laiku arī **pārskats** par 1928./29. m. g.

Līdz ar Latvijas atbrīvošanu 1919. g. vasarā latviešu intelliģences un sabiedrības vidū radās cieša griba dibināt savu ūniversitāti. Jūlija vidū 1919. g. interesenti iesniedz Izglītības ministrim priekšlikumu. 1. septembrī valdība izveido Latvijas Augstskolas Organīsācijas komisiju (vēlāk — padomi), kas ar vislielāko enerģiju ķeras pie darba, veidama visus augstskolas organizēšanas darbus un vākdama kopā pa visām malām izkaisītos zinātniski sagatavotos latviešu spēkus. Jau pēc dažām nedēļām organizācijas darbs bij tik tālu veikts, ka septembra beigās, 28. septembrī 1919. g. varēja nolikt augstskolas darbības atklāšanu, gan tikai 9 fakultāšu sastāvā ar apmēram 110 mācības spēkiem un 940 studentiem. Šim

9 fakultātēm vēl tai pašā rudenī sekoja veterinārmedicīnas un 1920. g. februārī — teoloģijas fakultāte. Jaunās augstskolas priekšgalā stāvēja par pagaidu prōrektoru prof. E. Laube, tad docents P. Lejiņš; viņu apsveica mūsu valdības un sabiedrības pārstāvji un vesela rinda gan tuvo gan attālo kultūras tautu akadēmiskās iestādes, tēlegrafiski un gutes vārdiem. Tās liek sajūst, ka jaunajam dibinājumam kultūras darbinieku un iestāžu atzišana ir nodrošināta, un tikai jāparāda darbs, lai iepriekš dota uzticība tiktu attaisnota.

Bet jaunajam stādiņam spiedās salna virsū, — nebija vēl divas darba nedēļas pagājušas, kad Rīgu vairāk kā mēnesi apdraudēja Bermonta uzbrukums; arī ūniversitāti apšauda: tikai novembrā otrā pusē varēja domāt par darbu atjaunošanu. Īstu mieru jaunā augstskola tomēr vēl nebauda, un kā lai viņa to varētu, kad Latvija vēl veda sīvu cīņu līdz 1920. g. augustam ar Krieviju Latgales atsvabināšanas dēļ? Tikai pēc miera līguma bij iespējama normālāka augstskolas dzīve. 1920. g. vasarā un rudenī ieradās Rīgā daudz latviešu zinātnisku darbinieku, kas manāmi pildīja mācības spēku rindas augstskolā. Rudenī arī vēlē pirmo rektoru: prof. E. Felsbergu, kas paliek šai amatā līdz 1922. g. vasarai. Tad ievēlē prof. E. Laubi, bet tas drīzumā atteicās un atkal ievēlē prof. E. Felsbergu. 1922. g. rudenī Ministru kabinets apstiprina Organiscācijas padomes izstrādāto Latvijas ūniversitātes satversmi, to Saeima pārstrādā un izdod kā likumu martā 1923. g. Prof. Felsbergs vēl veica L. ū. satversmes ievēšanu dzīvē un tad vasarā atstāja rektora amatu.

Visā īsumā minēšu L. ūniversitātes ārējo augšanu.

1919. g. viņa uzsāka savu darbību 2 ēkās: šai ēkā, t. i. „vecā ēkā“ (Raiņa bulv. 19.) un Kronvalda bulv. 4 „labōrātōrijas ēkā“. Vēl tai pašā gadā piešķir ēkas Kronvalda bulv. 9, kurās ievieto medicīnas un veterinārmedicīnas fak., kamēr „vecā ēkā“ novietoja tautsaimniecības un tiesību zinātņu, filoloģijas un filosofijas, teoloģijas, matemātikas un dabas zin. fakultātes matemātikā nodaļa un tehniskās fakultātes, izņemot chēmijas fakultāti, kas kopā ar dabas zinātņu nodaļu atrod pajumti „labōrātōrijas ēkā“. 1921. g. veterinārmedicīnas fakultātes daļa pāriet uz Pērnavas ielu 19, kamēr lauksaimniecības fakultāti novieto Kronvalda bulvārī 1. No nākamiem ieguvumiem telpu ziņā mināmi: bij. Mironova komercskola Alberta ielā 10, dabas zinātņu 4 katedrām un nams Baznīcas ielā — 5 dažādu fakultāšu institūtiem, it īpaši kabinetu iekārtošanai. Šepat noietās arī L. ūn. Saimniecības padome, kurai līdz šim nebija no-

metnes L. Ūn. telpās. 1926. g. valsts nopērk L. Ūniversitātei īpašumu Kandavas ielā 2, kur L. Ūn. nolemj ierīkot botanisko dārzu; ierīkošanas darbi pa lielākai daļai arī veikti. Mēchanikas fakultātes vajadzībām iegūst nomā (par Ls 1.—) vecā ūdensvada centrāles ēku. Medicīnas fakultāte savus klīniskos darbus veica Rīgas I. pilsētas slimnīcā, bet ar 1927./28. m. g. lielo viņu daļu varēja pārvest uz Rīgas II. pilsētas slimnīcu, kuŗu ūniversitātes vajadzībām ierīkoja valdība. Zobārstniecības institūts darbojas Stabu ielā 9. Bez tam vēl ir fermas Rāmavā, Vecaucē un Lielaucē, kas jau priekšzīmīgi ierīkotas un ikgadus pievelk lielu ekskursantu skaitu, it īpaši Rāmava.

Darbus uzsākot trūka jebkāds inventārs, it īpaši bibliotēkas, jo Rīgas Politehniskā institūta inventārs viss bija ēvakuēts uz Krieviju. Tagad ūniversitātes kustamais inventārs Rīgā pārsniedz 1 milj. 200 tūkstošlatus, bibliotēkas Ls 750.000.—, bez tam lieli līdzekļi ieguldīti un sakrāti fermās un ūniversitātes aptiekā.

Ēku un mācības līdzekļu pieaugums nevarēja pilnīgi atbilst studentu straujam pieaugumam. Rudens sēmeštrī 1919./20. m. g. — 1262; 1920./21. — 3472; 1921./22. — 4777; 1922./23. — 5440; 1923./24. — 6001; 1924./25. — 6388; 1925./26. — 6746; 1926./27. — 7194; 1927./28. — 7574; 1928./29. — 7974; šo rudeni paredzams studentu skaits, pāri par 8000. Beidzamā gadā studenti sadalījās pēc fakultātēm šādi: tautsaimniecības un tiesību zinātņu fak. — 2289, lauksaimniecības — 1001, matēmatikas un dabas zinātņu — 826, medicīnas — 796, filoloģijas un filosofijas — 696, chēmijas — 580, mēchanikas — 575, inženierzinātņu — 519, architektūras — 190, teoloģijas — 172, veterinārmedicīnas — 159.

Sieviešu skaits sākumā bija pāri par 50%, kas gan izskaidrojās ar karaļlaikiem; vēl 1924./25. m. g. viņu bij 30%, bet 1928./29. — 25,8%.

Mācības spēku skaits 1919./20. m. g. bij 42 profesori 82 docenti un pārējo 61; 1920./21. — 49 prof. 100 doc. un pārējo 91; 1921./22. — 53 prof. 103 doc. un 79 pārējo; 1929. g. pavasarī 73 prof, 91 doc., 130 asistentu, 31 prīvātdoc. un 3 prōsektori, 18 lektori, kopā 347. Nāve šais gados situsi lielus robus L. Ūniversitātes darbībā, jo vairāk kā 20 mācības spēku ir aizsautki mūžībā; arī goda biedru rinda ir retināta. Minēšu tikai pagājušā mācības gadā aizgājušo vārdus: 1) doc. Edvards Ansons, 2) bij. rektors Dr. hist. hon. c. profesors Ernsts Felsbergs, 3) profesors Dr. philol. h. c. Jēkabs Lautenbachs, 4) Dr. ing. h. c. Grigorijs Švarcs, 5) goda biedrs dzejnieks Jānis Pliekšāns-Rainis, 6) prīvātdocents Anatolijs Ugrumovs (Sapulce godina viņu piemiņu ar piecelšanos; ūnivers. koris nodzied Integer vitae).

Zinātniski paidagōģiskais papildu mācības spēku personāls beidzamā gadā pieaudzis līdz 128 (79 subasistenti, 10 prēparātori, 18 labōranti, 1 mēchanīķis, 10 instruktori, 7 techniķi, 1 fōtotechniķis, 1 techniķa palīgs, 1 mēchanīķa palīgs, 2 dēmonstrātori).

Stipendiātu, atstātu pie ūniversitātes 1924./25. m. g. bij 9, 1927./28. — 20, 1928./29. — 27.

L. Ūniversitāti beigušas, iegūdamas pirmo zinātnisko gradu līdz 1924. g. 533 personas, visvairāk medicīnas fakultātē — 231; 1925. — 171, 1926. — 289, 1927. — 314, 1928. g. 367. Pārskata gadā beigušie sadalās pa fakultātēm šādi:

architektūras fakultātē	— 3	personas	ar	architekta	gradu,
filol. un filios.	— 17	"	"	kandidāta	"
inženierzinātņu	— 19	"	"	būvinženiera	gradu.
"	— 5	"	"	kultūrīnženiera	gradu.
chēmijas	— 23	"	"	īnženiera-chēmiķa	gradu.
"	— 17	"	"	farmācijas kandidata	gradu.
lauksaimniecības	— 24	"	"	agronoma	"
"	— 20	"	"	īnženierā-mežkopja	gradu,
mat. un dab. zin.	— 3	"	"	matēmatikas kandidāta	gradu.
"	— 10	"	"	dabaszinātņu	"
mēchanikas	— 11	"	"	īnženiera-technologa	"
"	— 12	"	"	īnženiera-mēchanīķa	"
"	— 4	"	"	īnženiera-ēlektrotechniķa	"
medicīnas	— 96	"	"	ārsta	gradu,
"	— 13	"	"	zobu slīmību ārsta	gradu,
taut. un ties. zin.	— 16	"	"	oikonomisko zināt. kand.	gradu,
"	— 50	"	"	tiesību zinātņu kand.	gradu,
teoloģijas	— 14	"	"	teoloģijas kandidāta	"
veterinār-med.	— 10	"	"	veterinār ārsta	gradu.

Doktōra prōmocijas uzsākās ar 1923. g., kad prōmovēja 2, 1924./25. — 3, 1925./26. — 10, 1926./27. — 7, 1927./28. — 3, 1928./29. par Latvijas Ūniversitātes doktōriem prōmovētas 9 personas:

filol. un filios. fakultātē	— 1	ar	filoloģijas	doktōra	gradu,
chēmijas	— 3	"	chēmijas	"	"
medicīnas	— 4	"	Dr. med.	gradu,	
teoloģijas	— 1	"	teoloģijas	doktōra	gradu.

Kaut cik sīkāku pārskatu par fakultāšu darbību diemžēl šeit nevaru dot, nevaru parādīt, kā auguši kabineti, laboratorijas, dažādi institūti, klīnikas, mūseiji u. t. t., cik šai augšanas procesā ielikts mācības personāla darba spēks; teikšu tikai, ka šai savā attīstībā fakultātes ir dzīvi sekojušas reālās dzīves vajadzībām. Ja kur grozījumi ir izdarīti, tad visur saskatāma darbības vienkāršošana, racionālizēšana, darba oikonomija. Tā vien rīkojoties L. Ūniver. ir sasniegusi to, ka valstij pie tik plašas ūniversitātes, kā mūsējā, ar 11 fakultātēm, iznāk tik maz piemaksāt, kā to dzirdēsīt.

Nedrīkstam vēl domāt, ka mūsu organizēšanās darbs būtu jau nobeigts. Mums vēl ir lieli trūkumi. Fakultātēm trūkst telpu audītōrijām (architektu, filoloģijas un filosofijas, inženierzinātņu, lauksaimniecības un it īpaši tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātei), kolekcijām, mūsejiem, laboratorijām, veseliem institūtiem, (matēmatikas un dabas zinātņu un mēchanikas fak.), klīnikām (medicīnas fak. cheirurgiskai hospitālai klīnikai, veterinārmedicīnas fak. vairākām klīnikām un laboratorijām).

Trūkst vēl mācības līdzekļu visām fakultātēm. It īpaši sāpīgi sajūtami trūkumi mināmi ūniversitātes centrālajai bilbhotēkai.

L. Ūniversitātes izdevumi bija skaitot tūkstošos latos:

1919./20. — 57,7; 1920./21. — 531,3; 1921./22. — 1226,5; 1922./23. — 1399,8; 1923./24. — 2142,9; 1924./25. — 2567; 1925./26. — 3398; 1926./27. — 3478; 1927./28. — 3637; 1928./29. — 3424. Divu iepriekšējo gadu augstie skaitļi izskaidrojami ar ūniversitātes klīniku iekārtošanu Rīgas II. pilsētas slimnīcā, kad šim nolūkam ārkārtējā budžetā katru gadu stāvēja Ls 400.000.—.

Tam pretim stāv iejēmumi: 1919./20. — 7,99; 1920./21. — 60.—; 1921./22. — 376,7; 1922./23. — 413,8; 1923./24. — 593,5; 1924./25. — 835,0; 1925./26. — 970,0; 1926./27. — 1025,0; 1927./28. — 1100,0; 1928./29. — 1140,0.

Tā valstij izmaksājis katrs students ap Ls 300. Ūniversitāte sajēmusi no Kultūras Fonda:

1) studentu stipendijām 1924./25. Ls 45,200; 1925./26. — 72,500; 1926./27. — 61,500; 1927./28. — 77,000 un 1928./29. — 75.000.

2) jauno zinātnieku komandējumiem 1928./29. — Ls 16,000.

3) mācības spēku komandējumiem tai pašā laikā Ls 10,000.

No mācības maksas 1928./29. m. g. atsvabināti: a) no pilnas maksas I. sēmeštrī 881 students, II. sēmeštrī — 984; b) no pusmaksas I. sēm. 1224, II. sēm. 1220.

Stipendijas dabūja 190 studenti, un 2 studentiem piespriesta Humboldta stipendija Vācijā. Tad vēl jāatzīmē, ka Latvijas pilsoņu biedrība Vācijā nodibinājusi vienu stipendiju Latvijas Ūniversitātes lauksaimniecības fakultāti ar labām sekmēm beigušiem agronomiem. Šo stipendiju tad arī sajēmis 1 lauksaimn. fak-tes absolvents.

Pie ūniversitātes pastāv sekošas mācības spēku zinātniskas biedrības:

- 1) Filologu biedrība,
- 2) Filosofijas un reliģijas zinātņu biedrība,
- 3) Latvijas bioloģijas biedrība,
- 4) Latvijas Ūniversitātes Kanta biedrība,
- 5) Matēmatikas un dabaszinātņu fakultātes zinātniskā biedrība un
- 6) Akadēmiskā sabiedrisko zinātņu biedrība.

Bez tam vēl Latvijas Ūniversitātes darbinieku krāj-aizdevu kase un Latvijas Ūniversitātes un citu darbinieku savstarpējās dzīvības apdrošināšanas biedrība.

Pie Ūniversitātes ir reģistrētas 23 studentu, 6 studenšu korporācijas un 67 citas studentu organisācijas.

Starp lielākiem dāvinājumiem, ko ūniversitāte sajēmusi, būtu minami šādi:

Arhitektūras fakultāte sajēmusi lielu skaitu nelaiķa inženiera K. Pēkšena grāmatu.

Filol. un filos. fakultātei:

- 1) Latvijas konsuls Andersēns Stokholmā nodibinājis fondu studentiem papildināties Zviedrijā Ls 3000, papildinot ikgadus procentes līdz Ls 500.
- 2) Anglijas pavalstnieks E. Eskels dāvājis 490 grieķu-romiešu un citas senās monētas.
- 3) Filoloģijas fakultātes zviedru lektorāta komitēja Stokholmā dāvājusi 1400 grāmatu.
- 4) Sakarā ar ūniversitātes 10 g. svētkiem Vācijas valdība dāvinājusi filoloģijas un filosofijas fakultātei 8 kastes ģipsa nolējumu.

Arī citas fakultātes sajēmušas saviem institūtiem dāvinājumus, tā inženierzinātņu, chēmijas, matēmatikas un dabas zinātņu — fisiskās ģeō-

grafijas institūts mērniecības instrumentus, botāniskais dārzs — stādus, mēchanikas, tautsaimn. un tiesību zinātņu un teoloģijas fak.

Centrālā bibliotēka pārskata gadā sajēmusi lielākus dāvinājumus no Francijas izglītības ministrijas, Vācu sūtniecības, Somijas zinātņu akadēmijas u. c.

Visiem dāvinātājiem universitātes vārdā izsaku sirsnīgu pateicību. Cerams, ka sabiedrība arī turpmāk dzīvi atsauksies uz universitātes vajadzībām.

Pārskata gadā ir iznākušas un izsūtītas Latvijas Universitātes Rakstu 19. un 20. burtnīca.

Universitāte stāv rakstu apmaiņā ar ārzemju universitātēm un zinātniskām iestādēm: Anglijā — 17, Itālijā — 15, Francijā — 15, Vācijā — 30, Amerikas Savienotās valstīs — 25, Austrijā — 4, Lietuvā — 1, Igaunijā — 1, Polijā — 2, Grieķijā — 1, Dānijā — 2, Norveģijā — 4, Somijā — 4, Krievijā — 15, Rumānijā — 4, Bulgārijā — 1, Zviedrijā — 4, Portugālē — 2, Beļģijā — 3, Holandē — 4, Šveicē — 5, Ungārijā — 2, Čehoslovāķijā — 2, Indijā — 2, Japānā — 2, Dienvidāfrikā — 1, Meksikā — 1. Pārskata gadā 88 universitātes mācības spēki bijuši ārzemju ceļojumos zinātniskā nolūkā. Studentu ekskursijas mācības spēku vadībā bijušas 130.

Universitātes personāla zinātniskā darbība pag. māc. gadā bijusi jo rosīga, kā pašā augstskolā, tā ārpus tās. Ap 125 mācības spēku izdevuši 320 zinātniskus darbus, neieskaitot recenzijas dažādos laikrakstos, un 75 māc. spēki nolasījuši pāri par 200 lekcijām.

Iestāju lekcijas noturējuši 12 māc. spēki.

No ārzemju zinātniekiem universitātē nolasījuši lekcijas:

1. Dr. ing. M. Rošs, Cīrihes Techniskās Augstskolas prof.
2. Dr. E. L. Bakmanis, Upsalas Ūnivers. prof.
3. Dr. T. Rēmers, Halles Ūniversitātes prof.
4. Dr. Pētersens, Dancīgas Ūniv. prof.
5. Dr. Ģēlers, Dresdenes Techniskās Augstskolas prof.
6. Dr. T. Zielinskis, Varšavas profesors.
7. Dr. T. J. Arne, Zviedrijas akadēmiķis.
8. Dr. P. Labbé „Alliance Française“ ģenerālsēkrētārs.

Sakarā ar Latv. Ūniversitātes 10 gadu pastāvēšanas svētkiem ievēlēti:

a) par goda doktoriem uz attiecīgu fakultāšu priekšlikumu:
Architektūras fak.: L. ūn. prof. E i ž e n s L a u b e par Dr. arch. h. c.

Filoloģijas un filosofijas fak.: Stokholmas Ūniv. prof. J o h n n y R o o s v a l s par Dr. hist. h. c., Lietavas Ūniversitātes profesors J ā n i s J a b l o n s k i s par Dr. philol. h. c., Upsalas Ūniv. prof. R i c h a r d s E k b l o m s par Dr. philol. h. c., Neišateles Ūnivers. prof. M a k s i s N i d e r m a n i s par Dr. philol. h. c., Štrasburgas Ūniv. prof. A n r i j s T r o n š o n s par Dr. philol. h. c.

Inženierzinātņu fak.: Helsinku Techniskās Augstskolas prōrektors prof. H j a l m a r s V i k t o r s B r o t h e r n s par Dr. art. ing. h. c. un Šveices Techniskās Augstskolas prof. M i r k o R o š s par Dr. art. ing. h. c.

Chēmijas fak.: L. Ūniv. prof. V a l d e m ā r s F i š e r s par Dr. chēm. h. c., L. Ūniv. prof. E d v a r d s Z a r i ņ š par Dr. pharm. h. c.

Matēmatikas un dabas zin. fak.: L. Ūniv. prof. E m b r i k s S t r a n d s par Dr. rer. nat. h. c., Vīnes Ūnivers. prof. D r. H a n s P r ž i b a m s par Dr. rer. nat. h. c., Varšavas Ūniv. prof. D r. S t e f a n s P j e n k o v s k i s par Dr. math. h. c.

Mēchanikas fak.: Dresdenes prof. M. G r ü b l e r s par Dr. ing. h. c., Direktors Ģēteborgā G. H a m m a r s par Dr. ing. h. c., L. Ūniv. prof. N i k o l ā j s š i m a n i s par Dr. ing. h. c. un L. Ūniv. doc. E d v a r d s C i z a r ē v i č s par Dr. ing. h. c.

Tautsaimn. un ties. zin. fak.: Krievijas Zinātņu Akad. loceklis S e r g e j s S o l n c e v s par Dr. oec. h. c.

Teoloģijas fak.: Tartus Ūniv. rektors un prof. J o h a n s K e p s (K ö p p) par Dr. theol. h. c., bij. Tartus Ūniv. un tagad Bratislavas teol. Augstskolas prof. Dr. phil. et Dr. theol. J a n s K v a č a l a par Dr. theol. h. c., Ventspils latv. draudzes mācītājs T e o d o r s G r i n b e r g s par Dr. theol. h. c., Valmieras mācītājs K ā r l i s B e l d a v s par Dr. theol. h. c., Āraižu latv. draudzes mācītājs P a u l s F r i d r i c h s B ē r e n t s par Dr. theol. h. c.

Veterinārmedic. fak.: Tartus Ūniv. prof. emer. V o l d e m ā r s G ū t m a n i s par Dr. med. vet. h. c.
b) par goda biedriem:

Latvijas Valsts Prēsidents G u s t a v s Z e m g a l i s, Čehoslovākijas Zin. Akadēm. biedrs prof. J ā z e p s Z u b a t i j s, bij. Ministru prēsidents K ā r l i s U l m a n i s.

Godalgoti ir sekoši studentu darbi:

Arhitektūras fakultātē:

Par tematu „Kādas arhitektoniski nozīmīgas būves, vai būves daļas pētījums ar uzmērojumiem“ iesniegts darbs ar motto „Lūgšanu kambaris“.

Darbam piešķirta II. godalga. Autors Roberts Legzdiņš.

Bez tam vēl:

- 1) Aleksandram Lazdiņam par diplomdarbu „Studentu nama projekts Rīgā“, un
- 2) Ģeorgam Sāram par diplomdarbu „Tiesas pils Rīgā“ — abiem izteikta uzslava.

Filoloģijas un filosofijas fakultātē:

Par tematu „Dzelzs laikmeta latviešu ornamenti“ iesniegti 2 darbi:

- 1) ar motto „Ar dziesmiņu druvā gāju, ar valodu tīrumā“.
Piesprieda I. godalga. Autors Alfrēds Kārņups.
- 2) ar motto „Quilibet fortunae suae faber“.

Darbam piešķirta I. godalga. Autors Rauls Šnore, stud. hist.

Inženierzinātņu fakultātē

godalgoti sekoši 3 diplomdarbi:

- 1) par tematu „Prōjekts dzelzbetona tiltam pār Gauju pie Siguldas“.
Autors Kārlis Gailis (matr. 4866).
- 2) par tematu „Dzelzs tilts pār Daugavu Rīgā“.
Autors Ģeorgs Michelsons (matr. 2173).
- 3) par tematu „Minchenes fōtoplāna sastādīšana“.
Autors Artūrs Berkolds (matr. 4170).

Visi 3 darbi apbalvoti ar I. godalgu.

Chēmijas fakultātē:

- 1) par tematu „Standartu noteikšana opija prēparātiem un šo prēparātu izmeklēšanas metožu novērtēšana, sevišķi ievērojot eksaktas, praksē vieglāki pielietojamas metodes“ iesniegts darbs ar motto: „Ut desint vires, tamen laudanda voluntas“.

Chēmijas fakultātes padome piešķīra iesniegtā darba autoram Latvijas aptiekāru biedrības ziedoto pirmo godalgu.

Autore: Zelma Šneidere, stud. pharm.

- 2) par tematu „Biochēmiski procesi Ķemeru dūņās“ ir iesniegts darbs ar motto „Dūņas“.

Darbam piesprieda I. godalga.

Autore: Olga Auziņa, stud. pharm.

Lauksaimniecības fakultātē

iesnieguši diplomdarbu:

- 1) Jānis Brūns par tematu „Dažādu mēslošanas līdzekļu iespaids uz pļavas ražas lielumu, botanisko un ķīmisko sastāvu“.

Darbam piešķirta I. godalga.

- 2) Līdija Rubene par tematu „Mikroorganismi Latvijas sieros“.

Darbs atrasts par II. godalgas cienīgu.

- Par tematu „Valmieras apriņķa Kokmuižas pagasta Guķu mājas zemes karte“ iesniegts darbs ar motto „Zelmenis“.

Autoram izteikta atzinība.

Autors: Vilis Zeibods, stud. agr.

Matēmatikas un dabas zinātņu fakultātē:

- 1) par tematu „Hekubas tipa švarcšilda periodiskie atrisinājumi“ iesniegts darbs ar motto: „Opinionum commenta delet dies, naturae indicia confirmat“.

Darbam piespriesta I. godalga.

Autors: Eižens Leimanis, stud. math.

- 2) par tematu „Sniegt kādas augu grupas (sugas, ģints u. t. t.) sistēmatiski ģeogrāfisku apstrādājumu Latvijas robežās“ iesniegts darbs ar motto. „Pētījumi par Latvijas aļģu sēnēm“.

Darbam piešķirta I. godalga.

Autors: Arvēds Apinis, stud. rer. nat.

- 3) par to pašu tematu iesniegts darbs ar motto „Feci quod potui, faciant meliora sequentes“.

Tam piespriesta II. godalga.

Autors: Kārlis Stares, stud. rer. nat.

- 4) par to pašu tematu vēl iesniegts darbs ar motto: „Aconitum“.

Autoram izteikta atzinība.

Autors: Jānis Kaķītis, stud. rer. nat.

- 5) par tematu „Jūtīgo ķermeņīšu sakārtojuma likumība embrionālā un pieauguša putna ādā“ iesniegts darbs ar motto „Herbsta un Grandry ķermeņīšu topografija pīļu knābī“.

Darbam piešķirta I. godalga.

Autors: Anna Krogere, stud. rer. nat.

Mēchanikas fakultātē

godalgoti 2 diplomdarbi:

- 1) studenta Kārļa Ģertnera (matr. 4050) zin.-techn. darbs „Doles papīra fabrikas prōjekts“.
- 2) studenta Edgara Freimana (matr. 2411) zin.-techn. darbs „Preču-pasažieru tvaikoņa prōjekts“.

Abi darbi apbalvoti ar I. godalgu.

Tautsaimniecības & tiesību zinātņu fakultātē:

a) tautsaimniecības nodaļā:

- 1) par tematu „Spirta un degvīna monopōls Latvijā“ iesniegts darbs ar motto „Iedzer, brālīt, grūti laiki...“.

Darbam piešķirta I. godalga.

Autors: Jānis Baķis.

- 2) par tematu „Vai iespējama saimnieciski apvienota Europa?“ iesniegts darbs ar motto „Vēl Europa nav teikusi savu pēdējo vārdu“.

Darbs atzīts par I. godalgas cienīgu.

Autors: Adolfs Ratenieks, stud. oec.

b) tiesību zinātņu nodaļā:

- 1) par tematu „Konosamentu atbrīvojušās klausulas“ iesniegts darbs ar motto „Sine ira et studio“.

Darbam piespriesta II. godalga.

Autors: Juris Grīnbergs, stud. iur.

- 2) par tematu „Starptautiskā jūriskā palīdzība krimināllietās“ iesniegts darbs ar motto „Starptautiskai jūriskai palīdzībai krimināllietās jāklūst par kriminālo jūsticiju starptautiskā mērogā“.

Darbam piespriesta II. godalga.

Autors: Armins Rūsis, stud. iur.

- 3) par to pašu tematu iesniegts darbs ar motto „Salus publica suprema lex esto“.

Darbs atzīts par uzslavas cienīgu.

Autors: Alfrēds Krieviņš, stud. iur.

- 4) par tematu „Autortiesības“ iesniegts darbs ar motto „Stils ir pats cilvēks“.

Darbs atzīts par uzslavas cienīgu.

Autors: Olga Jurkovska, stud. iur.

Teoloģijas fakultātē:

- 1) par tematu „Gothards Frīdrichs Stenders kā teologs“ iesniegts darbs ar motto „Jēkaba vēst. 2, 14“.

Darbam piespriesta I. godalga.

Autors: Feliks Freijs.

2) par tematu „Sodišana un sodi ētikas gaismā” iesniegts darbs.

Darbam piespriesta I. godalga.

Autors: Pēteris Lejiņš, stud. philos.

3) par to pašu tematu iesniegts darbs ar motto „Mīli sevi kā personību, — tikai kā personību; mīli ik katru cilvēku kā personību, — tikai kā personību”.

Darbs pelna atzinības atsauksmi.

Autors: Milda Zīverte, stud. theol.

Temati godalgojamiem studentu darbiem 1929./30. mācības gadā.

Architektūras fakultāte:

1. „Stabu pielietošana un viņu veidi latviešu lauku būvēs” (Pēc arch. fak. un Pieminekļu valdes archīva materiāliem).
2. „Rijas krāsnis kādā Latvijas novadā vai pagastā”.
3. „Kādas arhitektoniski nozīmīgās būves vai būves daļas pētījums ar uzmērojumiem”.

Filoloģijas & filosofijas fakultāte:

1. Romāņu nodaļā — „Servantesa noveles”.
2. Baltu nodaļā — „Latviešu ortografijas vēsture”.
3. Filosofijas nodaļā — „Intencionālais pārdzīvojumu jēdziens tagadnes psiholoģijā un fainomenoloģijā”.

Inženierzinātņu fakultāte

patur sev tiesības godalgot piemēroti labākos diploma darbus.

Chēmiijas fakultāte:

1. „Pašreizējais stāvoklis V. Šlenka riņķu liekšanas izomerijās pie polikliskām sistēmām”.
2. „Christiansena filtera izstrādāšana ultraviolettā spektra daļā”.
3. „Par pinakoniem un pāreju no tiem uz pinakoliniem”.
4. „Par jaunāko pētījumu panākumiem organisko vielu polimerizēšanās jautājumā”.
5. „Miltu bojāšanās biochēmiskie procesi”.
6. „Izstrādāt terapeutiskiem mērķiem kāda dzīvnieka organa labvērtīga ekstrakta viegli izdarāmu pagatavošanas metodi”.
7. „Devona farmācijas māli, kā izejviela klinkeru ķieģeļu ražošanai”.

8. „Savākt datus par Latvijas tautas dziedniecībā lietojamām drogām“.

9. „Skuju ekstrakta pagatavošana un novērtēšana“.

Divu pēdējo tematu godalgošanai Latvijas aptiekāru biedrība nozīmējusi godalgas katru Ls 200 apmērā.

Lauksaimniecības fakultāte:

„Kāda novada pļavu pētīšanas apraksts“.

Augu fizioloģijā un anatomijā: „Slāpekļa asimilācija kādā augu grupā“.

Praktiskā astronomijā: „Noteikt kāda punkta ģeogrāfisko platumu ar pasāžu instrumentu, iestādītu pirmā vertikālā plāksnē. Rezultātu aritmētiskā vidējā varbūtējai kļūdai jābūt ne lielākam par loka sekundes desmitdaļu“.

Meteoroģijā: „Inversijas un viņu nozīme pie gaisa vertikālkuštības“

Matēmatikā: „Pieslienoties F. Kleina vairāk ģeometriskam interpretējumam, analītiski plašāki apskatīt tās kolineācijas, kuŗas otras pakāpes veidojumi sevī atveido“. (Vorlesungen über Nichteuclidische Geometrie, Berlin 1928. S. 93—127.)

Sistēmātiskā zooloģijā: „Latvijā sastopamo savvaļā dzīvojošo Nematodu sistēmātiski-faunistisks apstrādājums“.

Ģeoloģijā: „Pētījumi par Latvijas postglaciālām terasēm Baltijas jūras piekrastē“.

Mēchanikas fakultāte

godalgos labākos studentu darbus.

Tautsaimniecības & tiesību zinātņu fakultāte:

Tautsaimniecības nodaļā:

1. „Cik tāļu iespējama trestu attīstība“.
2. „Vilnas, kokvilnas, linu un mākslīgā zīda konkurence pasaules tirgū“.
3. „Mazinošā ražīguma likums zemkopībā un pieaugošā ražīguma likums rūpniecībā“.
4. „Uzņēmuma ienesīguma faktori“.

Tiesību zinātņu nodaļā:

1. „Tiesības un likums“.
2. „Rūdolfs štamlers kā jauna virziena nodibinātājs tiesību filosofijā“.
3. „Tiesas spriedumu izpildīšana“.

Teoloģijas fakultāte:

1. „Tulkot I. Korintiešu vēstuli literāriskā latv. valodā, komentējot problēmatiskās vietas“.
2. „Latviešu katķisma vēsture“.
3. „Sodi un viņu nozīme Vecajā derībā, it īpaši Isrāēļa tiesībās“.

Veterinār-medicīnas fakultāte:

1. „Pelvis skeleta attīstīšanās pie zirgu embrioniem“.
2. „Gastrophilus kāpuru invāzijas noteikšana pie zirgiem ar alergiskās reakcijas palīdzību“.
3. „Diatermijas pielietošanas iespējamība veterinār-medicīnā“.

Godalgojamie darbi iesniedzami fakultātēm līdz 1930. gada 15 augustam, klāt pieliekot aploksni ar attiecīgo motto.

Piezīme: Konkursa darbu nevar iesniegt kolektīvs, bet tikai viena persona.

Apsveikumi.

A. Latvijas Ūniversitāti apsveica Latvijas Valdības vārdā Min. kab. prēsidents H. Celmiņa kgs.

B. No ārzemju ūniversitātēm un akadēmijām apsveikumus nesa un pasniedza adreses:

1) Prof. H. V. Broterus no Helsinku Techniskās Augstskolas un Helsinku Ūniversitātes:

Universitati Latviensi Universitas Helsingforsiensis S. P. D.

Cum allatus esset nuntius populum latviensēm, simul atque liber suique iuris factus esset, statim domicilium artium litterarumque condidise, magno is nuntius nos affecit gaudio. Atque iam haec universitas inter eas novissima, quae ad mare Balticum adiacent, decem annos completos habet.

Quae duo lustra novae litterarum scholae maximi fuerunt momenti. Fundamenta iam omnia iacta, magistrorum ordines numerosi egregiique sunt et paene omnes ex patria terra delecti, magnus studiosorum est numerus, habet universitas omnia quae opus sunt instituta.

In opere suo universitas magno nititur amore populi latviensis, qui iam post tot rerum discrimina fructum tenet laborum, florentem artium litterarumque scholam.

Populo Universitatique Latviensi diem XXVIII mensis septembris huius anni celebranti sincera mente gratulatur Universitas Hel-

singforsiensis sororique Dunae ostium colenti in opere, quod pro scientia et pro populo latviensi suscepit, omnia fausta et felicia exoptat.
Senatus academici nomine.

(Paraksts.)

Rector.

(Z. v.)

(Paraksts.)

D. Helsingforsiae, Die XX mensis
Septembris anni MCMXXIX.

2) Prof. H. Tronšons no Strāsburgas un Francijas universitātēm:

L'Université Française de Strasbourg et les Universités de France à l'Université Lettone de Riga en l'honneur du 10-me anniversaire de sa fondation.

L'Université de Strasbourg, vieille officiellement de trois cent huit ans, vivante depuis quatre cent huit années, se penche avec amitié sur le berceau que la jeune Université de Riga abandonne solennellement aujourd'hui.

Par sa voix, toutes les Universités de la République Française souhaitent à l'Université Lettone l'heureux développement de sa belle prospérité.

Le professeur strasbourgeois qui est heureux et fier d'avoir été officiellement désigné pour assister aux cérémonies de Riga, apprécie d'autant plus cet honneur qu'il a consacré des années à étudier la fortune intellectuelle de l'écrivain Herder, jadis citoyen de Riga, et parti de Riga pour un séjour en France.

En Lettonie comme en plus d'un autre nouveau pays d'Europe, et plus qu'ailleurs peut-être, il assiste avec émerveillement à l'essor puissant d'un peuple longtemps privé de l'indépendance, et qui a su en sauvant sa langue, son folklore, ses traditions, mériter de revivre libre et fort.

Il souhaite que des étudiantes et étudiants de l'Université de Riga viennent poursuivre leurs études à Strasbourg.

Au nom de l'Université de Strasbourg et des Universités françaises il remercie l'Université Lettone de Riga de son très bienveillant accueil et lui souhaite ainsi qu'à la République Lettone, en toute amitié intellectuelle et cordiale sympathie, longue vie et prospérité.

3) Tartu Ūniversitātes rektors prof. J. Keps (Köpp) no Tartu Ūniversitātes:

Universitas Tartuensis collegis academicis Rigensibus S. P. D.

Pergratae nobis fuerunt, viri illustrissimi, litterae vestrae humanitatis plenae, quibus nos de feriis sollemnibus a vobis institutis certiores fecistis. Atque hic quidem vix dubitabit, quin nos ex fide et pietate animorum vobiscum reputemus novissimos hos decem annos, quibus haud sine plurimo labore et fructu vestram academiam longe ultra numerum technicarum illarum artium, quae iam antea apud vos coli solebant, ad formam iustae et legitimae universitatis exornastis exornatamque plane novis consiliis perfudistis. Nam praeter communia illa vincula, quibus per totum fere orbem terrarum cultores bonarum artium et litterarum iunguntur, sunt multae et magnae res, quae inter nos singularem quandam familiaritatem conserere debeant. Dicimus primum illam eorundem fere factorum necessitatem, qua nostras gentes teneri haud ignoramus. Deinde scimus multos ex illis, qui nunc in hac vel illa provincia vestrae vitae civilis versantur, adulescentes quondam nutritos et edoctos esse in nostra urbicula atque pia quadam memoria Tartuensium montem sacrum, aquas Embeccanas, res academicas prosequi. Natura igitur atque necessitate factum est, ut haud sine plurima laetitia et admiratione cognosceremus, quam prospere vestrae res ab initiis in dies magis procederent, vidimus vivitatem vestram academicam florere institutorum uberrime exornatorum numero, discentium fausta frequentia, insignibus doctentium laudibus. Praecipue animos nostros commovebat illud, quod de patrio sermone diligentius inquirendo, de rebus lettorum omnibus partibus a vetustissima memoria usque ad hunc diem explanandis, de publica vestrae gentis humanitate promovenda egregie estis meriti. Non defuisse inter collegas Rigenses et Tartuensis mutua visendi adeundique commercia, peregrinationes hinc illinc susceptas, hospitia amice et liberaliter iuncta iuvat hoc loco leviter addidisse. Quam faustis igitur piisque votis vestras res et nunc prosequamur et eis, qui sequentur, annis simus prosecuturi, significamus his litteris publice scriptis et praesenti unius testis fide.

Vos autem, viri illustrissimi, valete.

Dabamus Tartu in oppido Estoniae.

Die XXVIII. mensis septembris A. 1929.

(Sig.) Joh. Kopp.

Rector Universitatis.

Scribendo adfuit (sig.).

Universitatis tabularius.

(L. S.)

4) Prof. M. Biržiška no Lietavas Ūniversitātes:

Lietuvos Universitetas Latvijos Universitetui reiškia pagarbos ir linkėjimų.

Lietuvos Universitetas dėkoja Latvijos Universitetui už pakvietimą dalyvauti jo pirmųjų sukaktuvių iškilnėse ir įgalioja savo atstovą jį pasveikinti, išreikšti gilios pagarbos ir nuoširdžių linkėjimų ir pareikšti:

Dvi broliškos gimingos tautos, Lietuvių ir Latvių po ilgų ir sunkių kovų nusikračiusios svetimų jungų, kaupia, tvarko savo istorijoje išlaikytąsias jėgas garbingoms tautų ir valstybių varžytinėms, ypačiai ekonominės ir intelektualinės kultūros srityje pritaikinti. Čia mūsų tautom ypatingos reikšmės turi dvi almae matres: Kauniškė garsingo ir seno Vilniaus Universiteto tradicijų, deja, tik laikinojoje savo krašto sostinėje, įpėdinė ir modernintoja, ir Rygiškė garbingo atminimo politchnikos darbo gilintoja ir plėtotoja. Semdamosi ne vien iš praeities sukauptų kultūros turtų, kurie seniau ne tiek mūsų, kiek svetimoms tautoms tarnavo, šiedvi aukštieji mūsų kraštų mokslo įstaigi teikia jau savo tautom moderninę laisvojo protavimo ir nuosakiojo tyrimo kultūrą. Juk tik moderniniu kultūros ginklu apsiginklavusios mūsų tautos teat laikys didesnių už jas savo kaimynų įtakas, jose nepaskendusios, ir į pasaulio tautų kultūros vainiką įneš savo kultūros žiedų.

Didelis taipo pat mūsų tautų laisvos ir kultūringos ateities laidas bus politinis tų dviejų seserų viena kitos rėmimas, kuris ne kartą jau gavo pasireikšti, o taip pat broliškas abiejų universitetų bendradarbiavimas, kurio pradžia jau dabar gauname pasidžiaugti. Tad matydamas gražius Latvijos Universiteto dešimties metų darbo vaisius, Lietuvos Universitetas linki jam dar tolesnių laimejimų, ir dar glaudesnių abiejų universitetų tarpusavių santykių.

Kaunas, 1929 m. rugsėjo mėn. 28 d.

Rektorius (Paraksts).

Prorektorius (Paraksts).

(Z. v.)

Dekanai (Paraksts).

Sekretorius (Paraksts).

Lietuvas Ūniversitāte Latvijas Ūniversitātei pagodinās sūtīt sveicienus un labākos novēlējumus.

Lietuvas Ūniversitāte pateicas Latvijas Ūniversitātei par ielūgumu piedalīties viņas pirmās jubilejas svinībās un pilnvaro savu pārstāvi viņu apsveikt, apliecināt tai dziļu cieņu, nodot sirsnīgus laimes vēlējumus un izteikt pie tam sekošo :

Divas brāļu, lietuvju un latvju, radnieciskās tautas, atrbrīvojušās pēc ilgām un sīvām cīņām no sveša jūga, kopo un kārtu savus vēstures gaitā uzglabātos spēkus, lai ieliktu tos tautu un valšķu goda pilnā sacensībā, itsevišķi saimnieciskās un intelektuālās kultūras laukā. Šeit mūsu tautām sevišķi nozīmīgas ir divas almae matres: Kauņas, slavenās un vecās Viļņas Ūniversitātes trādiciju — par nožēlošanu, tikai savas zemes pagaidu galvas pilsētā — mantniece un modernizētāja, un Rīgas — nopelniem bagātās bijušās politehnikas darba dziļinātāja un plašinātāja. Šīs divas mūsu zemju augstskolas, smeļot ne tikai vien no pagātnes kultūras mantu krātuves, kas agrāk kalpoja ne tik daudz mūsu pašu, kā svešu tautu labumam, sniedz jau tagad savām tautām moderno brīvās domas un konsekventās zinātniskās pētišanas kultūru. Bet ir skaidrs, ka tikai ar modernās kultūras ieročiem bruņotas mūsu tautas varēs noturēties pret lielāko savu kaimiņu iespaidojumiem, pēdējos nenogrimstot, un ievīs pasaulē kultūras vaiņagā arī savus ziedus.

Par lielu drošības ķīlu mūsu tautu brīvai un kulturālai nākotnei būs tāpat šo abu māsu savstarpējais atbalsts, kādam jau nevienreiz vien ir bijis gadījums parādīties, un līdzīgā mērā brāliska abu ūniversitāšu kopdarbība, par kuņas sākumu jau tagad varam priecāties. Redzēdama skaistos Latvijas Ūniversitātes desmitgadu augļus, Lietuvas Ūniversitāte novēl vēl tāļākas zinātniskās uzvaras un vēl ciešākas savstarpējās abu ūniversitāšu attiecības.

Kauņā, 1929. g. 28. septembrī.

Rektors (Paraksts).

Prorektors (Paraksts).

Dekāni (Paraksti).

Sēkrētārs (Paraksts).

5) Prof. St. Pjenkovskis no Varšavas un Krakovas ūniv.:

Q. F. F. F. Q. S.

Universitas Varsoviensis Universitati Latviensi S. P. D.

Cum una sit, Viri Doctissimi, Verae Scientiae Auctoritas eiusque unico studio cuncta Collegia Academica ad animos ingenuis artibus excolendos utique conspirent, naturali quodam illa vinculo ac societatis officio coniuncta esse Nobis quidem satis superque constat. Quare de feriis, quas celebrare constituistis, litteris Vestris certiores facti amicissimam hanc epistulam gratulatoriam mittere festinamus, contingat Vobis precantes, ut fundamentis Academiae Vestrae latissime iactis iisdemque strenuo decem annorum labore iam admodum stabilitis auctores evadatis operis celeberrimi, ex quo maior in annos fructus et ad Patriam et ad exterarum gentes redundaturus sit. Quodsi Vera Scientia ut aurum igni, sic animi vitiis purgantur, quibus non est dubium, quin non singuli modo homines, sed ipsi quoque populi in summum discrimen ac perniciem vocentur, vix quisquam negabit eos, qui novam illius Scientiae aedem et suscitaverint et instituerint, optime de Patria atque etiam de toto genere humano meritos esse.

Dabamus Varsoviae m. septembri a. MCMXXIX.

(Z. v.)

Rector. (Paraksts).

Universitati Latviensi Universitas Iagellonica Cracoviensis S. D. P.

Eodem impetu, quo nos ipsi a iugo servitutis liberati sumus, Vos quoque, non sine magna mercede, ad propriam rem publicam delati estis, quam ante hoc decennium velut flore spirituali Universitate studiorum ornavistis. Quod eam praecessit Polytechnicum, inter primas artium officinas olim numerandum, ut ex aliis terris remotos alliciebat discipulos, ita Polonos quoque multos habuit alumnos. Nam propria tum civitate propriisque scholis destituti in Vestram urbem frequentes mittebamus adulescentes, qui scientiam peritiamque apud Vos acquisitam in patriae usum postea converterent. Cuius beneficii semper memores grates Vobis persolvimus quam maximas et novam Universitatem Vestram, decima natalicia sua feriis sollemnibus celebrantem, optimis omnibus votisque prosequentes, ut vivat, floreat, crescat ab imo pectore his litteris exoptamus precamurque.

D. Cracoviae d. XXIV mensis Septembris MCMXXIX.

Secretarius: (Paraksts).

Prorector: (Paraksts).

6) Akadēmiķis S. Solncevs no SSSR. Zinātņu akadēmijas:

Академия Наук Союза Советских Социалистических Республик в торжественный день празднования первого десятилетия Латвийского Университета шлет ему свои горячие приветствия и поздравления, как важнейшему научному и культурному центру молодой Латвийской Республики.

Академия Наук СССР всегда с большим вниманием следила за движением научной мысли и культурными завоеваниями возрожденной Латвии и счастлива здесь отметить выдающиеся успехи, сделанные на этом поприще Латвийским Университетом за первое же десятилетие его существования.

Академия Наук СССР всегда готова поддерживать то единение научных работников обеих стран, которое до сих пор было между ними, и укреплять узы научной солидарности и взаимного понимания в общей дружной работе в интересах труда и науки.

С большой радостью приветствуя сегодня в лице Латвийского Университета как латвийских профессоров, так и латвийское студенчество, этих новых идущих на смену строителей латвийской культуры, Академия Наук СССР желает Латвийскому Университету дальнейшего процветания и развития на много лет.

7) prof. R. Ekbloms no Upsalas Ūnivers.:

Rectori et Senatui Universitatis Latviensis S. P. D.

Rector et Senatus Universitatis Regiae Upsaliensis.

Universitate Latviensi prima Sollemnia decennalia proxime celebranda indicente perlibenter fecimus, ut invitationi humanitatis plenae obtemperantes salutantium gratulantiumque catervis legato misso nos adiungeremus. Ac digna sane est clarissima Universitas Latviensis, alterum iam decennium ingredientem quam faustis omnibus votisque prosequamur: quippe quae per varios casus perque vicissitudines fortunae ad eum dignitatis gradum eamque rerum incolumitatem pervenerit, ut totius iam sit populi latviensis liberi studiorum domicilium sedesque litterarum. Quo maiore tenemur spe universitati latviensi numquam defuturos egregios litterarum antistites, qui sacrum

foveant ignem doctrinae. Quorum operam studiumque nobis persuasum est et

Patriae vestrae et hominum generi

Maximo fore emolumento.

Valete nobisque favete!

Datum Upsalae, A. D. XII kal. Oct. A. MCMXXIX.

Senatus Academici nomine

(Z. v.)

Rector. (Paraksts)

8) Prof. J. Roosvals no Karaliskās Stokholmas Zinātņu un senatnes akadēmijas un Stokholmas Ūniversitātes:

a) Regia Academia litterarum historiae antiquitatis Holmiensis.

Universitati litterarum Rigensi. S. P. D.

In feriis sollempnibus, quibus memoria conditae ante decem annos Universitatis litterarum Rigensis revocabitur, celebrandis vota sua prospera pro felici progressu tanti operis vestri, communem scientiae atque litteris utilitatem allaturo, proferre voluit Regia Academia nostra. Universitatem suam, cui per hos decem annos iam feliciter peractos tanto labore tantaque pietate prospexit, temporum angustiis fortiter superatis, pro praesidio et munimento libertatis verissimo iure habuit Latvia liberata. Svecia, quae olim, studiorum populi Lettonici faulrix, Academiam Dorpatensem Gustaviano-Carolinam et Latviae et Estoniae iuventuti studiosae apertam condidit, novos aetatis nostrae processus laeta spectat votisque suis optimis prosequitur. Academia Regia nostra, quae cum viris doctis Latviensibus, antiquitatis investigandae studiosis, in societatem laboris communis intrare iam potuit, ex hac societate magis magisque in omni genere aucta fructus laetabiles et populis nostris non minus utiles quam iucundos sperat esse proventuros vobisque omnia bona fausta felicia exoptare numquam desinet. Valete.

Datum Holmiae die XX mensis Septembris anno MCMXXIX.

Nomine Regiae Academiae litterarum historiae antiquitatis Holmiensis.

Praeses Academiae.

Secretarius Academiae.

(Paraksts)

(Paraksts)

b) Universitas litterarum Holmiensis collegis Academicis Latviensis
S. P. D.

Quod nova litterarum Universitas vestra, ante decem annos Rigae in urbe illustri condita, nos quoque sollempnium feriarum, quibus

natalem suum decimum celebratura est, participes esse voluit, sincero nobis gaudio fuit vobisque pro litteris vestris humanissimis gratias agimus notumque facimus nos e collegio nostro unum delegisse, Johannem Roosval, doctorem philosophiae, historiae artis professorem, qui auguria nostra et vota prospera praesens proferet vobisque, viri doctissimi, omnia bona fausta felicia pro successu tanti operis vestri nos exoptare testificaretur.

Dabamus Holmiae Kalendis Septembribus anno MCMXXIX.

Rector Universitas Holmiensis.
(Paraksts)

(Z. v.)

9) L. Ūniv. vĕl apsveica Latvijas Mākslas Akadēmija un Latvijas Konservātōrija, kā arī Zviedru lektorāta komiteja:

An die Philologisch-Philosophische Fakultät der Universität Riga.

Das Komitee für das schwedische Lektorat an der Universität Riga bittet Sie hiermit, anlässlich der Feier des zehnjährigen Jubiläums der Universität, seine wärmsten Wünsche für eine glückliche Zukunft entgegenzunehmen.

Die kulturellen Verbindungen zwischen Schweden und Lettland haben sich während der letzten Jahre stark entwickelt und vertieft, nicht zum wenigsten dank der Unterstützung, welche die Universität Riga dem Bestreben, die beiden Länder in wissenschaftlicher Hinsicht zu nähern, angedeihen liess.

Als einen Beweis des grossen Interesses, welches wir Ihrer Arbeit für die Verbreitung schwedischer Geschichte, Sprache und Kultur entgegenbringen, bitten wir Sie, eine Büchersammlung, enthaltend schwedische Schönlitteratur und schwedische wissenschaftliche Arbeiten, als Geschenk entgegenzunehmen und ist diese Sammlung durch Gaben von Universitäten, Akademien, Buchverlegern und Privatpersonen zustandegekomme. Es ist unser Wunsch, dass diese Bibliothek in Zukunft als eine Einheit bewahrt wird, sich durch gemeinsame Bemühungen vermehren und eine Aufgabe in dem akademischen Unterrichte füllen möge.

Im Auftrage des Komitees:
(Paraksti).

C. Rakstiski apsveikumus bija sūtījuši:

1) *Valdību pārstāvji:*

Légation de Suède.

Monsieur le Recteur!

Je n'ai pas manqué de faire soumettre aux yeux de Sa Majesté le Roi l'invitation à la fête du Xe Anniversaire de l'Université de Lettonie que vous avez voulu bien me faire parvenir par la lettre en date du 10 de ce mois.

En réponse à cette lettre j'ai l'honneur de porter à votre connaissance que Sa Majesté m'a chargé de vous transmettre Ses remerciements de cet aimable envoi et de vous prier de vouloir bien, au cours de la fête, vous faire interprête des Ses meilleurs félicitations.

Veillez agréer, Monsieur le Recteur, les assurances de ma considération très distinguée.

(par.) P. de Reuterswärd.

Université Riga

J'ai l'honneur de féliciter l'Université de Riga à l'ocassion de son dixième anniversaire et de souhaiter la meilleure prospérité à l'avenir à ce temple glorieux de la science et de l'enseignement supérieur à Lettonie. Huenerson, ministre de l'instruction publique d'Estonie
Tallinn.

Rector Magnificus Universitas Riga.

Geneve

Primo decennio illustrissimi laboris exeunte Universitati Latviensi virisque eruditis ipsae praepositis atque adjunctis studiosisque gauden-
tibus igitur scientiarum causa salutem dico; itaque vivat academia.

Carolus Duzmanis, Legatus Latviensis Genavae.

Latvijas Ūniversitātes Rektoram, Rīgā.

Tautas izglītība ir tautas lielākais spēks. Mūsu augstskolai arī turpmāk to sparīgi sekmēt un celt!

Sūtnis Woits, ģenerālkonsuls Krieviņš, Berlīnē.
Ūniversitātei Rīgā.

Latvju kultūras gaišajam centram, garīgas neatkāribas kaltnuvei spožu nākotni!

Sūtnis Grosvalds.

Légation de Finlande.

Riga.

Monsieur le Recteur!

J'ai l'honneur de porter à votre connaissance que l'Université de Helsinki m'a chargé de présenter une adresse de félicitations à l'Université de Lettonie, à l'occasion du 10-ème anniversaire de celle-ci. En conséquence, je vous prie de bien vouloir m'accorder l'occasion pour l'accomplissement de cette tâche.

Veillez agréer, Monsieur le Recteur, l'assurance de ma haute considération.

(Paraksts).

Baron Florent de Selys-Fanson
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire
de S. M. le Roi des Belges.

Avec ses vives félicitations à l'occasion du X-e Anniversaire de la fondation de l'Université de Riga.

Antonijas ielā 1.

Riga. 28. IX. 1929.

Deutsche Gesandtschaft Riga.

Ew. Magnifizenz!

Hochverehrter Herr Rektor!

Am 28. September begeht die Universität Lettlands die Feier ihres zehnjährigen Bestehens. Aus diesem Anlass habe ich die Ehre, zugleich im Namen meiner Regierung, der Universität die aufrichtigsten Glückwünsche zu übermitteln. In den verflossenen Jahren ist die Universität der kulturelle Mittelpunkt Lettlands geworden, eine Stätte ernster wissenschaftlicher Forschung, die in ihrer Bedeutung für Lettlands Jugend und für die Pflege seiner Kultur und seines Geisteslebens auch in Deutschland voll gewürdigt und geschätzt wird. Möge Lettlands Universität auch in der Zukunft zum Nutzen der Jugend und zum Heile Lettlands wirken!

Gestatten Sie mir, hochverehrter Herr Rektor, der Universität aus diesem feierlichen Anlasse als Festgabe eine Anzahl von Gipsabgüssen zu übermitteln, die Nachbildungen von Berliner Funden aus Kleinasien und Aegypten sind.

Mit der Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung bin ich, Ew. Magnifizenz

sehr ergebener

(par.) Dr. Fr. Stieve,
Deutscher Gesandter.

Ūniversitātes Rektoram Rīgā.

Novēlu augstskolai izaugt par Latvijas zinātnes klēti, kur jaunatnei zināšanas smelties!

Ģenerālkonsuls Vanags. Oslo.

2) *L. Ūniv. godā biedri:*

Institut Jean Calvin

Collège Protestant de Jeunes Gens
Montauban.

Monsieur le Recteur!

J'ai l'honneur de vous remercier pour votre très gracieuse invitation; et ce n'est pas l'envie d'y répondre que me manque. Mais mon grand âge ne me permet plus les voyages.

Veillez recevoir, avec mon hommage, mes vœux sincères de prospérité pour l'Université de Lettonie, et pour la Lettonie elle même, dont je reste l'ami modeste et fidèle.

Veillez recevoir, monsieur le Recteur, l'hommage des mes sentiments respectueux.

(par.) E. Doumergue.

Faculté des lettres.

Université de Paris

Salle des professeurs.

Monsieur le Recteur!

J'ai bien reçu ce jour l'honorable invitation que m'adresse l'Université de Lettonie.

J'aurais été heureux de célébrer le dixième anniversaire de cette Université qui a bien voulu, en des temps déjà anciens, m'accueillir parmi ses maîtres. Je me souviens encore de la belle ardeur avec laquelle la jeunesse de votre pays suivait les leçons d'un étranger ami.

Malheureusement il me sera impossible de m'absenter à la date fixée pour un si long voyage. Force me sera donc d'assister par la pensée aux belles cérémonies que vous allez organiser.

Vous n'ignorez pas, Monsieur le Recteur, combien je reste attaché à la cause du rapprochement intellectuel entre nos deux nations. Ce fut pour moi une grande joie, en juillet, que d'apprendre qu'un de nos élèves lettons du lycée de Tourcoing avait conquis la première place, en mathématiques, au concours général des lycées de France.

Veillez agréer, Monsieur le Recteur, l'expression de ma très haute considération.

(par.) Henri Hauser.

Helsinkos.

Augsti godātais Rektora kungs!

Sirsnīgi pateicos par Jūsu laipno ielūgumu uz Latvijas Ūniversitātes desmitgadu jubilejas svinībām 28. septembrī. Par nožēlošanu, šī diena sakrīt ar čeķu nacionālā svētā, Venceslāva tūkstotsgadu svētkiem, uz kuŗiem es jau agrāk esmu saņēmis ielūgumu un to pieņēmis. Bez tam, es minētos svētkos ņemšu dalību kā mūsu ūniversitātes pārstāvis. Man ir ļoti žēl, ka es tās ūniversitātes svētkos, kuŗa manai sirdij tik tuvu stāv, nevarēšu piedalīties personīgi, bet garā es būšu tur klāt. Iepriekš es domās biju ļoti priecājies, ka nu reiz, Universitas Litterarum Latviensis gada svētku gadījumā, es varēšu pierādīt, cik augsti es vērtēju to godu, būt par viņas locekli.

Augstā cienībā, Jūsu

(par.) J. J. Mikkola.

Latvijas Ūniversitātes goda biedris.

Latvijas Ūniversitātes Rektoram.

Šodien Latvija svin lielus kultūras svētkus. Viņas nacionālai Ūniversitātei izpildas 10 gadi. Jaunas ūniversitātes dzīvē šim pamata organizācijas darba periodam ir ļoti liela nozīme un Latvijas Ūniversitāte šo uzdevumu ir apbrīnojamā kārtā veikuse. Viņa ir izvērtusies par tādu zinātnes iestādi, kuŗa bauda cienību visur zinātniskā pasaulē. Lai man būtu atļauts teikt, ka šī diena arī man personīgi ir svētku diena. Kam ir bijis atļauts sekot latvju tautas liktenim pēdējos četros gadu desmitos, tam liekas kādreiz, itkā viņš piedzīvotu sapni vai pasaku. Dzelzs griba, cieša pieķeršanās savas tautas īpatnībai, sapnis par lielu nākotni raksturoja latviešus grūtajos, neticāmi grūtajos laikos. Un sapnis ir palicis par patiesību. Patstāvība bija sasniegta un latviešu tauta gribēja rādīt, ka viņa arī augstākās kultūras laukā pieder pie lāpu nesējiem. To tā arī ir pierādījuse. Kā gan lai Latvija, viņas Ūniversitāte un viņas draugi visās zemēs nesvinētu šo izcilus dienu! Gods un pateicība par to, kas ir jau sasniegts! Saņemiet arī manus sirsnīgākos vēlējumus šīs mīļās Augstskolas nākotnei! Lai Latvju tautas simpātija un mīlestība vienmēr pavadītu savas Ūniversitātes darbību!

(par.) J. J. Mikkola.

Latvijas Ūniversitātes goda biedris.

Chateaumeillant (Cher)
Paris VII.

Monsieur le Recteur!

Je viens de recevoir votre aimable invitation à participer au dixième anniversaire de l'Université.

Il me sera malheureusement impossible de me rendre à Riga à ce moment.

Je le regrette vivement, et je me permets de bien souhaiter à votre belle université la continuation de son activité, déjà si brillante.

Agréez, Monsieur le Recteur, mes sentiments les plus fidèlement devoués.

(par.) Meillet.

League of Nations Union.
London, S. W. 1.

Dear Sir,

I write to acknowledge your letter of July 31 st. addressed to Professor Gilbert Murray at Oxford. Professor Murray is at present abroad and I am forwarding to him only the most urgent correspondence. Your letter shall, however, be brought to his notice immediately he returns.

Yours faithfully, (Paraksts).

Reform Club, Pall Mall, S. W. 1.
London.

Sir,

I have received with peculiar gratification the kind invitation of the University of Latvia to attend the celebration of its tenth Anniversary.

It is with much regret that I find myself unable to accept the invitation, but — having first returned from a tour round World — I am unable to leave England so soon again after my nine months absence from the country.

I shall be grateful if you will convey my apologies for absence to the gathering assembled on the 28-th proximo, and also my warm felicitations upon the attainment of the anniversary. I look forward to meeting, and greeting, you on some future occasion and of then seeing the University with which I am proud to be associated.

Accept, Sir, the assurances of my respect and esteem and

Believe me,

Yours very sincerely (par.) Alfred T. Davies.

London Library,
St. James's Square,
London, S. W. 1.

Dear Sir,

I am very much honored by your kind invitation to the festival of the University of Lettonia and am very sorry that it will be impossible for me to attend.

I wish your University every success and hope it will enjoy peace and prosperity without which an institution of the kind cannot flourish. I thank you very much for your kindness in asking me and it is with the greatest regret that I am not able to accept.

I am very truly

(par.) Hagberg Wright.

Recteur de l'Universite Riga.

Tartu.

Remercie pour l'invitation tres honorable de prendre part à la fête de l'Université de Lettonie j'envoie mes meilleurs voeux et felicitations à cause de dix années de son activité glorieuse et fertile pendant la première dizaine.

Professeur Koppel.

3) *Universitātes un akadēmijas:*

Berlin, C. 2.

Die Friedrich Wilhelms-Universität zu Berlin hat mit Dank die Einladung zur Teilnahme an der Feier der Lettischen Hochschule erhalten. Die Entsendung eines Vertreters hat sich leider nicht ermöglichen lassen. Jedoch bringt unsere Universität ihrer jungen Schwester die herzlichsten Glückwünsche dar. Möchten dem ersten Dezennium viele weitere folgen zum Ruhme der Wissenschaft, deren Ideale zeitlos und an keine nationale Grenzen gebunden sind.

Vivat floreat crescat!

Der Rektor der Universität zu Berlin i. V.

(par.) Norden.

Der Rektor der Technischen Hochschule,
Dresden.

Der Unterzeichnete dankt zugleich im Namen der Sächsischen Technischen Hochschule für die lebenswürdige Einladung zur Teilnahme an der Zehnjahrfeier der Universität. Der unterzeichnete Rek-

tor ist zu seinem Bedauern verhindert, der Feier beizuwohnen, und infolge des Ferienzustandes wird es nicht möglich sein, einen Vertreter zu entsenden.

Die Sächsische Technische Hochschule beglückwünscht die Universität Lettlands zu diesem Tage herzlichst.

Der Rektor der Sächsischen Technischen Hochschule.
(Paraksts).

Akademischer Senat
der
Universität Wien.

An die Lettländische Universität in Riga.

In Beantwortung Ihrer Zuschrift Nr. 10655 vom 22. Juli 1929 beehrt sich das Rektorat der Wiener Universität für die freundliche Einladung zu der am 28. September 1929 stattfindenden Feier des 10-jährigen Bestandes der Lettländischen Universität verbindlichst zu danken. — Leider ist es wegen der weiten Entfernung nicht möglich, einen Vertreter zu dieser Feier zu entsenden, so sehr die Wiener Universität die neu angebahnten kulturellen Beziehungen mit den baltischen Staaten zu schätzen weiss. — Die Universität Wien übersendet der Lettländischen Universität zu ihrem Ehrentage die herzlichsten Glückwünsche.

Mit dem Ausdrücke der vorzüglichsten Hochachtung.

Der Rektor der Universität Wien:
(Paraksts).

Rektorat
der Universität Innsbruck.

An die Lettländische Universität Riga zu Händen Sr. Magnifizenz,
des Rektors.

Ew. Magnifizenz!

Ihr liebenswürdiges Schreiben Nr. 10644 vom 22. d. M. samt der Einladung zur 10 Jahres-Feier der Lettländischen Universität Riga habe ich erhalten. Leider ist es mir unmöglich dieser Einladung persönlich Folge zu leisten oder einen Vertreter der Universität Innsbruck zu dieser Feier zu entsenden.

Ich bitte daher auf diesem Wege, die herzlichsten Grüsse und Glückwünsche der akademischen Behörden der Leopold-Franzens-Universität Innsbruck entgegenzunehmen.

Eingedenk der Verbundenheit zwischen den wissenschaftlichen Bestrebungen aller Länder wünschen wir der jungen Pflegestätte wissenschaftlicher Forschung und Lehre eine gedeihliche, stets aufsteigende Weiterentwicklung zum Wohle des Kulturfortschrittes der gesamten Menschheit.

Ich begrüße Ew. Magnifizienz mit der Versicherung meiner besonderen Verehrung,

als Ihr ergebener (par.) H. Wopfner.

dzt. Rektor der Universität Innsbruck.

Université libre de Bruxelles.

L'Université de Bruxelles est heureuse d'offrir à l'Université de Riga ses cordiales félicitations à l'occasion de son dixième anniversaire.

Au cours de ses dix premières années d'existence, l'Université de Riga est restée fidèle à la mission élevée que lui ont assignée ses fondateurs.

Elle est devenue le centre d'une activité intellectuelle intense et elle a usé de son indépendance pour marcher d'un pas rapide dans la voie du progrès, offrant ainsi un magnifique exemple de l'énergie du peuple Letton. Elle a montré à quel degré d'éclat peut s'élever, sous un régime de liberté, une oeuvre d'éducation scientifique quand elle est conduite par des hommes dévoués, comprenant la noblesse de leur tâche.

L'Université de Riga a le droit de se glorifier de la place brillante et définitive qu'elle a conquise dans la vie nationale de la Lettonie.

L'Université de Bruxelles est heureuse de lui présenter aujourd'hui ses meilleurs voeux de gloire et de prospérité.

Le Secrétaire de

l'Université,

(Paraksts).

Hubert Philippart.

Bruxelles.

Le Président du Conseil,

(Paraksts)

Jean Servais.

L'Université catholique de Louvain a l'honneur d'accuser réception à Monsieur le Recteur de l'Université de Lettonie de l'invitation de se faire représenter par un délégué aux fêtes du dixième anniversaire de cette Université.

Elle regrette infiniment que l'époque des festivités ne lui permettra point de répondre à cette aimable invitation : au septembre, ses professeurs sont en vacances et dispersés.

Elle doit, à son grand regret, se contenter de présenter par écrit ses chaleureuses félicitations à l'Université de Lettonie, avec ses vœux de prospérité pour cette institution de haut enseignement et de culture nationale, en même temps que l'expression de sa cordiale fraternité.

Au nom du Recteur: (Paraksts).

Secr. Univ.

Recteur de l'Université de Lettonie, Riga.

Au nom de l'Université de Copenhague je vous prie de recevoir mes félicitations les plus cordiales et sincères à l'occasion de la fête de dix années d'activité de votre université. — J. Hjeltslev, Recteur de l'Université de Copenhague.

Kjöbenhavn.

Den Polytekniske Laereanstalt.

Kjöbenhavn.

Monsieur le Recteur de l'Université de Lettonie, Riga.

Nous avons l'honneur de vous accuser réception de l'invitation que vous avez adressée à notre Ecole de se faire représenter à la fête de dix années d'activité de l'Université de Lettonie, le 28 Septembre prochain, et vous en remercions.

Nous avons malheureusement le regret de vous informer, qu'il ne nous sera pas possible d'envoyer un délégué à cette époque de l'année.

Veillez donc, Monsieur le Recteur, agréer les félicitations, que nous envoyons à l'université de Lettonie et de lui remettre nos meilleurs souhaits de prospérité et de succès dans son travail scientifique et technique.

Den polytekniske Laereanstalt.

Direktor. (Paraksts)

Inspektor. (Paraksts)

Université de Lettonie, Riga.

Monsieur le Recteur.

Veillez agréer meilleurs souhaits de l'Université Turku pour la grande fête.

Koskenniemi Recteur, Turku.

Académie de Lille.

République Française.

Le Recteur de l'Académie de Lille, Président du Conseil de l'Université, à Monsieur le Recteur Magnifique de l'Université de Lettonie, Riga.

Monsieur le Recteur,

L'Université de Lille reçoit avec une joie bien vive le salut de l'Université de Lettonie et l'invitation aux fêtes du dixième anniversaire.

Comme la vôtre consacrée au culte des bonnes lettres et des sciences dans un pays qui renaît à la vie, notre Université, avec son long passé, entre pourtant dans la dixième année de sa résurrection. Elle se plaît à voir dans la similitude des destinées le gage de liens nouveaux et chaque jour resserrés.

Si les circonstances ne nous permettent pas de nous faire représenter parmi vous, le 28 Septembre, comme nous l'aurions souhaité, nous nous réjouissons néanmoins avec vous de votre prospérité en escomptant l'avenir que promettent ces heureuses prémices.

Ce sont donc les regrets et les vœux de l'Université de Lille, dont je suis l'interprète, que je vous prie de trouver ici, Monsieur le Recteur, en même temps que l'assurance de ma plus haute considération.
(Paraksts).

Université de Paris,
à la Sorbonne.

Paris.

L'Université de Paris, si elle ne peut pas, à son regret, être représentée par un délégué aux cérémonies commémoratives du dixième anniversaire de la fondation de l'Université de Lettonie, tient du moins à prendre sa place parmi les corps dont la sympathie pour la culture du peuple letton et pour son foyer universitaire s'exprimera en ce jour de fête nationale.

Mère et modèle de tant d'Universités de l'Europe, comment ne se féliciterait-elle pas de voir qu'un peuple d'ancienne civilisation, au passé glorieux, a inauguré l'usage de sa liberté recouvrée par la création d'un centre de hautes études littéraires, juridiques et scientifiques? Toute pénétrée par une longue tradition nationale d'esprit européen et largement humain, comment n'éprouverait-elle pas une joie sincère à ce spectacle d'une jeune et enthousiaste Université qui,

sur ces confins du Nord-Est de l'Europe, trop longtemps isolés du grand et fécondant courant des échanges intellectuels, travaille avec ardeur, depuis dix ans déjà, à établir et à resserrer des contacts si nécessaires et si profitables au progrès général de la civilisation, et spécialement à faire entrer dans le patrimoine commun de l'humanité cultivée la connaissance, dans son passé et dans son présent, de ce peuple letton, petit par le nombre, grand par l'esprit et le coeur?

Les fruits de ces dix années de debuts difficiles sont la sûre garantie des succès que l'avenir prochain promet à votre Université. Nous les lui souhaitons, nous en saluons l'augure, et nous y applaudirons du même coeur que nous vous félicitons aujourd'hui, au nom de la solidarité sainte qui unit les nations dans le service de l'esprit, au nom aussi de la particulière amitié intellectuelle qui, de longue date, unit nos deux paus, et qui s'exprime aujourd'hui, entre autres, par l'heureuse intimité des relations de nos deux Universités.

Le Recteur
(Paraksts).

Académie
de
Toulouse.

Toulouse.

Monsieur le Recteur,

Vous avez bien voulu inviter l'Université de Toulouse à la fête de dix années d'activité de l'Université de Lettonie.

Au nom du Conseil de l'Université, je vous remercie de cette invitation et je vous exprime, avec tous nos voeux pour la prospérité de votre Université, nos vifs regrets de ne pouvoir nous faire représenter à la fête dont il s'agit.

Veuillez agréer, Monsieur le Recteur, l'assurance de ma haute considération et de mes sentiments les plus cordiaux.

Le Recteur.
(Paraksts).

Master's Lodge,
Sidney Sussex College,
Cambridge.

To the Rector Magnificus of the University of Latvia, Riga.

Sir,

I am deeply interested to hear that your University is about to celebrate the tenth anniversary of the commencement of its labours,

and I am sure that the occasion is one which every academic society would wish to take part. I regret very much that it is impossible for the University of Cambridge to send a delegate to represent it at the celebration on September 28th. As Deputy Vice-Chancellor I desire to offer you hearty congratulations in the name of the University of Cambridge, and to express the hope that your University will continue to prosper in the years to come.

I have the honour to be,

Yours faithfully

(Paraksts).

Deputy Vice-Chancellor.
University of Cambridge.

University of London,
South Kensington,
London, S. W. 7.

My dear Rector,

I desire on behalf of the University of London to thank you for the honour that you have done us in inviting us to participate in your Celebration on 28th September.

The University of London sends greetings and congratulations to the University of Latvia at the Celebration of Ten Years of Activity.

I had hoped to send a delegate from this University, but unfortunately Mr. Carnegie who is a Lektor in the University of Königsberg is unable to attend. That being the case I much regret that the University of London will be unrepresented.

With all good wishes,

I am, Yours sincerely,

Gregory Foster (Paraksts).
Vice-Chancellor.

Yatscombe,
Boar's Hill,
Oxford.

Universitatis Latviensis Rectori Magnifico G. M. S. P. D.

Multis negotiis impeditus quin hoc anno peregre profiscatur, gratias tamen tibi, Vir Spectatissime, iustissimas agit socius honorarius vester Gilbertus Murray, quod eum feriis solemnibus istis adesse iuseris; idemque cum Universitati tum reipublicae Latviensi redivivae decennio primo libertatis suae feliciter peracto prosperum felicemque cursum et optat et auspicatur.

Vicecancellarius Universitatis Oxoniensis Rectori Magnifico Universitatis Litterarum Latviensis S. P. D.

Magno certe cum gaudio accepi, Rector Magnifice, Litteras tuas amicissimas, in quibus invitasti nos Oxonienses ut unum e nostratibus delegemus, feriis adfuturum cum quibus decimam nataliciam suam mense Septembri huius anni celebrare statuit Universitas Latviensis. Quanta cum voluntate et studio votis vestris tam honorifice ad me scriptis, si res et occasio sinerent, obviam irem! Sed his mensibus aestivis Professores et Praelectores nostri, usque ad diem Sancti Remigii feriat, ita undique terrarum, Vacunae merito inservientes, excurrunt, ut in neminem manum iniicere possim, quem ad vos delegem.

Valde doleo in hoc vestro coetu tam solemnem ex Academicis nostris neminem interfuturum esse, qui praesens nomine Universitatis nostrae Universitatem Latviensem verbis honorificis salutet.

Hoc saltem Universitati tuae, Rector Magnifice, ut renunties te precari ausim, summo cum gaudio summa cum benevolentia audivisse Universitatem nostram surculum, ut ita dicam, tam vividum et vegetum in hortum academicum insertum, hodie adultam propaginem, floribus et fructu disciplinae et litterarum bonarum uberrime abundare, immo nihil nobis magis in votis esse, quam ut Universitas vestra, in tam brevi tempore primitiis talibus honestata, studiis et eruditione in perpetuum feliciter vigeat et clarescat.

(Paraksts)

Vicecancellarius.

Oxoniae,

a. d. IV Id. Sext. MCMXXIX.

Rectori Universitatis Riga.

Cum pro invitatione ad solemnes dies Universitatis vestrae decennium gloriosum celebrantis gratis maximas vobis agimus nomine Senatus nostri academici vos universitatemque nobis amicissimam ex animi sententia salutantes omnia bona ac fausta ominamur Dr. Stephanus Gyoerffy, Rector universitatis Regiae Hungaricae Francisco Josephinae Szegedensis.

R. Università
Degli Studi di Roma.
Il Rettore.

Roma.

Al Magnifico Rettore della Università di Lettonia, Riga.

Ho ricevuto il cortese messaggio che la S. V., insieme con il Collegio Academico, ha voluto rivolgere all'Università di Roma per invitarla a prender parte a la festa del primo decennio di attività che Codesta Università e per celebrare il 28 Settembre di quest'anno.

Vivamente ringraziando per tale invito, e spiacente di non poter inviare un delegato, invio la cordiale adesione dell'Università di Roma che per mio mezzo esprime i migliori voti per l'avvenire della Università di Lettonia.

Con perfetta osservanza,

Il Rettore
(Paraksts).

R. Università Degli Studi di Padova.

Padova.

Ill mo Sig. Rettore della Università di Lettonia, Riga.

Questa antica Università degli Studi ringrazia la S. V. Ill ma e la Università letteraria di Lettonia del cortese invito di intervenire alla celebrazione delle feste solenni che avranno luogo il 28 Settembre del corrente anno nel X annuale dalla fondazione.

Non potendo inviare alla lieta cerimonia un proprio delegato, questo Ateneo vuole tuttavia parteciparvi con l'augurio che il decennio di fervida attività di codesto Istituto di alta cultura si rinnovi e moltiplichi nel tempo per il raggiungimento di quegli alti ideali di cultura e di elevazione intellettuale che uniscono tutte le Università del mondo e tutti coloro che dedicano le loro forze migliori alla conquista di nuovi veri e al culto della Scienza.

Voglia gradire, Ill mo Sig. Rettore, l'espressione del mio più distinto ossequio.

Università degli studi Padova.

Il Rettore
(Paraksts).

R. Università di Pavia.

Oggetto

Decennale della Università.

Questo Ateneo, spiacente di non poter partecipare con un rappresentante alla celebrazione del Decennale di codesta Università, le invia

il suo cordiale saluto e l'augurio di vita sempre piu prospera e feconda nell'interesse della scienza e della umanita.

Con ossequi,

Il Rettore (Paraksts).

Al Magnifico Rettore della Universita di Riga (Lettonia).

Det Akademiske Kollegium.

Oslo.

Monsieur le Recteur,

Vous avez eu l'amabilité d'envoyer à notre Université l'invitation à assister, par un délégué, au dixième anniversaire de l'activité de l'Université de Lettonie. Tout en vous en remerciant, nous regrettons de nous voir dans l'impossibilité d'y envoyer un délégué.

Veillez agréer, Monsieur, les assurances de ma haute considération.

(Paraksts).

Le Recteur.

(Paraksts).

Senaat der Rijksuniversiteit te Leiden.

Leiden.

Monsieur le Recteur,

Par votre lettre du 22 juillet 1929 vous avez bien voulu inviter l'Université de Leyde à se faire représenter à la fête de dix années d'activité de l'Université de Lettonie, qui aura lieu le 28 Septembre de cette année. En vous remerciant très sincèrement de cette gracieuse invitation je regrette infiniment devoir vous informer qu'il ne sera probablement pas possible au Recteur ou un de ses collègues de se rendre à Riga à une époque lorsque notre université sera en pleine activité.

En formant nos meilleurs voeux pour votre fête je saisis cette occasion pour vous exprimer les sentiments de ma haute considération.

Le Recteur de l'Université de Leyde.

(Paraksts).

Polska Akademya Umiejtnosci.

Cracovie.

Sa Magnificence Monsieur le Recteur de l'Université Riga.

Monsieur le Recteur,

J'ai l'honneur de vous accuser la réception de votre aimable invitation à la fête de dix années d'activité de l'Université de Lettonie,

dont nous souhaitons tout le bonheur. Mais à cause des vacances, il n'est pas possible pour moi de vous faire savoir avant le 15 août, si l'Académie pourra envoyer un délégué spécial pour prendre part dans son nom à cette fête.

Veillez, Monsieur le Recteur, accepter l'assurance de mes sentiments les plus distingués.

(Par.) Stanisław Kutrzeba.

Secrétaire Général de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres.
(Cracovie — Pologne).

Université de Lettonie Riga.

L'academie polonaise des sciences et des lettres a l'honneur de vous exprimer sa plus profonde sympathie pour vos efforts intenses et se plaît a vous transmettre ses voeux les plus chalereux pour un heureux developpement futur de votre célèbre université — Président Kosta-necki, secrétaire générale Kutrzeba.

Krakow.

Universitas Latviensis Riga.

Vobis de primo decennio feliciter peracto ex animi sententia gratulamur simulque omnia et nunc et in posterum fausta et felicia exoptamus.

Academia scientiarum Regia Suecana Stockholm.
Stockholm.

Kungl. Tekniska
Högskolan.
Rektor.

Stockholm.

Eder vänliga inbjudan till tekniska högskolan att sända representant till den högtidlighet varmed Lettlands Universitet högtidlighåller sin 10-åriga tillvaro har mottagits med största tacksamhet. Under-tecknad har tyvärr ännu ej, på grund av de rådande ferierna, varit i tillfälle förelägga denna inbjudan för lärarkollegiet som sammanträder först omkring den 15 september. På grund av att arbetena vid högskolan äro i full gång mot slutet av september anser jag det tyvärr knappast möjligt att sända någon representant till Edert jubileum. Djupt beklagande detta ber jag att få sända Eder, herr Rektor, en hjärtlig hälsning och uttryck för min synnerliga högaktning.

(Paraksts).

Universitet, Riga.

Til Lettlands universitet anhaallaer Kungl. Tekniska Hoegskolan i Stockholm att faa frambaera sina varmaste lyckoensknigar vid dagens jubileum och vill hoegskolan uttala sina oppriktiga foerhoffningar att universitetet maatte gaa en lycklig och vaelsignelsebringande framtid till moetes

aa laerarekollegiets vaegnar T. Lindmark, rektor,
Erik Philip, sekreterare,
Stockholm.

Rector et Senatus Universitatis Carolinae Pragensis Rectori, Senatui,
Professoribus Almae Universitatis Litterarum Latviensis S. P. D.

Si qua ubicumque nova litterarum artiumque Universitas est condita, gaudent omnes totius orbis terrarum Universitates, quippe quae arto eorundem studiorum vinculo inter se sint coniunctae: novus enim aperitur scientiae fons, qui omnibus potest prodesse.

Cum igitur ante hos decem annos in vestra urbe antiquissima Universitas Latviensis fundata esset, nostra quoque Universitas maxime laetata est; nunc vero decem annis elapsis eo magis laetamur, quod Universitatem vestram undecim facultatibus atque professoribus eximiis ornatam nec non studiosis plurimis abundantem videmus. Quare nemini dubium est, quin Universitas Latviensis, in qua omnes disciplinae, quae ad cultum atque humanitatem pertinent, summo ardore coluntur, ad patriam ornandam et promovendam plurimum contulerit et in dies magis magisque collatura sit.

Itaque, collegae illustrissimi, sollemnia Universitatis Latviensis celebrantes nostra quoque pia vota accipiatis: Alma Universitas Litterarum Latviensis plurima saecula vivat, crescat, floreat ac non solum patriae suae, sed etiam universo generi humano multum proficiat.

Dolemus vero, quod ad vos neminem e collegio nostro mittere potuimus; nam eo ipso die duodetricesimo mensis h. a. Septembris Praegae diem millesium mortis Sancti Venceslai, qui olim Bohemiae princeps fuit et nunc ut patronus colitur, celebraturi sumus.

Valete, collegae carissimi, nobisque favete.

Dabamus Praegae Idibus Septembribus a. MCMXXIX, qui est ab Universitate nostra condita annus quingentesimus octogesimus primus.

Rector Magnus.
(Paraksts).

Monsieur le Recteur,

J'ai bien reçu votre aimable invitation à la fête du dixième anniversaire de l'activité de votre Université et vous prie d'agréer mes remerciements sincères. Je me permets de vous exprimer au nom de l'Académie Tchèque des Sciences et des Arts les vœux les plus chaleureux pour la future prospérité de votre Université et vous prie en même temps de bien vouloir excuser l'Académie Tchèque de ne pouvoir se faire représenter à la fête par un délégué spécial.

Veillez agréer, Monsieur le Recteur, l'expression de ma parfaite considération et de mes sentiments dévoués.

Prague.

(Paraksts).

Président de l'Académie.

Eidgenössische Technische Hochschule
Rektorat.

Zürich.

An den Rektor Magnificus der Universität de Lettonie, Riga.
Magnifizenz,

Sie hatten die Güte, eine Delegation unserer Hochschule zur Feier des zehnjährigen Bestehens Ihrer Universität auf den 28. September einzuladen.

Es wird uns leider nicht möglich sein, dieser Einladung Folge zu leisten, da zur Zeit die meisten Professoren in Ferien abwesend sind (der Rektor ist in Südafrika beim Internationalen Geologen-Kongress).

Wir bitten Sie daher, unsere Glückwünsche zu Ihrem Feste auf diesem Wege entgegen zu nehmen. Möge Ihre junge Universität auch fernerhin blühen und gedeihen.

Genehmigen Sie, Magnifizenz, die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung.

In Vertretung des Rektors der Eidg. Technischen Hochschule

Der Alt-Rektor:

(gez.) E. Bosshard.

4) *Mactbas iestādes Latvija:*

Herderinstitut

zu
Riga.

Riga.

An Seine Magnifizenz den Herrn Rektor der Lettländischen Universität, Riga.

Ew. Magnifizenz!

Mit verbindlichstem Dank bestätige ich den Empfang der liebenswürdigen Einladung zur Teilnahme an dem Festaktus anlässlich des 10-jährigen Bestehens der Lettländischen Universität. Ich erlaube mir, Ew. Magnifizenz, mitzuteilen, dass ich mich beehren werde an der Feier teilzunehmen und im Namen des Herderinstituts die Glückwünsche der privaten deutschen Hochschule zu übermitteln.

Mit der Bitte, die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung entgegennehmen zu wollen, bin ich Ew. Magnifizenz ganz ergebener.

(gez.) W. Klumberg.

Rektor des Herderinstituts.

Latvijas kultūras suverenitātes cēlo vadītāju un sargu Latvijas Ūniversitāti goda dienā ar dziļu piētāti piemin un sveicina Jelgavas klasiskās ģimnazijas kollēģija.

Lapiņš, Jelgavā.

Priecādamies par Latvijas Ūniversitātes vispusīgājiem sasniegumiem, sirsnīgi sveicinam dārgo Alma Mater desmit gadu jūbilējas dienā un novēlam arī turpmāk vislabākos panākumus vadot Latvju jaunatni dzidrājos zinātņu augstumos.

Jelgavas skolotāju institūta vārdā direktors

Pētersons, Jelgavā.

Latvijas almam matrem sveicina desmit gadu jūbilējas dienā, Valsts Liepājas teknikums.

Liepājā.

Rīgas kommercīnstitūts sveicina Ūniversitāti 10 gadu pastāvēšanas svētkos.

Direktors, Rīgā.

Latvijas Ūniversitāti viņas 10 gadu jūbilējas dienā sveicina Valsts bibliotēka.

5) *Prof. un atsev. personas:*

Vivat, crescat, floreat alma mater Latviensis in aeternum.

Profesors Zile.

Augstas laimes Jums un visiem svētku dalībniekiem! Vivat mūsu tēviņa, vivat academia, vivat professores!

(Par.) Georgs Nolteins, Rūjienā.

Venezia.

Rektor Magnificus Universitaet Riga.

Magnifizenz! Der alma mater dem Professorencollegium und der akademischen Jugend, der Zukunft Lettlands zur Jubilaeumfeier allerherzlichste Gruesse und innigste Wuensche! Wissenschaft und Kunst, die Symbole der Wahrheit und Schoenheit seien auch in Zukunft die Grundpfeiler des tapferen Staates Lettland. Moege den traditionellen freundschaftlichen Beziehungen zwischen der Universitas Latviensis und der Eidgenoessischen Technischen Hochschule eine sich immer in niger und unzertrennbarer gestaltende Zukunft bluehen.

Dr. Rosch, Professor der Eidg. Technischen Hochschule.

Direktor der Eidg. Materialpruefungsanstalt.

Am Zehnjahrsjubileum der lettlaendischen Universitaet senden wir die besten und herzlichsten Glueckwuensche und sprechen die Hoffnung aus, dass es der Universitas Latviensis bescheert sein moechte stets als ein maechtiges Glied fuer Fortschritt und Wissenschaft der Menschheit zu wirken.

Gaston und Louis Backman,
Stockholm.

Recteur, Université, Riga.

Merci pour invitation. Regrette que mes occupations ici ne me permettent pas assister aux sollenités. Vous prie agréer mes voeux de prospérité pour Université Lettonie. — Girsā,

Varšavā.

Sveicu Ūniversitāti jūbilējas dienā, ceru un vēlos, lai viņas durvis turpmāk nekad vairs neaizcirstos atziņas alkstošu un slāpstošu priekšā. Bij. Nācionālpadomes viceprēšidents un Tautas padomes loceklis, Jānis Palcmanis.

Jelgavas pilsētas valdes un iedzīvotāju vārdā sirsnīgi apsveicu jūsu personā, rektora kungs, mūsu tautas un valsts lepnumu, mūsu

augstskolu viņas desmit gadu jubilējas dienā, apliecinādams mūsu pautiesu godbijību pret desmit gados veikto lielo kultūras darbu, novēlu Latvijas Ūniversitātei arī turpmāk būt par spožu bāku dziļās latviešu tautas kultūras jūras piekrastē.

(par.) H. Štolcs, pilsētas galva,
Jelgavā.

Liepājas pilsētas slimnīcas direkcija un ārsti apsveic augstskolu un viņas mācības spēkus jubilējas dienā.

Direktors Kaire, Liepājā.

Der alterwuerdigen alma mater zu ihrem neuen zehnjährigen Bestehen die allerherzlichsten Glückwünsche mit besonderer Dankbarkeit an die chemische Fakultät.

Ingenieur-Technolog Wilhelm Drews, Riga.

6) *Biedrības* :

Mūsu ūniversitātei būt mūsu tautas gaišai acij, kas visu tautu dara gaišu, kas jaunai paaudzei, kuŗai būs jāvada mūsu tautas nākotnes liktenis, dod līdz mūžības vērtības, kas vieno tautu un valsti dara stipru; mācības spēkiem mūsu tautas aci, augstskolu, arvien turēt gaišu, kas skaidri saredz, kas darāms un kas atstājams un izaudzināt Latvijas dēlus un meitas, kas iziet dzīvē ar saucienu: „Visu par Latviju“; mūsu augstskolas jaunatnei nelokamu gribu izmantot sekmīgi augstskolā pavadīto laiku un gūt rakstura stingrību, kas iestājas par visu labo, daiļo, skaisto, svēto, paspēj savas tautas un valsts labā ziedot visu, — novēl viņas goda dienā,

Filistru biedrības savienība.

Giminingos ir likimu vieningos latvių tautos universiteto dešimties metų sukaktuves švenčiant, tą mokslo - kulturos zydinį su dideliu malonumu sirdingai sveikinu ir linkiu daug šimtmečių švesti, sekmingai mokslą platinant dirbti, latvių, lietuvių tautų vienybes ideala įgyvendinti.

Lietuvių-latvių vienybės pirmininkas

Jonas Raupys, Kauņa.

Latviešu-lietaviešu vienība sirsnīgi sveicina Latvijas Ūniversitāti 10 gadu jubilējas dienā, novēlējama tai vienmēr būt par ceļa rādītāju latviešu tautai gaišajā nākotnē.

Rīteris.

Latviešu-lietaviešu vienības priekšsēdētājs, Rīgā.

Norveģu-latvju biedrība Oslā sirsnīgi sveic augstskolas mācības spēkus un audzēkņus pirmajos desmitgadu svētkos.

Oslo.

Sveicinam mūsu alma mater desmitgadu šūpuļa svētkos un novēlam arī turpmāk nest gara gaismu visplašākās tautas aprindās par svētību mūsu dzimtenei Latvijai.

Latviešu tautsaimnieku biedrība, Rīgā.

Sveicinam universitātes saimi pirmo desmit gadu darba svētkos. Tā kā gara diženums nav saistīts ar nāciju lielumu vai valšķu varenumu, tad novēlam Latvijas Universitātei sasniegt tādu pat starptautisku cieņu, kādu Latvijas tauta ieguvusi ar savām brīvības cīņām un valstisko patstāvību.

Latvijas akadēmiski izglītoto
sieviešu apvienība, Rīgā.

Latvijas Universitātei svinīgā desmit gadu pastāvēšanas dienā novēl lielo gara darbu turpināt un augstu celt par godu tautai un cilvēcei.

Latvijas architektu biedrība, Rīgā.

Vivat, crescat, floreat alma mater Latviensis in saecula saeculorum.

Societas architectorum Rigensis, Rīgā.

Der rigaer technische Verein sendet der lettlaendischen Universitaet zur Feier ihres zehnjährigen Bestehens seine waermsten und besten Glueckwuensche. Moege es ihr vergoent sein wie in der Vergangenheit, so auch bis in die fernste Zukunft eine Heimstaette der Kultur und des Wissens zu sein und wie bisher zum Segen unseres Landes zu wirken.

Rigaer technischer Verein.

L. Ū. Filoloģijas un filosofijas studentu Rāmaves pazemīgs mācekļu sveiciens Latvijas Universitātes 10 gadu svētkos.

Uz stipriem pamatiem stāvi,
Zinātnes diženā pils!

Saimnieka v. (par.) J. Freimanis.
Saimniece (par.) L. Sproģe.

Latvijas studentu biedrība Austrijā savā un Austrijas augstskolās studējošo — simts Latvijas pilsoņu vārdā sirsnīgi un ar dziļu godbijību apsveic Latvijas Universitāti viņas desmit gadu jubilejā, vēl tai darbaprieka un uzvaru pilnu tālāko ceļu sprauto mērķu piepildīšanā un cer, ka nākotnē viņa vēl ciešāki ieaugs Vakareiropas augstskolu saimē.

Vinē.

Latvijas studentu biedrības Austrijā
valde.

Esi sveicināta Latvijas saulvede, tev vienīgai noteikt, veidot un vadīt tautas garīgo dzīvi, sargāt latvju svētumus un vērtības.

Viestura savienība, Jelgavā.

Vetulijas konvents un filistrū biedrība atļaujas tēlegrafiski sirsnīgi apsveikt savu dārgo kopējo alma mater sakarā ar viņas 10 gadu pastāvēšanas svinībām.

Latvijas Universitātes un Rīgas politehniskā institūta ēbreju filistrū biedrība sirsnīgi apsveic augstāko valsts izglītības iestādi desmit gadu jubilejas svētkos un novēl labas sekmes turpmākā darbā visiem izglītību meklētājiem par svētību.

Rīgā.

Redakcija sewodnja prinosit latwiskomu rassadņiku wysschago znaņija swojo potschtitelneischeje pozdrawlenije s desjatiletijem, da budet i wpredj slawen putj uniwersiteta, da budut i wpredj plodotworny trudy jego dejatelei i pitomzew.

Rīgā.

Akts Nacionālā operā sākās pulkst. 15.³⁰ ar rektora uzrunu:

Sevišķi pie Jums, mīlie komiltoņi, gribu šodien griezties, gribu Jums kādu vārdu teikt uzmodinājumam, atgādinājumam. Mūsu kopīgā māte, mūsu universitāte, šodien svin jubileju, ne jau daudzgadīgu — viņas mūžs nav simtiem gadu, kā daudzām viņas vecākām māsām — bet tikai 10 gadu. Jauna viņa ir; arī mēs kā brīva, neatkarīga tauta esam jauni, lai gan kā etnografiskai vienībai mums nava jaunāks mūžs, kā vecu vecām indoeuropiešu kultūras tautām. Arī mūsu universitāte eksistēja mūsu sapņos, bet sapņi realizējās 1919. g. 28. septembrī, realizējās daudz plašāki, nekā to sapņoja vislielākais sapņotājs. Bija drošas galvas, kuŗas nebiedēja pirmais mēģinājums apvienot humānītārās fakultātes ar tehniskajām vai otrādi. Vēl nekur nebij šāds mē-

ģinājums tik plaši uzsākts, kā pie mums. Bija parasta lieta, ka abu nodalījumu pārstāvji skatījās skeptiski viens uz otru: techniķi apšaubīja un maz cienīja humānitāro zinātņu pārstāvjus, kā irreālus sapņotājus, šie atkal techniķus, kā materiālistus, sausus reālistus, kam garī ideāliem un gara dzīvi nava daļas. Likās, ka nav iespējama saprašanās arī metodēs un uzskatos. Bet kas izrādās pēc 10 gadu kopdarbības. Gūta savstarpēja cieņa, liela saprašanās; starp fakultātēm nava ne mazāko ķildu. Tā mēģinājums spīdoši izdevies. Kas tam par iemeslu? Ne jau tas, ka tehniku un humānitārās zinātnes novietoja blakus vienās telpās, nosēdināja vienā istabā, bet gan tas, ka šo zinātņu pārstāvji pirmā vietā stādīja kopējās universitātes intereses un pašai aizliedzīgu darbu universitātes un līdz ar to valsts un tautas labā. Aroda, fakultātes un sevišķi personiskās intereses nobīdītas pie malas, nostādītas beidzamā vietā; tās izzuda un kopējā darbā nemaz nav saskatāmas. Universitātes orgānu sēdēs nav mēchaniķu un teologu, lauksaimnieku vai filologu, bet ir Universitātes padome, Dekānu padome, fakultāšu padomes locekļi. Visi vienas almae matris bērni, visi vienas universitatis litterarum locekļi. Pats par sevi saprotams, ka šis mēģinājums varēja izdoties tikai tad, ja viņš atrada sabiedrībā atskaņu, pabalstu. Liels bij entusiasms no visām pusēm universitāti dibinot. Tad nāca tā kā atsvešināšanās no sabiedrības puses, kas beidzot pārvērtās atkal cieņā pret savu universitāti. Taču atbalsts nekad nav ticis atrauts, nekad viņa nav trūcis, neskatoties ne uz partiju, ne tautību izšķirību.

Protams, universitātes darbība, viņas attīstība un iejemtais stāvoklis ir kritizēts, dažkārt diezgan asi, un nekuŗo reizi patiesība ir bijusi kritiķa pusē, daudzkārt kritika izgājusi no aplamām piezīmēm un lietas pārprašanas, vai arī parādījusi lietas nezināšanu un nesaprašanu. Lietišķa kritika ir vienmēr vēlama un apsveicāma; tā negrib kaitēt, tā grib palīdzēt tikt uz priekšu, kļūt pilnīgākām. Tā uzmodinājumu un kritikas pavadīta mūsu ūniv. ir augusi un attīstījusies: fakultātes ir tiktāļu izveidojušās, ka varam izlaizt speciālistus bez zināšanu lakunām, vispusīgi izglītotus. Par to mums no sirds jāpateicās ir visiem universitātes darbiniekiem par viņu pašai aizliedzīgo pūliņu, par viņu negulētām naktīm un tulznainām rokām dažādus institūtus iekārtojot.

Pie universitātes dzīves un saimes pieder arī akadēmiskā jaunatne;

arī viņa ir ūniversitātes celšanā un veidošanā savu artaviņu ziedojusi, savus akmentiņus ielikusi cēlā būvē. Bet par viņu runājot man pieņāksies arī pielietot kritiku, tikai gribu lūgt, lai neuzjem manu kritiku kā ļaunprātīgu, bet kā nākušu no cilvēka, kas mīl ūniversitāti, kas mīl ne mazāk jaunatni un kas visu gatavs darīt, lai tikai abas ietu pa pareizu un istu ceļu.

Esmu novērojis, ka dažkārt mūsu jaunatne negrib iet pa to ceļu, kas cēlis mūsu ūniversitāti, — darba ceļu. Studenti stipri ilgi studē. Mūsu noliktais normālais studiju laiks gan domāts vidējam studentam, bet to neizpilda arī apdāvinātākie. Kāpēc? Gan tāpēc, ka aplam velti valkā doto brīvību. Kur valda kursu sistēma, tur redzam, ka kārtīgāki beidz ūniversitāti; kur pilna brīvība, tur vairāk noziedzās pret brīvību. Pirmcs gados maz strādā. Kāpēc mēs aizmirstam, ka latvieši vienmēr bijusi darba tauta, vienmēr darbu cienījusi? Kāpēc tad lai mēs to uzskatām par sodu vai par lāstu? Pareizi, mūsu laiki nav darba mīļotāji, darbu uzskata kā nīstamu šķiru uzspiestu. Bija laiki, kad darbs stāvēja citādā cieņā, piem. viduslaikos, kad darbu darīja Dievam par godu, vienmēr turēdami acu priekšā atbildību, kas viņam būs jānodod. Mūsu tēvi arī darbu cienīja darba dēļ, nākotnes, savu bērnu dēļ. Mūsu mātēm nebūt nebij grūti soli spert mūsu dēļ. Kāpēc tad mums grūti darbu darīt mūsu pašu, mūsu nākotnes dēļ? Nē, nevairīsimies no darba, kā no viņa nevairās jūsu skolotāji ūniversitātē. Darbs nāks vispirms Jums pašiem par labu, darbs nodrošinās Jūsu nākotni, un ne tikai māteriālo pusi vien, bet arī veselību, jo darbs dara veselu, it īpaši gara darbs. Darbs nodrošinās mūsu tautas, mūsu pašu valsts nākotni, jo Jūs būsit nākošie tautas un valsts darbinieki un Jūsu rokās mēs, vecākā paaudze, nodosim viņas likteni. Nav cita ceļa noskatot šo likteni labvēlīgi tautai un valstij, kā darba un pūliņu ceļš. Strādājot un atkal strādājot viss ļauns Jums paies secen.

Labi zinu un saprotu, ka daudzreiz ar visu labo gribu nevar darīt ūniversitātes darbu, jo jāpelna dienšķa maize papriekš un tad var nākt klausīties lekcijas un likt eksāmenus. Tā tas bieži ir, bet arī tas vēl nav par iemeslu, lai nepiespiestos pie darba. Neaizmirstiet, ka darbs ir vislabākā rekomendācija nākošā dzīvē. Krietnu darbinieku vieta meklē, no vāja darbinieka vieta bēg. Krietnam darba mīlētājam nav ko būties no konkurences; viņš izturēs ikkuŗu un uz-

varēs ikuņķā sacensībā. Konkurence bīstama ir neviņīgam. To jemi vērā, mīļā jaunatne!

Bet ja konkurence top par lielu, ja uz vienu vietu pieteicās 50 un vairāk kandidātu, ja ir zināma aroda pārprodukcija, ko tad? Vēl mums tādas nav; vai viņa būs, to neņemos apgalvot, varbūt kādreiz, kad ūniversitātes studentu skaits būs un pastāvēs 8000 vai vairāk. Un ja tāda iestātos, tad vaina būs izvairīšanās no darba, bēģšana no laukiem. Mēs visi gribam dabūt vietu pilsētās, kultūras centros, tuvāku teātriem un citām izprieas vietām; bibliotēkām un mūsejiem, tā arī saka, bet cik nopietni, tur man nav daudz pierādījumu. Šīs aizbildināšanās skan man it kā tās būtu drusku egoistiskas; te runātājs nostāda sevi pirmā vietā un aizmirst, ka īstā kalpošana ir kalpošana augstākiem ideāliem, savai tautai, savai zemei. Aizmirst, ka mēs pa lielākai daļai esam zemes bērni, aizmirst, ka tiem un arī īstiem pilsētniekiem pilsētu dzīve ir liktenīga.

Ne, mīļā jaunatne un īpaši tu, lauku jaunatne, lai tevi nevaldzinā pilsētu kultūra, kas vienmēr naidīga lauku kultūrai! Neaizmirsti, ka tikai lauku kultūra ir tā, kas uztur šo pilsētas kultūru; ja pilsētas asinis neatjaunotos ar lauku asinīm, tad pilsētas aizietu bojā. Tikai pastāvīgie jaunie ļaužu ielūdumi izsargā pilsētas no galīgas izmiršanas. Uzmanīgs lauku darbs, tas dara cilvēku spēcīgu, veselu garīgi un miesīgi. Un ja pie mums kādreiz būs dažādos arodos pārprodukcija un mēs nevarēsīm savā arodā atrast nodarbošanos, tad intelligentu cilvēku neatbaidīs nekāds darbs. Izglītots cilvēks pratīs vienmēr savā apkārtnē un apstākļos orientēties; izglītība jau ir orientēšanās mācēšana. Īsti izglītots nebaidīsies arī ne no kāda darba. Kā jūs domājat, jūs lauku jaunekļi un jaunekles, vai tad, kad Jums pilsētā jūsu arods pagriezīs muguru, vai tad Jūs nevariet pamēģināt savam arodam sekot uz laukiem, un ja beidzot arī uz laukiem nebūs vairs jūsu aroda vietas, vai tad tēva zeme Jums nevarēs darbu dot, vai tēva zeme nav kopjama, vai jūsu koptā zeme negribēs augļus nest, jūsu kaisītā sēkla negribēs dīgt? Protams, ka izglītots cilvēks nekad negribēs būt citiem par kungu, bet pats nevairīsies no darba. Bet jūs teiksiet, vai tad tādēļ man vajadzēja studēt, vai tādēļ tikdaudz tērēties, vai tā lai atmaksājās mani un manu vecāku upuri? Man šķiet, ka neviens upuris nav par lielu, ne par smagu, lai tikai gūtu izglītību; man šķiet, ka iegūtā izglītība stādāma augstāk, kā arods, speciālitāte; un savu izglītību

Jūs varat izmantot it visur. No Jūsu izglītības mantos tēvs, māte, brāļi, māšas, mantos tālāka apkārtne, tīrums un pļava, dārzs un mežs. Intensīvi lauku darbi ir tikai nedaudz mēnešus gadā, vismaz 6 mēneši nav jāstrādā pat visa isā diena. Vai tur neatliek laika arī tādām darbam, ko prasītu jūsu izglītība? Bet šis padoms jau der tam gadījumam, kad vairs nav kur tverties. Ja Jūs gribat būt skolotājs, vai tad domājat, ka Jūsu darbs būs tikai darbs vidusskolā, vai aroda skolā. Man liekas, ka arī pamata skolā darbs nebūt Jūs nepazeminās, nebūt nenesīs Jums negodu. Ir jau vietas, piem., Vācijā dažos apgabalos, kur jau tagad prasa no pam. skolotāja augstāko izglītību. Ja Jūs gribat būt tiesību zinātņu pratējs, vai tad lai vienīgais ideāls ir zvērīnāts advokāts, vai senātors, vai departamenta direktors? Ne, man šķiet, ka visiem mūsu lauku pašvaldību, pagastu darbvežiem, skrīveriem būs ar laiku jābūt jūristiem. Kāpēc jūrists jau tagad nevar būt par tādu? Šais vietās dzīvot var, pie tam jāprasa, vai gan ikreizes sliktāk, kā zvērīnāts advokāts, vai viņa palīgs. Vai tiešām īsti izglītots cilvēks nevar uz laukiem darbveža lomā nest vairāk svētības un labuma savai apkārtnei nekā advokāts Rīgā u. c.? Ar citiem arodiem ir tāpat.

Vai mums nederētu pārdomāt par šiem jautājumiem un būt gatajiem visādiem nākotnes pārsteigumiem. Es nebūt nedomāju, ka jau tagad tūlī iestāsies pārprodukcija, es domāju, ja mēs iemācīsimies ikkatru darbu cienīt un mīlēt un nekādu darbu neturēsīm par zemu, tad nekad nebūs pārprodukcijas. Nava pirmā reize, kad es saucu neaizmirst zemi, kas mūs ir lielus audzinājusi, kas mums dod spēku nogurumā, kā Antejam, kas cīnā piekļaudamies zemei, atjaunoja nogurušos spēkus un uzvarēja. Es pats zemi mīlu, arī darbu, ko zemei dodam, un mana pārliecība ir, ka zeme būs mūsu glābēja.

Mūsu tēvi gan dažkārt gribēja redzēt savus dēlus it kā vieglākā darbā, bet viņi nepazīna intelligentā cilvēka rūpes un bēdas un darba grūtības. Viņi pazina kungu, kas dzīvoja bez darba un smalki ģērbās, un savā vecāku mīlestībā arī vēlēja bērniem bezdarba dzīvi. Tā bij maldīšanās; tā maldās arī tagad daži vecāki, daudz studentu — visi tie, kas vieglāku dzīvi meklēdami studē.

Kā mūsu universitāti cēla entusiasma pilns pašai dziedzīgs darbs, tā Jūs un mūsu dzimteni, mūsu Latviju cels un puškos un darīs laimīgu mūsu neatlaidīgs, priecīgs darbs. Novēlu Jums darbu, darba mī-

lestību un prieku; tad būs sekmes, tad būs labklājība Jums, mums un mūsu Latvijai.

Dievs, svētī Latviju!

Pēc nodziedātās Latvijas himnas *prof. Nik. Malta* nolasīja svētku runu: „Latvijas daba“.

Ļoti godātie svētku viesi! Ar kāda apgabala dabu saprotam šā apgabala ģeogrāfisko īpašību kopsummā: ģeogrāfiskais stāvoklis, sauszemes un ūdens attiecības un viņu robežas, reljēfi, klimats, ģeoloģiskie un augsnes apstākļi, flōra, fauna un, beidzot, arī cilvēks ietilpst jēdzienā daba, tā plašākā nozīmē. Neanalizējot sīkāki cilvēka attiecības pret pārējiem dabas elementiem, kuŗus vienīgos turpmāk sauksim par dabu, varam teikt, ka vismaz vēl šimbrīžam cilvēks ir no tiem lielā mērā atkarīgs.

Daba pirmā kārtā iespaido cilvēka saimniecisko dzīvi. Apskatot Latvijas dabu no šī viedokļa, redzam, ka sakarības starp dabu un mūsu tautas saimniecisko dzīvi ir ciešas un daudzējādas. Aprobežotā laika dēļ šo sakarību sīkāka analīze te šodien nav iespējama. Par to dabas pētniecību, kas stāda sev galv. kārtā praktiskus mērķus jāatzīmē, ka meteoroģiskā, hidroģiskā un augsnes apstākļu pazīšanas nozīme lauksaimniecībā, tāpat kā jūras pazīšana kuģniecībā un zvejniecībā, ir skaidra. Tāda pat nozīme mūsu saimniecībā tiem pētījumiem, kam sakars ar mūsu dabas bagātību izmantošanu, vispirms attiecīgo objektu atrašanās vietas un viņu daudzuma noskaidrošana. Jāņem vērā, ka pētījumi šai virzienā var dot vērtīgus rezultātus arī tad, ja neizdotos sasniegt izcilus esošus panākumus, kā piem., atrast mūsu zemē sāli vai naftu. To rāda ķēmiķijas un lauksaimniecības fakultātes mācības spēku pētījumi par mūsu dziednieciskiem ūdeņiem, avotu un ezera kaļķiem, kūdras bagātībām u. c.

Daba noteic ne tikai tautas saimniecisko, bet arī, vismaz pa daļai, viņas garīgo dzīvi un vēsturi. Piegriežoties Latvijas dabas apskatām no šī viedokļa, vispirms jākonstatē, ka klimata, flōras un faunas ziņā Latvijai ir pārejas apgabala raksturs. Latvijas teritorijā norisinās pāreja no maigā piejūras uz kontinentālo Austrum-Europas līdzenumu klimatu. Vesela rinda augu (minēšu no tiem tikai pazīstamākos, kā īvi un efeju), aug piejūras joslā un to nav vairs Latvijas austrumos. Daži no tiem, kā piem., *Erica tetralix*,

sasniedz mūsu jūrmaalā savu vistālāk uz ziemeļ-austrumiem izvīrīto izplatības punktu, — tie ir atlantiskās Eiropas izstarojumi, kas izdziest mūsu jūras piekrastē. Caur Latviju stiepjas tā tad netīkai divi kultūras, bet arī divu dabas veidu robeža: te saduras okeāniskie rietumi ar kontinentāliem austrumiem. Mūsu tautas uzdevums — būt par saistošu locekli vidū starp divām kultūras pasaulēm, izriet arī no Latvijas dabas. Bet daba sniedz mums arī vēl tālākus norādījumus. Ja arī dabas apstākļu ziņā atrodamies gan pārejas apgabalā, tad nepārprotami mūsu daba tomēr stāv tuvāk rietumiem, nekā austrumiem. To rāda, piem., mūsu flōra, kas no šī viedokļa jau agrāk citu analizēta. Baltijas flōra, visumā jemta, daudz līdzīgāka Dienvidus-Zviedrijas, nekā, piem., Krievijas Tveras guberņas flōrai. Baltijas jūra tā tad arī dabas apstākļu ziņā, tāpat kā kultūras un politiskā ziņā, parādās nevis kā norobežotājs un dalītājs, bet gan kā apvienotājs faktors.

Mūsu zemes dabai ir neapšaubāms sakars ar mūsu tautas garīgām īpašībām, tās garīgo seju. Tas redzams arī no tam, ka līdztekus dabas dažādībām, piem., Zemgales līdzenumā un Augškurzemes un Vidzemes augstienē, iet arī dažādības iedzīvotāju raksturā. Pēdējās saskatāmas zināmā mērā arī mūsu tautas darbinieku galerijā. Tā auglīgais, bagātais, bet dabas apstākļu ziņā arī drusku vienmuļais Zemgales līdzenums devis veselu rindu ar stingru gribu un praktisku prātu apbalvotu darbinieku politikā un oikonomiskās dzīves laukā, kurpretim no reljefa ziņā nemierīgākās un gleznainākās Vidzemes augstienes un viņai dabas apstākļu ziņā radnieciskās Augškurzemes nākuši pārsvarā rakstnieki un mākslinieki. Var noteikti apgalvot, ka darba mīlestību, šo mūsu tautas rakstura cildeno īpašību, ir audzējusi mūsu daba, — mūsu daba, kas no vienas puses spiež cilvēku ēst maizi vaiga sviedros, bet no otras arī atalgo cilvēka pūliņus un neliek tam izmisumā noļaut rokas.

Latvijas dabai gan trūkst dienvidus dabas spilgto krāsu, kalnu lieliskuma, tuksnešu mistikas un stepju sērās vienmuļības; viņā valda zināma mērenības noskaņa, bet tai netrūkst s k a i s t u m a. Tikai šis skaistums nav kā mirdzošs spīdekļis, bet kā vizuļojoši apslēpti dārgakmeņi, kurus skata tie, kas tos prot atrast. Latvijas raksturainava ir idilliska ar vieglu viļņotu reljēfu, auglīgām druvām, izklaidus stāvošām mājām, ar ezeriem ielejās un birzēm pakalnos. No šīs ainas mums dveš pretim dzīves un darba prieks un šķiet itkā ainava mums sacītu:

esiet vienkārši, patiesi, priecīgi un uzticieties darbam kā jūsu dzīves saturam.

Daba ir neizsīkstošs tēvijas mīlestības avots. Ticībā uz to dažas mūsu jaunākās studentu organizācijas ir ar dabas jaukumiem apveltītās vietās uzcēlušas akmeņus ar uzrakstiem: „Raugies uz skaisto Latviju un priecājies par to“, skan kāds apraksts vienā no šiem akmeņiem, ko dažus gadus atpakaļ kādā vēlā rudens ekskursijā ieraudzījām uz Sietiņieža, starp Lodi un Valmieru.

Lielas ir vēl literātūrā neizmantotās dabas aistētiskās vērtības. Mūsu daiļliterātūrā sastopam daudz no dabas jemtu tēlu, kā ziedošu ābeli, ievu, sarkano āboliņu u. daudz citu. Daži, kā piem., ziedošais kastanis (kastansveces), jemti jau pilsētas kultūras apstākļos. Katrs, kas stāv dabai tuvu, zina, ka bez literātūrā parasti lietotiem, atrodams liels daudzums aistētiskā ziņā augstvērtīgu tēlu. Bet lai tos varētu ievest literātūrā, vajadzīgs viņus pazīt ne tikai rakstniekam, bet arī lasītājam. Dabas zinātniskā analīze nevis nospiež, bet gan paceļ dabas skaistuma izjūtu, padziļina to. Tiešām, vai jūras braucējam, kas, tuvojoties Kurzemes krastiem, redz Zilos kalnus paceļamies kā dzimtenes sveicienu, šie kalni neizliksies vēl skaistāki, ja viņš zinās, ka tie un Undžava pie to kājām, slēpj mūsu floras brīnumus — īvi, efeju u. c. Un vai Gaujas ielejas grāvas nebūs daudz ieguvušas to apmeklētāju sajūtā, kas sarkanās devona smilšakmens klintis neuzlūkos vienīgi tikai kā kādu mūsu līdzenuma apstākļos savādu parādību, bet apzināsies, ka viņu priekšā ir zemes sensenu laiku liecinieki, to laiku, kad bruņuzivs bija augstākā būtne organismu starpā. Un ja tas ir tā, kamdēļ tad mūsu klejojumos pa dzimtenes dabu mēs savu ceļotāja prieku lai nepadziļinātu ar radīšanas prieku, jemot dalību dzimtenes dabas pētniecības darbā.

Augsti godātie svētku viesi! D a b a s p ē t n i e c ī b a ir viena no mūsu gara dzīves jaunākām parādībām. Latviešu dabas pētnieks ir jauns, daudz jaunāks kā latvju valodnieks vai vēsturnieks. Var bez pārspilēšanas sacīt, ka latviešu dabas pētnieks-speciālists ir radies tikai Latvijas Universitātes pastāvēšanas laikā. Šai laikā caur universitāti un skolu tautā izplatījušās faktiskās dabas zināšanas un tā likti pamati dabas zinātņu pareizai izpratnei, jo dabas zinātņu populārizēšana, iesākama nevis ar priekšlasījumiem par evolūciju un darvinismu, kā tas daudzkārt agrāk darīts, bet gan sniedzot vispirms nepiecieša-

mās faktu zināšanas. Tas panākams, novērojot dabu, jemot dalību vieglāku pētniecisku uzdevumu atrisināšanā (Var ar zināmu tiesību piejemt, ka fisiku mūsu dienās vairāk populārizējis rādio un rādioamatieris, kuŗa darbībā var būt arī radoši momenti, nekā priekšlasījumi par relatīvitātes un ēlektronu teoriju).

Dabas zinātnes, sevišķi aprakstāmās, par kuŗām vienīgi gribu runāt, ir pirmā kārtā faktu reģistrētājas zinātnes. Lielais organismu formu skaits, viņu atkarība no telpas un laika (ģeogrāfiskie un vēsturiskie momenti) dod rezultātā milzīgu faktu daudzumu, kā reģistrēšana un apstrādāšana prasa lielu darbinieku skaitu. Dabas pētniecības stāvoklis kādā zemē stāv tamdēļ tiešā atkarībā no darbinieku skaita. Tā, piem., Somijā, kur vidusskolu abiturientiem pastāv sevišķi pārbaudījumi dabas objektu (augu, dzīvnieku, minerālu) pazīšanā, daba ir labāk izpētīta nekā daudzās vecās kultūras zemēs Vidus-Europā. Mēs sagaidām, ka dabaszinātņu fakultāti beigušie kandidāti turpinās strādāt pētnieciski, cik tas iespējams viņu darba apstākļos, un ceram, ka arī citu, dabas zinātnēm tuvu stāvošu profesiju darbinieki, kā ārsti, farmaceuti, lauksaimnieki u. c., piedalīsies Latvijas dabas pētīšanā, kā tas ir jau bijis, sevišķi agrākos gados. Darba ko darīt ir vēl daudz. Minēšu tikai dažus piemērus no tām dabas zinātņu disciplīnām, kas man tuvākas. Tā mūsu zemākie augi ir vēl dažās grupās nepietiekoši izpētīti, kaut gan pēdējos 10 gados tie ir bijuši ūniversitātes botaniskā institūta galvenais pētīšanas objekts. Par augstākiem augiem, ziedaugiem, sakāms, ka mēs gan esam labi orientēti mūsu ziedaugu flōras sastāvā, bet vēl ļoti nepilnīgi pazīstam atsevišķo sugu izplatību Latvijā. Mūsu ziedaugu sabiedrības vēl arī ļoti trūcīgi izpētītas. Līdzīgi zemākiem augiem arī mūsu zemākie dzīvnieki, bezmugurkaulainie, daudzās grupās vāji pazīstami. To izpētīšanu spraudis sev par mērķi sistēmātiskās zōoloģijas institūts. Tāpat tas ir arī citās dabas zinātņu nozarēs: kā ģeoloģijā, fisiskā ģeografijā. Te, piemēram, minētā flōras un faunas pētīšanā, var jemt dalību liels interesentu skaits. Katrs, kam ir dabaszinātniska priekšizglītība, kam ir interese, kam ir, kā mēs to sakam, „formu mīlestība“, un kam ir griba pārvarēt pirmās grūtības, kādas rodas iestrādājoties kādā grupā, var atrast šē darbu un gūt sev garīgu apmierinājumu.

Par to dabas pētniecības daļu, kas jau no paša sākuma sprauž sev praktiskus mērķus, runājām agrāk. Bet arī nupat minētās teorētiskās

dabas pētniecības rezultāti var vēlāk iegūt praktisku nozīmi. Gribētu uzsvērt arī kādu audzinātāju momentu, kas saistās ar pētniecību vispārī un arī dabas pētniecību. Un tas ir sekošs. Dabas zinātnēs, varbūt spilgtāki nekā citur, sajūtam, ka nodziļināšanās atveŗ mums brīnišķas pasaules lietas, kuŗām līdz tam staigājām garām bez ievēribas. Mēs sajūtam, ka tikai nodziļināšanās kādā lietā var dot mums garīgu apmierinājumu, un ka mums ir jāatrod ceļš uz viņu, t. i., šo nodziļināšanos no mūsu dienu steigas un zināmas paviršības. Un beidzot, pāris vārdu dabas pētniecības un dabas pētnieka raksturošanai no cita viedokļa.

Ļoti godātie svētku viesi! Kāds ļoti godāts kollēga — valodnieks kādā sēdē izteicās par latīņu valodu, ka viņā esot mūžības ieskaņas. Un to dzirdot man nāca prātā domas, ka arī mūžība var būt dažāda. Tā mūžība, par ko domāja runātājs, bija humānista mūžība. Dabas zinātniekam mūžības jēdziens saistās ar daudz ilgāku laiku, un jau pirmais solis viņā sniedzās pāri cilvēces mūžam. No zemes senātnes, piem. devona, kad radās Gaujas smilšakmens un Daugavas dolomita ieži, mūs šķiŗ grūti aptveŗams laika sprīdis. Bet par laikmetu 10 līdz 12,000 g. pr. Kr., kad nokusa mūsu zemē šlūdoņa ledus, dabas zinātnieks runā, kā par nesenu pagātni, un ap 900 pr. Kr., kad notika mūsu zemē spēja klimata maiņa, dabas zinātniekam sākas laikmets, ko tas identificē ar tagadni, kaut gan toreiz vēl laikam nebija mūsu tautas tagadējā nozīmē.

Dabas zinātnieks nav nebūt obligātais noliedzējs un protestants, kādu viņu daudzi iedomājas, tāpat, kā nav arī nesamierināmu pretešķību starp reliģiju un dabas zinātnēm. Bet ir saprotams, ka dabas zinātnieks, kas operē ar neaptveŗamiem laikiem un tādiem pat attālumiem pasaules telpā, kam gaŗ acīm slid organismu pasaules maiņas un ēvolūcijas norises zemes mūžā, vienā otrā lietā, piem., trādiciju jautājumos, ir, varbūt, sacīsim, skeptiskāki noskaņots kā citi. Un ja mēs to viņam arī skaitītu par trūkumu, tad no otras puses varētu varbūt atzīt, ka cilvēkam ar dabas zinātnisku domāšanas veidu ir arī zināmas priekšrocības. Un viena no tām būtu spēja vieglāk pacelties pāri savam laikam un ar brīvu skatu raudzīties nākotnē. Tas, kā zinām, ir grūts, bet svarīgs uzdevums, svarīgē ne tikai tautas vadoņiem, bet arī kuŗam katram cilvēkam.

Un arī šodien mūsu ūniversitātes 10 gadu svētkos lai mūsu skats

nebūtu vērsti tikai atpakaļ, bet arī uz priekšu, nākotnē. Lai svētku pacilātībā apzināties, ka tikai uzklusot nākotnes balsi un izprotot nākotnes uzdevumus, mums izdosies uzcelt te Dzintarjūras krastā istu gara gaismas, gara brīvības un gara dailes pili. Lai baltās bērzu birzes, kas mirdz mūsu dzimtenes pakalnos, ir šīs mūsu gaišredzības simbols!

Aktu noslēdza *Studentu padomes priekšsēdētāja J. Raiskas* un *L. Ūniv. absolventa cand. oec. D. Muškes* runas:

a) Ļoti godātie Ministru kungi, godājamais Rektora kungs, mācības spēki, godājamie svētku viesi, kommitones un kommitoņi.

Šodien svin mūsu alma mater savu desmit gadējo darba dienu. Dziļā godbijībā un pateicībā liecu savu galvu universitātes studentu vārdā un uzdevumā veiktā lielā darba priekšā. Lai ir atļauts man šeit apliecināt Latvijas studentu uzskatus un mērķus, kurus mēs cenšamies sasniegt.

... Liekot mūsu valsts pamatus, lika arī mūsu gara un zinātnes cietokšņa pamatus — nodibināja Latvijas Ūniversitāti. Šis cietokšnis kļuvis stiprs un nesatrīcināms un viņu atāj daudz bruņinieku, kas nes gara gaismu un zinātnes spēku Latvijas pilsētās un ārēs. Bruņoti zinātnes ieročiem un pildīti tēvijas mīlestības, tie stāvēs un kritīs par mūsu dzimto zemi.

Tāpat kā mūsu valstij, arī mūsu alma mater pirmās dienas bija grūtas. Grūtas bija arī mūsu pirmo studentu dienas. Tikko kā nolikuši kara šauteni un izbeiguši cīņu par tēvzemes brīvību, tie ķērās atkal pie zinātnes, lai, smēluši spēkus no šī avota, varētu stāties pie radošā darba un strādāt savai tēvijai par svētību.

Bet pirmais šķērslis bija grūtie māteriālie apstākļi. Vajadzēja studēt, bet vajadzēja arī pašiem uzturu pelnīt. Valsts izpostīta, pilsētas un lauki izpostīti; studenti reti kāds saņem pabalstus no saviem tuviniekiem. Studenti tomēr atrada izeju. Tie ķērās ar darba prieku pie sava stāvokļa uzlabošanas un nodibināja pašvaldību pašpalīdzībai — Studentu padomi. Strādājot garīgo darbu, tie bija spiesti arī gādāt par māteriālo pusi.

Daudz veikts Studentu padomē 10 gadu laikā, bet daudz darba vēl priekšā. 10 gadi bijuši kā sagatavošanās turpmākam. Vēl mēs nevaram uzskatīt studentu apstākļus par normāliem. Studentu padomei

jāgādā, lai paceltos studentu nams ar lētām istabām, lētu un labu viruvi, viegli pieejamiem mācības līdzekļiem, kā arī trūcīgiem un spējīgiem izgādāt materiālus pabalstus. To ir iespējams sasniegt, kā mēs to redzam ārzemēs pie citu valšķu studentu pašvaldībām. Mums jāgādā, lai ikviens students varētu studiju laikā nodoties netraucēti zinātniskam darbam. Mēs ceram un ticam, ka to panāksim; mēs ticam arī, ka sabiedrība neliegs savu palīdzīgu roku. Lai nerunā, ka mums ir akadēmiski izglīto to pārprōdukcija. Runa var būt, ka ne ikkatrs māk un grib piemēroties praktiskai dzīvei. Lai smelās visa tauta no mūsu gaismas avota.

Gribu vēl izteikt šinī vietā dziļi izjustu pateicību Ūniversitātes Padomei un mācības spēkiem par lielo pretimnākšanu un pabalstu studentu pašvaldībai un par lielo darbu pie mūsu ūniversitātes zinātnes līmeņa pacelšanas. Mūsu stingrs princips ir neiejaukties ūniversitātes mācību jautājumos. Mēs ticam mūsu zinātnes krīvjēiem. Mēs ticam mūsu almae matris spožai saulei. Mēs ticam mūsu tēvijai Latvijai. —

Vivat, crescat, floreat alma mater Latviensis in aeternum!

b) Priekš 10 gadiem šinīs telpās notika atklāšanas svinības latviešu tautas zinātnes templim — mūsu ūniversitātei. Toreiz vēl valsts nebija atbrīvota no ārējiem ienaidniekiem. Valsts austrumos cīnījās tautas dēli, šo starpā daudz studentu. Arī tuvējā Zemgale atradās citas varas rokās. Tomēr valsts vīros un visā sabiedrībā valdīja ieskats, ka drīzumā Latvija atbrīvosies, un šīs 3 valsts zvaigznes: Vidzeme, Kurzeme un Latgale būs viena vienība. Šis latviešu tautas gaišais skats nākotnē, enerģija un darba prieks deva drosmi stāties pie lielā ūniversitātes organizēšanas darba.

Latvijas zinātnes templis sāka pirmos soļus, bet latvju tautai vēl nebija lemts strādāt mierīgu darbu. Ienaidnieks, kuŗš uzturējās Zemgalē, tuvojās Rīgai. Studentiem bija jānoliek uz laiku gara ieroči un jāķeŗas pie šķēpa un zobena. Visa tauta aizstāvēja Rīgu, sargājot Daugavu. Daudz studentu un skolnieku — šie Daugavas ērgļi — nolika uz tēvijas altāŗa savas galvas par Latvijas valsti, par savu alma mater. Ienaidnieks nespēja satriekt valsts apziņu, jo latvju dēli stāvēja stingri savās sarga vietās. Tikko ienaidnieku lielgabalu un loŗmetēju troksnis aplusa, organizētāji turpināja pārtraukto darbu.

Tagad mēs varam droši teikt, ka Latvija tuvojas tiem laikiem, ko citas tautas sen jau redz. Mums ir pašiem sava valsts, pašiem sava

ūniversitāte. Tautas enerģija, neatlaidība, darba prieks un gaišais skats nākotnē, kas šīnī jūbilējas gadījumā izteicas ūniversitātes mācības spēkos, ir 10 gados veicis lielo darbu. Tūkstošiem Latvijas dēlu un meitu paplašina savas zināšanas mūsu ūniversitātē. Katru gadu atveras viņas durvis jauniem zinātnes tīkotājiem. Katru gadu paveras durvis, lai pa viņām izietu jauna intelligēnce, kuŗa kopā ar gūtām zināšanām darbotos tautas druvā. Daudz no šiem jauniem darbiniekiem iet uz turieni, kur druva vēl nekopta. Viņi bieži nejautā, cik darbs ir izdevīgs, viņi iet tur, kur vajadzība sauc. Lai gan ūniversitāte nesagatavo pilnīgi praktiskai dzīvei, tad tomēr beigušo vārdā varu apliecināt, ka iegūtās zināšanas savā speciālitātē dod lielas priekšrocības praktiskā darbā. Dzīves skolā, kuŗā cilvēks mācās visu mūžu, viņš savas gūtās zināšanas var izmantot un papildināt, par svētību sev un savai tēvijai.

Ja priekš 10 gadiem ūniversitātei vienīgi bija tukšas telpas, tad tagad viņas ir izdaiļotas; mūsu ūniversitāte izstaro gaismu visai tautai. Viņa savās sienās audzina pilsoņus, kas nododas valsts, sabiedriskam, kultūrālam un saimnieciskam darbam. Beigušie audzēkņi nevis attālinās, bet gan tuvojas tautai. Ja agrāk zināmā mērā daudzi pazuda lielajā Krievijā, tad tagad viņi darbojas tepat savā apkārtnē, un viņu zināšanas, tāpat kā saules stari, iespiežas visattālākos novados.

Latvijas Ūniversitāti beigušo vārdā man ir tas gods dziļi noliekt galvu rektora un mācības spēku priekšā un izteikt izjustu pateicību par sniegtām gara mantām. Novēlēsim mūsu almae matris iet tālāk iesākto taku un sasniegt pilnību. Lai tā pati sajūsma, darba prieks un neatlaidība pavadītu mācības spēkus nākotnē, kā tas bija ūniversitātes saorganizētājiem un viņas izveidotājiem. Lai dzīvo, zeļ un zied Latvijas Ūniversitāte mūžīgiem laikiem.

Beigās visi kopēji nodziedāja „Gaudeamus igitur“.

Studentu koris pušķoja tiklab dievkalpojumu, kā aktus ūniv. aulā un Nācionālā operā ar vairākām dziesmām.

Nākošā dienā bij sarīkota:

Latvijas Ūniversitātes telpu, institūtu, labōrātōriju, mūseiju un darbu āpskate (svētdien, 29. septembrī, plkst. 10—12,30).

1. Architektūras fakultāte sarīko studentu darbu un fakultātes māteriālu krājumu āpskati L. Ū. galvenā ēkā, Raiņa bulv. 19, ieeja no Merķeļa ielas.

- a) 52. rasētava: 1) praktiskie darbi tēlotājā ģeometrijā,
2) " " būvkonstrukcijās,
3) rasējumi statikā,
4) " pilsētu iekārtā,
5) " dekoratīvās mākslas elementos.
- b) 33. klausītavā: studentu uzmērojumu darbi.
- c) Architektūras darbnīcā A
- d) " " B
- e) " " C
- f) Mākslas darbnīcās.

Apskates būs atvērtas arī 17.—19. p. p.

2. Filoloģijas un filosofijas fakultāte dara pieejamus:

- a) mākslas kabinetu L. Ū. galvenā ēkā, Raiņa bulvārī 19, II. stāvā,
- b) austrumu filoloģijas kabinetu Baznīcas ielā 5, sētas namā,
- c) darbu un kolekciju apskati fakultātes bibliotēkā un mākslas kabinetā L. Ū. galvenā ēkā, II. stāvā,
- d) psiholoģijas kabinetu,
- e) fōnētisko kabinetu.

3. Inženierzinātņu fakultāte sarīko studiju gaitas un studiju darbu apskati ūniversitātes galvenā ēkā, Raiņa bulvārī 19,

- a) 12. klausītavā (II. stāvā) šādos priekšmetos: augstākā matēmatikā, tēlotājā ģeometrijā, būvkonstrukcijās, tehniskā zīmēšanā, uzrakstos un plānu zīmēšanā, mašīnu elementos, zemākā ģeodaisijā, un kļūdu teorijā, ēku prōjektos.
- b) 15. klausītavā (II. stāvā) šādos priekšmetos: dzelzs konstrukcijās, dzelzs tiltos, koka tiltos un masīvos tiltos, būvmēchanikā,
- c) 13. klausītavā (II. stāvā) šādos priekšmetos: ceļos un dzelzceļos, sanitārtechnikā, ūdensbūvēs, kultūrtechnikā, meliorācijā, lauksaimniecības būvniecībā,
- d) Ģeodaisijas institūtā (ieeja no Merķeļa ielas, I. stāvā): zemākā un augstākā ģeodaisijā.
- e) Inženierkonstrukciju pētīšanas institūtā būs atvērtas šādas labōrātōrijas: hidrotehnikas, betontechnikas, konstrukciju pārbaudes, sanitārtechnikas un fōtografijas.

4. Chēmijas fakultāte atver apskatei šādas iestādes (labōrātōriju ēkā Kronvalda bulvārī 4), no plkst. 10.—12., 30. un 17.—19.

- a) neorganiskās chēmijas labōrātōriju,
- b) kvantitatīvās analises labōrātōriju,
- c) kvalitatīvās analises labōrātōriju,
- d) organiskās chēmijas labōrātōriju,
- e) fisikālās chēmijas labōrātōriju,
- f) fōtochēmijas labōrātōriju,
- g) tiesu chēmijas labōrātōriju,
- h) uzturas un baudu vielu labōrātōriju,
- i) tehnoloģijas labōrātōriju,
- j) kurināmo vielu tehnoloģijas labōrātōriju,
- k) chēmijas pamatvielu tehnoloģijas labōrātōriju,
- l) tauku un eļļu tehnoloģijas labōrātōriju,
- m) šķidrvielu tehnoloģijas labōrātōriju,
- n) silikātu tehnoloģijas labōrātōriju,
- o) ēlektrochēmijas labōrātōriju,
- p) minerālōģijas institūtu,
- r) tehnoloģijas mūseiju,
- s) ārstniecības vielu izmeklēšanas labōrātōriju, Baznīcas ielā 5,
- t) farmakoloģijas institūtu, Baznīcas ielā 5.

5. Lauksaimniecības fakultāte atver apskatei visas savas labōrātōrijas un kabinetus fakultātes telpās, Kronvalda bulvārī 1, no plkst. 10.—12., 30.:

- a) augkopības kabinetu,
- b) biškopības kabinetu,
- c) būvniecības kabinetu,
- d) dārzkopības kabinetu,
- e) entomoloģijas kabinetu,
- f) fitopatoloģijas kabinetu,
- g) lauksaimniecības mašīnu kabinetu,
- h) lapkopības kabinetu,
- i) kūdras tehnoloģijas labōrātōriju,
- j) lauksaimniecības chēmijas labōrātōriju,
- k) mikrobioloģijas labōrātōriju,
- l) piensaimniecības labōrātōriju,

- m) rūgšanas tehnoloģijas labrātōriju,
- n) zōotechnikas labrātōriju,
- o) meža tehnoloģijas labrātōriju.

Tāpat arī mežkopības nodaļas labrātōrijas Baznīcas ielā 5, dz. 11 un 12 (sētas namā).

6. Matēmatikas un dabas zinātņu fakultāte dara pieejamus:

- a) astronomijas observātōriju Raiņa bulv. 19,
- b) ģeoloģijas institūtu un mūseiju Baznīcas ielā 5, sētas mājā,
- c) fizikas institūtu, labrātōrijas ēkā Kronvalda bulvārī 4,
- d) fisiskās ģeografijas institūtu, turpat,
- e) meteōroloģijas institūtu, turpat,
- f) salīdzināmās anatomijas institūtu Alberta ielā 10,
- g) sistēmatisks botanikas institūtu, turpat,
- h) botanisko dārzu Kandavas ielā 2,

7. Mēchanikas fakultāte atveŗ apskatei no plkst. 10. līdz 12., 30. un 17.—19. L. Ū. galvenā ēkā, Raiņa bulvārī 19:

- a) māteriālu izmēģināšanas staciju (pagrabā),
- b) ēlektrotehnikas labrātōriju (parterā),
- c) 18. un 19. rasētavā (III. stāvā) studentu darbu apskati.

8. Medicīnas fakultāte atveŗ apskatei no plkst. 10.—12., 30. un 17.—19:

- a) anatomijas institūtu Kronvalda bulvārī 9,
- b) fizioloģijas institūtu, turpat,
- c) vispārīgās cheirurgijas katedras labrātōrijas mūseiju un jauno klausītavu otrā pilsētas slimnīcā, Pilsoņu ielā 13 (Āgenskalnā),
- d) patoloģiskās anatomijas institūtu, turpat (tikai no plkst. 10.—12.),
- e) zobārstniecības institūtu, Stabu ielā 9, (tikai no plkst. 10.—12.).

9. Teoloģijas fakultāte atveŗ apskatei savu bibliotēku un mūseiju Baznīcas ielā 5, dz. 6, no plkst. 10.—12., 30.

10. Latvijas Ūniversitātes darbība diagrammās un fōtouzjēmos, galvenā ēkā, Raiņa bulvārī 19, otrā stāvā,
11. klausītavā, būs atvērta svētdien no 10.—13. un no 15.—19.